

Toelichting bij de verzamelaanvraag 2023

Samenstelling van alle fiches en tabellen

////////////////////////////////////

Waar vind ik meer informatie?

De afdeling Inkomenssteun van het Departement Landbouw en Visserij is de beherende instantie voor de verzamelaanvraag. Deze afdeling heeft in elke provincie een buitendienst waar u terecht kunt voor meer informatie. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (Landbouwbeleid EU – Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2020) vindt u onder '[informatiefiches per onderwerp - 2023](#)' per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificeel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals conditionaliteit ... wordt beschouwd als 'het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te bekomen' conform artikel 62 van verordening (EU) nr. 2021/2116. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches/website is opgenomen

Colofon

Deze brochure is een initiatief van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Voor inlichtingen van algemene aard kunt u steeds terecht bij:

Claudia Giacomelli

Tel.: +32 2 214 48 48.

info@lv.vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever:

secretaris-generaal

Patricia De Clercq,

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

INHOUDSTAFEL

////////////////////////////////////

Het nieuw GLB 2023-2027: Algemeen overzicht.....	4
Nieuw in de verzamelaanvraag vanaf 2023.....	12
Actieve landbouwer.....	18
Interregionale landbouwers.....	27
Verzamelaanvraag en verbintenissen.....	32
Wie moet de verzamelaanvraag indienen?	37
Indienen en wijzigen van de verzamelaanvraag.....	44
Opmaak van de verzamelaanvraag 2023.....	50
Basisinkomenssteun voor duurzaamheid	59
Aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid.....	62
Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers.....	64
Betalingsrechten uit de Vlaamse reserve	67
Subsidie voor Brede weersverzekering	70
Subsidiabiliteit van landbouwareaal.....	75
Nutsvoorzieningen op landbouwareaal.....	83
Kampplaatsen voor jeugdbewegingen of andere tijdelijke niet-landbouwactiviteiten.....	84
Oppervlakte	86
Teelt	88
Extra info over teeltcodes.....	92
Tips bij het invullen van de verzamelaanvraag.....	101
Duiding teeltcodes sierteelt in Verzamelaanvraag.....	106
Hennepsteelt.....	109
Plantenpaspoortplichtige soorten.....	113
Zaaizaadvermeerdering.....	118
Gebruik	120
Overname percelen.....	126
Gespecialiseerde productiemethode.....	131
Subsidies voor Ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen - Algemeen.....	133
Ecologisch beheerd grasland	140
Tijdelijk grasland naar blijvend grasland	143
Behoud meerjarig grasland	145
Omschakeling naar de biologische productiemethode.....	147
Toepassing van de biologische productiemethode.....	151
Controlekosten biologische productiemethode	154

Hectaresteen voor de biologische productiemethode - Uitdovend	156
Aanplant boslandbouwsystemen (goedgekeurde inschrijvingen 2022).....	160
Aanplant boslandbouwsystemen (najaar 2023).....	163
Onderhoud boslandbouwsystemen.....	166
Precisielandbouw: Automatische GPS- of RTK-GPS-AANSTURING	168
Precisielandbouw: plaatsspecifiek bekalken	172
Bodempaspoort voor een duurzaam bodembeheer op bedrijfsniveau	174
Inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten).....	177
Teelt van meerjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten).....	182
Vruchtafwisseling met vlinderbloemige.....	189
Mechanische onkruidbestrijding.....	193
Verhogen organische koolstofgehalte van bouwland.....	195
Teelttechnische erosiebestrijdende technieken.....	201
Bufferstroken.....	204
Subsidie teelt van vezelvlas met verminderde bemesting - uitdovend.....	212
Meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt.....	215
Subsidie verwarringstechniek in de fruitteelt - uitdovend.....	219
Reductie antibioticagebruik	223
voedermanagement bij rundvee.....	225
Behoud van lokale veerassen - Runderen	230
Behoud van lokale schapen- en geitenrassen.....	233
Behoud van lokale varkensrassen.....	236
Duurzame zoogkoeienhouderij.....	238
Bebossing van landbouwgrond – lopende verbintenissen.....	246
Beheerovereenkomsten VLM - algemeen.....	249
Variabele beheerovereenkomsten VLM	252
Vaste beheerovereenkomsten VLM.....	254
Mestdecreet – Algemeen.....	261
Mestdecreet – Vanggewassen – basismaatregelen en extra maatregel doelareaal.....	265
Derogatie / BKM.....	270

2 ACTIEVE LANDBOUWER

De GLB- middelen zijn steeds beperkter. De gewijzigde definitie van actieve landbouwer moet zorgen voor een meer gerichte inzet van de middelen. Deze definitie actieve landbouwer is van toepassing voor de meeste GLB-maatregelen (basisinkomenssteun, ecoregelingen, VLIF-steun,...).

3 MAATREGELEN

3.1 INKOMENSSTEUN

Een eerste deel van de GLB-middelen blijft voorbehouden voor de **basisinkomenssteun**. Voor veel landbouwers is deze inkomenssteun onontbeerlijk: het maakt hen minder kwetsbaar voor marktschommelingen en onverwachte klimaat- en natuurrisico's, en het geeft hen ruimte om te blijven investeren in een toekomstgericht bedrijf. Daarnaast zorgt de nieuwe **herverdelende inkomenssteun** voor een extra betaling per subsidiabele hectare voor het areaal tussen 0 en 30 ha. Zo wordt gezorgd voor een betere verdeling van de middelen over de landbouwers heen. Een andere maatregel is de **steun voor jonge landbouwers**. Het budget hiervoor wordt aanzienlijk verhoogd om de verjonging van, en de instroom in de landbouwsector te stimuleren.

Vanaf 2023 kunnen actieve landbouwers die op hun bedrijf minstens 10 zoogkoeien houden, **gekoppelde steun voor zoogkoeienhouderij** aanvragen. Deze nieuwe maatregel heeft geen rechtensysteem en de landbouwer moet voldoen aan twee instapvoorwaarden vóór hij kan deelnemen aan de subsidieregeling.

De instapvoorwaarden zijn gekoppeld aan de percelen van het bedrijf. De subsidie wordt jaarlijks aangevraagd via de verzamelaanvraag en wordt toegekend voor elk dier dat aan de subsidievoorwaarden voldoet.

3.2 Ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen

Vanaf 2023 worden de ecoregelingen aangeboden. Het zijn jaarlijks hernieuwbare verbintenissen waarbij landbouwers een vergoeding ontvangen voor hun inspanningen die positief bijdragen aan biodiversiteit, waterkwaliteit, bodemkwaliteit, duurzame landbouw, dierenwelzijn, klimaat en/of landschap, digitalisering en modernisering. Daarnaast zijn er agromilieuklimaatmaatregelen, die meerjarige engagements zijn. Deze zijn al gekend in het nieuwe GLB (2023-2027), maar de invulling ervan wijzigt grondig.

Overzicht ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen in het nieuwe GLB (2023-2027)

Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
 <p>Grasland Ecologisch beheerd grasland ('EBG')</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) waarvoor geen derogatie wordt aangevraagd en waar geen beperking of verbod op gebruik bemesting of gewasbeschermingsmiddelen geldt ▶ Niet ploegen ▶ Geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken ▶ Geen kunstmeststoffen gebruiken ▶ Bijkomende vergoeding voor extensieve begrazing (max. 2 GVE/ha) 	300 euro/ha, + 100 euro/ha bij extensieve begrazing
 <p>Grasland De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland ('TBG')</p>	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) die het vijfde jaar aanliggen en in die periode niet hernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid) werden ▶ Het perceel gedurende de vijf komende jaren aanhouden als grasland en in die periode <u>niet</u> hernieuwen ▶ Bestaande percelen blijvend grasland op het bedrijf moeten behouden blijven als blijvend grasland 	325 euro/ha
 <p>Grasland Behoud van meerjarig grasland ('BMG')</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) die al minstens 10 jaar aanliggen en de laatste 6 jaar niet hernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid) werden en waar geen scheurverbod of verbod op vegetatiewijziging van toepassing is ▶ Bestaande percelen blijvend grasland op het bedrijf moeten behouden blijven als blijvend grasland 	115 - 145 euro/ha
 <p>Bouwland / grasland Omschakeling naar biologische productiemethode ('HOB')</p>	2-3	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Perceel staat onder controle van een erkend controleorgaan voor de biologische productiemethode ▶ Voor percelen in omschakeling 	390 - 1.700 euro/ha
 <p>Bouwland / grasland Toepassing van de biologische productiemethode ('TBIO')</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Perceel staat onder controle van een erkend controleorgaan voor de biologische productiemethode ▶ Voor percelen die al bio zijn ▶ 'Top-up', te combineren met andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren – wordt automatisch toegekend bij afwezigheid 	50 - 200 euro/ha
 <p>Bouwland / grasland Aanplant van een boslandbouwsysteem ('BLS')</p>	10	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bomen aanplanten voor de aanleg van een boslandbouwsysteem ▶ Gedurende 10 jaar bomen behouden en landbouwteelt toepassen tussen de bomen. ▶ Aanvraag voorafgaand aan de aanplant 	75% van de aanplantkosten
 <p>Bouwland / grasland Onderhoud van een boslandbouwsysteem ('BLO')</p>	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor bestaande boslandbouwsystemen ▶ Bomen jaarlijks snoeien ▶ Strook tussen/rond de bomen niet behandelen met herbiciden 	270 euro/ha

	Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
			▶ Vee- en wildbescherming onderhouden	
Bouwland / grasland 	Precisielandbouw: automatische (RTK-)GPS-aansturing ('PAGA'/'PAGO'/'PARE'/'PARO')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Op volledig bedrijf (min. 80%) toepassen ▶ Automatische aansturing via (RTK)-GPS gebruiken bij het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren 	7 - 90 euro/ha, beperkt tot max. 100 ha
Bouwland / grasland 	Precisielandbouw: plaatsspecifiek bekalken ('PK')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bodemscan laten uitvoeren voor aanmaak taakkaart ▶ Perceel (min. 0,30 ha) plaatsspecifiek bekalken 	100 euro/ha
Bouwland / grasland 	Actief gebruik van het bodempaspoort	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Van toepassing op het volledige subsidiabele landbouwareaal ▶ Minstens een aantal bodemstalen laten analyseren voor OC, P-, K- en pH-waarde: <ul style="list-style-type: none"> > Voor eerste 10 ha landbouwareaal: op minstens 2 percelen > Voor volgende begonnen schijven van 10 ha: minstens 1 perceel > Analyseresultaten ontsluiten via het bodempaspoort ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren ▶ Deelname aan één van de vooropgestelde ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen 	5 - 15 euro/ha
Bouwland 	Eenjarige ecoteelten: eenjarige eiwitteelten ('EEH')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Eenjarige eiwitteelt inzaaien als reinteelt of als mengteelt met granen ▶ Voedererwten, veldbonen, soja, quinoa,... ▶ Op percelen van min. 0,3 ha 	600 euro/ha
Bouwland 	Eenjarige ecoteelten: voordeel biodiversiteit, klimaat en milieu ('EEH')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gele mosterd, bladrammenas of tagetes inzaaien als <u>hoofdteelt</u> ▶ Niet oogsten, maar gedurende 2 of 3 maand aanhouden en daarna onderwerken ▶ Op percelen van min. 0,3 ha ▶ Hennepteelt 	230 - 600 euro/ha
Bouwland 	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke teelten ('EEH')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zomergraan op percelen (min. 0,3 ha) in beheergebied voor soortenbescherming ▶ Faunamengsel inzaaien (min. 0,3 ha) en aanhouden tot 15/3 volgend jaar ▶ Voorjaarsbraak met late inzaai maïs (min. 0,3 ha): niets doen tussen 15/3 en 10/5 	350 – 1.500 euro/ha
Bouwland 	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke nateelten ('EEN')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Op percelen (min. 0,3 ha) in beheergebied voor soortenbescherming ▶ Japanse haver als nateelt, niet na tijdelijk grasland ▶ * Inzaai uiterlijk op 1/8, nateelt aanhouden tot 15/3 volgend jaar 	60 euro/ha

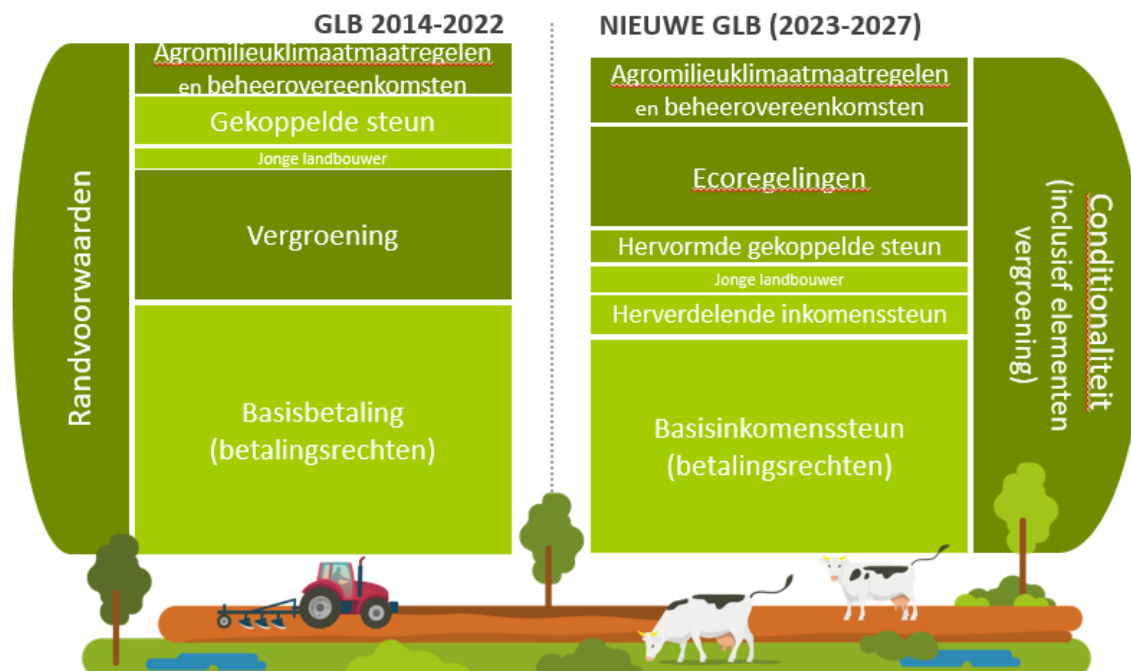
	Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
	Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten ('MEV'/'MEG'/'MEL')	2-3	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Inzaaien op percelen bouwland (min. 0,3 ha) en teelt 2-3 jaar behouden ▶ Vlinderbloemige teelten: klaver, luzerne, grasklaver, grasluzerne ▶ Graskruidenmengsel ▶ Luzerne met uitgestelde maaidatum (ten vroegste 2/6) in beheergebied voor soortenbescherming 	230 – 600 euro/ha
	Meerjarige ecoteelten: voordeel klimaat milieu en biodiversiteit ('MET')	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Miscanthus of korte omloophout ▶ Op percelen van min. 0,3 ha ▶ * Geen bemesting toegestaan 	600 euro/ha
	Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen ('VAV')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Toepassen op minstens 0,5 ha van het bedrijf ▶ De hoofdteelten in de huidige en de vier voorgaande campagnes moet behoren tot minstens drie verschillende 'vruchtafwisselingsgroepen', waarvan minstens 1 maal een vlinderbloemige 	108 euro/ha
	Mechanische onkruidbestrijding ('MOB')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Mechanische onkruidbestrijding toepassen op minstens 0,5 ha van het bedrijf ▶ Geen herbiciden of bodemontsmettingsmiddelen gebruiken op de percelen tijdens de voorteelt, hoofdteelt en de nateelt 	310 euro/ha
	Verhogen organische koolstofgehalte bouwland: teeltplan	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen bouwland die ook de twee voorgaande jaren al bouwland waren ▶ Via het teeltplan (hoofdteelten en nateelten) gemiddeld een toename van minstens 1.250 kilogram effectieve organische koolstof realiseren over de volledige oppervlakte bouwland van het bedrijf (min. 0,5 ha) 	70 - 160 euro/ha
	Verhogen organische koolstofgehalte bouwland: aanvoer van producten met een hoog koolstofgehalte ('OCC'/'OCM'/'OCH')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen bouwland die ook de twee voorgaande jaren al bouwland waren ▶ Minstens 10 ton/ha compost (boerderij- of extern aangekocht) aanbrengen, OF ▶ Minstens 10 ton/ha stalmest (van eigen bedrijf of extern aangekocht) aanbrengen, OF ▶ Minstens 10 ton/ha houtsnippers (afkomstig van eigen bedrijf) aanbrengen, één maal per vijf jaar 	60 - 482 euro/ha
	Verhogen organische koolstofgehalte bouwland: bereiken van de streefzone ('OCS')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Enkel mogelijk in combinatie met een van de andere maatregelen voor verhogen organische koolstofgehalte bouwland ▶ Perceel is in goede bodemconditie voor organische koolstof en pH volgens bodemanalyse in jaar van aanvraag ▶ Eén maal per vijf jaar 	60 euro/ha

	Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
	Erosiebestrijdende teelttechnieken: Drempels bij ruggenteelten ('TED')	1	<ul style="list-style-type: none"> Voor percelen (min. 0,30 ha) met een medium, lage of heel lage erosiegevoeligheid (= oranje, geel of lichtgroen) met een ruggenteelt (bvb aardappelen) Op regelmatige afstand drempeltjes aanleggen tussen de ruggen 	25 euro/ha
	Erosiebestrijdende teelttechnieken: niet-kerende bodembewerking met bodembedekking ('TEN')	1	<ul style="list-style-type: none"> Voor percelen (min. 0,30 ha) met een medium, lage of heel lage erosiegevoeligheid (= oranje, geel of lichtgroen) Niet-kerende bodembewerking toepassen bij inzaai hoofdteelt Voldoende gewasresten aanwezig op het perceel 	60 euro/ha
	Erosiebestrijdende teelttechnieken: vollevelds inzaaien van maïs ('TEV')	1	<ul style="list-style-type: none"> Voor percelen (min. 0,30 ha) met een medium, lage of heel lage erosiegevoeligheid (= oranje, geel of lichtgroen) Maïs vollevelds inzaaien, afstand tussen rijen is minder dan 25 cm 	25 euro/ha
	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook erosie ('BUG')	1	<ul style="list-style-type: none"> Voor percelen met zeer hoge (paars) en hoge (rood) erosiegevoeligheid: strook tussen 9 - 30 m breed Voor percelen met medium (oranje), lage (geel) en zeer lage (lichtgroen) erosiegevoeligheid: strook tussen 6 - 24 m breed Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook Niet mogelijk als aanleg bufferstrook al verplicht is in conditionaliteit 	1.025 euro/ha
	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselement en ('BUE')	1	<ul style="list-style-type: none"> Grasbufferstrook naast houtkant, heg, poel, holle weg,... Breedte strook standaard 6 – 12 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook 	1.025 euro/ha
	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs waterlopen ('BUW')	1	<ul style="list-style-type: none"> Grasbufferstrook naast een waterloop Breedte strook 3 – 6 m Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook 	945 euro/ha
	Aanleg van een bufferstrook plus: graskruidenmengsel ('BUK')	1	<ul style="list-style-type: none"> Strook bestaat uit graskruidenmengsel met specifieke samenstelling Breedte strook standaard 6 – 18 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook 	1.095 euro/ha
	Aanleg van een bufferstrook plus:	1	<ul style="list-style-type: none"> Strook bestaat uit bloemenmengsel met specifieke samenstelling 	Bloemenstrook: 1.745 euro/ha,

	Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
	bloemenmengsel ('BUB')		<ul style="list-style-type: none"> Breedte strook standaard 6 – 18 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie + verplichte grasstrook van 6 m breed Bloemenstrook verplicht maaien tussen 15/9 en 15/10 	evt. 6 m grasstrook : 1.025 euro/ha
Fruit 	Meerjarige bloemstroken in de fruitteelt: tussen de fruitbomenrijen ('BFB')	5	<ul style="list-style-type: none"> Voor plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen en minstens 0,30 ha Minstens om de drie bomenrijen een mengsel van één-, twee- en meerjarige bloeiende kruiden inzaaien op stroken van minstens 1 m breed Géén gewasbeschermingsmiddelen gebruiken op de bloemenstrook 	82 euro/ha boomgaard
Fruit 	Meerjarige bloemstroken in de fruitteelt: aan de rand van de fruitaanplanting (BFR')	5	<ul style="list-style-type: none"> Voor plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen Aan de rand van fruitboomgaard een rij fruitbomen roeien en een bloemenstrook (tussen 3 en 6 m breed) aanleggen Geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken op de bloemenstrook 	10.160 euro/ha bloemenstrook
Dier 	Reductie van antibioticagebruik	3	<ul style="list-style-type: none"> Voor kalveren, pluimvee of varkens Afname van BD100-waarde realiseren: in eerste jaar verbintenis -10%, in tweede jaar - 20% en in derde jaar - 30% t.o.v. gemiddelde BD100-waarde, zoals berekend door AMCRA in benchmarkrapport. 	2.600 euro /bedrijf /diercategorie
Dier 	Voedermanagement bij rundvee	1	<ul style="list-style-type: none"> Voederadditief met methaanreducerend effect toevoegen aan rantsoen voor rundvee 	0,04 - 0,08 euro/dier/dag
Dier 	Behoud van lokale rundveerassen	5	<ul style="list-style-type: none"> 10 - 125 runderen van een lokaal ras houden Rassen: rood, wit-rood, Belgisch wit-blauw dubbeldoel, Kempens roodbont geregistreerd in stamboek 	250 - 280 euro/dier
Dier 	Behoud van lokale schapen/geitenrassen	5	<ul style="list-style-type: none"> 10 - 500 schapen of geiten van een lokaal ras houden Geregistreerd in stamboek 	40 euro/dier
Dier 	Behoud van lokale varkensrassen	5	<ul style="list-style-type: none"> 5 - 125 varkens van een lokaal ras houden Rassen: Piétrain, Belgisch landras Geregistreerd in stamboek 	100 euro/dier

4 VERGELIJKING TUSSEN GLB 2014-2022 EN NIEUW GLB

Figuur: Vergelijking steunmaatregelen in het vorige en nieuw GLB: elk horizontaal blok stelt een steunmaatregel voor. Hoe groener de kleur, hoe groter de bijdrage aan de milieu- en klimaatdoelstellingen. De hoogte van elk blok weerspiegelt het budget dat Vlaanderen hiervoor voorziet. De overkoepelende verticale blokken over de steunmaatregelen heen, respectievelijk de randvoorwaarden en de conditionaliteit, vormen de basisvoorwaarden om steun te ontvangen.

5 INFORMATIE EN VRAGEN

- Website: www.vlaanderen.be/landbouw/glb2023 of www.vlaamsruraalnetwerk.be
- E-mail: communicatie@lv.vlaanderen.be

NIEUW IN DE VERZAMELAANVRAAG VANAF 2023

Vanaf eind februari is de verzamelaanvraag 2023 voor land- en tuinbouwers beschikbaar. Hieronder volgt een korte beschrijving van de nieuwigheden in de verzamelaanvraag 2023 buiten de maatregelen van het nieuwe GLB. Voor de nieuwe maatregelen wordt naar de specifieke fiches verwezen.

1 ACTIEVE LANDBOUWER

Er is een nieuwe definitie voor Actieve landbouwer. Deze definitie zorgt ervoor dat de middelen meer gericht ingezet worden naar landbouwers die een actieve rol hebben in de landbouwsector en daar ook een groot deel van hun inkomen uithalen. Voor meer informatie omtrent deze definitie verwijzen we naar de pagina 'actieve landbouwer' op onze website.

2 AANGIFTE VAN GEBRUIK VAN PERCELEN

In de verzamelaanvraag wordt in plaats van de hoofdbestemming het gebruik van percelen opgegeven. In de kolom 'Gebruik' geeft u de code 'H' op bij gebruik van het perceel voor de hoofdteelt en waarbij u niet over de mestrechten voor het perceel beschikt, de code 'M' voor het gebruik van het perceel uitsluitend voor het afzetten van mest en het perceel niet in gebruik hebt voor de hoofdteelt, de code 'P' voor het gebruik van het perceel door u voor de mestafzet en de hoofdteelt en code 'N' voor het gebruik van het perceel uitsluitend voor de nateelt (vb voor biocertificering of indien van belang voor de brede weersverzekering).

Gebruikt u een perceel niet, dan moet u het perceel schrappen. U moet dan een code schrapping invullen. Het aantal schrappingscodes werd verminderd. Als het perceel in landbouwgebruik blijft maar niet meer door u wordt gebruikt, vult u 'AGB' ('andere gebruiker') in. De codes ALB, PGB en ONB bestaan niet meer.

3 BETALINGSRECHTEN

3.1 WAARDE BETALINGSRECHTEN 2023

De waarde van de betalingsrechten is aangepast aan het nieuwe Europese budget en zal tussen 2023 en 2026 verder dalen omwille van convergentie waardoor de waarde van alle betalingsrechten dichter bij het gemiddelde van alle Vlaamse betalingsrechten komt te liggen.

3.2 ACTIVEREN BETALINGSRECHTEN 2023

Wilt u betalingsrechten activeren en laten uitbetalen, dan moet u:

- ▶ in het bezit zijn van de betalingsrechten op 31 mei 2023. Dit betekent dat de overnames en overdrachten moeten ingediend zijn uiterlijk 31 mei 2023.
- ▶ dient u uw verzamelaanvraag uiterlijk op 30 april 2023 in. Ook als u als overnemer start in de periode 30 april tot 31 mei.
- ▶ onder "Inkomenssteun - Duurzaamheid (basis en aanvullend)" aanvinken dat u de basisinkomenssteun wenst aan te vragen.
- ▶ Subsidiabele percelen opgeven in gebruik voor de hoofdteelt (Gebruik P of H).

4 NIEUWE TEELTCODES

In het kader van de nieuwe ecoregelingen waren een aantal nieuwe teeltcodes nodig:

Nieuwe teelt	Teeltcode 2023
Mengsel met overwegend japanse haver en vlinderbloemigen	634
Mengsel met overwegend japanse haver zonder vlinderbloemigen	635
Mengsel met één of meerdere vlinderbloemigen	749
Teelt van gewas of groep van gewassen met rotatie (bv. pluktuin)	899
Teelt van begonia voor de knol	9571

○ BIJKOMENDE BESTEMMINGEN

Type perceel	Nieuwe bijkomende bestemming in kader van nieuwe ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen	Bijkomende bestemming 2023
Grasland	Ecologisch beheerd grasland	EBG
Grasland	Omzetten van tijdelijk naar blijvend grasland	TBG
Grasland	Behoud van meerjarig grasland	BMG
Bouwland/grasland	Omschakeling naar biologische productiemethode	HOB
Bouwland/grasland	Toepassing van de biologische productiemethode	TBIO
Bouwland/grasland	Aanplant van een boslandbouwsysteem	BLS
Bouwland/grasland	Onderhoud van een boslandbouwsysteem	BLO

Type perceel	Nieuwe bijkomende bestemming in kader van nieuwe ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen	Bijkomende bestemming 2023
Bouwland/grasland	Precisielandbouw: gps-aansturing gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen	PAGE
Bouwland/grasland	Precisielandbouw: gps-aansturing gewasbeschermingsmiddelen of korrelmeststoffen	PAGO
Bouwland/grasland	Precisielandbouw: RTK-gps-aansturing gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen	PARE
Bouwland/grasland	Precisielandbouw: RTK-gps-aansturing gewasbeschermingsmiddelen of korrelmeststoffen	PARO
Bouwland/grasland	Precisielandbouw: plaats specifiek bekalken	PK
Bouwland	Eenjarige ecoteelten: eenjarige eiwitteelten	EEH
Bouwland	Eenjarige ecoteelten: voordeel biodiversiteit, klimaat en milieu	EEH
Bouwland	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke teelten	EEH
Bouwland	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke nateelten	EEN
Bouwland	Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten - vlinderbloemigen	MEV
Bouwland	Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten - graskruidenmengsel	MEG
Bouwland	Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten - luzerne uitgesteld maaien	MEL
Bouwland	Meerjarige ecoteelten: voordeel klimaat, milieu en biodiversiteit	MET
Bouwland	Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen	VAV
Bouwland	Mechanische onkruidbestrijding	MOB
Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: aanvoer stalmest	OCM
Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: aanvoer compost	OCC
Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: aanvoer houtsnippers	OCH
Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: bereiken van de streefzone	OCS
Bouwland (erosie)	Erosiebestrijdende teelttechnieken: Drempels bij ruggenteelten	TED

Type perceel	Nieuwe bijkomende bestemming in kader van nieuwe ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen	Bijkomende bestemming 2023
Bouwland (erosie)	Erosiebestrijdende teelttechnieken: niet-kerende bodembewerking met bodembedekking	TEN
Bouwland (erosie)	Erosiebestrijdende teelttechnieken: vollelds inzaaien van maïs	TEV
Bouwland (erosie)	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook erosie	BUG
Bouwland (erosie)	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen	BUE
Bouwland (erosie)	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs waterlopen	BUW
Bouwland (erosie)	Aanleg van een bufferstrook plus: graskruidenmengsel	BUK
Bouwland (erosie)	Aanleg van een bufferstrook plus: bloemenmengsel	BUB
Fruit	Meerjarige bloemstroken in de fruitteelt: tussen de fruitbomenrijen	BFB
Fruit	Meerjarige bloemstroken in de fruitteelt: aan rand van fruitaanplanting	BFR

5 LV-AGRILENS

LV-AgriLens is een mobiele applicatie waarmee u foto's kunt nemen die meteen de locatie en het tijdstip van de foto's vastlegt. Met de app heeft u ook meteen alle perceelsinfo bij de hand als u buiten werkt.

Dankzij de app kan een dossier vlotter verwerkt worden: het Departement Landbouw en Visserij maakt voor u taken aan die u kunt openen en behandelen met LV-AgriLens. In zo'n taak vragen we u om één of meerdere foto's te nemen om twijfel in uw dossier weg te werken. We kunnen u bijvoorbeeld vragen een foto te nemen zodat we de teelt op uw perceel kunnen bevestigen. Heeft u liever dat iemand anders dat voor u doet? Geen probleem, u kunt de taak eenvoudig delen.

Maar u kunt ook zelf foto's nemen en doorsturen naar het Departement Landbouw en Visserij. Maak bijvoorbeeld foto's wanneer u een teelt inzaait. Mocht die later niet uitkomen dan kunt u de foto's later met de LV-AgriLens doorsturen. Zo kunt u eventuele onduidelijkheden snel rechtzetten.

Bent u buiten aan het werk en wilt u nog vlug iets checken? Open de app, ga naar uw perceel en met één klik krijgt u alle perceelsinfo te zien.

U kunt ook makkelijk perceelsinfo delen met anderen. Met een eenvoudige klik bezorgt u de loonwerker een link met een routebegeleiding naar het perceel. Daarin zit meteen ook alle belangrijke informatie om de werken goed uit te voeren.

Download de handige app nu via Google play of App store!

6 ZOOGKOEIENPREMIE

De gekoppelde steun voor de zoogkoeienpremie blijft in het nieuwe GLB behouden maar verandert inhoudelijk sterk. De zoogkoeienrechten en de deelnameverklaring in het najaar vallen weg. Om vanaf 2023 te kunnen deelnemen aan de steun voor duurzame zoogkoeienhouderij moet u beschikken over **minimaal 10 zoogkoeien die in 2023 hebben gekalfd** en moet u voldoen aan twee instapvoorwaarden vóór u kunt deelnemen aan de subsidieregeling. De eerste instapvoorwaarde is dat het blijvend grasland op uw bedrijf moet behouden blijven en de tweede instapvoorwaarde is dat u aan duurzame graslandbeheer doet en/of kiest voor gevarieerd voederproductie en voederdiversificatie. Om dit te beoordelen wordt met een puntensysteem gewerkt.

Meer informatie vindt u op de website op de pagina: www.vlaanderen.be/landbouw/zoogkoeienpremie

7 VERGROENING INGEKANTELD IN CONDITIONALITEIT

'Conditionaliteit' is de nieuwe term voor de bestaande randvoorwaarden en omvat ook de vroegere verplichtingen voor het ontvangen van de vergroeningspremie uit het vorige GLB. Omdat de vergroeningspremie niet meer bestaat, vervalt ook alle aangifte rond de vergroeningspremie in de verzamelaanvraag.

De overgang van de vergroeningseisen naar de conditionaliteit brengt ook een aantal wijzigingen met zich mee. Zo komt gewasrotatie **op perceelsniveau** in de plaats van gewasdiversificatie **op bedrijfsniveau**. Ook zal er meer focus liggen op niet-productief areaal doordat een minimum percentage van het bouwland hieraan gewijd moet zijn. Dit niet-productief areaal zal u moeten aangeven in uw verzamelaanvraag. Daarnaast wordt het bestaande geïntegreerde gewasbeschermingsverbod (IPM) op de teelt van wortel-, knol- of bolgewassen op met knolcyperus-besmette percelen opgenomen in de conditionaliteit. Ook de aanleg van bufferstroken langs waterlopen en het behoud van blijvend grasland vormen een belangrijk element van de conditionaliteit. Raadpleeg zeker de infofiches met betrekking tot de conditionaliteit-vereisten op www.vlaanderen.be/landbouw/conditionaliteit.

8 AANPASSING GMO-STEUN

De Vlaamse Regering heeft het nieuwe ondersteuningskader groenten en fruit goedgekeurd, die de basis is voor de producentenorganisaties om de gezamenlijke afzet van groenten en fruit te organiseren. Er starten daarbij nieuwe operationele programma's voor de komende 7 jaar. Hierbij valt de steun voor groenbedekker (GNT) weg.

ACTIEVE LANDBOUWER

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 07.03.2023: de fiche werd nog aangevuld op verschillende punten.
  - (2) 30.03.2023: aanpassingen onder punt 1 voorwaarden, punt 3 Wat is een overheidsinstelling toegevoegd, figuur onder 4.3 vervangen; handelingen toegevoegd onder punt 5.1
  - (3) 21.06.2023: Onder punt 4.1 stukje toegevoegd bij dieren over paarden
  - (4) 25.07.2023: aanpassing punt 2 "Wat is een landbouwactiviteit. Aanpassing onder punt 3 alinea 'bezitten rechtspersoonlijkheid', onder punt 4.1 de laatste alinea en onder punt 5.1 verschillende alinea's
-

De GLB- middelen zijn steeds beperkter en daarom is het van belang om de middelen gericht in te zetten. De definitie actieve landbouwer is van toepassing voor de meeste GLB maatregelen. In deze fiche worden de voorwaarden uitgelegd waaraan de landbouwers moeten voldoen om in aanmerking te komen voor GLB-steun.

- ▶ Basisvoorwaarde voor het ontvangen van GLB-steun
- ▶ Van toepassing op veel maatregelen binnen het GLB (tenzij expliciet anders vermeld)
- ▶ Er moet aan alle voorwaarden voldaan zijn.

1 VOORWAARDEN

Om beschouwd te worden als actieve landbouwer moet de landbouwer aan **alle volgende voorwaarden** voldoen. Als aan één van de voorwaarden niet is voldaan, wordt u niet beschouwd als actieve landbouwer en heeft u geen toegang tot (de meeste) GLB-steun. De voorwaarde van actieve landbouwer is bij alle maatregelen (basisinkomenssteun voor duurzaamheid, ecoregelingen, VLIF-steun,...) van toepassing tenzij expliciet anders vermeld.

- ▶ U beschikt op **31 mei 2023** over een **Belgisch BTW-nummer** waarvoor bij de BTW-diensten een NACEBEL-code gekend is die duidt op **landbouwactiviteit** (op niveau van de onderneming dus niet de vestiging). Als de activiteiten die momenteel gekend zijn niet overeen komen met de werkelijkheid, kan u deze online wijzigen via de [website van FOD Financiën](#). Deze NACEBEL-code hoeft niet de hoofdactiviteit te zijn. Zowel voor het wijzigen van de NACEBEL-codes als voor het aanvragen van een Belgisch ondernemingsnummer door buitenlandse landbouwers ⁽²⁾ is er een handleiding ter beschikking. U vindt deze handleiding op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)'.
- ▶ U beschikt over een **standaardverdiencapaciteit**, kortweg SVC, van minstens **€7.500**. Voor landbouwers met biologische productie en voor instromers geldt een verlaagde grens van **€3.000**. Als u recent gestart bent en er hierdoor nog geen SVC bepaald kan worden, is deze voorwaarde onder voorbehoud voldaan. Deze voorwaarde en uitzondering hierop wordt verder in de fiche meer in detail toegelicht.

- ▶ Uw **BTW uitgaande handelingen** (bedragen exclusief BTW) ten gevolge van landbouwactiviteiten bedragen minstens een derde van de uitgaande handelingen van alle economische activiteiten van uw onderneming. Als u valt onder de bijzondere BTW-landbouwregeling (ook gekend als het BTW-landbouwforfait), **al dan niet in combinatie met een andere regeling voor dezelfde onderneming**, bent u van deze voorwaarde vrijgesteld. Ook als u recent gestart bent, is er een uitzondering voorzien. Deze voorwaarde en uitzondering hierop wordt verder in de fiche meer in detail toegelicht.
- ▶ De landbouwer of een aan de landbouwer verbonden onderneming is geen overheidsinstelling, erkende terreinbeherende natuurvereniging, universiteit of hogeschool.
- ▶ **[Nog niet van toepassing in 2023!]** Niet **alle** zaakvoerders ontvangen een rustpensioen. Het jaar van invoering van deze voorwaarde wordt nog bepaald. Als er meer duidelijkheid is, zal er hier nog verder over gecommuniceerd worden. –

2 WAT IS EEN LANDBOUWACTIVITEIT (4)

Als landbouwactiviteit binnen deze voorwaarden geldt:

- ▶ Het telen van landbouwproducten en de eerste verwerking ervan tot een landbouwproduct.
  - > WEL: Productie van bier van eigen gebrouwde gerst/hop, wijn van eigen geteelde druiven
  - > WEL: Kweken van sedumcassettes en sedummatten voor groendaken en kweken van voorbegroeide grastegels
  - NIET: hoevertoerisme, verkoop landbouwproducten van derden
- ▶ Het melken van dieren en de eerste verwerking ervan tot een landbouwproduct.
  - > WEL: Productie van kaas, ijs
- ▶ Het fokken van dieren voor landbouwdoeleinden.
  - > WEL: bizons, konijnen, insecten
  - > WEL: Alpaca's en de verkoop van (eigen onbewerkte) wol
    - * NIET: scheren van alpaca's, verkopen van producten van alpacawol, spullen om alpaca's te houden en adviesverlening aan alpacahouders
  - > Wanneer fokkerij paarden -> zie nota
  - > Wanneer veehandel -> zie nota
- ▶ Het houden van dieren voor landbouwdoeleinden, exclusief paarden voor sport- en recreatiedoeleinden.
  - > WEL: bijen, alpaca's
  - > NIET: siervogels, siervissen, slangen, hagedissen, schildpadden
  - > NIET: huisdieren
- ▶ Onderhoud van landbouwareaal.
  - > NIET: agrarisch landschapsbeheer (werken voor derden vb gemeente)
 Zie ook fiche subsidiabiliteit van landbouwareaal op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'.

3 WAT IS EEN OVERHEIDSINSTELLING ⁽²⁾

Voor de bepaling van een overheidsinstelling wordt verwezen naar Artikel I3 van het Bestuursdecreet. Naast de voor de hand liggende overheden en administraties en de expliciet vermelde openbare instellingen in dit Artikel omvat dit Artikel eveneens:

- ▶ De verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door de Vlaamse overheid, een provincie of een gemeente
- ▶ Instellingen met een publieke taak (Cfr iedereen die moet voldoen aan de wet op overheidsopdracht)
  - > Opggericht met specifiek doel te voorzien in behoefte van algemeen belang die niet industrieel of commercieel zijn.
  - > Bezitten rechtspersoonlijkheid
    - * Natuurlijke personen of onn natuurlijk persoon zijn altijd ok ⁽⁴⁾
    - * VVZRL ook altijd ok ⁽⁴⁾
  - > Worden ofwel
    - * Voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse, lokale overheid of een andere instelling met publieke taak
    - * Vlaamse, lokale overheid of andere instelling met publieke taak bevatten meer dan de helft van de stemmen in de raad van de bestuur
    - * Staan onder toezicht van de Vlaamse, lokale overheid of andere instelling met publieke taak

4 STANDAARDVERDIENCAPACITEIT (SVC)

4.1 WAT IS DE STANDAARDVERDIENCAPACITEIT?

De standaardverdiencapaciteit:

- ▶ is een **inschatting** van het potentieel factorinkomen van de landbouwer.
Dat is een inschatting van het inkomen van het bedrijf om grond, arbeid en kapitaal mee te vergoeden. (Het is dus **niet** hetzelfde als het netto bedrijfsinkomen of arbeidsinkomen.)
- ▶ maakt gebruik van coëfficiënten per teeltgroep die bepaald zijn op basis van vijfjarige gemiddelden. Deze coëfficiënten houden zowel rekening met de omzet als de kosten binnen de teeltgroep. Meer detailinformatie over zowel de berekening van de standaardverdiencapaciteit als over de gebruikte coëfficiënten vindt u in [het achtergrondrapport 'Standaardoutput en standaardverdiencapaciteit'](#).

Om de standaardverdiencapaciteit van uw individueel bedrijf te berekenen, wordt gekeken naar uw eigen percelen en dieren. Ook bepaalde premies worden hierbij in rekening gebracht.

- ▶ Voor informatie over de percelen worden de gegevens van zowel de Vlaamse als de Waalse **verzamelaanvraag van 2021** gebruikt (gebruiker van de hoofdteelt op 31/5/2021). **Buitenlandse percelen worden niet automatisch in rekening gebracht maar wel bij bezwaar.**
- ▶ Voor informatie over de dieren worden de gegevens van de **Mestbank** gebruikt van **2021**. Waalse en **buitenlandse** dieren worden niet automatisch in rekening gebracht maar wel bij bezwaar (met

uitzondering in kader van VLIF-steun). Ook paarden worden niet automatisch in rekening gebracht. Bij het bezwaar dient u, samen met het ter beschikking gestelde sjabloon voor bezwaar, officiële documenten aan te leveren over de op het bedrijf geboren veulens, die door u gefokt zijn in het referentiejaar 2021. ⁽³⁾

- ▶ Voor informatie over de premies worden de **rechtstreekse betalingen** in rekening gebracht waar u voor campagne 2021 recht op had. Concreet betreft het volgende premies uit 2021: basisbetaling, vergroening, gekoppelde steun voor zoogkoeien, gekoppelde steun voor kalveren, premie voor jonge landbouwer, terugbetaling van de financiële discipline.

Er zijn enkele uitzonderlijke situaties in de berekening van de standaardverdien capaciteit

- ▶ Bent u **gestart na 30/4/2021** en heeft u een **volledige bedrijfsovername** gedaan?
In dat geval wordt uw SVC berekend op basis van de dieren, teelten en premies van de overlater of van een combinatie van de overlater en de overnemer.
- ▶ Bent u **gestart na 30/4/2021** en heeft u **geen volledige bedrijfsovername** gedaan?
In dat geval zijn er geen dieren, teelten en premies beschikbaar voor campagne 2021 en wordt een voorlopige status toegekend. Na de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag (dus 31/5/2023) wordt de SVC berekend op basis van de **gegevens van 2023**. Hierdoor krijgt u pas na 31/5/2023 een definitieve status toegekend.

Percelen; VA 2023

Dieren op basis van de meest recente gegevens:

- > Paarden: gegevens mestbank 2022
- > Gegevens veeportaal/sanitel op ogenblik behandeling bezwaar (4)

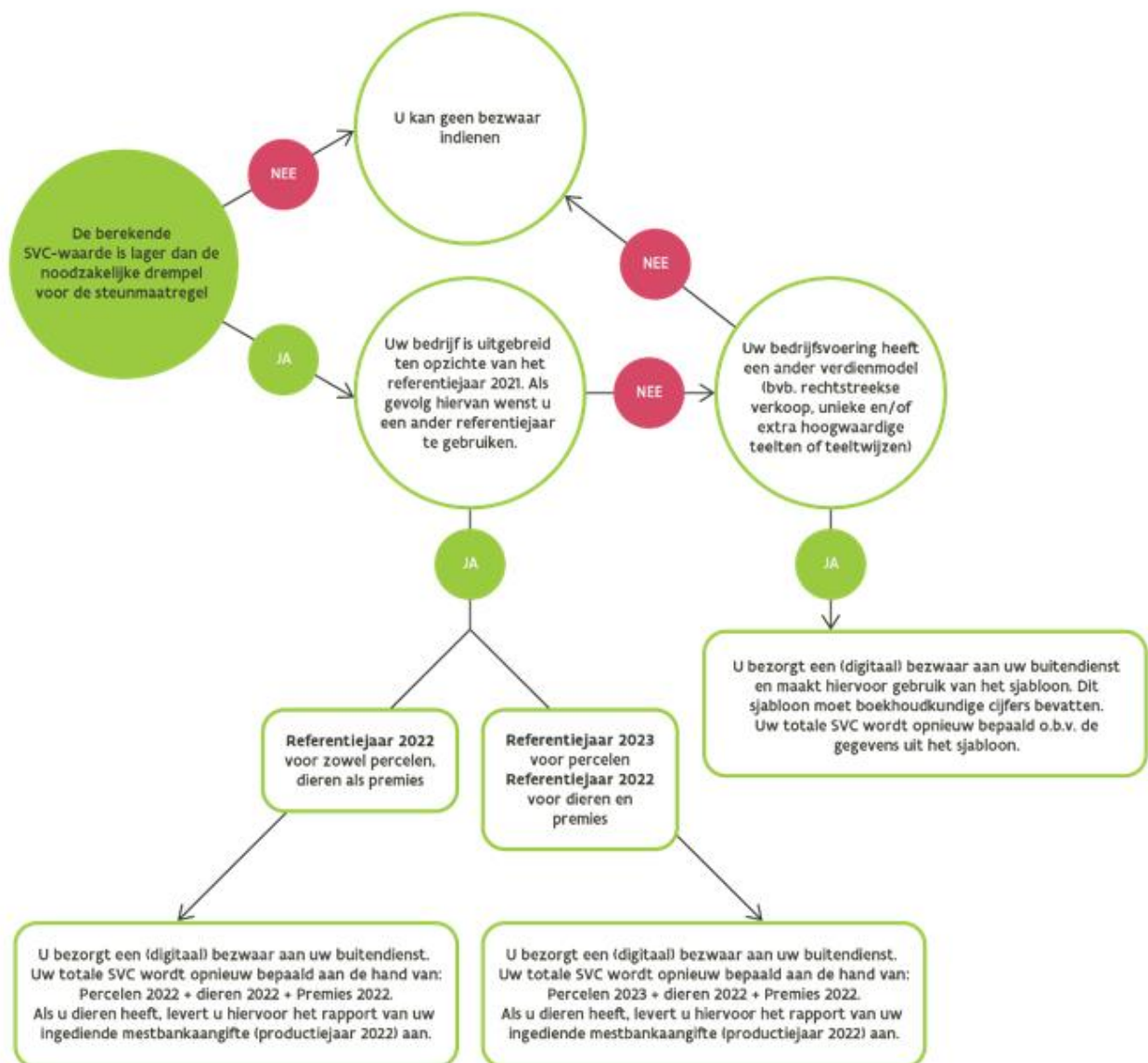
4.2 VERLAAGDE GRENS VAN 3.000 EURO

In enkele specifieke gevallen geldt een verlaagde grens van €3.000.

- ▶ U bent als **bio-landbouwer** aangesloten bij een erkend controleorgaan voor biologische productie. U heeft hiervoor uiterlijk op 30 april van het betrokken jaar een ontvankelijke kennisgeving gedaan bij het Departement Landbouw en Visserij.
- ▶ Alle zaakvoerders zijn in het huidige of de 2 voorafgaande kalenderjaren voor de eerste keer gestart als landbouwer en worden hierdoor als **instromer** beschouwd.

4.3 U BENT NIET AKKOORD MET DE BEREKENDE SVC

Het halen van een voldoende SVC is een toegangsvoorwaarde. Alleen als de berekende SVC-waarde van uw bedrijf onder de opgelegde grenswaarde valt, is het relevant om een bezwaar in te dienen. Als u de grens wel haalt, is het niet nodig om een bezwaar in te dienen.

Er zijn twee pistes die kunnen verklaren waarom het feitelijke factorinkomen wel boven de grenswaarde ligt.

- ▶ Uw **bedrijfsvoering is veranderd** ten opzichte van campagne 2021. Bijvoorbeeld: het bedrijf is uitgebreid, het teeltplan of de veestapel is drastisch veranderd,... **Op uw vraag wordt de SVC opnieuw berekend aan de hand van een ander referentiejaar** ⁽²⁾:
  - > **Referentiejaar 2022:** Percelen 2022 volgens de verzamelaanvraag + dieren 2022 volgens de mestbank + premies 2022. Omdat het Departement nog niet beschikt over de informatie van de mestbankgegevens van 2022, levert u zelf het rapport van de ingediende mestbankaangifte aan.

> Referentiejaar 2023: Percelen 2023 volgens de verzamelaanvraag + dieren 2022 volgens de mestbank + premies 2022. Omdat het Departement nog niet beschikt over de informatie van de mestbankgegevens van 2022, levert u zelf het rapport van de ingediende mestbankaangifte aan⁽²⁾

► Uw **bedrijfsvoering heeft een ander verdienmodel**. Het is dan ook niet correct om gemiddelde coëfficiënten toe te passen voor uw bedrijf. Bijvoorbeeld: rechtstreekse verkoop, unieke en/of extra hoogwaardige teelten of teeltwijzen...

> U toont uw werkelijke factorinkomen aan op basis van boekhoudkundige cijfers die betrekking hebben op **het jaar 2021**. U maakt hiervoor gebruik van het sjabloon dat door het Departement voor Landbouw en Visserij ter beschikking wordt gesteld. U vindt dit sjabloon terug op de webpagina van '[Actieve landbouwer](#)'. Deze cijfers worden bij voorkeur bepaald en/of vastgesteld door een accountant of belastingadviseur die geregistreerd is bij het Belgisch Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (IBA), beter gekend als Institute for Tax Advisors and Accountants (ITAA). Als het sjabloon wordt ingevuld zonder een ITAA-geregistreerd accountant of -belastingadviseur, dient u te beschikken over een resultatenrekening van de onderneming. Deze moet, naast alle gebruikte documenten voor het invullen van het sjabloon, bij een controle ter beschikking gesteld worden.

Meer informatie die nuttig is bij het invullen van dit sjabloon vindt u in de Fiche 'Bezwaren standaardverdien capaciteit' die u terugvindt op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)'.

In beide gevallen richt u een schriftelijk (digitaal) bezwaar aan uw buitendienst. U vindt de gegevens van de buitendiensten terug op de webpagina '[Tabellen](#)' in de fiche 'Contactadressen afdeling Inkomenssteun (Departement Landbouw en Visserij) en andere beheerdiensten'. Indien u een bezwaar indient omwille van een ander verdienmodel, bevat dit ook het ingevulde sjabloon voor berekening van het werkelijke factorinkomen. Een bezwaar voor actieve landbouwer kan tot 30 juni 2023 ingediend worden.

5 VERHOUDING IN BTW-VERKOOPSHANDELINGEN

5.1 HOE MOET IK DEZE VERKLARING INVULLEN?

De BTW uitgaande handelingen ten gevolge van landbouwactiviteiten bedragen minstens een derde van de uitgaande handelingen van alle economische activiteiten van uw onderneming.

Noemer = rooster 0 tot rooster 49

- In de verzamelaanvraag van 2023 dient u een verklaring op eer in op basis van een eigen berekening.
- Dit wordt berekend op basis van de **omzet** (dus exclusief de BTW) en is te vinden in de **maand- of kwartaalaangiften** van het inkomstenjaar 2021.
- Als uitgaande handelingen uit landbouwactiviteiten wordt aanzien (zie ook punt 2):
  - > De verkoop van uw eigen geteelde/gekweekte landbouwproducten (ongeacht of het via korte keten is of niet).
  - > De verkoop van de eerste verwerking van uw eigen geteelde/gekweekte landbouwproducten (ongeacht of het via korte keten is of niet).

* WEL: spaghetti'saus van eigen tomaten en/of eigen vlees, belegde broodjes

* NIET

De verkoop van zelf gefokte landbouwdieren

- ▶ Neutrale handelingen zijn handelingen die niet in de teller maar ook niet in de noemer van de verhouding meegenomen moeten worden. Deze handelingen worden dus nergens in rekening gebracht. Als neutrale handelingen wordt aanzien:
  - > De verkoop van tweedehands landbouwmateriaal
  - > Handelingen in het kader van landbouweducatie op het landbouwbedrijf
    - * WEL: zaal voor overnachting voor plattelandsklassen
  - > Handelingen in het kader van agrarisch landschapsbeheer
    - * WEL: ⁽⁴⁾
      - Begrazing door schapen en runderen (ongeacht waar)
      - onderhoud van holle wegen
      - snoeien hagen en heggen langs landbouwpercelen
      - onderhoud kleine landschapselementen in natuurgebieden
    - * NIET: ⁽⁴⁾
      - Onderhoud heggen, hagen langs wegen en rondpunt
  - > Handelingen in het kader van zorgboerderij
    - * WEL: assistentiebudgetten ⁽⁴⁾
  - > Handelingen in het kader van dagrecreatie (excl. uitsluitend verhuur van infrastructuur)
  - > Handelingen in het kader van hoevertoerisme
    - * = verblijfstoerisme op een actief en volwaardig landbouwbedrijf waar landbouw de hoofdactiviteit is en waar het landbouwbedrijf en de landbouwactiviteiten mee bepalend zijn voor de keuze van de toerist. De toeristen moeten tijdens hun verblijf het landbouwbedrijf kunnen bezoeken en er over geïnformeerd worden.⁽⁴⁾
    - * De landbouwer moet als uitbater op dezelfde exploitatie wonen als waar de gebouwen voor hoevertoerisme zich bevinden. Wanneer het bedrijf niet of nog maar beperkt geëxploiteerd wordt gaat het om plattelandstoerisme en niet om hoevertoerisme
    - * (Je moet bij wijze van spreken de stal ruiken) ⁽⁴⁾
  - > Seizoenspacht
  - > Verhuur/verkoop van betalingsrechten en verkoop van nutriëntenemissierechten
  - > Groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten
  - > Handelingen in het kader van verwerking, volgend op de eerste verwerking, van eigen landbouwproducten indien deze als hoofdingrediënt worden gebruikt; ⁽²⁾
  - > Handelingen in het kader van aquacultuur

Bewijsstukken ter onderbouwing van de verklaring op eer, zoals hierboven vermeld, worden ter beschikking gehouden. Voorbeelden zijn maand- of kwartaalaangiftes en aankoop- en verkoopbewijzen voor alle goederen en diensten. Indien de bewijsstukken onvoldoende informatie leveren, kan een detailberekening opgevraagd worden met een olijsting van de verkoopbewijzen, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de btw-uitgaande handelingen ten gevolge van landbouw en deze ten gevolge van andere activiteiten.

5.2 WIE IS VAN DEZE VOORWAARDE VRIJGESTELD?

- ▶ U valt in 2021 onder de bijzondere BTW landbouwregeling (ook BTW-landbouwforfait genoemd) en verklaart dit ook zo in de verzamelaanvraag van 2023. Ook in het geval er binnen de onderneming gebruikt gemaakt wordt van een combinatie van BTW landbouwregeling met een ander BTW-stelsel, bent u vrijgesteld.
- ▶ U bent op of na 01/01/2021 gestart als landbouwer of als onderneming en beschikt hierdoor nog niet over een BTW-aangifte.
- ▶ U voert enkel onderhoud als landbouwactiviteit uit op ten minste 75% van uw totale landbouwareaal in 2023.

5.3 WAT ALS DE SITUATIE VAN 2021 NIET MEER KLOOPT?

Als uw bedrijfsvoering veranderd is ten opzichte van 2021 en dit een impact heeft op de verhouding tussen de BTW uitgaande handelingen, kan u hiervoor schriftelijk een (digitaal) bezwaar indienen bij uw buitendienst. U vindt de gegevens van de buitendiensten terug op de webpagina 'Tabellen' in de fiche 'Contactadressen afdeling Inkomenssteun (Departement Landbouw en Visserij) en andere beheerdiensten'.

- ▶ U heeft binnen het landbouwbedrijf alle niet-landbouwactiviteit stopgezet en oefent in 2023 uitsluitend nog landbouwactiviteiten uit.
  - > Toon de verhouding aan op basis van de BTW-boekhouding van kalenderjaar 2022. Ook de NACEBEL-codes gekend bij de BTW kunnen, overeenkomend met de werkelijkheid, alleen nog landbouw omvatten.
  - > OF Als de stopzetting van de niet landbouwactiviteit(en) pas vanaf 2022 is doorgevoerd; Verklaar op eer dat de niet-landbouwactiviteit is stopgezet. Ook de NACEBEL-codes gekend bij de BTW kunnen, overeenkomend met de werkelijkheid, alleen nog landbouw omvatten.
- ▶ U heeft uw niet-landbouwactiviteit(en) verminderd of uw landbouwactiviteit vermeerderd waardoor in 2023 de verhouding van de BTW uitgaande handelingen uit de landbouwactiviteiten ten opzichte van de totale BTW uitgaande handelingen gewijzigd is.
- ▶ Toon de verhouding aan op basis van de BTW-boekhouding van kalenderjaar 2022. Als de wijziging pas in de loop van 2022 of 2023 is gebeurd, lever de nodige bewijsstukken aan om aan te tonen dat u alsnog voldoet.

6 HOE WEET IK OF IK ACTIEVE LANDBOUWER BEN?

- ▶ Bij de start van elke campagne wordt de status van uw bedrijf bepaald. Deze status is geldig voor de komende campagne. Deze status kan alleen wijzigen
  - > Als u een wijziging aan NACEBEL-codes doorvoert bij de BTW diensten voor 7 mei 2023.
  - > Als u na 30/4/2021 gestart bent en de SVC-voorwaarde onder voorbehoud is voldaan omdat er nog geen informatie beschikbaar was.
  - > Als u bezwaar indient tegen de berekende SVC-waarde.
  - > Afhankelijk van uw verklaring rond BTW-handelingen in de verzamelaanvraag van 2023.

- > Als na controle blijkt dat de informatie waarop het Departement Landbouw en Visserij zich heeft gebaseerd niet correct was.
- ▶ De actuele status van uw onderneming kunt u steeds raadplegen via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij [onder het menu 'Klantgegevens'](#) en [vervolgens de tegel 'Landbouwerkenmerken'](#).

7 GOED OM WETEN

Het is niet omdat u als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij geïdentificeerd bent, dat u automatisch beschouwd wordt als actieve landbouwer en dus in aanmerking komt voor GLB-steun.

INTERREGIONALE LANDBOUWERS

Vlaanderen en Wallonië dienden afzonderlijk een GLB Strategisch Plan in. Hierdoor zijn er, nog meer dan vroeger, grote verschillen in de toepassing van het Vlaamse en het Waalse landbouwbeleid. Voor landbouwers die in beide regio's actief zijn ('interregionale landbouwers') zijn er specifieke afspraken gemaakt. Als u een interregionale landbouwer bent, is het belangrijk hiermee rekening te houden.

1 INTERREGIONALE LANDBOUWER

U bent een interregionale landbouwer als u een exploitatie of percelen heeft in het ene gewest, en tegelijk ook één of meerdere percelen of exploitaties heeft in het andere gewest. U moet dan in beide regio's een verzamelaanvraag indienen volgens de regels van die regio (zie punt 10).

2 VLAAMSE OF WAALSE INTERREGIONALE LANDBOUWER

U heeft als interregionale landbouwer slechts één klantnummer dat zowel bij de Vlaamse als de Waalse instanties gekend is. Anders dan voorgaande jaren, bepaalt het officiële adres van de landbouwer, zoals beschikbaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen of het Rijksregister, of u een Vlaamse of een Waalse interregionale landbouwer bent.

- ▶ Uw officieel adres ligt in het Vlaamse of Brussels Hoofdstedelijke Gewest?
  - > U bent een Vlaamse interregionale landbouwer en uw beherende organisatie is het Departement Landbouw en Visserij.
- ▶ Uw officieel adres ligt in het Waalse Gewest?
  - > U bent een Waalse interregionale landbouwer en uw beherende organisatie is DGARNE, Département des Aides.

Het is belangrijk te weten of u als Vlaamse of Waalse interregionale landbouwer beschouwd wordt. Het kan namelijk voor bepaalde premies tot aanzienlijke verschillen leiden. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

3 CONDITIONALITEIT

Voor alle conditionaliteitsvoorwaarden gelden de regels van de regio waar de percelen gelegen zijn en wordt ook enkel gerekend met arealen uit die regio. Er wordt geen rekening gehouden met de arealen uit de andere regio.

Dit geldt evenzeer voor het bepalen van vrijstellingen voor GLMC7 'gewasrotatie' of GLMC8 'aanleggen van niet productieve elementen (NPE)'.

Bijvoorbeeld een landbouwer heeft 10 ha bouwland in Vlaanderen en 10 ha bouwland in Wallonië. Deze landbouwer zal zowel in Vlaanderen als in Wallonië 0,4 ha NPE moeten aanleggen. 0,8 ha NPE enkel in Vlaanderen aanleggen, zal niet volstaan voor deze conditionaliteitsvoorwaarde in Wallonië

4 BETALINGSRECHTEN ACTIVEREN IN 2023

Als interregionale landbouwer is het mogelijk dat u zowel over Vlaamse als over Waalse betalingsrechten beschikt.

- ▶ Aan de hand van percelen gelegen in het Vlaamse of Brussels Hoofdstedelijke Gewest kunt u Vlaamse betalingsrechten activeren. Hiervoor moet u het Vlaamse deel van de verzamelaanvraag tijdig indienen bij het Departement Landbouw en Visserij.
- ▶ Aan de hand van percelen gelegen in het Waals Gewest kunt u Waalse betalingsrechten activeren. Hiervoor moet u het Waalse deel van de verzamelaanvraag tijdig indienen bij DGARNE, Département des Aides.
- ▶ Een Vlaamse interregionale landbouwer moet steeds een verzamelaanvraag indienen in Vlaanderen om zijn Waalse betalingsrechten te kunnen laten uitbetalen (zie verder onder 'Indienen verzamelaanvraag').

5 AANVRAAG BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE

Zowel Vlaamse als Waalse interregionale starters of jonge starters kunnen in 2023 voor percelen in het Vlaamse of Brussels Hoofdstedelijke Gewest een aanvraag indienen voor het verkrijgen van Vlaamse betalingsrechten uit de Vlaamse reserve. Deze aanvraag verloopt via het Vlaamse deel van de verzamelaanvraag. U moet hierbij wel voldoen aan de Vlaamse voorwaarden. Zowel Vlaamse als Waalse elementen (bijvoorbeeld diploma) worden in rekening gebracht om te bekijken of u aan deze voorwaarden voldoet. Omgekeerd geldt hetzelfde voor rechten uit de Waalse reserve.

6 HERVERDELLENDE BETALING

Deze betaling is vanaf 2023 ook in Vlaanderen van toepassing. Steun kan ontvangen worden tot 30 subsidiabele hectaren. Voor een Vlaamse interregionale landbouwer zal eerst steun toegekend worden voor de subsidiabele hectaren gelegen in het Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan het subsidiebedrag vastgelegd in Vlaanderen. Indien 30ha nog niet bereikt is en er zijn percelen in het Waals gewest, zullen deze percelen betaald worden aan het subsidiebedrag vastgelegd in het Waals Gewest

(tot max 30 hectare bereikt is). Voor een Vlaamse interregionale landbouwer is er enkel een betaling op bedrijfsniveau en niet op persoonsniveau gezien de Vlaamse voorwaarden van toepassing zijn. Waalse landbouwers moeten deze bijkomende betaling aanvragen in het Waalse deel van hun verzamelaanvraag. Voor Waalse interregionale landbouwers gelden de Waalse voorwaarden en zullen de Waalse subsidiabele hectaren eerst betaald worden. De Vlaamse percelen van deze landbouwers worden betaald aan het Vlaamse subsidiebedrag indien de bovengrens nog niet bereikt is.

7 BETALING VOOR JONGE LANDBOUWERS

Als Vlaamse interregionale landbouwer kunt u ook in 2023 via uw Vlaams deel van de verzamelaanvraag een aanvraag indienen voor de betaling voor jonge landbouwers. U moet hierbij voldoen aan de Vlaamse voorwaarden. U kunt voor een maximum van 90 subsidiabele hectaren steun ontvangen waarbij u een hoger steunbedrag krijgt van 0 tot en met 45 hectaren dan vanaf 45,01 tot en met 90 hectaren. Deze steun kan per jonge landbouwer in het landbouwbedrijf aangevraagd worden, waarbij eerst de eerste schijven worden betaald. Deze extra betaling per subsidiabele hectare wordt toegekend ongeacht of het gaat om Vlaamse of Waalse subsidiabele hectaren. Omgekeerd geldt hetzelfde voor Waalse interregionale landbouwers. Waalse landbouwers moeten deze bijkomende betaling aanvragen in het Waalse deel van hun verzamelaanvraag.

U moet deze premie **jaarlijks** aanvragen. Dus ook als u in de voorbije jaren een aanvraag heeft ingediend die goedgekeurd is, en u in de komende jaren nog in aanmerking komt, moet u in deze volgende jaren expliciet een aanvraag tot betaling voor jonge landbouwers indienen via de verzamelaanvraag.

Steun volgens Vlaamse voorwaarden, ook aangevuld met areaal in Wallonië indien maximum nog niet bereikt.

8 DIERGEBONDEN MAATREGELLEN

8.1 GEKOPPELDE PREMIE DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ (VLAAMSE PREMIE)

Landbouwers (onafhankelijk of ze Waals of Vlaams (interregionale) landbouwer zijn) kunnen gekoppelde steun ontvangen als het adres van het veebeslag in Vlaams of Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen is. De Vlaamse voorwaarden gelden in dit geval.

Om in aanmerking te komen voor de subsidiemaatregel, moet ook aan perceelsgerelateerde instapvoorwaarden voldaan zijn:

- ▶ Behoud van blijvend grasland op het bedrijf
- ▶ Duurzaam graslandbeheer en voederproductie en -diversificatie

Deze instapvoorwaarden zijn enkel gekoppeld aan de percelen in Vlaanderen.
AMKM Behoud lokale rassen (runderen, schapen, geiten, varkens)

Een verbintenis kan enkel afgesloten worden in het Vlaams Gewest als het actief rundveebeslag een adres heeft gelegen in het Vlaamse Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

8.2 ECOREGELING VOEDERMANAGEMENT

Landbouwers (onafhankelijk of ze Waals of Vlaams (interregionale) landbouwer zijn) kunnen steun ontvangen als het adres van het veebeslag in Vlaanderen of Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen is.

8.3 AMKM ANTIBIOTICAREDUCTIE

Landbouwers (onafhankelijk of ze Waals of Vlaams (interregionale) landbouwer zijn) kunnen steun ontvangen als het adres van het veebeslag in Vlaanderen gelegen is.

9 PERCEELSGEBONDEN ECOREGELINGEN, AGROMILIEUKLIAMAATMAATREGELEN EN AANPLANT BOSLANDBOUWSYSTEMEN

Voor ecoregelingen, agromilieuklimaatmaatregelen en aanplant boslandbouwsystemen gelden de regels van de regio waar de percelen gelegen zijn. Dat geldt ook voor het bepalen van bedrijfsgebonden voorwaarden, of indien voor een ecoregeling een gemiddelde voor een bedrijf bepaald wordt.

Bijvoorbeeld ecoregeling 'Verhogen organische koolstof op bouwland' door middel van het teeltplan. Er moet een gemiddelde EOC waarde van 1250 kg/ha bouwland behaald worden. Dit gemiddelde wordt enkel met Vlaamse percelen bouwland berekend.

10 INDIENEN VERZAMELAANVRAAG

Als Vlaamse of Waalse interregionale landbouwer dient u zowel een Vlaams als een Waals deel van uw verzamelaanvraag in bij de respectievelijke instanties. Dit geldt ook als u als Vlaamse interregionale landbouwer uitsluitend over Waalse percelen (en Waalse betalingsrechten) beschikt. De indieningsdatum van uw Vlaams deel bepaalt of uw Waalse betalingsrechten kunnen worden betaald.

- ▶ Vlaamse landbouwer: het Vlaamse en Waalse deel van de verzamelaanvraag moet ingediend worden uiterlijk op 30 april 2023.
- ▶ Waalse landbouwer: het Vlaamse en Waalse deel van de verzamelaanvraag moet ingediend worden uiterlijk op 30 april 2023.

11 MEER INFORMATIE

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (landbouwbeleid EU-gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)) vindt u onder '[Informatie bij de verzamelaanvraag - 2023](#)' per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Ook alle informatie over conditionaliteit is op de website terug te vinden in afzonderlijke fiches per norm voor goede landbouw en milieu condities (GLMC) en per beheerseis (RBE).

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

Voor bijkomende informatie over de Waalse regels en voorwaarden kunt u terecht op de website van de Waalse landbouwadministratie (<http://agriculture.wallonie.be/pac>).

VERZAMELAANVRAAG EN VERBINTENISSEN

////////////////////////////////////
In deze fiche geven we u een oplistijng van de belangrijkste verbintenissen en verplichtingen die worden aangegaan bij het indienen van de verzamelaanvraag.

De verzamelaanvraag vormt een belangrijke basis voor uw steunaanvragen, dit zowel in het kader van pijler 1 waaronder rechtstreekse steun en ecoregelingen vallen, als van pijler 2 die verschillende aspecten omvat, zoals de agromilieuklimaatmaatregelen, sommige plattelandsmaatregelen, de beheerovereenkomsten.

Naast deze steunmaatregelen is de verzamelaanvraag een essentieel onderdeel binnen de mestwetgeving. Vanaf 2022 is het ook verplicht om een verzamelaanvraag in te dienen als u percelen wil laten certificeren voor de biologische productie.

Praktische informatie over het invullen van de verzamelaanvraag via het e-loket vindt u:

- ▶ onder de rubriek 'help' op www.landbouwwlaanderen.be.
- ▶ in de fiche 'Tips en hints bij het invullen van de verzamelaanvraag op het e-loket' (zie webpagina '[Verzamelaanvraag – Algemene voorwaarden](#)').
- ▶ Op e-loket zelf en op de website is er zeer veel informatie en filmpjes terug te vinden onder de 'help' over het invullen van de verzamelaanvraag op de pagina <https://lv.vlaanderen.be/e-loket/help-e-loket/handleiding-verzamelaanvraag>

1 INDIENING VERZAMELAANVRAAG

Hieronder vindt u een lijst van zaken die via de verzamelaanvraag ingediend/aangevraagd moeten worden. Meer uitgebreide informatie vindt u in de fiche 'Wie moet een verzamelaanvraag indienen?' (zie webpagina '[Verzamelaanvraag – Algemene voorwaarden](#)').

Het is verplicht de verzamelaanvraag 2023 in Vlaanderen te gebruiken om:

- ▶ alle landbouwpercelen die in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in gebruik zijn aan te geven;
- ▶ alle landbouwareaal aan te geven, zowel het subsidiabele (activeren betalingsrechten) als het niet-subsidiabele areaal;
- ▶ bepaalde percelen niet-landbouwareaal aan te geven (o.a. gebouwen, ...);
- ▶ overdrachten van perceelsgebruik te melden;
- ▶ percelen en elementen voor conditionaliteit aan te geven in het kader van de aanvraag van basisinkomenssteun (= activeren van betalingsrechten);
- ▶ de uitbetaling van de herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid aan te vragen
- ▶ de premie 'Jonge landbouwer' aan te vragen;
- ▶ betalingsrechten of ophoging van bestaande betalingsrechten uit de reserve aan te vragen;
- ▶ de uitbetaling van Waalse betalingsrechten voor Vlaamse interregionale landbouwers aan te vragen ook al zijn er geen percelen in Vlaanderen of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- ▶ de uitbetaling voor ecoregelingen aan te vragen in het kader van het Vlaams Strategisch Plan
- ▶ de uitbetaling voor agromilieuklimaatmaatregelen en beheerovereenkomsten aan te vragen in het kader van het Vlaams Strategisch Plan;
- ▶ de percelen waarop beheerovereenkomsten met de Vlaamse Landmaatschappij zijn gesloten aan te geven;
- ▶ de subsidie voor verwarringstechniek in de fruitteelt aan te vragen (uitdovend);
- ▶ de subsidie voor de teelt van vezelvlas met verminderde bemesting aan te vragen (uitdovend);
- ▶ de aanplantsubsidie voor boslandbouwsystemen van de goedgekeurde inschrijvingen en de onderhoudssubsidie voor boslandbouwsystemen aan te vragen;
- ▶ uitbetaling van inkomenscompensatie en onderhoudssubsidie voor bebossing van landbouwgronden aan te vragen;
- ▶ uitbetaling voor hectaresteen biologische productiemethode aan te vragen (uitdovend);
- ▶ percelen voor biocertificering aan te geven;
- ▶ gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten voor de biologische productiemethode aan te vragen;
- ▶ aan de mestbankaangifte plicht te voldoen;
- ▶ aan de instapvoorwaarden te voldoen en de subsidie aan te vragen in het kader van de gekoppelde steun (en opgave van percelen waar de dieren verblijven- andere weilanden);
- ▶ een perceel hennep aan te geven ook al is deze oppervlakte kleiner dan 2 ha (inzaaien kan pas na teelttoestemming);
- ▶ teelten aan te melden die bestemd zijn om officieel goedgekeurd te worden voor zaaizaadproductie;
- ▶ plantensoorten te melden waarvoor een plantenpaspoort verplicht is;
- ▶ uitbetaling aan te vragen van de subsidie brede weersverzekering indien deze werd afgesloten voor een erkende verzekeringspolis.

2 VERBINTENISSEN BIJ HET ONDERTEKENEN VAN DE VERZAMELAANVRAAG

- ▶ Elke land- en tuinbouwer met een actief klantnummer bij het Departement Landbouw en Visserij moet voldoen aan de voorwaarden van het **autonome beheer** van een land- of tuinbouwbedrijf, en moet zich ervan bewust zijn dat hij niet kunstmatig voorwaarden mag creëren waardoor hij voordelen zou kunnen krijgen. Meer informatie vindt u in de brochure 'Toelichting bij het autonome beheer' op de webpagina '[Identificatie](#)'.
- ▶ De identificatiegegevens van landbouwers bij het Departement Landbouw en Visserij en de perceelsgegevens worden uitgewisseld met de **Vlaamse Landmaatschappij** (VLM). VLM gebruikt de gegevens van de land- en tuinbouwers in het kader van de mestwetgeving en bij het sluiten van een beheerovereenkomst. Meer informatie vindt u in de startersbrochure van de VLM op de website www.vlm.be (verder klikken naar 'thema's-Mestbank' en dan [startersbrochure](#)) en in de folders met de verschillende beheerpakketten: www.vlm.be/nl/themas/beheerovereenkomsten.
- ▶ De identificatiegegevens van landbouwers bij het Departement Landbouw en Visserij met een bebossingscontract en de bijhorende perceelsgegevens worden uitgewisseld met het **Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)**. ANB vult de gegevens aan van de land- en tuinbouwers in het kader van de uitbetaling van de inkomenscompensatie en de onderhoudspremie van bebossing op landbouwgronden. Daarnaast worden gegevens uitgewisseld in kader van wildschade en handhaving van milieuvoorwaarden.
- ▶ De identificatiegegevens van landbouwers bij het Departement Landbouw en Visserij met bio percelen worden uitgewisseld met het **controleorgaan voor biologische productiemethode** van de landbouwer. De bio-controleorganen zijn erkend door het Departement Landbouw en Visserij en doen de nodige controles. De bio-controleorganen vullen de gegevens aan van de land- en tuinbouwers in het kader van de uitbetaling voor hectaresteen en de terugbetaling van de controlekosten voor de biologische productiemethode.
- ▶ De verzamelaanvraag bevat eveneens de perceelsgegevens van de landbouwers met percelen in het **Brussels Hoofdstedelijk gewest**. De identificatie- en perceelsgegevens worden daarom bezorgd aan de Gewestelijke overheidsdienst Brussel.
- ▶ Het Departement Landbouw en Visserij wisselt de identificatiegegevens van landbouwers en de perceelsgegevens uit met de **Waalse tegenhanger, DGARNE** (Direction Générale Opérationnelle Agriculture, Ressources Naturelles et Environnement). Vooral voor interregionale landbouwers is het goed om weten dat zowel het Departement Landbouw en Visserij als DGARNE hetzelfde klantnummer gebruiken. Meer info voor interregionale landbouwers vindt u in de fiche 'Interregionale landbouwers' op de specifieke webpagina '[Interregionale landbouwers](#)'.
- ▶ **Statbel** (voorheen Algemene Directie Statistiek) bezit de machtiging om de gegevens van de verzamelaanvraag op te vragen bij het Departement Landbouw en Visserij om de statistieken op te maken voor haar Europese verplichtingen. Door deze gegevensdeling kon AD Statistiek haar landbouwenquêteformulieren drastisch vereenvoudigen.
- ▶ Statbel wil over de **detailaangifte van boomgaarden** beschikken. Deze gegevens zijn essentieel in het kader van de landbouwenquête (15 mei telling). De elektronische bijlage 'detailaangifte boomgaarden' vindt u in de verzamelaanvraag onder de rubriek 'Detail boomgaarden'. Via deze rubriek moeten alle land- of tuinbouwers meer details geven over alle boomgaarden (laagstam, halfstam en hoogstam)

die zijn aangegeven in de verzamelaanvraag. De details hebben betrekking op de oppervlakte van de diverse variëteiten.

- ▶ Identificatiegegevens en perceelsgegevens kunnen **uitgewisseld worden met derden** voor zover daarvoor een wettelijk inzage-recht bestaat of een machtiging of protocol werd toegekend. Meer informatie vindt u op de webpagina '[Gegevensbescherming](#)'.
- ▶ Wie zich voor het eerst identificeert als land- of tuinbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij moet verplicht een verzamelaanvraag indienen met de percelen die hij in gebruik heeft. Als u voor de Mestbank **niet-aangifteplichtig** bent en u vraagt hiervoor een vrijstelling aan bij de VLM, en uw eventuele steunaanvragen vereisen geen jaarlijkse aangifte van de percelen via de verzamelaanvraag, dan hoeft u de daaropvolgende jaren geen verzamelaanvraag meer in te dienen.
- ▶ Wanneer u een verzamelaanvraag indient, moet u er zich van bewust zijn dat uw bedrijf of uw aanvraag kan onderworpen worden aan een **controle ter plaatse**. Deze controle kan zowel aangekondigd als onaangekondigd gebeuren. Ze heeft tot doel na te gaan of alle verbintenissen en verplichtingen nageleefd worden. De controleagent mag daartoe alle relevante percelen en gebouwen (stallen, loodsen,...) betreden, met uitzondering van het woongedeelte van de land- of tuinbouwer. Daarnaast kan de controleagent alle documenten opvragen die hij nuttig acht voor zijn controleopdracht. Dergelijke documenten mag de controleagent bij de landbouwer zelf of bij een derde opvragen.
- ▶ U moet er zich ook van bewust zijn dat bij het **verhinderen of weigeren van een controle** de steunaanvraag afgewezen kan worden. De verschillende controle instanties proberen zoveel mogelijk controles samen uit te voeren.
- ▶ Door het ondertekenen van de verzamelaanvraag geeft u aan dat u alle percelen die u in gebruik heeft, heeft aangegeven en dus geen **onderaangifte** doet.
- ▶ Indien u een **onjuiste aangifte** doet (bv. om u te onttrekken aan de conditionaliteit) dan kan er een extra administratieve boete worden opgelegd.
- ▶ U bent trouwens verplicht om de conditionaliteit na te leven als u de basisinkomensteun aanvraagt.
- ▶ Wanneer u **zaaizaad** wenst te produceren (eventueel in opdracht van derden) bent u verplicht de teeltcodes voor het vermeerderen van uitgangsmateriaal op te nemen bij de betrokken percelen, en eventueel de **plantensoorten** te melden op de pagina 'plantenpaspoortplichtige planten' op het e-loket.
- ▶ Als u een **e-mailadres** opgeeft, dan zal het Departement Landbouw en Visserij dit e-mailadres gebruiken voor de toekomstige communicatie van zowel algemene als specifieke informatie die het aan u richt. U zult op de hoogte gebracht worden van alle belangrijke mededelingen en brieven op dit e-mailadres. Gelieve dan ook een e-mailadres op te geven dat u regelmatig raadpleegt. U kunt ook een e-mailadres van een familielid, vriend of kennis doorgeven die dan de verantwoordelijkheid draagt om u tijdig op de hoogte te brengen van de doorgestuurde informatie. U bent zelf verantwoordelijk voor het bijwerken van het e-mailadres. Jaarlijks zal het departement via het e-loket om een bevestiging van het bestaande e-mailadres vragen. De e-mails worden gelijkwaardig beschouwd aan een papieren brief. Als u niet over een e-mailadres beschikt kunt u dit expliciet meedelen. De verstuurd communicatie zal de land- of tuinbouwer ook terugvinden onder 'mijn berichten' op zijn e-loket. De e-mailadressen worden ook met de VLM uitgewisseld.

3 MEER INFORMATIE

De afdeling Inkomenssteun van het Departement Landbouw en Visserij is de beherende instantie voor de verzamelaanvraag. Deze afdeling heeft in elke provincie een buitendienst.

U kunt terecht bij uw buitendienst voor informatie of bij problemen bij het invullen van uw verzamelaanvraag (www.landbouwvlaanderen.be).

Het adres van uw buitendienst staat bovenaan het voorbereidingsblad. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

WIE MOET DE VERZAMELAANVRAAG INDIENEN?

De verzamelaanvraag is een aangifteformulier. Met de verzamelaanvraag kan men steun aanvragen voor rechtstreekse betalingen inclusief ecoregelingen of betalingen in het kader van agromilieuklimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten of hectaresteen voor biologische productiemethode. Daarnaast is het ook de aangifte van de percelen in het kader van mestwetgeving, voor certificering van percelen voor de biologische productiemethode of van de landbouwgrond waarop bebossing zal plaatsvinden. Welke land- en tuinbouwers zijn verplicht om al dan niet jaarlijks deze aanvraag in te dienen en aan welke voorwaarden moet de land- of tuinbouwer voldoen?

1 OPBOUW VAN DE VERZAMELAANVRAAG

U krijgt elk jaar de mogelijkheid om de verzamelaanvraag in te dienen. Dit dossier bevat zeer veel informatie. Bv. hoe werden de percelen genummerd? Welke lagen kunt u raadplegen?

Al deze informatie werd gebundeld in een aparte fiche op de website die u vindt op de webpagina [‘Verzamelaanvraag – algemene voorwaarden’](#) in de fiche ‘Opmaak VA2023’.

2 GRONDEN IN DE VERZAMELAANVRAAG

De verzamelaanvraag dient enkel voor het aangeven van landbouwgronden en bepaalde niet-landbouwgronden. Welke gronden worden daarmee bedoeld?

► Landbouwgronden in gebruik

Het betreft landbouwgronden die door de aangever worden gebruikt in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Landbouwgronden kunnen zowel subsidiabele als niet-subsidiabele gronden zijn. Meer informatie over de vraag of de gebruikte gronden vallen onder landbouwgrond of bedrijfgronden en of er op deze gronden in het algemeen steun kan worden aangevraagd (subsidiabiliteit van percelen) vindt u op de webpagina [‘Perceelsaangifte’](#) in de fiche ‘Subsidiabiliteit van landbouwareaal’.

Informatie over wat u moet doen in het geval er nutsvoorzieningen worden aangelegd op uw subsidiabele percelen vindt u op de webpagina [‘Perceelsaangifte’](#) in de fiche ‘Subsidiabiliteit van landbouwareaal – nutsvoorzieningen’.

Verhuurt u gronden aan jeugdbewegingen of andere organisaties voor het opslaan van hun kamp of een niet-landbouwactiviteit, dan kunt u meer informatie vinden in de fiche ‘Kampplaatsen voor jeugdbeweging of andere tijdelijke niet-landbouwactiviteit’ op de webpagina [‘Perceelsaangifte’](#)

► Bepaalde niet-landbouwgronden.

In principe moeten de niet-landbouwgronden niet worden opgenomen in de verzamelaanvraag. Er zijn echter een paar uitzonderingen. Beschikt u over volgende niet-landbouwgronden, dan bent u wel verplicht deze **aan te geven** in de verzamelaanvraag:

- > Alle gebouwen, stallen en loodsen die behoren tot uw bedrijfsareaal;
- > Al uw niet-landbouwareaal dat wordt begraasd (eventueel als inscharringspercelen wanneer u het niet zelf in gebruik hebt voor de hoofdteelt onder 'Andere weilanden');
- > Heide als het wordt begraasd
- > Alle bio-percelen niet-landbouwgrond waarvoor u bio-certificering wil aanvragen.
- > Alle niet-productieve elementen in het kader van de conditionaliteit

Volgend areaal moet/mag **niet** als perceel worden aangegeven:

- > 'sloten minimaal 2 meter en maximaal 6 meter breed' moet u nooit afzonderlijk aangeven, deze sloten maken immers deel uit van het Grootchalig Referentiebestand van het Agentschap Informatie Vlaanderen. Deze sloten kunnen in aanmerking komen als NPE als u een bouwlandperceel aangeeft dat grenst aan deze sloot;
- > Heggen, hagen of bomenrijen die u wenst te gebruiken voor invulling van het niet productief areaal onder conditionaliteit, moeten ook niet als perceel aangegeven worden. In de verzamelaanvraag op e-loket kunnen deze aangeduid worden met een lijn in het scherm 'Conditionaliteit – Niet productieve elementen'. Zie hiervoor de fiche 'Conditionaliteit – biodiversiteit op landbouwbedrijven (GLMC 8)' op de webpagina ['Conditionaliteit'](#).
- > De 1 meter teeltvrije strook langs watervlakken, moet ook niet als apart perceel ingetekend worden.
- > Alle gronden die bij de groep 'Geen bedrijfsareaal' horen (zie fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal' op de webpagina ['Perceelsaangifte'](#)).

3 VERPLICHTING TOT INDIENEN VAN EEN VERZAMELAANVRAAG = AANGIFTEPLICHT

U bent verplicht de verzamelaanvraag 2023 in te dienen als u in één van onderstaande categorieën valt:

1. U heeft zich voor de eerste keer geregistreerd als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij;
2. U vraagt Europese of nationale steun aan in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid waarbij u zich engageert om de conditionaliteit na te leven;
3. U bent aangifteplichtig bij de Mestbank;
4. U teelt een speciale teelt, bv. hennep, u vermeedert zaaizaad of u beschikt over paspoortplichtige planten.
5. U wenst een of meerdere percelen te laten certificeren voor biologische productie.

Wanneer u een verzamelaanvraag indient, bent u verplicht om **alle** gronden die gelegen zijn in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die u in 2023 in gebruik heeft (ook al gaat het gebruik in de loop van het jaar (2 januari - 31 december) naar iemand anders), op te geven in de verzamelaanvraag, anders riskeert u een sanctie voor onderaangifte.

3.1 U HEEFT ZICH VOOR HET EERST GEREgistREERD ALS LANDBOUWER BIJ HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

Wie zich voor het eerst identificeert als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij moet verplicht een verzamelaanvraag indienen met de percelen die hij in gebruik heeft.

Als u beschikt over de vrijstelling en daarnaast uw eventuele steunaanvragen geen jaarlijkse aangifte vereisen van de percelen via de verzamelaanvraag, dan hoeft u de daaropvolgende jaren geen verzamelaanvraag meer in te dienen (zie verder onder punt 3.3).

3.2 U VRAAGT EUROPESE OF NATIONALE STEUN AAN IN HET KADER VAN GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

3.2.1 Aanvraag basisinkomenssteun voor duurzaamheid

Als u Europese steun wil aanvragen voor het telen van gewassen (in de vorm van uitbetaling van betalingsrechten), bent u verplicht kenbaar te maken over welke percelen u beschikt. Betalingsrechten kunt u activeren als u subsidiabele hectare in gebruik voor de hoofdteelt aangeeft in de verzamelaanvraag. Om het basisinkomen te ontvangen moet u ook voldoen aan de definitie van actieve landbouwer en aan de conditionaliteit. Alle voorwaarden waaraan u moet voldoen om deze steun te ontvangen, vindt u op volgende webpagina's:

- ▶ Basisinkomenssteun voor duurzaamheid;
- ▶ Conditionaliteit (voorheen de randvoorwaarden)

3.2.2 Aanvraag premie ecoregelingen

Bij de start van het nieuwe GLB kunnen ook premies aangevraagd worden voor ecoregelingen om het basisinkomen aan te vullen. Hierbij engageert de landbouwer zich vrijwillig om maatregelen te nemen die een gunstig effect hebben op milieu, klimaat en biodiversiteit. De ecoregelingen zijn eenjarige maatregelen. Alle voorwaarden waaraan u moet voldoen om deze steun te ontvangen, vindt u op volgende webpagina :

- ▶ Ecoregelingen

3.2.3 Steunaanvraag voor agromilieuklimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten of andere plattelandsmatregelen

Wilt u steun aanvragen in het kader van pijler 2, dan moet de betalingsaanvraag van de steun verlopen via de verzamelaanvraag. Vanaf 2023 zijn voor de agromilieuklimaatmaatregelen geen voorafgaande inschrijvingen meer nodig. Ga naar de volgende webpagina's om meer informatie op te zoeken en de verbintenissen voor de steunaanvraag te raadplegen:

- ▶ [Agromilieuklimaatmaatregelen](#) bij het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Inkomenssteun;
- ▶ [Beheerovereenkomsten](#) bij de Vlaamse Landmaatschappij;
- ▶ [Andere plattelandsmatregelen bij de afdeling Inkomenssteun](#) (zoals hectaresteen biologische productiemethode, aanplantsubsidie boslandbouwsystemen en inkomenscompensatie en onderhoudssubsidie voor bebossing van landbouwgronden).

3.2.4 Aanvraag premie jonge landbouwer en aanvraag reserve

U bent pas gestart met uw bedrijf en alle hulp is welkom. Misschien komt u in aanmerking voor een extra premie of een ophoging van uw betalingsrechten. Bekijk welke de voorwaarden en de verbintenissen zijn op volgende webpagina's:

- ▶ ['Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers'](#) in de fiche: 'Betaling voor jonge landbouwer';
- ▶ ['Basisinkomenssteun voor duurzaamheid'](#) in de fiche: 'Betalingsrechten uit de Vlaamse reserve'.

3.2.5 Aanvraag uitbetaling Waalse betalingsrechten

Wilt u als Vlaamse interregionale landbouwer de uitbetaling van Waalse betalingsrechten aanvragen, dan bent u verplicht een **Vlaams luik** van de verzamelaanvraag in te dienen, ook al zijn er geen percelen in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De indieningsdatum van het Vlaamse luik (hoofdluik voor Vlaamse landbouwer) bepaalt immers of u tijdig heeft ingediend en de aanvraag tot uitbetaling van de Waalse betalingsrechten kan worden opgenomen.

3.2.6 Biolandbouw

De verzamelaanvraag wordt voor verschillende aspecten gebruikt als u aan **biolandbouw** doet. U kunt, naast de betalingsaanvraag voor de hectaresteun voor biologische productiemethode (zie Ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen) ook het volgende opgeven in de verzamelaanvraag:

- ▶ De **certificering** van de biopercelen. Hiervoor moet u het vakje biocertificering aankruisen op de betrokken percelen;
- ▶ De **controlekosten** voor biologische productiemethode kunnen deels worden terugbetaald als u dit aanvraagt in de verzamelaanvraag onder 'BIO'.

Algemene informatie over het opstarten en omschakelen naar de biologische teelt vindt u op de webpagina ['Bio'](#). Zie ook verder onder punt 3.5 voor de nieuwe verplichting tot registratie bij het Departement Landbouw en Visserij.

3.2.7 Locatie dieren opgeven voor aanvraag gekoppelde steun en agromilieuklimaatmaatregelen

Voor de gekoppelde steun '**Duurzame zoogkoeienhouderij**' en de premie voor '**Behoud van lokale rundveerassen of schapen- of geitenrassen of varkensrassen**' moet u alle gronden waarop (potentieel) premiewaardige dieren lopen aangeven: zowel de percelen in eigen gebruik via de pagina 'Percelen' als de andere weilanden (waaronder inscharingspercelen) op de pagina '**Andere weilanden**'. U geeft de locatie (adres) op van de percelen gelegen in Vlaanderen, Wallonië of het buitenland voor zover deze niet in de tabel 'Percelen' wordt opgenomen. Voor percelen gelegen in Vlaanderen is het opgeven van X/Y-coördinaten verplicht. U kan deze terugvinden via de infoknop op de kaart. In het najaar (voor 31 december 2023) kunt u ook de andere weilanden van het voorjaar 2024 opgeven en deze zullen dan voorgedrukt staan bij de andere weilanden in de verzamelaanvraag van 2024.

Alle informatie over de **gekoppelde premieregeling** vindt u onder de webpagina [Premie voor de duurzame zoogkoeienhouderij](#).

3.2.8 Conditionaliteit naleven

De verzamelaanvraag is niet alleen een middel om steun aan te vragen of om uw bemestingspercelen aan te geven, maar u engageert u er tevens mee om de conditionaliteit (voorheen randvoorwaarden) na te leven. In de verzamelaanvraag vindt u informatie die u helpen de conditionaliteit na te leven via de pagina's onder 'Conditionaliteit' en de opmerkingen. Meer informatie vindt u op de webpagina '[Conditionaliteit 2023-2027](#)':

- ▶ Brochure 'Conditionaliteit 2023';
- ▶ Fiche 'conditionaliteit in de verzamelaanvraag'.

3.3 U BENT AANGIFTEPLICHTIG BIJ DE MESTBANK

3.3.1 Mestbankaspecten

Landbouwers moeten elk jaar bij de Mestbank een aangifte indienen.

Deze aangifte bestaat uit twee delen: gronden worden aangegeven in de verzamelaanvraag van het Departement Landbouw en Visserij uiterlijk op 30 april, de overige mestbankaspecten worden aangegeven tegen 15 maart op de mestbankaangifte bij VLM. Landbouwers zijn aangifteplichtig volgens het Mestdecreet als ze meer dan 2 ha landbouwgrond, 0,50 ha groeimedium of 0,50 ha permanent overkapte landbouwgrond in gebruik hebben of meer dan 300 kg P₂O₅ uit dierlijke mest produceren of een opslag hebben van meer dan 300 kg P₂O₅ uit dierlijke mest.

Is uw bedrijf kleiner, dan kunt u van de aangifteplicht vrijgesteld worden. U vraagt deze **vrijstelling** aan bij de Mestbank via het formulier 'Aanvraag van een vrijstelling van de aangifteplicht'.

Een vrijstelling van de aangifteplicht kan echter pas aangevraagd worden, nadat de verzamelaanvraag een eerste keer is ingediend. U wordt dus niet automatisch vrijgesteld van de aangifteplicht als uw bedrijf kleiner is dan 2 ha. Meer informatie vindt u op www.vlm.be.

Dien de verzamelaanvraag ten laatste in op 30 april. Bent u aangifteplichtig volgens het Mestdecreet? Weet dat de Mestbank een boete oplegt als u de verzamelaanvraag te laat indient. Deze boete bedraagt 250 euro en wordt opgelegd als u de deadline van 30 april niet respecteert. Bij herhaling binnen de 5 jaar verdubbelt de boete tot 500 euro. Nieuw in het kader van de mestwetgeving is dat deze boete opgelegd wordt van zodra u de deadline van 30 april niet respecteert.

Meer info over de aangifte in de verzamelaanvraag vindt u op de webpagina '[Mestbankaspecten](#)' en in de fiches:

- ▶ 'Mestdecreet – algemeen';
- ▶ 'Mestdecreet – Vanggewassen basismaatregel en extra maatregel doelareaal';

Voor meer algemene informatie kunt u steeds terecht op de website van VLM: www.vlm.be.

3.3.2 Overdracht van perceelsgebruik

Wanneer u in 2023 nieuwe percelen in gebruik neemt voor de bemesting en/of de hoofdteelt, dan bent u verplicht om deze overdracht van perceelsgebruik te melden. U geeft in de verzamelaanvraag een overnamecode op als u het perceel gebruikt voor bemesting dit jaar en niet vorig jaar en eventueel ook een overnamedatum. Wanneer er bepaalde verplichtingen rusten op het perceel (bv. een vaste

beheerovereenkomst) dan moet er met deze bijkomende voorwaarden eveneens rekening worden gehouden.

Meer informatie over de overdrachtscodes vindt u in de fiche 'Overname percelen' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'

3.4 U TEELT EEN SPECIALE TEELT

3.4.1 Teelt van hennep

De teelt van hennep is zeer specifiek en enkel mogelijk wanneer u een actieve landbouwer bent, de teelt in vollegrond staat, in open lucht en volgens de klassieke landbouwpraktijken wordt geteeld. U bent verplicht om apart van de verzamelaanvraag een **teeltmelding** in te dienen, ook voor percelen kleiner dan 2 ha en wanneer u steun wil aanvragen voor hennep als hoofdteelt voor de ecoregeling 'Inzaai van milieu-, klimaat en biodiversiteitsvriendelijke teelten'. U moet in alle gevallen steeds de **teelttoelating** afwachten voor u kunt inzaaien. Alle voorwaarden voor deze teelt kunt u nalezen op de algemene webpagina '[Hennep](#)' en voor de verzamelaanvraagaspecten in de fiche 'Hennep teelt' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'.

3.4.2 Vermeerderen van zaaizaad

Als u percelen bewerkt waarop zaaizaad zal gewonnen worden, moeten deze percelen **voor keuring door de inschrijver** (die met u als landbouwer een contract heeft afgesloten) worden aangegeven op het **e-loket** via de daarvoor opgemaakte tegel zodat deze percelen kunnen gecertificeerd worden. U als landbouwer moet in de verzamelaanvraag de percelen opgeven met de teeltcodes voor vermeerdering van uitgangsmateriaal en indien u **plantenpaspoortplichtig** bent ook de pagina van de plantenpaspoortplichtige plantensoorten aanvullen.

Meer informatie vindt u op de webpagina '[Zaaizaden](#)' of in de fiche 'Zaaizaadvermeerdering' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'.

3.4.3 U bent plantenpaspoortplichtig

Iedereen die plantensoorten bezit die een plantenpaspoort vereisen zijn verplicht dit aan te geven via het e-loket. Indien u een **landbouwer** bent, gebeurt dit via de **verzamelaanvraag**. Bent u **geen landbouwer**, vindt u daarvoor op het e-loket een aparte tegel '**Paspoortplichtige soorten**' om deze aangifte te doen.

Meer informatie vindt u in de fiche 'Plantenpaspoortplichtige planten' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'.

3.5 U BENT BIO-LANDBOUWER

In het kader van de nieuwe bio-wetgeving die inging vanaf 1 januari 2022 zijn alle bio-landbouwers verplicht zich te registreren als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij en jaarlijks een perceelsaangifte via de verzamelaanvraag in te dienen.

In de verzamelaanvraag geeft u al uw percelen (incl. stallen, gebouwen...) aan. U kunt ook aanduiden welke percelen u wenst te laten certificeren door uw bio-controleorgaan. De percelen en teelten die u

aangeeft in uw verzamelaanvraag zullen automatisch doorgestuurd worden naar uw controleorgaan dat instaat voor de certificering. U hoeft uw percelen dus niet meer apart door te geven aan uw controleorgaan. Uw controleorgaan mag ook alleen maar percelen die aangegeven zijn in uw verzamelaanvraag certificeren.

Meer informatie vindt u op de webpagina '[Bio](#)'

Over de verzamelaanvraag voor biotelers vindt u meer informatie op de pagina <https://lv.vlaanderen.be/nl/bio/wetgeving/verzamelaanvraag> waar eveneens veelgestelde vragen worden beantwoord in de fiche 'Informatie over de verzamelaanvraag voor bio-landbouwers'.

INDIENEN EN WIJZIGEN VAN DE VERZAMELAANVRAAG

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 27/02/2023: onder punt 3 'EEN' is nateelt in plaats van hoofdteelt
- (2) 02/05/2023: Punt 1.1 uiterste indieningsdatum voor 'voorjaarsbraak met late inzaai mais'. Indieningsdatum aangepast naar 7 mei
- (3) 09/08/2023: Laatste zin onder 4.2.5 aangepast

Met de verzamelaanvraag zorgt u voor de registratie van uw percelen voor onder meer de toepassing van het Mestdecreet, voor het verkrijgen van de basisinkomenssteun, om betalingsrechten uit de reserve, biocertificering, premie jonge landbouwer, subsidies voor de ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen en andere plattelandsmatregelen aan te vragen. Het is dus belangrijk dat u deze verzamelaanvraag tijdig en correct indient. Wijzigingen moet u steeds meteen melden aan de betrokken buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij.

- ▶ Uiterste indieningsdatum: zondag 7 mei 2023;
- ▶ Uiterste indieningsdatum voor Vlaamse interregionale landbouwer: zondag 7 mei 2023;
- ▶ Uiterste indieningsdatum voor Waalse interregionale landbouwer: zondag 7 mei 2023.

We onderscheiden verschillende periodes waarin u wijzigingen kunt indienen in Vlaanderen. Wijzigingen in de verschillende periodes hebben verschillende gevolgen voor behandeling en uitbetaling:

- ▶ wijzigingen tot en met woensdag 31 mei 2023;
- ▶ wijzigingen vanaf donderdag 1 juni

1 INDIENEN VAN DE VERZAMELAANVRAAG

Het Departement Landbouw en Visserij werkt volledig digitaal. Dit houdt onder meer in dat de procedure voor het indienen van de verzamelaanvraag via het e-loket Landbouw en Visserij verloopt. Voor problemen bij het invullen van de elektronische verzamelaanvraag kunt u terecht op de infolijn van het e-loket. Het telefoonnummer van de infolijn van uw buitendienst vindt u onder de 'Bel ons' van het e-loket (www.landbouwwvlaanderen.be). Op deze website kunt u onder 'Help' ook meer informatie vinden over het e-loket. Deze informatie is ook bereikbaar via de website www.lv.vlaanderen.be en door te klikken op de tab 'E-loket – help'.

- ▶ Het tijdig indienen van de verzamelaanvraag is belangrijk om kortingen op uw steun te voorkomen. De aanvraag kan na de uiterste indieningsdatum nog worden gewijzigd en aangevuld zodat ze met de realiteit in overeenstemming is. Het al dan niet aanvaarden van meegedeelde wijzigingen is afhankelijk van onder meer het tijdstip van melding, uitgevoerde controles, ...

1.1 UITZONDERING Ecoregeling 'VERLENGDE VOORJAARSBRAAK'

Alle aanvragen voor ecoregelingen en agromilieumaatregelen kunnen nog tot 31 mei worden ingediend indien er een verzamelaanvraag is ingediend op de uiterste indieningsdatum van 7 mei. Er is een

uitzondering voor de ecoreling actie 3 ‘Verlengde voorjaarsbraak met late inzaai mais’. Aangezien de voorwaarden voor de maatregel gelden voor de voortelt, kan de aanvraag maar tot de uiterste indieningsdatum (7 mei) worden ingediend en gewijzigd.

2 GEVOLGEN VAN HET TE LAAT INDIENEN VAN DE INITIËLE AANVRAAG IN 2023

- ▶ **Tot en met 31 mei** : een vermindering met 1% per werkdag vertraging van alle rechtstreekse steunbedragen (basisinkomenssteun, herverdelende betaling en eventueel de jonge landbouwertoeslag), de steun voor ecoregelingen en agromilieuklimaatverbintenissen en plattelandsmaatregelen beheerd door het Departement Landbouw en Visserij , de beheerovereenkomsten beheerd door de VLM en andere subsidies waarvoor de verzamelaanvraag dient als betalingsaanvraag.
- ▶ **Na 31 mei**: geen uitbetaling van steun meer mogelijk.
- ▶ Als **aangifteplichtige** in het kader van het **Mestdecreet** moet u uw verzamelaanvraag indienen ten laatste op zondag **7 mei** 2023. Hebt u geen verzamelaanvraag ingediend op **7 mei** of ontbreekt een inventaris van de percelen en objecten van een actieve exploitatie op **7 mei**, dan legt de VLM een administratieve boete op van 250 euro. Bij herhaling binnen de 5 jaar bedraagt de VLM-boete 500 euro.

3 WIJZIGEN VAN UW AANVRAAG

Als blijkt dat na het indienen van uw verzamelaanvraag nog niet alle gegevens correct zijn doorgegeven, dan kunt u deze aanpassen via het e-loket: www.landbouvwlaanderen.be;

4 WIJZIGINGSPERIODES

- ▶ Alle wijzigingen moeten steeds en onmiddellijk aan het Departement Landbouw en Visserij meegedeeld worden en uiteraard vóór controle of melding van controle. Na een controle wordt een wijziging niet weerhouden.
- ▶ Het al dan niet aanvaarden van meegedeelde wijzigingen is afhankelijk van onder meer het tijdstip van melding, uitgevoerde controles, type steunaanvraag...

Naargelang de steunaanvraag, verschillen de voorwaarden:

4.1 WIJZIGINGEN TOT EN MET 31 MEI 2023

Wijzigingen aan de oorspronkelijke verzamelaanvraag moet u uiterlijk op woensdag 31 mei melden aan het Departement Landbouw en Visserij. Deze wijzigingen worden zonder meer aanvaard, zonder verlaging van de uitbetaling op voorwaarde dat de verzamelaanvraag zelf tijdig was ingediend en er nog geen controle werd uitgevoerd of aangekondigd.

U doet er goed aan uw aangifte volledig en correct gewijzigd te hebben ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum 31 mei 2023. Zo bent u zeker dat u door wijzigingen na deze datum geen steun verliest. Het is bijvoorbeeld toegelaten een bijkomende bestemming te verwijderen op een perceel (behalve wanneer het perceel werd gecontroleerd), maar deze bestemming op een ander perceel toevoegen na deze uiterste wijzigingsdatum, zal niet altijd aanvaard worden voor betaling.

4.2 WIJZIGINGEN NA 31 MEI 2023

Alle wijzigingen moeten meegedeeld worden zoals onder andere:

- ▶ intekening;
- ▶ gewas;
- ▶ perceelsbestemming;
- ▶ gebruik;
- ▶ wijzigingen die een invloed kunnen hebben op de naleving van de conditionaliteit of de ecoregelingen, agromilieuklimaatmaatregelen of andere plattelandsmaatregelen;

Na 31 mei hangt het aanvaarden van een wijziging af van het type wijziging en of er eventueel controles (administratief of ter plaatse) op het dossier werden uitgevoerd. Er kan geen steun aangevraagd worden voor een maatregel als die niet uiterlijk op 31 mei reeds was aangevraagd.

4.2.1 Hoofd- en nateeltwijzigingen

De hoofdteelt kan tot 31 augustus gewijzigd worden. Nadien kan dit enkel mits bewijs zoals een foto die met LV-Agrilens genomen werd terwijl de hoofdteelt op het perceel aanwezig was.

De nateelt is wijzigbaar tot 31 oktober. Ook hier is nadien nog wijzigen mogelijk mits bewijs.

Het teeltplan kan in de loop van de campagne wijzigen ten opzichte van de eerste aangifte, maar op 31 augustus en 31 oktober is de teeltplanning van de hoofd-, respectievelijk nateelten gekend en kunnen deze indien nodig nog gewijzigd worden in de verzamelaanvraag.

4.2.2 Basisbetaling, herverdelende betaling en steun voor jonge landbouwer

De steun moet uiterlijk 31 mei aangevraagd zijn, net zoals de percelen voor activatie van de betalingsrechten. De aanvragen en percelen kunnen uit de verzamelaanvraag geschrapt worden tot 31 oktober.

4.2.3 Verklaring actieve landbouwer

Verklaringen in het kader van actieve landbouwer zijn niet meer wijzigbaar na 31 mei.

4.2.4 Agromilieuklimaatmaatregelen

Agromilieuklimaatmaatregelen (AMKM) kunnen na 31 mei niet meer toegevoegd worden. Ze kunnen wel geschrapt worden tot 31 december in het eerste jaar van de aanvraag. Wanneer de AMKM van alle percelen geschrapt worden, zal de verbintenaanvraag geannuleerd worden.

Een uitzondering is de AMKM antibioticareductie. Deze kan nooit geschrapt worden na 31 mei.

Bij lopende verbintenissen vanaf 2024 worden de bestemmingen van AMKM voorgedrukt en kunnen niet meer via de verzamelaanvraag geschrapt worden. Indien niet meer aan de voorwaarden van de maatregel voldaan kan worden, moet dit aan de buitendienst gemeld worden.

4.2.5 Ecoregelingen

Ecoregelingen kunnen na 31 mei niet meer toegevoegd worden. (uitzondering is de ecoregeling 'Voorjaarsbraak met late inzaai mais' die maar tot 7 mei kan aangegeven of gewijzigd worden) ⁽²⁾. De basisregel is dat deze kunnen geschrapt worden tot 31 december.

Ecoregelingen waar het inzaaien van een bepaalde hoofdteelt de basis vormt of die enkel toegepast moeten worden in de periode van de hoofdteelt, kunnen slechts tot 31 augustus geschrapt worden.

Het betreft de ecoregelingen:

- ▶ Teelt van milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige gewassen, behalve actie 4 faunavriendelijke nateelten.
- ▶ Stimuleren van teelttechnische erosiebestrijding.
- ▶ Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen.

•

Voor bepaalde ecoregelingen kunnen nog wijzigingen na 31 mei toegestaan worden als dit eigen is aan de maatregel.

- ▶ Precisielandbouw, actie plaats specifiek bekalken kan nog in het najaar en kan dus ook een wijziging aangegeven worden indien dit op een ander perceel gebeurt dan oorspronkelijk aangegeven..
- ▶ Ook het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte (houtsnippen, stalmest of compost) kan in het najaar gebeuren op andere percelen dan gepland en kan men na 31 mei nog wijzigen.

De deelnameverklaring van de betrokken ecoregeling moet uiterlijk 31 mei in de verzamelaanvraag aangevinkt zijn, maar wisselen van percelen kan tot 31 augustus. ⁽³⁾

4.2.6 Gekoppelde steun, duurzame zoogkoeienhouderij

De aanvraag voor gekoppelde steun moet uiterlijk 31 mei gebeuren. Nadien is deze wel schrapbaar tot 31 december.

4.3 WIJZIGINGEN NA 31 OKTOBER 2023

Wijzigingen ingediend na 31 oktober, moet u steeds staven met bewijsstukken. Zonder bewijsstukken worden wijzigingen na 31 oktober nooit aanvaard.

Een aantal zaken kunnen wel nog worden gewijzigd tot en met 31 december 2023 zonder bewijsstukken:

- ▶ Andere weilanden toevoegen: In het kader van de premie voor het behoud van de gespecialiseerde zoogkoeienhouderij en de agromilieuklimaatmaatregelen voor het behoud van lokale rundvee- en schapenrassen, kunnen steeds extra adressen/locaties worden opgegeven op de pagina 'Andere weilanden' wanneer er dieren zullen lopen op percelen die u zelf niet aangeeft in uw verzamelaanvraag (inscharringspercelen in 2023 en 2024).
- ▶ Een eerste aangifte voor een nieuwe landbouwer of een aangifte van een nieuwe overgenomen exploitatie
- ▶ Het toevoegen van bijlagen, invullen van detail boomgaarden en paspoortplichtige planten.
- ▶ Een nieuw perceel toevoegen. Als het perceel al in gebruik was op 31 mei zal er een sanctie onderaangifte worden toegepast. Het perceel zal sowieso niet in aanmerking komen voor steun of bemestingsrechten.

4.4 AANDACHTSPUNTEN VOOR MESTBANK EN SPLITSEN VAN PERCELEN

Let op: Als u een perceel met premieaanvraag moet splitsen via het e-loket, moet u zeker na de uiterste wijzigingsdatum van 31 mei de splitstool gebruiken. Zo niet komen de nieuwe delen niet meer in aanmerking voor premie. Elk nieuw perceelnummer toegevoegd na 31 mei komt NIET in aanmerking voor premie als u de splitstool niet gebruikt. Samenvoegingen zijn niet meer mogelijk na 30 april.

Let op: De intekening van een perceel vergroten na 31 mei 2023 heeft geen verhoging van de aangegeven oppervlakte tot gevolg. Indien de grens tussen twee percelen verschuift, moet u ook gebruikmaken van de splitstool. Het perceel dat te groot werd getekend, moet gesplitst worden.

Let op voor volgende mestbankaspecten bij wijzigingen na 30 juni:

- ▶ Voor wat betreft het gebruik voor mestrechten, de gespecialiseerde productiemethode, de voorteelt en de hoofdteelt houdt de Mestbank rekening met de aangifte zoals gekend op 30 juni. Wijzigingen hiervan na 30 juni zullen door VLM niet worden weerhouden. Ook nieuwe percelen toegevoegd na 30 juni worden door VLM niet in rekening gebracht.
- ▶ Voor wat betreft de nateelt(en), het vanggewas en de inzaaiperiode van het vanggewas, houdt de Mestbank rekening met de aangifte zoals gekend op 31 oktober. Wijzigingen na 31 oktober zullen door VLM niet worden weerhouden voor de realisatie van het doelareaal.

5 WIJZIGEN VAN IDENTIFICATIEGEGEVENS

Wijzigingen van identificatiegegevens kunt u altijd doorgeven aan de buitendienst. Wijzigingen van contactgegevens (e-mail, telefoonnummer, GSM, fax) kunt u ook online op het e-loket doorgeven onder 'Mijn gegevens' of onder 'Landbouwergegevens raadplegen'.

6 OVERZICHT VAN ALLE INDIENINGS- EN WIJZIGINGSDATA

Tabel: Uiterste indienings- en wijzigingsdata

	Uiterste indieningsdatum	Indiening met verlaging op betaling	Indiening maar geen uitbetaling meer, geen toekenning van BR uit de reserve
Eerste indiening Verzamelaanvraag Vlaanderen en/of Wallonië	7 mei 2023	8 mei tot en met 31 mei 2023	Na 31 mei 2023
Bezwaar erosiegevoeligheid	7 mei 2023	-	-
Brede weersverzekering: Opgeven verzekeraar	7 mei 2023	-	-
Aanvraag ecoreling 'verlengde voorjaarsbraak en late inzaai mais'	7 mei 2023		
Overdracht betalingsrechten	31 mei 2023		
Wijziging verzamelaanvraag	31 mei 2023	-	na 31 mei 2023
Teeltmelding hennep	31 mei 2023		
MAP: Wijziging gebruik op 1 januari en op 31 mei, opgegeven GPM, voorsteelt en hoofdteelt	30 juni 2023	-	-
Indienen originele certificeringsattesten hennepzaad	30 juni 2023 voor hoofdteelt 31 augustus 2023 voor nateelt		
Vlas: Indienen Aankoop-/verkoopcontract, verwerkingsverbintenis, looncontract (lopende VLS maatregel)	15 september 2023		Na 15 september: Geen uitbetaling en terugvordering VLS steun voorgaande verbintenisjaren.
MAP: Wijziging nateelt, vanggewas en wijziging inzaaiperiode	31 oktober 2023	-	-
Wijziging inscharringspercelen	31 december 2023	-	-

OPMAAK VAN DE VERZAMELAANVRAAG 2023

//////
Eind februari is de elektronische verzamelaanvraag 2023 voor land- en tuinbouwers beschikbaar. Met de start van het nieuwe GLB is het mogelijk dat nog niet alle informatie ter beschikking zal zijn bij het openstellen. Er wordt geprobeerd om zo snel mogelijk de informatie ter beschikking te stellen. De land- en tuinbouwer krijgt als voorbereiding op deze aanvraag thuis een omslag toegestuurd met een voorbereidingsformulier en de fotoplannen. Hieronder vindt u een beschrijving van wat u allemaal op de fotoplannen kunt vinden, op de papieren versie en op het e-loket.

1 INHOUD VERZAMELAANVRAAG

De verzamelaanvraag is het formulier waarmee u steun kunt aanvragen in het kader van het Europese landbouwbeleid en u de percelen aangeeft in het kader van de mestwetgeving. De effectieve verzamelaanvraag kunt u alleen indienen via het e-loket van Departement Landbouw en Visserij op www.landbouvwlaanderen.be. Jaarlijks stuurt het departement een papieren voorbereidingsformulier op naar elke land- en tuinbouwer. Dit maakt het invullen van de verzamelaanvraag eenvoudiger en helpt de landbouwer het overzicht te behouden van zijn bedrijf.

In deze fiche wordt de opbouw van deze beide informatiedocumenten van de verzamelaanvraag verder opgenomen.

1.1 HET PAPIEREN VOORBEREIDINGSFORMULIER

Eind februari ontvangt elke land- en tuinbouwer die gekend is bij het Departement Landbouw en Visserij en in het voorgaande jaar percelen heeft aangegeven een omslag. Uitzondering zijn de land- en tuinbouwers die bij de Mestbank gekend zijn als 'niet-aangifteplichtig' en geen steun aanvragen. Hun eenmalige aangifte wordt jaarlijks voor hen gekopieerd tenzij er een wijziging wordt meegedeeld.

Dit schrijven bevat een brief van de managers van Departement Landbouw en Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos, alsook uitleg over de verzamelaanvraag op het e-loket en informatie om met de aanvraag aan de slag te gaan.

Bij het voorbereidingsformulier vindt u een beknopte weergave van uw aangifte van het voorgaande jaar en de bijhorende fotoplannen. Hierop kunt u zich baseren om uw nieuwe aangifte voor te bereiden en alle wijzigingen op te nemen. De uitgebreide informatie van elk perceel vindt u op het e-loket.

1.2 DE WERKELIJKE VERZAMELAANVRAAG VIA HET E-LOKET

Wilt u een officiële aanvraag indienen (verzamelaanvraag, VLIF-dossier,...) dan kan dit enkel via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij (www.landbouvwlaanderen.be). Log in met uw e-ID of via uw volmachthouder. Klik op de gewenste tegel in dit geval 'Verzamelaanvraag' en open de aanvraag voor de landbouwer waarvoor u de aanvraag wil indienen. U kunt alle rubrieken overlopen en de nodige gegevens invullen. Bekijk zeker de opmerkingen om achteraf zoveel mogelijk problemen

(onvolkomenheden, overlappings, foute aangifte...) te voorkomen. **Vergeet niet de aanvraag ook effectief in te dienen.** Wanneer de aanvraag goed is ingediend, krijgt u daar op verschillende manieren een bevestiging van (een pdf-document van de ingediende aanvraag, bevestiging per e-mail, via mijn berichten).

2 PERCELEN IN DE VERZAMELAANVRAAG

Hoe worden de verschillende percelen weergegeven op de papieren fotoplannen en op e-loket

- ▶ **Percelen die in de voorgaande campagne werden aangegeven bij de initiële aangifte of een wijziging.**
  - > Op de fotoplannen van het voorbereidingsformulier hebben deze percelen en gele omtrek.
  - > Op het e-loket hebben de percelen die klaar staan in de tabel een gele kleur. Een door u geselecteerd perceel wordt met dikke blauwe omranding weergegeven.
  - > Opmerking: Percelen die door een andere landbouwer na 31 mei 2022 zijn overgenomen, zullen in het dossier van de andere landbouwer staan vermeld. U heeft een schrijven over 'Overname van percelen zonder gevolg voor betalings- of bemestingsrechten' ontvangen in 2022. Wilt u deze percelen weer aangeven, dan zal u deze opnieuw moeten opgeven.
  - > Percelen die u vorig jaar opgaf als tijdelijk overgedragen en aangaf met de schrappingscode 'TVP' worden opnieuw voorgedrukt.
  - > Andersom worden percelen die door een andere landbouwer werden geschrapt met 'TVP' niet bij u maar bij deze landbouwer voorgedrukt.
- ▶ **Percelen die enkel voor de mestbankaangifte werden aangegeven (G-percelen) in de voorgaande campagne en uiterlijk 31 mei 2022 werden overgedragen aan een andere landbouwer.**
  - > Deze percelen worden opgenomen op de fotoplannen en hebben een oranje omtrek op de luchtfotoplannen van het voorbereidingsformulier.
  - > Deze percelen worden voorgedrukt met gebruik 'M'.
  - > Op het e-loket wordt het door u geselecteerde perceel met dikke blauwe omranding weergegeven. De ingebruiknamedatum en het gebruik 'M' bepalen het type perceel (geen oranje weergave).
- ▶ **Percelen in gebruik door andere landbouwers** in de voorgaande campagne.
  - > De percelen worden op de luchtfoto's van het voorbereidingsblad in het lichtblauw weergegeven.
  - > Deze zijn op het e-loket ook met lichtblauwe omranding terug te vinden.
  - > Indien u een perceel aangeeft dat in de huidige campagne reeds door een andere landbouwer werd aangegeven, zal u een opmerking te zien krijgen wanneer u de gegevens opslaat. Op dat moment ontstaat er een conflict, en wordt de opmerking aangemaakt. U krijgt dus meteen de kans om het conflict reeds op te lossen voor het indienen.
- ▶ **Geschrapte percelen.**

- > Percelen die u in de *voorgaande campagne* heeft geschrapt, staan niet meer voorgedrukt of zijn niet terug te vinden in de perceelaangifte op e-loket. Een uitzondering hierop zijn de percelen die geschrapt werden met de code 'TVP' – tijdelijk verhuurd perceel.
- > Percelen die u vorig jaar heeft aangegeven en in de *huidige campagne* schrapt, staan doorstreept in de tabel op het e-loket. Het schrappen kunt u weer ongedaan maken.
- ▶ **Inscharingspercelen** die werden opgegeven in 2022 met vermelding van campagne 2023 werden reeds gekopieerd naar 2023 in de aparte tabel (niet op de pagina 'Percelen').
  - > Inscharingspercelen staan niet op de voorgedrukte fotoplannen.
  - > De inscharingspercelen staan op het e-loket weergegeven op een aparte pagina 'Andere weilanden'. Hier wordt enkel het adres of de X/Y coördinaten getoond (geen intekening op een fotoplan). Als u zelf de gebruiker bent van de hoofdteelt, moet u deze aangeven bij uw percelen.
  - > Voor Vlaamse percelen is vanaf 2023 het opgeven van X/Y coördinaten verplicht. Deze kunt u opzoeken via de info onder 'i' op de kaart die u op de pagina vindt.
- ▶ Een perceel dat geheel of gedeeltelijk overlapt met de **niet-subsidiabele laag** kunt u toch volledig intekenen nadat u 'Perceel niet-intekenbaar' heeft aangevinkt onder 'Perceeldetail'. De intekening zal vervolgens administratief of ter plaatse worden gecontroleerd door uw buitendienst. Het is niet mogelijk om een perceel zonder intekening in te dienen.

3 NUMMERING VAN PERCELEN

Percelen worden zoveel mogelijk grafisch gegroepeerd per fotoplan. Dit maakt het voor u eenvoudiger om de percelen snel te vinden. Het eerste fotoplan is het plan met de **meest** gekende percelen van uw bedrijf. Hoogstwaarschijnlijk is dit het plan waarop u ook uw hoofdzetel zal vinden.

De nummering van de percelen start per plan linksboven en loopt door naar rechtsonder. Het perceelnummer van de hoofdzetel is dus niet meer perceelnummer 1. De blijvende teelten staan ook niet meer bij elkaar in de tabel maar worden opgenomen binnen de perceelnummering van alle percelen. Indien u uw percelen een naam geeft, zal de opgegeven naam van het perceel in het volgende campagnejaar worden voorgedrukt op het voorbereidingsformulier en te vinden zijn op het e-loket.

Nieuwe percelen worden onderaan de tabel toegevoegd. De perceelnummers worden per nieuw perceel olopend toegekend.

4 MEERDERE EXPLOITATIES ONDERSCHIEDEN VAN ELKAAR

Bij landbouwers met meerdere exploitaties, krijgt elke exploitatie een eigen nummer.

Op het papieren **voorbereidingsformulier** wordt ook een lettercode (A, B, C, ...) toegewezen. Welke exploitatie met welke letter overeenkomt, vindt u op de eerste bladzijde van het voorbereidingsformulier. Op het perceelsoverzicht staat in de laatste kolom per perceel de letter van de

bijhorende exploitatie. De percelen van de verschillende exploitaties zijn opgenomen volgens de ligging en niet apart per exploitatie.

U kunt bij nieuwe percelen aangeven tot welke exploitatie ze behoren door in de laatste kolom van het voorbereidingsformulier de juiste lettercode te noteren.

Op het **e-loket** worden deze lettercodes niet gebruikt. Hier staat per perceel het exploitatienummer met het adres vermeld. Bij de aangifte van nieuwe percelen zal u onder de kolom 'Exploitatie' het juiste exploitatienummer moeten kiezen (of de exploitatie dat overeenkomt met de lettercode op het voorbereidingsblad).

5 APARTE AANGIFTE VAN STALLEN EN LOODSEN

Sinds 2021 worden stallen en gebouwen apart aangegeven in de verzamelaanvraag. Enkel de gebouwen die ook in het GRB zitten, worden voorgedrukt als aparte percelen. In 2021 kon de correcte locatie van de stallen worden bepaald, alsook de types stallen en welke dieren in elke stal gehuisvest zijn.

Aan de gebouwen (verplicht voor stallen) kon ook een naam worden toegekend zodat deze gemakkelijk in de mestbankaangifte gevonden kunnen worden. Idealiter wordt dezelfde naam gebruikt die ook op het omgevingsloket voor vergunningen aan de stal toegekend is.

In de voorgedrukte verzamelaanvraag vindt u percelen met de codes 11-12-14-15. Voor meer details zie de fiche 'Extra info over teeltcodes' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)' en de tabel met de teeltcodes.

6 (VERBORGEN) LAGEN IN DE VERZAMELAANVRAAG RAADPLEGEN

Op de kaart kunt u bepaalde lagen aan- of afzetten. Dit kan met behulp van het icoontje (lagenkiezer) bovenaan links op de kaart:

6.1 ACHTERGRONDLAGEN:

U kunt slechts 1 achtergrondlaag selecteren. Standaard staat de laag 'Luchtfoto (Vlaanderen) Lente 2022' of 'Luchtfoto (Vlaanderen) Lente 2023' aan, afhankelijk van de beschikbaarheid.

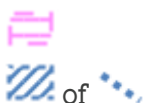
U kunt echter ook kiezen voor de laag 'Referentie Landschapselementen 2015' of de 'Stratenatlas'.

6.2 ANDERE (VERBORGEN) LAGEN:

Onder de lagenkiezer staan standaard een groot aantal lagen ter beschikking. U kunt deze zelf aan- of afzetten:

- ▶ Landbouwgebruikspercelen tot campagne 2010

- ▶ Extra info raadplegen 2023 (beheergebieden, habitatrictlijn, VEN-gebied, EKBG, landbouwstreken...);
- ▶ Vlaams referentiepercelen blijvend grasland 2022. Deze laag bevat oranje gearceerde percelen. Deze percelen zult u bij een daling in 2023 van de ratio blijvend grasland/totale landbouwoppervlakte van meer dan 3% ten opzichte van de referentieratio in 2018, opnieuw met grasland moeten inzaaien vanaf 2024 en gedurende 5 jaar aanhouden (tenzij u een ander minstens even groot perceel inzaait);
- ▶ Onroerend erfgoed (Egaal) zie ook verder;
- ▶ Gebiedstypes MAP 2023;
- ▶ Twee waterlagen voor de bepaling van de fyto-, teelt- en mestvrije zones

WATER – 1m fyto-vrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij

WATER – 3m fyto-vrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij

- ▶ Laag voor eVA-percelen 2023: percelen in eigen gebruik aanduiden.

Daarnaast staan er zeer veel vaste lagen weergegeven elk met hun specifieke legende (gekleurde lijnen) zoals bijvoorbeeld de gemeentegrenzen.

Legende van de aangegeven lagen in verband met grasland op de luchtfoto's:

- **EKBG (rood- horizontaal):** percelen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland beschermd volgens de natuurwetgeving (onder 'Extra info raadplegen 2023')
- **EKBG (rood-verticaal):** percelen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland enkel beschermd via landbouwwetgeving (onder 'Extra info raadplegen 2023')
- **Referentiepercelen BG 2022 (oranje-diagonaal):** percelen die bij ratiodalging in 2023 van meer dan 3% in 2024 opnieuw met een grasachtige teelt zullen moeten aangegeven worden en dit voor minstens 5 jaar.

7 INFO OVER DE PERCELEN RAADPLEGEN

7.1 PERCELEN IN EIGEN GEBRUIK RAADPLEGEN EN DOWNLOADEN

- ▶ **Vorbereidingsformulier:** Bij het perceelsoverzicht (rubriek C) staat per lijn de beknopte informatie in het linker gedeelte van de tabel. Wilt u nog meer informatie over de betrokken percelen dan moet u inloggen op het e-loket.
- ▶ Een overzicht van alle informatie over de percelen door u in gebruik staat opgenomen op de pagina '**Overzicht - perceelsinfo**'. Deze rubriek bevat zowel gegevens die door u worden opgegeven bij de perceelsaangifte, als informatie die vastzit aan het perceel en niet door u kan worden gewijzigd. Het gaat hier over info zoals gecontroleerd gewas, ligging in waardevolle gebieden, status aardappelen, bemestingsinformatie,...

- ▶ Ook in de perceelstabel op de pagina 'Percelen' vindt u veel extra informatie onder de kolomgroep 'Perceelsinfo'
- ▶ De informatie over de **aardappelrotatie** (aantal jaren dat er reeds aardappelen op het betrokken perceel staan) staat niet meer voorgedrukt op het voorbereidingsformulier. Deze informatie vindt u op het e-loket onder 'Overzicht - perceelsinfo'.
- ▶ Gegevens van percelen die in eigen gebruik zijn, kunnen ook gedownload worden om in een Farm Management Systeem of GPS te importeren. Deze gegevens vindt u links in het menu onder 'DOWNLOADS'.

7.2 INFO OVER ANDERE PERCELEN DAN IN EIGEN GEBRUIK

Iedereen kan beperkte, publieke informatie ophalen over percelen die niet in eigen gebruik zijn, maar wel belangrijke informatie voor u of een derde (gemeente, notaris, advocaat...) kunnen betekenen. Zit er bv. een status BG op het betrokken perceel?

Deze gegevens bevatten NOOIT persoonsgegevens van de gebruiker omdat deze informatie onder de gegevensbescherming van de privacy valt.

Om deze gegevens te raadplegen kunt u de tegel '**Geoloket**' op e-loket aanklikken of zonder identificatie rechtstreeks naar het Geoloket gaan op volgende website: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/>

U vindt de knop Geoloket bovenaan rechts. U moet dus niet inloggen op een persoonlijk dossier. Meer informatie over Geoloket vindt u op <https://lv.vlaanderen.be/nl/e-loket/help-e-loket/geoloket-landbouw>

8 ZONES ONROEREND ERFGOED

Bepaalde handelingen op percelen in landbouwgebruik en gelegen binnen een zone met onroerend erfgoed kunnen voor een landbouwer rechtsgevolgen hebben. Deze rechtsgevolgen zijn verankerd in de Onroerend Erfgoedregelgeving en de regelgeving over Ruimtelijke Ordening. In een aantal gevallen heeft u een omgevingsvergunning nodig, soms enkel een toelating. Mogelijke voorbeelden van handelingen waarvoor een landbouwer rechtstreeks een toelating moet vragen bij het Agentschap Onroerend Erfgoed: het aanplanten of verwijderen van hagen, heggen of boomgaarden; het scheuren van graslanden; diepploegen (in beschermde archeologische sites); enz.

De zones met onroerend erfgoed vindt u op het e-loket onder de lagenkiezer. Deze zones omvatten volgende types: beschermd monument, cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht, archeologische site, vastgestelde archeologische zone, overgangszone en erfgoedlandschap. Ligt uw perceel in een dergelijke zone en vermoedt u dat u voor de werken die u wil uitvoeren een vergunning of toelating nodig heeft? Neem dan in een zo vroeg mogelijk stadium contact op met het Agentschap Onroerend Erfgoed.

De contactgegevens vindt u op de website van Onroerend Erfgoed (www.onroenderfgoed.be) onder 'Contact'.

VERWERKING VAN GEGEVENS

Met de gegevens die worden ingevuld in de verzamelaanvraag wordt omzichtig omgesprongen. Als het om gegevens gaat die een persoon kunnen identificeren, kunnen deze slechts onder bepaalde voorwaarden bekend worden gemaakt en worden uitgewisseld met derden. Het Departement Landbouw en Visserij is onderworpen aan de Europese regelgeving omtrent gegevensbescherming. Daarnaast heeft het Departement Landbouw en Visserij verplichtingen naar Europese instanties voor het aanleveren van gegevens.

1 DOELEINDEN VAN DE VERWERKING

Het Departement Landbouw en Visserij verwerkt uw persoonsgegevens enkel om de reglementaire opdrachten van het Departement Landbouw en Visserij te realiseren. Zie hiervoor onze privacyverklaring op <https://lv.vlaanderen.be/nl/home/gegevensbescherming/privacy>. De gegevens uit verzamelaanvraag zullen ook gebruikt worden in het kader van het rampenfonds, de brede weersverzekering of kunnen door andere interne diensten van het departement worden gebruikt voor andere interne processen, onderzoek en het opmaken van het beleid. In het kader van administratieve vereenvoudiging is het de bedoeling om dezelfde gegevens bij de klant maar één keer op te vragen en intern en waar toegelaten extern zoveel mogelijk uit te wisselen.

2 GEGEVENS DOORGEVEN AAN DERDEN

2.1 NIET-PERSOONSGEBONDEN GEGEVENS

In het kader van openbaarheid van bestuur kunnen niet-persoonsgebonden gegevens (oppervlakte, teelt, bijkomende bestemmingen, aantal bedrijven per gemeente/provincie) vrij door derden worden opgevraagd. Ook gegevens van rechtspersonen mogen vrij worden uitgewisseld.

Landbouwgebruikspcelen worden ter beschikking gesteld op Geopunt via het Agentschap Informatie Vlaanderen (AIV). Niet-persoonsgebonden gegevens zullen meer actief worden ontsloten en ter beschikking worden gesteld. Openbare grafische gegevens kunnen worden geraadpleegd op onze cijferwebsite via volgende link: [Open geodata - landbouwgebruikspcelen | Landbouw & Visserij \(vlaanderen.be\)](https://open.geodata-landbouwgebruikspcelen.vlaanderen.be)

Ook puntbevragingen omtrent grafische perceelgegevens kunnen worden aangevraagd via 'Geoloket' (knop ook te vinden bovenaan op dezelfde webpagina).

2.2 PERSOONSgebonden Gegevens

Uw persoonsgegevens worden uitsluitend meegedeeld aan derden om te voldoen aan wettelijke verplichtingen, in geval van uitdrukkelijk verzoek van de gerechtelijke autoriteiten, politiediensten of auditoren. Dit alles om de gegevens niet opnieuw bij de betrokkene op te vragen. In datzelfde kader worden ook met andere overheidsinstellingen gegevens onderling uitgewisseld. Daarvoor werden in het verleden machtigingen verleend door de Vlaamse Toezichtcommissie. Sinds 2018 moeten er protocollen worden opgemaakt tussen de overheidsinstanties.

De meest recente informatie over gegevensuitwisseling en de lijst met machtigingen en protocollen kunnen steeds worden geraadpleegd op de webpagina '[Gegevensbescherming](#)'. (www.vlaanderen.be/landbouw/gegevensuitwisseling) onder het tabblad 'Gegevens doorgeven aan derden'.

De persoonsgegevens die in de Landbouw en Visserij-databanken worden bijgehouden, kunnen worden doorgestuurd aan het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF), dat op zijn beurt deze gegevens kan doorsturen aan de bevoegde instanties van andere Lidstaten van de Europese Unie in naleving van de privacy-reglementering (Verordening (EU) nr. 2016/679, Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en Verordening (EG) nr. 2018/1725).

Sinds 2019 (artikel 3/1 van het EPR-decreet) hebben eigenaars ook het recht om op te vragen wie hun percelen in gebruik hebben. De land- en tuinbouwer wordt op de hoogte gesteld indien een eigenaar die vraag bij ons heeft neergelegd.

Ter controle en aanvulling van de aangiftes kunnen gegevens worden opgevraagd bij derden.

- ▶ In het kader van de administratieve vereenvoudiging is het Departement Landbouw en Visserij gemachtigd om bepaalde persoonsgegevens rechtstreeks op te vragen bij andere (Federale of Vlaamse) overheidsdiensten. De lijst van uitwisselingen is terug te vinden op de webpagina '[Gegevensbescherming](#)' onder het tabblad 'Gegevens opvragen bij derden';
- ▶ Bij andere landbouwers voor het oplossen van tegenstrijdige aangiftes;
- ▶ Bij andere landbouwers in het kader van het Besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2010 houdende de vaststelling van algemene maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen.

Ter verificatie en uitbetaling van de dossiers zijn er uitwisselingen met het betaalorgaan van Wallonië.

3 BEKENDMAKING UITBETAALDE STEUN

Elke lidstaat is volgens verordening (EG) nr. 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 art 98 verplicht de uitbetaalde steun van het voorbije begrotingsjaar bekend te maken. Deze verplichting geldt zowel voor natuurlijke als rechtspersonen. De gegevens zullen worden gepubliceerd op de website van BELPA en moeten twee jaar ter beschikking blijven.

Volgende gegevens moeten worden bekend gemaakt: de voornaam en familienaam van de natuurlijke persoon, de officiële naam van de rechtspersoon met eigen rechtspersoonlijkheid of de volledige naam van de vereniging; de gemeente en de postcode van de begunstigde; de omvang van de betaling en het type en omschrijving van de gefinancierde maatregelen.

4 BEKENDMAKING BIOLOGISCHE MARKTDEELNEMERS

Elke lidstaat maakt volgens verordening (EG) nr. 2018/848 van de Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 en onder de voorwaarden van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 op passende wijze de lijsten van de biologische marktdeelnemers en de respectievelijke certificaten publiek, waaronder publicatie op het internet. Deze lijsten en certificaten worden gepubliceerd op de website van het Departement Landbouw en Visserij, zie:

<https://lv.vlaanderen.be/nl/bio/bedrijven-onder-controle>). Deze lijsten worden maandelijks geüpdatet

BASISINKOMENSSTEUN VOOR DUURZAAMHEID

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 30/03/2023: aanvulling onder punt 4 "Activeren van Vlaamse Betalingsrechten".
-

Een billijk landbouwbedrijfsinkomen blijft in de toekomst van essentieel belang voor de voedselzekerheid, het waarmaken van de milieu- en klimaatambities en de vitaliteit van het platteland. De basisinkomenssteun voor duurzaamheid streeft naar het bieden van steun met het oog op een leefbaar landbouwbedrijfsinkomen en veerkracht ter ondersteuning van de voedselzekerheid en zorgt voor een buffer tegen prijs- en inkomensvolatiliteit.

- ▶ Betalingsrechten blijven bestaan.
- ▶ De waarde van de betalingsrechten wijzigt in de periode van 2023 tot en met 2026.
- ▶ Streven naar beperktere verschillen in de eenheidswaarde van de betalingsrechten.

1 VOORWAARDEN BASISINKOMENSSTEUN VOOR DUURZAAMHEID

- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Indien u de basisinkomenssteun voor duurzaamheid ontvangt, moet u de conditionaliteit (klimaat, milieu, volksgezondheid, dier- en plantgezondheid en dierenwelzijn) naleven.
- ▶ U vraagt de **basisinkomenssteun** aan via de verzamelaanvraag op het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij op www.landbouwwlaanderen.be. Als u de basisinkomenssteun niet wenst te ontvangen, kan u dit daar ook aangegeven. In dat geval worden geen van de beschikbare betalingsrechten geactiveerd.
- ▶ **Waalse betalingsrechten** worden beheerd door het Waalse betaalorgaan. Meer info over de Waalse rechten is te bekomen bij het Waalse gewest.

2 WAARDE VAN DE VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

- ▶ De bestaande Vlaamse betalingsrechten blijven bestaan.
- ▶ De eenheidswaarde van de rechten is aangepast aan het nieuwe budget.
- ▶ Om te streven naar kleinere verschillen tussen de eenheidswaarde van de rechten wordt er een convergentie doorgevoerd vanaf 2023 tot en met 2026. Dat wil zeggen dat in de loop van deze

periode de waarde van uw rechten jaarlijks zal wijzigen om in 2026 dichterbij het gemiddelde van alle Vlaamse betalingsrechten te liggen.

- > Rechten met een lage waarde stijgen in waarde. In 2026 hebben alle rechten een waarde die minstens 85% van het gemiddelde van 2026 bedraagt.
- > Rechten met een hoge waarde dalen in waarde. In 2026 is er geen enkel recht met een eenheidswaarde hoger dan € 1500/ha.
- > Rechten met een gemiddelde waarde blijven ongeveer constant in de periode 2023 tot en met 2026.
- ▶ U kan de waarde van uw Vlaamse betalingsrechten voor alle komende campagnes (van 2023 tot en met 2026) raadplegen via het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij op www.landbouwvlaanderen.be via de tegel 'Betalingsrechten'.
- ▶ Een overdracht van betalingsrechten, zowel uit het verleden als in de toekomst, heeft geen impact op de voorziene waarde wijzigingen.

3 OVERDRAGEN OF OVERNEMEN VAN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

- ▶ U kan betalingsrechten overdragen aan of overnemen van een andere landbouwer.
- ▶ De overlater vraagt de overdracht van Vlaamse betalingsrechten aan via het e-loket van het Departement voor Landbouw en Visserij.
- ▶ De overnemer is een actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Een overdracht van betalingsrechten is **definitief of tijdelijk**, afhankelijk van de keuze van de betrokken partijen. U kan ook **vrijwillig betalingsrechten afstaan aan de reserve**.
- ▶ De overlater geeft aan hoeveel hij wenst over te dragen.
- ▶ In het geval van een tijdelijke overdracht geeft de overlater aan tot wanneer de rechten worden overgedragen aan de overnemer. Na het beëindigen van de verhuurperiode komen de rechten automatisch terug bij de verhuurder.
- ▶ Alleen de eigenaar van de rechten kan de rechten overdragen. Een overdracht van gehuurde rechten is niet mogelijk.
- ▶ Nieuwe rechten die zijn toegekend uit de reserve, hebben een overdrachtsverbod van 5 jaar. Noch tijdelijke, noch definitieve overdrachten zijn mogelijk. Uitzondering hierop is de volledige bedrijfsovername.
- ▶ Een overdracht mag heel het jaar door worden ingediend. De indieningsdatum geldt hierbij als overdrachtsdatum. De overgedragen rechten zijn pas zichtbaar bij de overnemer na goedkeuring van de overdracht door het Departement. U kan de verzamelaanvraag indienen zonder dat de over te nemen betalingsrechten al zichtbaar zijn.
- ▶ Als de overnemer de betalingsrechten wil activeren in 2023, moet de overdracht **uiterlijk 31 mei 2023** ingediend zijn.
- ▶ Zowel de overlater als de overnemer kunnen de dossierverwerking opvolgen en worden op de hoogte gebracht van de beslissing van het aanvaarden of weigeren van de overdracht.

- ▶ In het geval er meerdere handtekeningen noodzakelijk zijn bij de overdracht, wordt de aanvraag pas verwerkt als alle nodige handtekeningen aanwezig zijn. Dat kan via het formulier 'Meervoudige handtekening'.

4 ACTIVEREN VAN VLAAMSE BETALINGSRECHTEN

- ▶ U activeert betalingsrechten op subsidiabele percelen waarop u de hoofdteelt verbouwt. Deze percelen moeten worden aangegeven in de verzamelaanvraag. Welke percelen in aanmerking komen als subsidiabel perceel, staat beschreven in de fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal'.
- ▶ U moet op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dus 31 mei 2023, over de betalingsrechten beschikken om aanspraak te maken op de daaraan verbonden premies. De verzamelaanvraag moet op de uiterste indieningsdatum (7 mei 2023) ingediend zijn. Als de initiële verzamelaanvraag na uiterste indieningsdatum (7 mei 2023) maar tot en met 31 mei is ingediend, geldt een vermindering van 1% per werkdag op de betaling van de basisinkomenssteun voor duurzaamheid. Bij een initiële verzamelaanvraag die is ingediend na 31 mei is er geen aanvraag tot basisinkomenssteun voor duurzaamheid meer mogelijk ⁽¹⁾.
- ▶ Betalingsrechten kunnen slechts één keer per campagne voor activering (= betaling) worden aangegeven.
- ▶ Een oppervlakte van 0,01 ha is voldoende om één betalingsrecht te activeren. Om het recht helemaal uitbetaald te krijgen, moet de subsidiabele oppervlakte minstens overeenkomen met het oppervlakte-equivalent van het recht.

5 GEVOLGEN NIET-ACTIVEREN

- ▶ Betalingsrechten vervallen definitief aan de reserve als u ze gedurende twee opeenvolgende jaren niet activeert.
- ▶ Het aantal rechten dat vervalt, is bepaald op bedrijfsniveau en is dus niet verbonden aan een individueel recht.
- ▶ Rechten die u in gebruik en eigendom heeft, vervallen eerst. Hierbij vervallen eerst de rechten met de laagste eenheidswaarde. Als er toch rechten moeten vervallen die intussen zijn overgedragen aan een andere landbouwer, wordt de overdracht van deze specifieke rechten alsnog ingetrokken.
- ▶ Als u in totaal voor minder dan 400 euro rechtstreekse betalingen (rechtstreekse betalingen omvat basisinkomenssteun, herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid, aanvullende steun voor jonge landbouwer, gekoppelde steun en ecoregelingen) aanvraagt, wordt de steun niet uitbetaald en worden de rechten niet geactiveerd. Als dit twee opeenvolgende campagnes het geval is, vervallen de rechten aan de reserve.

AANVULLENDE HERVERDELLENDE INKOMENSSTEUN VOOR DUURZAAMHEID

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 30/03/2023: aanvulling punt 4 "Goed om te weten".

De aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid heeft als doel bij te dragen tot een nog betere verdeling van de rechtstreekse betalingen. Een adequaat landbouwbedrijfsinkomen is van essentieel belang voor de voedselzekerheid, het behalen van de milieu-en klimaatambities en voor de vitaliteit van het platteland.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U activeert in 2023 minstens één betalingsrecht voor de basisinkomenssteun voor duurzaamheid.
- ▶ U leeft de conditionaliteit (milieu, klimaatverandering, volksgezondheid, gezondheid van planten en dierenwelzijn) na.

2 SUBSIDIEBEDRAG

U krijgt een bijkomende betaling voor de eerste 30 subsidiabele hectare.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidie is jaarlijks aan te vragen via de verzamelaanvraag.

4 GOED OM TE WETEN

- ▶ De indieningsdatum van de verzamelaanvraag telt ook als indieningsdatum van de aanvraag tot aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid. De verzamelaanvraag moet op de

uiterste indieningsdatum (7 mei 2023) ingediend zijn. De subsidie voor herverdelende betaling wordt via de verzamelaanvraag aangevraagd ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum (31 mei 2023) ⁽¹⁾.

- ▶ Als de initiële verzamelaanvraag na uiterste indieningsdatum (7 mei 2023) maar tot en met 31 mei is ingediend, geldt een vermindering van 1% per werkdag op de betaling van de aanvullende herverdelende inkomenssteun. Bij een initiële verzamelaanvraag die is ingediend na 31 mei is er geen aanvraag tot aanvullende herverdelende inkomenssteun meer mogelijk. ⁽¹⁾

AANVULLENDE INKOMENSSTEUN VOOR JONGE LANDBOUWERS

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 21/06/2023: aanvulling onder punt 1.1 voorwaarden jonge zaakvoerder

-----

De aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers heeft als doel de instroom in en de verjonging van de landbouwsector te bevorderen. Voor jonge landbouwers is het financieel heel moeilijk om nieuwe economische activiteiten in de landbouwsector op te zetten en tot ontwikkeling te brengen: ze hebben vaak een beperkte financiële buffer terwijl de grond- of pachtprizen en overnamekosten hoog zijn. Toegang tot kapitaal is bijgevolg noodzakelijk.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Om in aanmerking te komen voor de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers moet **zowel aan voorwaarden op niveau van de jonge zaakvoerder (de persoon) als aan voorwaarden op niveau van de landbouwer (het landbouwbedrijf)** voldaan zijn.

1.1 VOORWAARDEN JONGE ZAAKVOERDER ⁽¹⁾

Per jonge zaakvoerder (dus de persoon zelf en niet het landbouwbedrijf) is er een periode van 5 opeenvolgende jaren waarbinnen het bedrijf de aanvullende inkomenssteun voor deze jonge zaakvoerder(s) kan aanvragen. **In het eerste jaar** van deze 5-jarige periode moet de jonge zaakvoerder aan volgende voorwaarden voldoen:

- ▶ De jonge zaakvoerder is maximaal 40 jaar: het jaar dat hij 40 wordt is het laatste jaar dat de 5-jarige periode kan starten.
- ▶ De jonge zaakvoerder is niet eerder dan 5 jaar geleden gestart (hij is dus niet voor 01/01/2018 gestart). Als het bedrijf al eerder bestond (bv. in het geval van een rechtspersoon) maar hij is later toegetreden, wordt het jaar genomen waarin hij is toegetreden tot het bedrijf.
- ▶ Het bedrijf waarvoor de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers wordt aangevraagd, is bovendien de eerste vestiging van de jonge zaakvoerder. Ook al voldoet de jonge zaakvoerder aan alle overige voorwaarden, op een tweede, derde... vestiging kan voor hem geen betaling voor jonge landbouwers toegekend worden.
- ▶ De jonge zaakvoerder beschikt over de vereiste vakbekwaamheid. Dat wil zeggen dat hij beschikt over:
  - > Een diploma of getuigschrift van een afgeronde basisopleiding met betrekking tot landbouw of tuinbouw (of over een gelijkgesteld diploma of getuigschrift in het buitenland).

De lijst van aanvaarde diploma's is te vinden op in de fiche Vakbekwaamheid op de webpagina. "[VLIF Opstart en overname door jonge landbouwer \(vanaf 2023\)](#)"

- > Een installatieattest van een startersopleiding land- en tuinbouw behaald op uiterlijk 1 september van het aanvraagjaar.
- ▶ De jonge zaakvoerder oefent daadwerkelijk en langdurig zeggenschap uit in het bedrijf. Deze voorwaarde blijft gedurende alle jaren van toepassing:
  - > In het geval van een onderneming natuurlijk persoon is aan de voorwaarde voldaan.
  - > In het geval van een rechtspersoon: de jonge zaakvoerder is bestuurder en bezit minstens 15% van de aandelen. Hij toont dit aan via een uittreksel van het UBO-register. Bovendien mogen de statuten geen bepalingen bevatten die het zeggenschap van de jonge zaakvoerder beperken.
  - > In het geval van een maatschap of een groepering: het landbouwbedrijf beschikt over een geregistreerd samenuitbatingscontract waaruit het zeggenschap van de jonge zaakvoerder blijkt. Het contract mag geen bepalingen bevatten die zijn zeggenschap beperken.

1.2 VOORWAARDEN LANDBOUWBEDRIJF

- ▶ De steun wordt aangevraagd en toegekend aan de landbouwer (dus aan het landbouwbedrijf).
- ▶ het bedrijf is een **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ het bedrijf **activeert** in 2023 minstens één **betalingsrecht** voor de basisinkomenssteun voor duurzaamheid.
- ▶ het bedrijf is geen vzw.
- ▶ het bedrijf beschikt over minstens 1 jonge zaakvoerder die voldoet aan de voorwaarden voor de jonge zaakvoerder.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Betaling per subsidiabele hectare.
- ▶ Beperkt tot **maximaal 90 subsidiabele hectaren per jonge zaakvoerder in uw bedrijf**.
- ▶ Het eenheidsbedrag voor de eerste schijf, namelijk tussen 0 – 45 ha, is hoger dan dat voor de tweede schijf, namelijk tussen 45 – 90 ha.
- ▶ De eenheidsbedragen voor campagne 2023 zijn afhankelijk van het aantal aanvragen voor deze steun binnen de campagne.

3 WAT ALS ER MEERDERE JONGE ZAAKVOERDERS ZIJN

- ▶ De aanvullende inkomenssteun kan voor meerdere jonge zaakvoerders tegelijk worden aangevraagd. Voor elke ingediende aanvraag onderzoekt het Departement voor Landbouw en Visserij hoeveel jonge zaakvoerders er op het ogenblik van de aanvraag aan de voorwaarden voldoen. Als een nieuwe jonge zaakvoerder toetreedt tot een landbouwer (landbouwbedrijf) dat

reeds de aanvullende inkomenssteun aanvraagt, start automatisch ook zijn 5-jarige periode voor extra steun,

- ▶ Als uw bedrijf meerdere jonge landbouwers telt, wordt het maximum van 90 hectaren zoveel keer toegepast als er jonge zaakvoerders zijn. De berekening van de steun wordt geoptimaliseerd: eerst wordt de eerste schijf van hectaren (met het hoogste eenheidsbedrag) voor elke jonge zaakvoerder opgevuld, alvorens de tweede schijf wordt opgevuld.
- ▶ Voor elke subsidiabele hectare kan jaarlijks maar één keer de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers worden toegekend.

4 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidie is jaarlijks aan te vragen via de verzamelaanvraag.

5 LOPENDE PERIODE IN HET GLB 2015-2022

Heeft u als landbouwer in de periode 2015 tot en met 2022 een aanvaarde premieaanvraag voor jonge landbouwer ingediend en is de periode van 5 opeenvolgende jaren nog niet verstreken? In dat geval loopt uw resterende periode ook na 2022 door onder de initiële voorwaarden maar aan de nieuwe subsidiebedragen. Ook in dit geval moet u jaarlijks een aanvraag indienen via de verzamelaanvraag. Er is nooit een automatische toekenning.

6 GOED OM TE WETEN

- ▶ De indieningsdatum van de verzamelaanvraag telt ook als indieningsdatum van de aanvraag tot aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers.
- ▶ Als de initiële verzamelaanvraag na 30 april maar tot en met 25 mei is ingediend, geldt een vermindering van 1% per werkdag op de betaling van de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwer. Bij een initiële verzamelaanvraag die is ingediend na 25 mei is er geen aanvraag tot aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers meer mogelijk.

BETALINGSRECHTEN UIT DE VLAAMSE RESERVE

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 21/06/2023: aanvulling onder punt 1.1.1 voorwaarden jonge zaakvoerder

-----

Nieuwe landbouwers en de verjonging van de landbouwsector bevorderen is essentieel voor de landbouwsector. Voor instappers in de landbouw is het financieel heel moeilijk om nieuwe economische activiteiten in de landbouwsector op te zetten en tot ontwikkeling te brengen. Toegang tot kapitaal is bijgevolg noodzakelijk. Via de reserve kunnen deze groepen instappen in het systeem van de basisinkomenssteun.

1 TOEKENINGSVOORWAARDEN

1.1 JONGE LANDBOUWERS

- ▶ U mag **meerdere jaren** betalingsrechten uit de reserve aanvragen zolang aan de voorwaarden zowel **op niveau van de jonge zaakvoerder (de persoon) als op niveau van de landbouwer (het landbouwbedrijf)** is voldaan.
- ▶ De betalingsrechten uit de reserve worden aangevraagd door en toegekend aan de landbouwer (dus aan het landbouwbedrijf).

1.1.1 Voorwaarden jonge zaakvoerder ⁽¹⁾

- ▶ De jonge zaakvoerder is maximaal 40 jaar in het jaar van aanvraag. Het jaar dat hij 40 wordt is het laatste jaar dat hij in aanmerking komt.
- ▶ De jonge zaakvoerder is niet eerder dan 5 jaar geleden gestart (**hij is dus niet voor 01/01/2018 gestart**). Als het bedrijf al eerder bestond (bv. in het geval van een rechtspersoon) maar hij is later toegetreden, wordt het jaar genomen waarin hij is toegetreden tot het bedrijf.
- ▶ Het bedrijf waarvoor de betalingsrechten uit de reserve worden aangevraagd, is bovendien de eerste vestiging van de jonge zaakvoerder. Ook al voldoet de jonge zaakvoerder aan alle overige voorwaarden, op een tweede, derde... vestiging kan voor hem geen betalingsrechten uit de reserve toegekend worden.
- ▶ De jonge zaakvoerder beschikt over de vereiste vakbekwaamheid. Dat wil zeggen dat hij beschikt over:
  - > Een diploma of getuigschrift van een afgeronde basisopleiding met betrekking tot landbouw of tuinbouw (of over een gelijkgesteld diploma of getuigschrift in het buitenland). **De lijst van aanvaarde diploma's is te vinden op in de fiche Vakbekwaamheid op de webpagina. "VLIF Opstart en overname door jonge landbouwer (vanaf 2023)"**
  - > Een installatieattest van een startersopleiding land- en tuinbouw behaald op uiterlijk 1 september van het aanvraagjaar.

- ▶ De jonge zaakvoerder oefent daadwerkelijk en langdurig zeggenschap uit in het bedrijf.
  - > In het geval van een onderneming natuurlijk persoon is aan de voorwaarde voldaan.
  - > In het geval van een rechtspersoon: de jonge zaakvoerder is bestuurder en bezit minstens 15% van de aandelen. Hij toont dit aan via een uittreksel van het UBO-register. Bovendien mogen de statuten geen bepalingen bevatten die het zeggenschap van de jonge zaakvoerder beperken.
  - > In het geval van een maatschap of een groepering: het landbouwbedrijf beschikt over een geregistreerd samenuitbatingscontract waaruit het zeggenschap van de jonge zaakvoerder blijkt. Het contract mag geen bepalingen bevatten die zijn zeggenschap beperken.

1.1.2 Voorwaarden landbouwbedrijf

- ▶ het bedrijf is een **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ het bedrijf is geen vzw.
- ▶ het bedrijf beschikt over minstens 1 jonge zaakvoerder die voldoet aan de voorwaarden voor de jonge zaakvoerder.

1.2 NIEUWE LANDBOUWERS

- ▶ U mag **éénmalig** betalingsrechten uit de reserve aanvragen als **zowel aan voorwaarden op niveau van de zaakvoerder (de persoon) als aan voorwaarden op niveau van de landbouwer (het landbouwbedrijf)** voldaan zijn.
- ▶ De betalingsrechten uit de reserve worden aangevraagd door en toegekend aan de landbouwer (dus aan het landbouwbedrijf).

1.2.1 Voorwaarden alle zaakvoerders

- ▶ **Alle** zaakvoerders zijn in de laatste 2 jaar gestart, dus vanaf 01/01/2021
- ▶ **Alle** zaakvoerders beschikken over de vereiste vakbekwaamheid. Dat wil zeggen dat hij beschikt over:
  - > Een diploma of getuigschrift van een afgeronde basisopleiding met betrekking tot landbouw of tuinbouw of over een gelijkgesteld diploma of getuigschrift in het buitenland.
  - > Een installatieattest van een startersopleiding land- en tuinbouw behaald op uiterlijk 1 september van het aanvraagjaar.

1.2.2 Voorwaarden landbouwbedrijf

- ▶ het bedrijf is een **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).

2 TOEKENNING RECHTEN UIT DE RESERVE

U ontvangt (bijkomende) Vlaamse betalingsrechten uit de Vlaamse reserve. Een toekenning uit de reserve kan bestaan uit:

- ▶ Een ophoging van de eenheidswaarde van Vlaamse betalingsrechten die u reeds in eigendom en gebruik hebt. De bestaande rechten worden hierbij verhoogd tot de gemiddelde waarde van een Vlaamse betalingsrecht in 2023.
- ▶ De toekenning van nieuwe Vlaamse betalingsrechten voor de totale subsidiabele oppervlakte waarvoor u nog geen betalingsrecht in gebruik of eigendom heeft. Dus ook gehuurde en verhuurde betalingsrechten worden in rekening gebracht. Deze nieuwe rechten krijgen de gemiddelde waarde van een Vlaams betalingsrecht in 2023.
- ▶ Nieuwe betalingsrechten toegekend uit de Vlaamse reserve kunnen gedurende de vijf jaren na toekenning niet worden overgedragen aan een andere landbouwer met uitzondering in het kader van een volledige bedrijfsovername.

3 TOEKENNINGSAAVRAAG

De toekenning van nieuwe of ophoging van bestaande rechten uit de reserve is aan te vragen via de verzamelaanvraag.

4 BIO-LANDBOUWERS

- ▶ U mag éénmalig één betalingsrecht met een oppervlakte-equivalent van maximaal één hectare uit de reserve aanvragen. Dit recht wordt indien relevant beperkt tot de totale subsidiabele oppervlakte aangegeven in de verzamelaanvraag van 2023.
- ▶ U voldoet aan de subsidievoorwaarden van de ecoregeling voor toepassing van de biologische productiemethode.
- ▶ U vraagt de ecoregeling voor toepassing van de biologische productiemethode aan in 2023.
- ▶ U beschikt nog niet over een betalingsrecht in eigendom of gebruik.

5 GOED OM TE WETEN

- ▶ De indieningsdatum van de verzamelaanvraag telt ook als indieningsdatum van de aanvraag tot aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers.
- ▶ Als de initiële verzamelaanvraag na 30 april maar tot en met 25 mei is ingediend, geldt een vermindering van 1% per werkdag op de betaling van de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwer. Bij een initiële verzamelaanvraag die is ingediend na 25 mei is er geen aanvraag tot aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers meer mogelijk.

SUBSIDIE VOOR BREDE WEERSVERZEKERING

Land- en tuinbouwondernemers worden geconfronteerd met diverse risico's, omdat hun productie vooral in openlucht gebeurt en dus onderhevig is aan de weersomstandigheden. Gezien de klimatologische evolutie en de verdere afbouw van het rampenfonds, voorziet de Vlaamse Overheid in een premiesubsidie bij het afsluiten van een erkende brede weersverzekering in de land- en tuinbouwsector.

1 WAT IS EEN BREDE WEERSVERZEKERING?

- ▶ Met een brede weersverzekering verzekeren ondernemers met een open teelt, zoals fruitteelt of akkerbouw, zich bij een private verzekeraar tegen schade aan gewassen door extreme en ongunstige weersomstandigheden. Een erkende brede weersverzekering dekt minstens de fenomenen storm, hagel, vorst, ijs, regenval en droogte. Geen van deze 6 weersfenomenen mag door de verzekeraar worden uitgesloten in een erkende polis. In het geval dat er in een verzekering een weersfenomeen wordt uitgesloten, is er immers geen sprake meer van een erkende brede weersverzekering en kan geen subsidie meer gegeven worden. Het is wel mogelijk om bijkomende weersfenomenen mee op te nemen in de polis en deze te verzekeren.
- ▶ Wie zo een verzekering afsluit kan van de verzekeringsmaatschappij schadevergoeding krijgen als aan de polisvoorwaarden voldaan is. Net zoals bij andere verzekeringen kunnen deze voorwaarden verschillen tussen de verzekeraars onderling.
- ▶ De afhandeling van de schade gebeurt conform de polisvoorwaarden tussen de landbouwer en de verzekeraar. Er is daarbij geen tussenkomst van de overheid.

2 SUBSIDIE

- ▶ Sluit u als actieve landbouwer een erkende brede weersverzekering af, dan kunt u in de periode 2020 t.e.m. 2022 een subsidie ontvangen die 65% van de jaarlijkse verzekeringspremie (exclusief verzekeringstaks) bedraagt. U kunt jaarlijks beroep doen op de subsidieregeling.
- ▶ Vanaf 2023 is er een tussenkomst van 65% van de premie voor de grootste verzekerde oppervlakte in de periode 2020-2022. Voor bijkomende verzekerde oppervlakte wordt maximaal 65% van de verzekeringspremie gesubsidieerd. Het percentage van de subsidie wordt bepaald in functie van het beschikbare budget.

2.1 SUBSIDIEBEDRAG IN DE PERIODE 2020-2026

	2020	2021	2022	2023 - 2024 - 2025 - 2026
Gesubsidieerd deel van de jaarlijkse verzekeringspremie	65%	65%	65%	65% van premie voor de grootste verzekerde oppervlakte in periode 2020-2022. Bijkomende oppervlakte aan maximaal 65%, mogelijk beperkt door budget.

Voorbeeld: Een landbouwer verzekert zich in 2020, 2021 en 2022 voor respectievelijk 10, 15 en 12 ha aardappelen. Hiervoor ontvangt hij telkens een premiesubsidie van 65%. In 2023 verzekert hij zich voor 18 ha aardappelen. Voor 15 ha (grootste verzekerde oppervlakte in periode 2020-2022) zal hij dan 65% subsidie kunnen ontvangen. Voor de bijkomende 3 ha kan het subsidiepercentage lager zijn dan 65%. Afhankelijk van het beschikbare budget kan dit variëren van 0 tot 65%.

Voor landbouwers die hun bedrijf pas starten vanaf 2021 of later, wordt de eerste drie jaar 65% subsidie gegarandeerd. Vanaf het vierde jaar na opstart, is de situatie zoals voor de gewone landbouwers vanaf 2023 van toepassing.

De subsidie is alleen voor percelen gelegen in het Vlaams Gewest.

2.2 HOE GAAT HET IN ZIJN WERK?

- ▶ Informeer u tijdig en liefst **voor de start van het teeltseizoen** bij de aanbieder(s) van een erkend brede weersverzekeringsproduct.
- ▶ Vergelijk de offertes nauwkeurig, en zeker ook inhoudelijk.
- ▶ U sluit als actieve landbouwer (voorafgaand aan het teeltseizoen) een erkende verzekering af bij één van de aanbieders.
- ▶ U vraagt voor de **uiterste indieningsdatum** van de verzamelaanvraag de subsidie aan via de verzamelaanvraag 2023.
- ▶ Het Departement Landbouw en Visserij betaalt u maximaal 65% terug van de jaarlijkse verzekeringspremie (exclusief verzekeringstaks) die u aan de verzekeringsmaatschappij betaald hebt.
- ▶ Wanneer er door ongunstige weersomstandigheden schade is aan de teelten, wordt deze conform de polisvoorwaarden afgehandeld tussen de landbouwer en de verzekeraar, zonder tussenkomst van de overheid.

3 WELKE BREDE WEERSVERZEKERINGEN KOMEN IN AANMERKING?

Om in aanmerking te komen voor subsidie moet u een door de Vlaamse overheid erkende brede weersverzekering afsluiten. De erkenningen worden jaarlijks opnieuw toegekend.

Voor 2023 worden onderstaande brede weersverzekeringen erkend:

Erkend product	Verzekeraar	Website
KBC Weerspolis, Brede Weersverzekering	KBC Verzekeringen	KBC-Brede Weersverzekering - KBC Bank & Verzekering
KBC Weerspolis – Brede Weersverzekering/Brede weersverzekering Vlaams Gewest	KBC Verzekeringen/Bos Fruit Aardappelen Onderlinge verzekeringen BFAO UA (fruit)	KBC-Brede Weersverzekering - KBC Bank & Verzekering www.bfao.nl
Brede weersverzekering België	N.V. Hagelunie	www.hagelunie.com
Brede Weersverzekering / Brede weersverzekering Vlaams Gewest	Onderlinge hagelverzekering Maatschappij AgriVer B.A. (alles behalve fruitteelt) / BFAO U.A. (enkel fruitteelt)	www.agriver.com www.bfao.nl
Oogstverzekering	Vanbreda Risk and Benefits	www.vanbreda.be
SECUFARM® 6	Vereinigde Hagel VVAG	www.vereenigte-hagel.nl

De erkenningen gebeuren op basis van onderstaande wettelijke voorwaarden:

- ▶ Minstens de weersfenomenen storm, hagel, vorst, ijs, regenval en droogte worden gedekt;
- ▶ Alle open teelten zijn verzekeraar;
- ▶ Dekking vanaf schade groter dan 20%;
- ▶ Er zijn geen voorwaarden naar aard of hoeveelheid van toekomstige productie;
- ▶ De verzekering wordt aangegaan voor een periode van 12 maanden.

Enkel verzekeringen met een schadedrempel van 20% komen in aanmerking voor subsidie. Dus wanneer er 21% of meer schade is, zal de verzekeraar overgaan tot uitbetaling (conform de polisvoorwaarden). Als u bij een bepaalde verzekering zou opteren voor een uitbetaling vanaf een lagere schadedrempel (bv. 15%), komt het gedeelte van de premie voor deze bijkomende dekking niet in aanmerking voor subsidie.

De polisvoorwaarden (zoals eigen risico, normen voor weersfenomenen, maximale uitbetaling, ...) kunnen verschillen tussen de verzekeringen. U kunt zowel een voor-, hoofd- als nateelt laten verzekeren. Vanuit de overheid is er geen verplichting om alle percelen van een teelt te verzekeren noch om van een

bepaalde teelt zowel een voor-, hoofd- als nateelt te verzekeren. De verzekeraar kan zelf wel bepaalde voorwaarden opleggen.

Lees dus steeds goed de voorwaarden en details van de verschillende verzekeringspolissen en ga na welke verzekering het beste aansluit bij de behoeften van uw bedrijf.

Vraag ook tijdig offertes aan, zodat u voldoende tijd hebt om de voorwaarden zorgvuldig te bekijken en te vergelijken.

Had u afgelopen jaar reeds een brede weersverzekering gesloten met een verzekeraar, neem dan de polis nog even ter hand en bekijk zorgvuldig de opzegtermijn. Vaak worden verzekeringspolissen stilzwijgend met een jaar verlengd als er niet tijdig opgezegd wordt.

4 SUBSIDIEAANVRAAG VIA DE VERZAMELAANVRAAG

- ▶ De subsidie moet aangevraagd zijn **uiterlijk op 30 april** (uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag).
- ▶ De betalingsaanvraag gebeurt in de verzamelaanvraag via het scherm 'Brede weersverzekering' onder het menu-item 'Plant/bodem'.
- ▶ U hoeft enkel te verklaren dat u wil deelnemen aan de subsidieregeling door het zetten van een vinkje. De verder gedetailleerde gegevens op perceelsniveau worden niet meer opgevraagd binnen de verzamelaanvraag.
- ▶ Vergewis u er echter van dat de verzekerde teelten en oppervlaktes in uw polis zeker ook terug te vinden zijn in de perceelsaangifte van uw verzamelaanvraag.
- ▶ U geeft uiterlijk op 30 april de naam van de verzekeraar(s) waar u een polis heeft of zal afsluiten aan. De polis zelf dient nog niet afgesloten te zijn op 30 april.
Na 30 april kunt u de naam van de verzekeraar niet meer toevoegen of wijzigen.

5 VERWERKING SUBSIDIEAANVRAAG

Om de administratieve lasten van de land- en tuinbouwer zo laag mogelijk te houden wordt de betaalde verzekeringspremie rechtstreeks bij de verzekeraar opgevraagd. Hiertoe verleent u toestemming aan de verzekeraar bij het afsluiten van uw contract. Ook de nodige controles worden zo veel mogelijk bij de verzekeringsmaatschappijen uitgevoerd. Enkel op verzoek moet u uw individuele polis voorleggen aan de administratie.

Om in aanmerking te komen voor de subsidie brede weersverzekering moet de verzekeringspremie voor de betrokken jaarpolis uiterlijk 30 september volledig betaald zijn. Indien de verzekeraar het toelaat kan er ook later betaald worden maar in ieder geval moet de volledige verzekeringspremie voor 31 december betaald zijn om in het voorjaar van het volgend kalenderjaar de subsidie te ontvangen.

Na afhandeling van alle controles zal de tussenkomst in de verzekeringspremie berekend worden. Deze subsidie wordt ten vroegste op het einde van het kalenderjaar betaald aan de landbouwer die vóór 30 september betaalde. De overige worden begin van het daaropvolgende jaar betaald.

Indien bij de verwerking van de subsidieaanvraag zou blijken dat de verzekeraar waarbij u een polis heeft afgesloten niet dezelfde is als de verzekeraar die u heeft aangegeven in de verzamelaanvraag 2023, dan hebt u geen recht op de subsidie. Ook worden er kruiscontroles gedaan tussen de aangifte in uw verzamelaanvraag en de gesloten polis.

SUBSIDIABILITEIT VAN LANDBOUWAREAAL

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 28/03/2023: in de tabel "Aanvullende definities bij het schema in deze fiche" stukje bij braakliggend land geschrapt. Braakliggend land kan wel na grasland
-

Een correcte aangifte van uw bedrijfsareaal is essentieel. In deze fiche krijgt u duiding over de basisbegrippen landbouwareaal, landbouwactiviteit, onderhoud, landbouwperceel en subsidiabele oppervlakte. Daarnaast wordt een schematisch overzicht gegeven van welke gronden en landschapselementen behoren tot het landbouwareaal en welke niet.

1 EEN 'LANDBOUWAREAAL'

Een landbouwareaal is om het even welke grond die wordt gebruikt als bouwland, als blijvend grasland en blijvend weiland, of voor blijvende teelten.

2 'LANDBOUWACTIVITEIT'

Een landbouwactiviteit is:

- ▶ het telen van landbouwproducten en de eerste verwerking hiervan tot landbouwproduct;
- ▶ het melken van dieren en de eerste verwerking hiervan tot landbouwproduct;
- ▶ het fokken van dieren voor landbouwdoeleinden;
- ▶ het houden van dieren voor landbouwdoeleinden, exclusief paarden voor sport -en recreatiedoeleinden;
- ▶ onderhoud van landbouwareaal (zie punt 3);

3 ONDERHOUD OF 'INSTANDHOUDING LANDBOUWAREAAL'

3.1 BOUWLAND

Onderhoud moet gebeuren op braakliggend land of natuurlijke graslanden zonder productie die nog als bouwland beschouwd worden. Het bestaat uit het beperken van opslag van houtige planten en verruiging zodoende dat dit zorgt voor een staat die beweiding of teelt mogelijk maakt zonder dat daarvoor voorbereidende activiteiten nodig zijn die verder gaan dan het gebruik van de gebruikelijke landbouwmethoden en -machines.

Braakliggend land wordt jaarlijks gemaaid voor 1 oktober van het campagnejaar in kwestie, waarbij het maaisel ter plaatse blijft liggen. Een tweejaarlijkse maaiverplichting geldt op braakliggend land waarop vrijwillige maatregelen worden genomen om de biodiversiteitsvoordelen te vergroten, zoals de inzaai van wildebloemenzaadmengsels.;

3.2 BLIJVENDE TEELTEN

Onderhoud op een perceel blijvende teelten wordt geverifieerd door na te gaan of verruiging beperkt wordt en het gewas moet in een voor productie geschikte toestand zijn.

Het onderhoud op gronden met blijvende teelten bestaat uit volgende maatregelen:

- 1° in geval van houtige teelt: deze houtige planten onderhouden om verruiging tegen te gaan;
- 2° het gras tussen de rijen maaien, indien van toepassing;
- 3° het beperken van opslag van houtige planten.

3.3 BLIJVEND GRASLAND

Onderhoud moet gebeuren op natuurlijke graslanden en bestaat uit het beperken van verruiging zodoende dat dit zorgt voor een staat die beweiding of maaien mogelijk maakt zonder dat daarvoor voorbereidende activiteiten nodig zijn die verder gaan dan het gebruik van de gebruikelijke landbouwmethoden en -machines.

Het onderhoud bestaat uit een van de volgende maatregelen:

- 1° het jaarlijks maaien voor 1 oktober van het campagnejaar in kwestie;
- 2° het laten begrazen van de percelen.

Op natuurlijke graslanden waarop een beheerovereenkomst van toepassing is de uiterste maaidatum 31 december.

4 'LANDBOUWPERCEEL'

Een landbouwperceel is een door de landbouwer aangegeven stuk grond dat aaneengesloten is en niet meer dan één enkele teelt omvat en indien van toepassing, dat wordt begrensd door een ecoregeling, agromilieuklimaatmaatregel of beheerovereenkomst.

De minimumgrootte van een landbouwperceel dat aangegeven mag worden en waarvoor betalingsrechten aangevraagd kunnen worden, bedraagt 0,01 hectare.

5 'SUBSIDIABELE HECTARE'

Een subsidiabele hectare is:

- ▶ Ieder landbouwareaal van het bedrijf dat wordt gebruikt voor een landbouwactiviteit;
- ▶ Areaal van het bedrijf dat gebruikt wordt voor GLMC 8.
- ▶ Beboste gebieden die vallen onder het 'Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO)'.

Tijdelijke niet-landbouw gerelateerde activiteiten op een subsidiabel landbouwperceel of een deel ervan wijzigen de subsidiabiliteit van het perceel niet als aan de onderstaande voorwaarden is voldaan:

- ▶ De activiteiten op het perceel zijn tijdelijk van aard en duren in totaal, al dan niet aaneensluitend, niet langer dan drie maanden van het kalenderjaar in kwestie;.

6 TYPES AREALEN EN AANGIFTE IN UW VERZAMELAANVRAAG?

Als actieve landbouwer moet u jaarlijks alle landbouwpercelen op het bedrijf, en ook niet-landbouwareaal waarvoor u steun aanvraagt, aangeven in de verzamelaanvraag.

Het schema op de volgende pagina geeft een overzicht van de gronden die al dan niet tot het bedrijfsareaal of tot het landbouwareaal behoren.

Bedrijfsareaal - Subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- landbouwareaal	Geen bedrijfsareaal
Gronden met productie	> 200 bomen/ha	Heide	Tuinen
Braakliggend land met onderhoud	Braakliggend land zonder onderhoud	Tuin met hoogstamboomgaarden	Niet-begraasde dijken en bermen
Natuurlijke graslanden met onderhoud	Natuurlijke graslanden zonder onderhoud	Begraasde niet- landbouwgrond	Niet-begraasde parken
Gronden met ≤ 200 bomen/ha (indien het over geïsoleerde fruitbomen gaat die geregeld een oogst opleveren geldt er geen maximale densiteit van bomen). Een uitzondering op dit maximum geldt voor percelen waarvoor	Vlaamse lijst van niet- subsidiabele gronden: ▶ Volkstuinparken ▶ Safety zones/landingsbanen ▶ Begraasde bermen ▶ Begraasde parken ▶ Begraasde openbare plaatsen	Gronden waarop bedrijfsgebouwen staan die niet gebruikt worden voor de teelt van gewassen en gronden van de omliggende niet- plaatsen	Niet-begraasde openbare plaatsen

Bedrijfsareaal - Subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- landbouwareaal	Geen bedrijfsareaal
een afwijking van dit maximum werd goedgekeurd bij de toekenning van de subsidie voor de aanleg van boslandbouwsystemen	▶ Grondstroken die langs waterlopen, wegen, bossen, serres en gebouwen liggen en die niet geschikt zijn voor landbouwactiviteiten vanwege hun onverenigbaarheid met de gangbare landbouw op basis van historische achtergrond, de ligging of het gebruik ervan	bebouwde delen van het landbouwerf	
Containers in volle grond	Container- en substraatteelt	Gebouwen	Gazons
Landschapselementen gelegen op subsidiabel areaal: ▶ Poelen ≤ 0,10 ha ▶ Houtkanten ≤ 10 m breed ▶ Akkerranden ▶ Heggen en hagen ≤ 2 m breed ▶ Sloten ≤ 2 m breed ▶ Geïsoleerde bomen ▶ Bomenrijen ▶ Bomengroepen ≤ 0,01 ha ▶ Hoogstamboomgaarden	-	Sloten > 2 m en ≤ 6 m breed	Brandgangen
Bossen (aangelegd onder PDPO)	-	Niet-landbouwgrond om te laten certificeren voor biologische productie (vb. wildpluk)	Poelen > 0,10 ha
Bomengroepen > 0,01 ha en ≤ 0,30 ha	-	-	Sloten > 6 m breed

Bedrijfsareaal - Subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- subsidiabel Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)	Bedrijfsareaal - Niet- landbouwareaal	Geen bedrijfsareaal
Blijvende teelten met onderhoud	-	-	Heggen en hagen > 2 m breed
-	-	-	Houtkanten > 10 m breed
-	-	-	Bomengroepen > 0,30 ha
-	-	-	Bossen (niet aangelegd onder PDPO)
-	-	-	Gronden die op basis van hun ligging, historische achtergrond, beperkte beschikbaarheid voor landbouwactiviteiten of de aanwezigheid van vaste inrichtingen, onmiskenbaar en blijvend voor andere primaire doelstellingen gebruikt worden dan de landbouwactiviteit. Die primaire doelstelling sluit niet noodzakelijk uit dat landbouwers op die gronden bepaalde onderhoudswerkzaamheden of landbouw gerelateerde nevenactiviteiten uitvoeren

U moet alle landbouwareaal aangeven in uw verzamelaanvraag. Zowel het subsidiabele (komt in aanmerking om betalingsrechten mee te activeren) als het niet-subsidiabele areaal;

- ▶ Het niet-landbouwareaal moet u in volgende gevallen aangeven:
  - > Alle gebouwen die behoren tot uw bedrijfsareaal;
  - > Al uw niet-landbouwareaal dat wordt begraasd;
  - > 'Heide' enkel wanneer dit areaal wordt begraasd;

- > 'Sloten > 2 meter en $\leq$ 6 meter breed' (niet productieve elementen) hoeft u nooit afzonderlijk aan te geven, deze maken immers deel uit van het Grootschalig Referentiebestand van het Agentschap Informatie Vlaanderen;
- > Alle 'Bomengroepen > 0,01 hectare en $\leq$ 0,30 hectare' (niet productieve elementen) liggend op of grenzend aan bouwland EN die u ter beschikking heeft;
- ▶ Alle gronden die bij de groep 'Geen bedrijfsareaal' horen mag u niet aangeven in uw verzamelaanvraag.

Aanvullende definities bij het schema in deze fiche (alfabetisch)

Term	Definitie
Akkerrand	Een strook landbouwgrond , grenzend aan bouwland
Berm	Een strook grond, meestal een grasstrook, die de scheiding vormt tussen wegeninfrastructuur, zoals wegen, spoorwegen, fietspaden of trottoirs, aan de ene kant en een andere vaste grens, zoals een waterloop, een talud of een eigendomsgrens, aan de andere kant.
Blijvend grasland	Land dat wordt gebruikt voor een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen en dat minimaal vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf is opgenomen.
Blijvende teelt	Niet in de vruchtwisseling opgenomen teelten van gewassen, andere dan blijvend grasland en blijvend weiland, die de grond gedurende ten minste vijf jaar in beslag nemen en die geregeld een oogst opleveren, met inbegrip van producten van kwekerijen en korte-omloophout.
Bomenrij	Een lijnvormig vrijstaand landschapselement, bestaande uit minstens drie bomen in één rij geplant met maximaal twintig meter tussen de stammen.
Bouwland	Grond die voor de teelt van gewassen wordt gebruikt of daarvoor beschikbaar is, maar braak ligt, ongeacht of die grond zich al dan niet onder een kas of onder een vaste of verplaatsbare beschutting bevindt.
Braakliggend land	Bouwland waarop geen landbouwproductie plaatsvindt maar waarop ofwel een spontane vegetatie tot ontwikkeling komt (zwarte braak) ofwel een maatregel wordt genomen om de biodiversiteitsvoordelen te vergroten (aanbrengen van een faunamengsel) ⁽¹⁾ .
Groep van bomen	Bomen in groep met overlappende kruinen. Een groep van bomen heeft een maximale oppervlakte van 0,30 hectare.
Heg / haag	Een rij bomen of struiken die vlak naast elkaar zijn geplaatst en de doorkijk en doorgang belemmeren. Een heg / haag is overal minder dan 2 meter breed.
Heide	Gronden met dwergstruikenformatie, gedomineerd door struikheide of dopheide, zonder of met weinig bomen en struiken en met een doorgaans goed ontwikkelde moslaag.
Houtkant	Een vrijstaande en uitgestrekte vegetatiestrook die bestaat uit struiken of uit bomen die geen doorkijk toelaten. Een houtkant is maximaal 10 meter breed.
Houtwal	Een houtkant die op een verhoging ligt.
Korte-omloophout	Korte-omloophout of hakhout met een korte omlooptijd is een areaal beplant met meerjarige houtgewassen waarvan de wortelstokken of stronken na de oogst in de grond blijven en die in het daaropvolgende seizoen nieuwe scheuten vormen. De omlooptijd (dit is de tijd tussen het aanplanten en de eerste oogst of tussen elke oogst) is daarbij beperkt. Om subsidiabel te zijn bedraagt deze omlooptijd maximaal 8 jaar.
Natuurlijk grasland	Gronden met ruige grassen, grassen met een belangrijke aanwezigheid van mossen, kruidachtige gewassen of andere weinig voedzame grassoorten, of ouder weidegras met een zekere graad van spontane ontwikkeling van kruidachtige gewassen.
Poel	Een geïsoleerd watervlak, in een natuurlijke laagte, in een uitgraving of in een geconstrueerd waterbekken dat het grootste deel van het jaar

Term	Definitie
	met water gevuld is en niet verbonden is met waterlopen. Een poel heeft een maximale oppervlakte van 0,10 hectare.
Sloot	Een waterloop in een natuurlijke of aangelegde laagte, van maximaal 6 meter breed en geschikt voor afvoer van water. Waterlopen met betonnen wanden worden niet als sloot beschouwd.

7 MEER INFORMATIE

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij (landbouwbeleid EU, gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) 2023) vindt u onder ['Informatie bij de verzamelaanvraag - 2023'](#) per maatregel informatiefiches met de meest recente informatie.

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina ['Tabellen'](#).

NUTSVOORZIENINGEN OP LANDBOUWAREAAL

////////////////////////////////////
Als algemene nutsvoorzieningen worden aangelegd (Fluxys, Aquafin, NMBS, Elia, Airliquide, Fetrap, ...) op een deel van een perceel, waarbij het betreffende deel van het perceel tijdelijk uit landbouwgebruik is, hanteert het Departement Landbouw en Visserij onderstaande principes.

1 MEER DAN 3 MAANDEN UIT LANDBOUWGEBRUIK

Als een (deel van het) perceel meer dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is na het verbouwen van de hoofdteelt of als een (deel van het perceel) in het kalenderjaar definitief uit landbouwgebruik gaat na het verbouwen van de hoofdteelt, moet dit deel afgesplitst worden van het perceel en aangegeven worden met reden niet-subsidiabel TIJD voor meer dan 3 maanden niet landbouwgebruik en met reden niet subsidiabel 'DEF' als de oppervlakte definitief uit landbouw gaat. Het perceel komt niet in aanmerking voor premies, wel voor het aanvragen van bemestingsrechten.

Als het perceel voor het verbouwen van de hoofdteelt definitief uit landbouw gaat, mag het perceel niet worden aangegeven en moet het worden geschrapt met 'GLG'. Gaat het perceel tijdelijk en meer dan 3 maanden uit landbouwgebruik voor het verbouwen van de hoofdteelt, dan moet het worden aangegeven met hoofdteelt 'braak', gewascode 81.

2 MINDER DAN 3 MAANDEN UIT LANDBOUWGEBRUIK

Indien een (deel van het) perceel minder dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is (bv. als de sleuf binnen de 3 maand afgedekt is) dan brengt u uw buitendienst op de hoogte van de werken maar hoeft u verder niets te doen. De perceelsintekening kan ongewijzigd blijven en er is geen gevolg voor de uitbetaling. De voorwaarden voor conditionaliteit moeten wel gerespecteerd blijven.

Wanneer het gehele perceel niet in landbouwgebruik is gedurende de periode van de hoofdteelt, moet het perceel met hoofdteelt braak (82) aangegeven worden.

3 MEER INFORMATIE

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

KAMPPLAATSEN VOOR JEUGDBEWEGINGEN OF ANDERE TIJDELIJKE NIET-LANDBOUWACTIVITEITEN

////////////////////////////////////
Binnen de landbouwwetgeving is de landbouwer vrij om zijn perceel ter beschikking te stellen als kampplaats. Geïnteresseerde landbouwbedrijven kunnen hiervoor terecht op de website www.soszomerkamp.be. Let wel, naast de landbouwwetgeving zal de inrichter van de activiteit ook rekening moeten houden met andere geldende wetgevingen die gecorreleerd zijn aan de niet-landbouwactiviteit.

Als jeugdbewegingen kamperen op een deel van een perceel of er vinden tijdelijke niet-landbouwactiviteiten plaats op een deel van een perceel, hanteert het Departement Landbouw en Visserij onderstaande principes in het kader van de subsidiabiliteit van de percelen.

1 MINDER DAN 3 MAANDEN UIT LANDBOUWGEBRUIK

Indien een (deel van het) perceel minder dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is dan gelden de volgende principes:

1.1 BASISINKOMENSSTEUN EN CONDITIONALITEIT

Voor de basisinkomenssteun hoeft u niets te doen. De aangifte in de verzamel aanvraag kan ongewijzigd blijven en er is geen gevolg voor de uitbetaling van de basisinkomenssteun. De voorwaarden voor conditionaliteit moeten wel gerespecteerd blijven.

1.2 ECOREGELINGEN EN AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN

Voor de ecoregelingen en de **agromilieuklimaatmaatregelen** moet u zich wel bewust zijn van het feit dat de voorwaarden die u aangegaan bent bij het sluiten van de verbintenis van kracht blijven. Zo moet u bijvoorbeeld de aanhoudperiode of de voldoende aanwezigheid van klaver in de graszode kunnen blijven garanderen. Als dit het geval is, moet de aangifte niet gewijzigd worden. Wanneer u niet meer kan voldoen aan één van de voorwaarden van de aangegane verbintenis moet u de verzamel aanvraag aanpassen door deze premieaanvraag van het perceel te schrappen.

2 MEER DAN 3 MAANDEN UIT LANDBOUWGEBRUIK

Als een (deel van het) perceel meer dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is na het verbouwen van de hoofdteelt of als een deel van het perceel in het kalenderjaar definitief uit landbouwgebruik gaat na het verbouwen van de hoofdteelt, moet dit deel afgesplitst worden van het perceel en aangegeven worden met reden niet-subsidiabel 'TIJD' of 'DEF'. Het deel komt niet in aanmerking voor premies.

Als een (deel van het) perceel meer dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is voor het verbouwen van de hoofdteelt moet het (deel van het) perceel aangegeven worden met hoofdteelt 'braak', code 81.

Als een (deel van het) perceel in het kalenderjaar definitief uit landbouwgebruik gaat voor het verbouwen van de hoofdteelt dan mag dit (deel van het) perceel niet worden aangegeven in de verzamelaanvraag. Het moet worden geschrapt met schrappingscode 'GLG'.

Voor bijkomende informatie omtrent de subsidiabiliteit van percelen kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina ['Tabellen'](#).

OPPERVLAKTE

- ▶ **Referentieoppervlakte:** de maximale perceeloppervlakte berekend door het grafisch systeem op basis van de intekening van de percelen of via opmetingen ter plaatse.
- ▶ **Aangegeven oppervlakte:** de werkelijke betaalde/ingezaaide/gebruikte oppervlakte van het perceel zonder niet-subsidiabele elementen.

1 REFERENTIEOPPERVLAKTE

- ▶ Maximale oppervlakte die voor een perceel kan opgegeven worden. Dit is ook de maximale subsidiabele oppervlakte voor rechtstreekse steun en pijler 2-steun.
- ▶ Gebruiksconflicten, verbetering grafische intekening of opmetingen ter plaatse werden in rekening gebracht

2 AANGEGEVEN OPPIPERVLAKTE

- ▶ Algemeen:
  - > In de verzamelaanvraag wordt een voorstel voorgedrukt voor de aangifte 2023. Het voorstel is gebaseerd op de aangifte/grafische intekening van de vorige campagne en de bij controle vastgestelde oppervlakte.
  - > 'Gebouwen' worden aangegeven met een oppervlakte van 0 ha tenzij er productie plaatsvindt.
  - > Kleine (< 100 m²) blijvende vaste constructies moeten, hoewel deze niet-subsidiabel zijn, door de landbouwer zelf niet worden uitgetekend. Deze kunnen wel door de administratie naar aanleiding van een (administratieve) controle worden uitgetekend.
  - > Let wel, als de totale som van al deze kleine oppervlaktes op het perceel gelijk of groter is dan 100 m², moet deze totale oppervlakte in mindering gebracht worden in de aangegeven oppervlakte voor het betrokken perceel.
- ▶ Aangegeven oppervlakte:
  - > De grafische intekening van een perceel in de verzamelaanvraag bepaalt de aangegeven oppervlakte van dat perceel. Deze oppervlakte kan enkel gewijzigd worden door een correcte intekening aan te geven. Die correcte intekening geeft dan een correct berekende oppervlakte aan. De aangegeven oppervlakte van een perceel kan enkel overschreven worden als er een vaste teeltconstructie (serre, niet-permanente overkapping, containerteelt of loods) op staat.
  - > Voor serres, niet-permanente overkappingen, containerteelten en teelt in loods is de aangegeven oppervlakte de effectief betaalde gewasoppervlakte.
  - > De aangegeven oppervlakte kan nooit groter zijn dan de referentieoppervlakte.

3 INTEKENING PERCELEN

De intekening van het perceel wordt gewijzigd als:

- ▶ Op het ingetekende referentieperceel meerdere gewassen worden geteeld (perceel splitsen);
- ▶ Het perceel werd vergroot door samenvoeging of verkleind door splitsing;
- ▶ Slechts een deel van het perceel nog in gebruik is in het kader van de landbouwactiviteiten;
- ▶ De intekening van het perceel niet correct is;
- ▶ Er zich blijvende vaste constructies of (som van) elementen van meer dan 100 m² (niet-subsidiabel) op het perceel bevinden;
- ▶ Het perceel de grens met het andere gewest of het buitenland overschrijdt. In dit geval moet het perceel gesplitst worden.

Nieuwe percelen die u heeft overgenomen op of na 1 januari 2023, mag u niet samenvoegen met een perceel dat reeds in 2022 in eigen gebruik was. Beide delen moeten als apart perceel aangegeven worden, waarbij de overnamedatum wordt vermeld voor het nieuwe perceel. U kunt beide percelen niet samenvoegen omdat verkeerde rechten en plichten zouden kunnen toegekend worden aan het nieuwe perceel.

Meer informatie over de intekening van percelen vindt u onder de 'Help' van het e-loket (www.landbouvwlaanderen.be).

TEELT

////////////////////////////////////
Hoofdteelt: De hoofdteelt is de teelt die gedurende de teeltperiode voor de hoofdteelt overwegend aanwezig is op een perceel. Deze teeltperiode loopt van 15 mei tot 31 augustus. De hoofdteelt moet volgens de traditionele teeltpraktijk aanwezig zijn tijdens deze teeltperiode.

Voorteelt: de teelt die in 2023 geoogst/ingewerkt wordt voor het inzaaien van de hoofdteelt 2023.

Onderzaai: Onderzaai is de inzaai van een gewas ten tijde van de inzaai/aanplant van de hoofdteelt, waarbij de teelt van de onderzaai niet het primaire teeltdoel is van het perceel en pas na de oogst van de hoofdteelt ten volle tot ontwikkeling komt.

Eerste nateelt: de teelt die in 2023 nog ingezaaid/geplant wordt na het oogsten van de hoofdteelt.

Tweede nateelt: de teelt die in 2023 nog ingezaaid/geplant wordt na het oogsten van de eerste nateelt.

1 TEELTCODES

- ▶ De **gewascodes** voor de teelten staan vermeld in de fiche 'Teeltcodes' (zie de webpagina ['Tabellen'](#)). Deze tabel bevat zowel subsidiabele als niet-subsidiabele teelten.
- ▶ De meest courante teelten in Vlaanderen hebben een teeltcode toegewezen gekregen. Deze teeltcodes zijn bedoeld voor zowel de aangifte als voor-, hoofd- of nateelt. In sommige gevallen gaat het om specifieke nateeltcodes, bijvoorbeeld ecoregelingen, agromilieuklimaatmaatregelen of codes die bepalend zijn voor de bemestingsberekeningen.
- ▶ Naast de gewassen werd ook aan bedrijfsgebouwen een gedetailleerde code toegekend.
- ▶ Meer specifieke en uitgebreide informatie over teeltcodes vindt u in de fiche 'Extra info over teeltcodes'.

2 HOOFDTEELT

2.1 DEFINITIE HOOFDTEELT

De hoofdteelt is de teelt die overwegend en volgens de traditionele teeltpraktijk aanwezig is tijdens de periode van 15 mei tot 31 augustus. Het komt voor dat gewassen zoals bv. wintergranen door gunstige weersomstandigheden vroeger dan normaal geoogst kunnen worden. Hoewel deze daardoor niet overwegend aanwezig zijn tijdens de periode van 15 mei tot 31 augustus, kunnen deze toch als hoofdteelt beschouwd worden.

Bij mengteelten is de hoofdteelt de teelt die de primaire gebruiksdoelstelling van het perceel weerspiegelt. Bv. een wijngaard met veel gras wordt aangegeven als 'Wijnstokken', niet als 'Gras'.

2.2 VERANTWOORDELIJKE VAN DE HOOFDTEELT

Van de landbouwer die een perceel gebruikt voor de hoofdteelt wordt verwacht dat hij verantwoordelijk is voor: het zaaien of planten, de teelthandelingen tijdens het teeltseizoen zoals bespuiten tot het oogsten. Enkel dit laatste kan kort voor de oogst overgedragen worden door een verkoop op stam. Dit betekent dat de facturen voor aankoop van zaaizaad of plantgoed, pesticiden, loonwerk, ... moeten op naam staan van de landbouwer die verantwoordelijk is voor de hoofdteelt.

Bij sommige specifieke teelten zal de huurder van het perceel (vb. vlasser) zaaizaad of plantgoed, kunstmest en pesticiden aankopen en zal de landbouwer de veldwerkzaamheden uitvoeren. In dit geval behoudt de huurder van het perceel het teeltrisico. De huurder is in dat geval de verantwoordelijke van de hoofdteelt.

Doorfactureren van huurder naar verhuurder wordt niet aanvaard om de verhuurder verantwoordelijke van de hoofdteelt te maken.

2.3 AANGIFTE VAN DE HOOFDTEELT IN DE VERZAMELAANVRAAG

- ▶ De verantwoordelijke van een perceel voor de hoofdteelt geeft dit aan in de verzamelaanvraag door in de kolom 'Gebruik' de code 'P' – 'perceel in gebruik voor mestrechten plus hoofdteelt' of de code 'H' – 'perceel in gebruik voor de hoofdteelt' aan te geven.
- ▶ De hoofdteelt moet u enkel in de kolom 'Hoofdteelt' invullen aan de hand van de teeltcode, ook al blijft deze het hele jaar op het perceel staan
- ▶ De hoofdteelt is bepalend voor o.a. de betalingsrechten, de ecoregelingen, de gewasrotatie, de agromilieuklimaatmaatregelen, andere plattelandsmaatregelen, bemestingsnormen en de brede weersverzekering en is dus zeer belangrijk voor de aangifte in de verzamelaanvraag.
- ▶ Iedere gebruiker van een perceel moet in zijn verzamelaanvraag steeds het volledige teeltplan (voor-, hoofd- en nateelt) van het perceel opgeven. Dit is ook belangrijk om de juiste bemestingsnormen te kunnen toekennen en de verplichtingen met betrekking tot het inzaaien van vanggewassen op te volgen.
- ▶ De Mestbank houdt rekening met het gebruik op 1 januari, het gebruik op 31 mei, de aangifte van de voor- en hoofdteelt en de gespecialiseerde productiemethode zoals gekend via de verzamelaanvraag op 30 juni. Wijzigingen na die datum van het gebruik op 1 januari en op 31 mei, van de voor- en hoofdteelt en van de gespecialiseerde productiemethode, worden niet meer in rekening gebracht voor de bepaling van de rechten en plichten in kader van het Mestdecreet
- ▶ Ook voor **serres en niet-permanente overkappingen** gelden dezelfde definities van hoofdteelt. Als u meerdere teelten tegelijkertijd verbouwt, kiest u voor de teelt die hoofdzakelijk aanwezig is.
- ▶ Als u teelt:
  - > Met behulp van een **stelling**, moet u de teelt op de stelling aangeven als hoofdteelt, ook al zaait u het perceel bijvoorbeeld ook in met gras. Gras is dan niet de hoofdteelt;
  - > Op **etages**, waarbij er verschillende teelten (met uitzondering van gras) aanwezig zijn per etage, dan is de hoofdteelt de teelt met de grootste oppervlakte.

3 MENGSEL, MENGTEELT EN NATEELT

- ▶ Een mengsel is een teelt waarbij een **zaadmengsel** van **verschillende gewassoorten** gelijktijdig ingezaaid is. Bij de mengteelt kan de inzaai in verschillende werkgangen gebeuren, zoals bv. bij sommige granen en vlinderbloemigen, maar een mengsel en mengteelt wordt wel als één teelt verbouwd. Als in het zaadmengsel grassen zijn opgenomen, wordt de teelt altijd als grasland beschouwd (vb grasklaver, grasluzerne, graskruiden,...) met uitzondering voor de ecoregeling 'vruchtafwisseling met een vlinderbloemige'.
- ▶ De teelten bij een mengsel zijn niet als afzonderlijke rijen onderscheidbaar.
- ▶ In het geval dat er op één perceel meerdere teelten tegelijk worden verbouwd, waarbij de ene teelt bovengeschikt is aan de andere, wordt dit als een **onderzaai** beschouwd. In een dergelijke situatie moet de onderzaai na de oogst van de hoofdteelt nog ten volle tot ontwikkeling komen. Het gewas in onderzaai moet als nateelt aangegeven worden, het gewas dat bovengeschikt is aan het andere als hoofdteelt.

4 VOORTEELT OF NATEELT

Het is belangrijk dat u voldoende aandacht besteedt aan de opgave van een eventuele voorteelt, eerste nateelt of tweede nateelt. Voor een correcte toekenning van de **bemestingsnormen** is het belangrijk om de **juiste opeenvolging** van alle teelten, inclusief de voor- en nateelt(en), aan te geven als die in 2023 worden geoogst of ingezaaid. Dit vormt de basis om na te gaan of de maatregel over de vanggewassen (**in gebiedstypes 1, 2 en 3**) en het doelareaal (**in gebiedstype 2 en 3**) zijn opgevolgd. Ook in het kader van het verplicht aantal stikstofbemestingsadviezen voor groenten van groep I en II, aardbeien in volle grond, sierteelt en boomkweek geteeld op percelen in gebiedstype 1, 2 of 3, moet u alle voor- en/of nateelten opgeven.

Als u voor het inzaaien van de hoofdteelt nog een voorgaande teelt oogst in hetzelfde kalenderjaar moet u deze voorteelt opgeven in het invulveld 'Code voorteelt'. Zo worden bijvoorbeeld gras of een mengsel van granen en vlinderbloemigen voorafgaand aan maïs als voorteelt beschouwd.

Wanneer u na het oogsten van de hoofdteelt nog een teelt inzaait, moet u deze nieuwe teelt opgeven in het invulveld 'Code eerste nateelt'.

De **Mestbank** houdt rekening met de aangifte van de **voortelt** zoals gekend op **30 juni**. De Mestbank houdt rekening met de aangifte van de **nateelt(en)** en van het **vanggewas** zoals gekend op **31 oktober**. Wijzigingen na die respectievelijke data van de voor- en nateelt(en) en van het vanggewas worden niet meer in rekening gebracht voor de bepaling van de rechten en plichten in kader van het mestdecreet die voortvloeien uit die teelten.

5 OPEENVOLGING HOOFDTEELT, GROENTETEELT EN NATEELT

Als u meerdere nateelten na elkaar teelt, kunt u dit aangeven via de verzamelaanvraag. Wordt de eerste nateelt nog geoogst en wordt in hetzelfde jaar nog een teelt ingezaaid (bijvoorbeeld een wintergraangewas, vanggewas of groente) dan moet u in de verzamelaanvraag ook deze tweede nateelt opgeven.

6 VERPLICHTE STIKSTOFSTALEN MET BEMESTINGSADVIES VOOR GROENTEN, AARDBEIEN, BOOMKWEK EN SIERTEELT

In het 6de mestactieplan zijn er **bemestingsadviezen** nodig voor groenten van groep I en van groep II, aardbeien in volle grond, boomkweek en sierteelt. Die adviezen zijn **verplicht** voor percelen gelegen in **gebiedstype 1, 2 en 3** (dus niet in gebiedstype 0).

Land- en tuinbouwers die groenten van groep I en II, aardbeien, boomkweek of sierteelt telen, moeten een aantal stikstofbemestingsadviezen voor deze teelten laten opmaken en met deze adviezen rekening houden in hun bemestingspraktijk. Het bemestingsadvies wordt opgemaakt op basis van een **analyse** van het **stikstofgehalte** in de **bodem**. De bodemanalyse moet genomen worden door een **erkend laboratorium**. Voor het advies kan de teler beroep doen op een erkend laboratorium, een erkend praktijkcentrum of een erkende producentenorganisatie.

Sinds 2020 moeten deze stalen aangevraagd worden via '**SNapp**'. U vindt deze applicatie in het Mestbankloket onder de rubriek 'SNapp'.

Volgende gespecialiseerde productiemethoden vallen niet onder deze regelgeving: '**SER**', '**SGM**', '**NPO**', '**CON**', '**LOO**', '**LVG**' en '**CIV**'. In de fiche 'Gespecialiseerde Productiemethode' (zie webpagina '[Perceelsaangifte](#)') vindt u hier meer uitleg over de inhoud van de afkortingen.

Voor meer informatie kunt u steeds de buitendiensten van de Mestbank contacteren. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

EXTRA INFO OVER TEELTCODES

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 21/06/2023: in de tabel “Nieuwe teeltcodes” werd de naam van teeltcode 899 aangepast
  - (2) 21/06/2023: punt 10 aangepast
-

Iedere teelt heeft een specifieke teeltcode. Hieronder leest u een bijkomende toelichting over een aantal bijzondere teeltcodes. Voor de volledige lijst van teeltcodes zie tabel ‘Teeltcodes’ op de webpagina ‘Tabellen’.

1 TEELTCODES IN 2023

1.1 NIEUWE TEELTCODES IN 2023

In onderstaande tabel worden alle nieuwe teeltcodes in 2023 opgelijst. De code voor primeuraardappelen wordt terug opgevoerd in het kader van de rotatieverplichting bij de aardappelteelt, waar er voor de teelt van primeuraardappelen een uitzondering geldt.

Nieuwe teeltcodes	Teeltcode 2023
Mengsel met overwegend japanse haver en vlinderbloemigen	634
Mengsel met overwegend japanse haver zonder vlinderbloemigen	635
Mengsel met 1 of meerdere vlinderbloemigen	749
Rotatie teelt van groentengewassen (vb pluktuin) ⁽¹⁾	899
Begonia voor de knol	9571

1.2 GESCHRAPTE TEELTCODES IN 2023

In onderstaande tabel worden alle teeltcode opgelijst die in 2023 niet meer worden gebruikt

Geschrapte teeltcodes	Teeltcode 2022
Bloemenmengsel voor EAG braak	9832
Bomenrijen	10
Braakliggend land met minimale activiteit met EAG	89
Soedangras	653

Geschrapte teeltcodes	Teeltcode 2022
Bos	897

2 DETAILOPGAVE VAN DE INFRASTRUCTUUR

De gebouwen worden geregistreerd op basis van het Grootschalig Referentie Bestand (GRB). Deze worden voorgedrukt als aparte polygonen. Zo is het onder andere mogelijk de **correcte locatie** van de stallen te bepalen, alsook de **types** stallen en welke dieren in elke stal gehuisvest zijn. Landbouwers zullen in een eerste fase de verschillende gebouwen in de verzamelaanvraag moeten aangeven.

Er is ook nood aan verfijnde, correcte, stabiele locatie en informatie van de plaats van **woonhuis**, in kader van ruimtelijke ordening en vergunningen met betrekking tot ruimtelijke landbouwstructuur, behoud van landbouwkarakter en adviesverlening, ...

Dit laatste volgt uit de regelgeving **Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning**.

Art 35 § 12. Het Departement Landbouw en Visserij verleent advies als het voorwerp van de vergunningsaanvraag:

1° verband houdt met landbouw, ongeacht de bestemming van het gebied;

2° toepassing vraagt van de bepalingen van artikel 4.4.3 tot en met 4.4.9, artikel 4.4.23 en artikel 4.4.26, § 2, van de VCRO, in gebieden die een agrarische bestemming hebben.

De locatie en het gebruik van gebouwenvolumes voor bewoning is o.a. relevant voor de advisering van **omgevingvergunningsaanvragen** die de toepassing van VCRO art 4.3.6 (vrijstaand) en VCRO art 4.4.23 (hoofdzakelijk vergund) vragen.

2.1 CODES IN DE VERZAMELAANVRAAG

Loodsen en serres die voorheen al apart aangegeven werden omdat er **productie** in plaatsvindt, worden aangegeven met de **teeltcode** van de betreffende teelt en de **gespecialiseerde productiemethode** 'LOO'. Bv. loodsen voor de forcerie van witloof. Een serre met teelt van tomaten op groeimedium blijft de teeltcode '8552/9552' + gespecialiseerde productiemethode 'SGM' (serre op groeimedium). Andere gebouwen worden aangegeven met de overeenkomstige "teelt-"/objectcode" volgens de tabel hieronder

Type	Teelt-/objectcode	Omschrijving
Stal	11	Bedrijfsgebouw voor het houden van dieren
Loods (bv. voor machines, opslag,...)	12	Loods voor materiaal, opslag, sortering oogst,...
Niet nader omschreven gebouw	13	Code waarmee de gebouwen voorgedrukt zijn in de verzamelaanvraag

Type	Teelt-/objectcode	Omschrijving
Woonhuis	14	Gebouw voor bewoning
Gebouw i.k.v. verbreding	15	Gebouw dat dienst doet als hoefwinkel, ijssalon, B&B, ontvangstruimte,...
Ander gebouw	16	Gebouwen die niet onder bovenstaande vallen

2.2 MEERDERE ACTIVITEITEN IN HETZELFDE GEBOUW

In het geval één gebouw voor **meerdere doeleinden** gebruikt wordt, dient maar één teeltcode toegekend te worden. Indien de opdeling duidelijk is, kan ook de intekening aangepast worden, maar dit is niet verplicht. Bijvoorbeeld een stal die een deel voor opslag van materiaal gebruikt wordt, kan als 1 gebouw met code 11 aangegeven worden.

Belangrijk is dat de locatie van de stallen gekend is. Wanneer een gebouw meerdere types omvat, mag het gebouw gesplitst worden en elk deel worden aangeduid met de juiste code. Dit is echter niet verplicht maar dan dient de aangifte wel te gebeuren met de **code die het hoogst in bovenstaande tabel staat**. Bijvoorbeeld een gebouw dat zowel stal als opslag van materiaal omvat, moet dan indien het niet gesplitst wordt, als stal aangegeven te worden met de code '11'. Voor een woonhuis en B&B in hetzelfde gebouw is dat code '14'.

2.3 DE VOORGESTELDE INTEKENING KLOPT NIET

Het kan voorkomen dat een gebouw ontbreekt in het voorbereidingsformulier, of dat een gebouw voorgedrukt is terwijl het niet (meer) bestaat. Een gebouw dat **niet meer bestaat**, dient **geschrapt** te worden. Indien het **gebouw ontbreekt** in de voorbereiding en het betreft een gebouw van één van bovenstaande types, dan moet het gebouw als een nieuw perceel **toegevoegd** worden.

3 TEELTCODES VOOR DE VOOR- EN NATEELTEN

De teeltcodes voor de hoofdteelt (zie webpagina [Tabellen](#) de tabel 'Teeltcodes') kunt u eveneens gebruiken voor de aangifte van de voorteelt, eerste nateelt of tweede nateelt, als deze als voorteelt, eerste nateelt of tweede nateelt worden ingezaaid.

Omgekeerd zijn er een aantal nateelten die u enkel als nateelt kunt inzaaien. U zult deze niet kunnen selecteren als hoofdteelt op het e-loket.

4 AANGIFTE AARDAPPELEN

4.1 AARDAPPELSOORTEN

Hieronder zijn enkele typische aardappelrassen per teeltcode uit de tabel 'Teeltcodes' opgenomen:

- ▶ **Aardappelen (geplande oogst vanaf 1/9) – '901'**: o.a. Fontane, Bintje, Challenger, Innovator, Royal, Markies, Nicola, Charlotte, VR808, Lady Claire;
- ▶ **Aardappelen (pootgoed) – '907' en '908'**: in principe alle rassen;
- ▶ **Aardappelen (geplande oogst voor 1/9) – '904'**: o.a. Amora, Première, Anosta, Sinora, Frieslander, Ibiza, Berber, Fresco, Felsina.

4.2 AANGIFTE AARDAPPELPOOTGOED

Voor de aangifte van aardappelpootgoed zijn er twee teeltcodes:

- ▶ '907 – aardappelen - gecertificeerde pootgoed'
- ▶ '908 – aardappelen- hoeveepootgoed'

4.2.1 Wat zijn gecertificeerde pootaardappelen -teeltcode '907'

Gecertificeerde pootaardappelen zijn partijen van *Solanum tuberosum* L die enkel geteeld mogen worden door telers die erkend zijn door de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij. Partijen gecertificeerde pootaardappelen moeten voldoen aan de vereiste normen, vastgelegd in Europese en Vlaamse regelgeving.

De producent moet de teelt voor de productie van gecertificeerde pootaardappelen aangeven bij het Departement Landbouw en Visserij.

Er worden officiële controles uitgevoerd op grondmonsters vóór de teelt, op de teelt zelf tijdens de veldkeuringen en op de knollen bij de oogst. Bij het certificeren is er een visuele partijkeuring. Als aan alle normen is voldaan, worden de partijen gecertificeerd en mogen ze daarna in de handel gebracht worden.

Als bewijs van goedkeuring moet elke verpakkingseenheid geïdentificeerd zijn door een officieel certificaat van het Departement Landbouw en Visserij. Elk certificaat is ook een EG-plantenpaspoort wat erop wijst dat de partij vrij is van quarantaine-organismen.

Meer informatie vindt u op de website Departement Landbouw en Visserij onder

<https://lv.vlaanderen.be/nl/plant/akkerbouw/aardappelen/pootaardappelen-controle-uitgangsmateriaal>

4.2.2 Wat is hoeveepootgoed – teeltcode '908'

Hoeveepootgoed zijn niet-gecertificeerde partijen van *Solanum tuberosum* L bestemd voor opplant, die uitsluitend door de producent gebruikt mogen worden en niet in de handel mogen gebracht worden.

Percelen beplant met hoeveepootgoed moeten bij het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid (FAVV) aangegeven worden.

In bepaalde gevallen is het hoeveepootgoed plantenpaspoortplichtig en de producent zal bij het FAVV de erkenning voor de afgifte van plantenpaspoorten moeten aanvragen. Voor plantenpaspoortplichtig hoeveepootgoed moet er een officiële perceelbemonstering en een bemonstering gebeuren voor de opsporing van bruin- en ringrot.

De opslag, de vermeerdering (= productie hoeveepootgoed) en het uitplanten van die oogst in het volgende seizoen (= gebruik hoeveepootgoed) voor de productie van consumptieaardappelen of nieuw hoeveepootgoed moeten gebeuren op de productie-eenheid van de producent: dit gaat over het geheel aan opslaginfrastructuur en gronden gelegen in de gemeente waar de activiteit door middel van een adres geïdentificeerd is bij het FAVV, alsook in de aangrenzende gemeenten.

Meer informatie vindt u op de website FAVV op de pagina <https://www.favv-afsca.be/plantaardigeproductie/omzendbrieven/>

4.2.3 Aanmelden hoeveepootgoed aardappelen (teeltcode '908')

Als u dit jaar gebruik maakt van pootgoed dat u vorig jaar geoogst heeft op het eigen bedrijf (het zogenaamde hoeveepootgoed), bent u wettelijk verplicht aan de kweker een billijke vergoeding af te dragen voor het gebruik van zijn ras(sen). Hiervoor moet u het consumptieareaal dat u dit jaar heeft uitgeplant met dit hoeveepootgoed, **jaarlijks vóór 1 juni** melden op de website: www.hoevepootgoed.be. Op deze website kunt u ook terecht voor meer informatie over afdrachtplichtige rassen, hoogte van de billijke vergoeding en kwekersrechtregelgeving in het algemeen.

5 AANMELDEN HOEVEZAAD GRANEN

Als u gebruik maakt/gemaakt heeft van hoeveezaad van granen, wat alleen toegelaten is als het afkomstig is van het eigen bedrijf, dan bent u wettelijk verplicht aan de kweker een billijke vergoeding af te dragen voor het gebruik van zijn ras(sen). U moet het areaal én de gebruikte hoeveelheid uitgezaaid hoeveezaad **melden vóór 15 mei** op de website: www.hoevezaad.be. Op deze website kunt u ook terecht voor meer informatie over de afdrachtplichtige rassen en het kwekersrecht in het algemeen.

6 'BEGRAASDE NIET-LANDBOUWGROND' (TEELTCODE '6')

Er is een teeltcode voor het gebruik van **niet-landbouwgrond** die wordt **begraasd** in het kader van **onderhoud** en waarvoor u een **overeenkomst** heeft met de beherende instantie (bv. de provincie). Deze niet-landbouwgronden moet u in de verzamelaanvraag aangeven. Zij komen **niet** in aanmerking voor **premies** maar kunnen **wel** voor **bemestingsrechten** in rekening worden gebracht (bv. begrazen van bermen met overeenkomst door schapen). Deze percelen krijgen de teeltcode '6'.

7 'FAUNAMENGSSEL' (TEELTCODE '98') EN 'BLOEMENMENGSSEL' (TEELTCODE '9831')

Percelen die u inzaait met een eenjarig mengsel van granen of kruiden die ongeogst op het veld blijven staan als **wintervoedsel** voor **wilde diersoorten** geeft u aan als **faunamengsel**. De code die u voor dit faunamengsel kunt gebruiken is '98'. Dit is onder meer het geval voor percelen waarop u de beheerovereenkomst 'Akkervogelbeheer – vogelvoedselgewassen', de beheerovereenkomst 'Faunavoedselgewas' of de ecoregeling 'Inzaai milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten – faunavriendelijke teelten' toepast.

Randen of bloemenstroken die u inzaait met een **één- of meerjarig bloemenmengsel** geeft u aan als **bloemenmengsel**. De code die u voor dit bloemenmengsel moet gebruiken is '9831' en gebruikt u voor percelen met de beheerovereenkomst 'Aanleg en onderhoud bloemenstrook', de agromilieuklimaatmaatregel 'Meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt' of de ecoregeling 'Bufferstrook met bloemenmengsel'.

8 'VOLKSTUINPARK' (TEELTCODE '8')

De teeltcode '8 – volkstuintje' wordt gebruikt voor een verzameling van **volkstuintjes met een totale oppervlakte van > 2 ha**. Deze percelen komen in aanmerking voor de bemestingsrechten maar niet voor directe steun of pijler 2-steun.

9 PERMACULTUUR (TEELTCODE '898')

- **Permacultuur** wordt met een aparte teeltcode aangegeven, namelijk '898'. Permacultuur wordt gebruikt voor een perceel waarop **veel verschillende gewassen samen geteeld** worden in (eventueel) verschillende lagen, met daartussen (eventueel) niet beteelde stroken. Het streeft naar de ontwikkeling van een **landbouwecosysteem** dat duurzaam en veerkrachtig is en baseert zich op patronen en kenmerken uit natuurlijke ecosystemen. Het perceel kan worden gebruikt voor het aanwenden van **subsidies** indien het op landbouwgrond is gelegen.

10 ROTATIETEELT VAN GROENTENGEWASSEN (BV. PLUKTUIN) (TEELTCODE '899') – SIERTEELT (TEELTCODE '9577') (2)

Sommige groentenpercelen, bijvoorbeeld pluktuinen, kunnen aangegeven worden met de code '899' 'Rotatieteelt van groentengewassen' (bv. pluktuin). Doordat deze percelen typisch ingezaaid of beplant worden met telkens andere groentengewassen **tov het voorgaande jaar**, voldoen deze percelen aan de voorwaarde van gewasrotatie in het kader van de conditionaliteit.

Ook bestaan er pluktuinen voor sierbloemen. Enkel eenjarige sierbloemen komen in aanmerking. Indien de landbouwer een pluktuin heeft met sierbloemen waar er **tov het voorgaande jaar** een rotatie is op het perceel met andere sierbloemen, mag de code '9577 – snijbloemen andere dan rozen (<5 jaar)' worden aangegeven. Deze percelen voldoen aan de voorwaarde van gewasrotatie in het kader van conditionaliteit.

Voor pluktuinen van fruit is er geen specifieke code. Buiten aardbeien zijn er geen eenjarige fruitteelten die jaarlijks kunnen roteren. Bessenstruiken, halfstambomen, rubarber,... zijn allemaal meerjarige teelten en deze moeten niet voldoen aan gewasrotatie voor conditionaliteit die enkel geldt op bouwlandpercelen.

11 WITLOOFTEELERS EN GESPECIALISEERDE PRODUCTIEMETHODE 'LOO', 'LVG' OF 'PLA'

11.1 WITLOOF(WORTEL)TEELERS

- ▶ Teelt van witloofwortelen in volle grond: code '9561 - witloofwortel'. Deze gewascode gaat niet samen met een of andere beschutting als gespecialiseerde productiemethode.
- ▶ Na de teelt van de wortelen volgt de forcerie, waarvoor de volgende teeltcodes aangegeven moeten worden in combinatie met een gespecialiseerde productiemethode ('LOO' (productieloods met verharde vloer), 'LVG' (productieloods op vollegrond) of 'PLA' (buiten onder niet permanente overkapping)):
  - > Forcerie van witloof: gebruik code '8515' of '9515' 'witloof (forcerie)'.

11.2 WITLOOFFORCERIE EN GESPECIALISEERDE PRODUCTIEMETHODE 'LOO'/'LVG'/'PLA'

'LOO': Het gebouw of het deel van het gebouw met een verharde vloer waarin witloof geforceerd wordt, mag u in de verzamelaanvraag niet aangeven als een perceel met een teeltcode voor een gebouw maar moet u aangeven als een perceel met hoofdteelt witloof '8515/9515' en **gespecialiseerde**

productiemethode 'LOO'. Deze code zal meestal voor hydrocultuur worden gebruikt, maar voor de forcerie van witloof in containers met aarde (grondwitloof) kan ook 'LOO' worden gebruikt. In het geval het grondwitloof een label heeft (vb. Vlaams-Brabant grondwitloof) moeten de wortels in contact staan met de ondergrond. De loods is hier opgetrokken boven de grond en heeft geen verharde vloer. In dit geval moet de **gespecialiseerde productiemethode 'LVG'** worden gebruikt. De oppervlakte die u moet aangegeven is die van de grondoppervlakte van het gewas, en dus niet de volledige oppervlakte van de loods maar enkel de delen waar het witloof geforceerd wordt en zonder rekening te houden met de stellingen. Het is belangrijk dat alle loodsen met forcerie aangegeven worden, niet enkel deze met hydrocultuur.

In bepaalde gevallen gebeurt de forcerie nog buiten onder verplaatsbare koepels. Hier moet u het perceel aangeven met witloof **'8515/9515'** en **gespecialiseerde productiemethode 'PLA'**.

Sinds 2020 wordt voor percelen waar witloof geforceerd wordt, bijkomend de equivalente oppervlakte wortelen en of de forcerie in grond of hydrocultuur gebeurt, opgevraagd.

De equivalente oppervlakte aan wortelen dat op uw bedrijf geforceerd wordt, is de oppervlakte van uw eigen geteelde wortelen dat u op uw bedrijf forceert (dus: de door u geteelde wortelen op het veld verminderd met de oppervlakte van uw wortelen dat u verkoopt aan anderen) vermeerderd met de oppervlakte wortelen dat u bij andere worteltelers aankoopt om zelf te forceren.

12 BLIJVENDE TEELTEN EN KWEKERIJEN

Blijvende teelten en kwekerijen worden niet als bouwland beschouwd. Welke deze teelten precies zijn, is hieronder beschreven.

Definitie **blijvende teelt**: 'niet in de vruchtwisseling opgenomen teelten van gewassen, andere dan blijvend grasland en blijvend weiland, die de grond gedurende ten minste vijf jaar in beslag nemen en die geregeld een oogst opleveren, met inbegrip van producten van kwekerijen en hakhout met korte omlooptijd';

Bv. pitfruit, frambozen, bessen, asperges, hop, rabarber.

Definitie **kwekerijen**: arealen met jonge houtachtige planten in de openlucht, bestemd om later te worden verplant, en wel kwekerijen van:

- ▶ Wijnstokken en moederplanten;
- ▶ Vruchtbomen en kleinfruitgewassen;
- ▶ Siergewassen;
- ▶ Voor de verkoop bestemde bosplanten, excl. de in het bos gelegen bosboomkwekerijen voor de eigen behoefte van het bedrijf;
- ▶ Bomen en heesters ter beplanting van tuinen, parken, straten en wegbermen (bijvoorbeeld haagplanten, rozen en andere sierheesters, sierconiferen), alsmede onderstammen en jonge zaailingen ervan.

Houtachtige, meerjarige sierteelten in de kwekerijen, ook al blijven ze er **geen vijf jaar** staan, zijn dus een **blijvende teelt**. **Niet-houtachtige gewassen die meer dan vijf jaar niet in de vruchtwisseling** worden

opgenomen, maar wel **een regelmatige oogst** opleveren, ook al worden de bovengrondse plantendelen geoogst en niet de vruchten (bessen) zoals bij de houtachtige gewassen, zijn een **blijvende teelt**.

Meerjarige kruiden, wanneer de reguliere teelt veronderstelt dat die toch 5 jaar wordt aangehouden, worden ook als blijvende teelt beschouwd.

Aardbeiplanten en artisjokken hebben een regelmatige oogst, zijn niet-houtachtig. Ze zijn wel meerjarig, maar korter dan vijf jaar en worden daarom **niet** als blijvende teelt beschouwd.

Voor meer informatie welke teelten als bouwland dan wel als blijvende teelt beschouwd worden, zie de tabel 'Teeltcodes met aanduiding bouwland'

TIPS BIJ HET INVULLEN VAN DE VERZAMELAANVRAAG

Bent u nog niet helemaal vertrouwd met het invullen van de verzamelaanvraag of wilt u de laatste tips weten over het gebruik van het e-loket, dan kunt u terecht op de helppagina's van ons e-loket. Naar welke pagina u ook navigeert, klik op '?' en u zult meer uitleg krijgen over de betrokken pagina. Hieronder vindt u nuttige informatie over de werking van de verzamelaanvraag 2023.

1 ALGEMEEN

1.1 GOOGLE CHROME

Sinds 2020 wordt enkel de browser Google Chrome ondersteund. Hoe u de browsersversie van uw computer nagaat en installeert op uw computer vindt u in de help van de verzamelaanvraag.

1.2 WERKING E-LOKET

Voor de volledige, praktische handleiding voor het invullen van de verzamelaanvraag op het e-loket, verwijzen we graag naar de help op de website van het Departement Landbouw en Visserij en de handleiding 'Snel aan de slag met de verzamelaanvraag 2023 (<https://lv.vlaanderen.be/nl/e-loket/zoekt-u-hulp-op-het-e-loket>)'. Een aantal belangrijke tips voor het invullen vindt u in deze fiche.

2 HET MENU

In het menu aan de linkerkant is sinds 2022 informatie te vinden over het dossier. Staat er een zwarte bol naast het item in de menu, dan is er informatie ingevuld op die pagina. Staat er een rode bol naast het item in de menu, dan bevat die pagina een blokkerende opmerking die nog moet opgelost worden.

3 PERCELEN BEHANDELEN

Percelen kunt u aanvullen, intekenen en toevoegen via 'Percelen' of via 'Perceeldetail'.

3.1 DE TABEL

Een overzicht van de mogelijkheden van de tabel:

- ▶ De tabel kunt u **vergroten** door tussen de tabel en de kaart op de splitter 'Kaart verbergen' te klikken. Klik op 'Kaart tonen' om de tabel weer te verkleinen. U kunt de splitter ook verschuiven om de tabel of de kaart te vergroten of verkleinen.
- ▶ In de hoofding van de tabel vindt u van links naar rechts volgende **acties**: nieuwe percelen toevoegen, exporteren naar Excel, filters wissen, instellingen bewaren/toepassen/initialiseren, alle opmerkingen uitklappen, alle opmerkingen inklappen en kopiëren van de percelen van de vorige campagne.
- ▶ U kunt alle kolommen **sorteren** door op het kolomhoofd te klikken.
- ▶ U kunt op verschillende manieren de kolommen **filteren**. U kunt eenvoudig zoeken op een deel van een tekst door in het tekstvak in de kolomhoofding te klikken. Raadpleeg de help voor verdere uitleg over alle filtermogelijkheden.
- ▶ U kunt filteren op **ernst van de opmerking**. Deze mogelijkheid bieden we ook aan op de pagina 'Opmerkingen'. Op die manier kunt u bv. eenvoudig zien voor welke percelen een blokkerende opmerking bestaat.
- ▶ In de tabel vindt u **alle** wijzigbare velden. Om de tabel zo overzichtelijk mogelijk te houden, zitten sommige kolommen 'Ingeklapt' (zie volgende puntje).
- ▶ Boven de kolomtitel ziet u soms een extra titel, bijvoorbeeld bij 'Aangegeven oppervlakte' ziet u bovenaan 'Oppervlakte'. Standaard wordt enkel de aangegeven oppervlakte getoond in de tabel. Als u op het pijltje naast 'Oppervlakte' klikt verschijnt de kolom 'Referentie oppervlakte'. Hetzelfde vindt u bij schrappen info, teelten, bestemmingen, bemestingsgegevens en overname. Nogmaals op het pijltje klikken doet de kolommen terug inklappen.
- ▶ Alle **perceelopmerkingen** worden in de tabel getoond. U kunt ze uitklappen door op het pijltje vooraan de rij te klikken. De ernst van de perceelopmerking is zichtbaar via het kleur van de aanduiding vooraan: rood voor blokkerende opmerkingen, oranje voor belangrijke opmerkingen en blauw voor informatieve opmerkingen.
- ▶ Wilt u weten welk nummer het perceel vorig jaar had? Plaats de cursor van uw muis enkele seconden op het huidige perceelnummer en het perceelnummer van vorige campagne verschijnt. Ook op de pagina 'Perceeldetail' vindt u het perceelnummer van vorige campagne terug.
- ▶ Alle aanpassingen die u in de tabel uitvoert (verplaatsen van kolommen, aanpassing van de breedte van kolommen, kolommen in- en uitklappen) kunt u opslaan door gebruik te maken van het tandwiel in de hoofding van de tabel ('Mijn instellingen bewaren').

Moet u veel percelen aangeven of vult u meerdere dossiers in, dan kan het gebruik van **sneltoetsen** misschien wel nuttig zijn en u helpen om de tabel sneller in te vullen.

- ▶ **Door te klikken** op het perceelnummer navigeert u naar perceeldetail van het perceel.
- ▶ **Enter-toets**: verspring een veld naar beneden. In een kolom waar meerdere waarden mogelijk zijn, zal u bij de eerste enter de gekozen waarde bevestigen, waarna u eventueel een tweede waarde kan typen. Bij de tweede enter verspringt de cursor een veld naar beneden.
- ▶ **Tab-toets**: ga naar het volgende veld in de rij, op het einde van de rij verspringt u naar het begin de volgende rij.
- ▶ **Pijltjestoetsen**: navigeren in de tabel. Zorg er steeds voor dat het veld niet in editeermodus staat. Zolang u een veld aan het editeren bent zal u de pijltjes enkel in het actieve veld kunnen gebruiken.
- ▶ Wanneer een veld editeerbaar is kunt u gebruik maken van de **dropdown lijst** met invulmogelijkheden of u kunt direct de naam of code in het veld typen (als u in het veld van de hoofdteelt bijvoorbeeld 'aard' typt zal een lijst van teelten verschijnen waarin 'aard' voorkomt). De in de dropdown aangeduide waarde zal bij enter worden geselecteerd en bevestigd.

- ▶ Gaat het om een veld waarin meerdere waarden kunnen worden gekozen uit een dropdown (zoals de kolom 'Bijkomende bestemmingen'), dan kunt u na typen van de waarde en enteren om te bevestigen, een tweede waarde toevoegen door opnieuw te typen en te enteren. Met een volgende enter gaat u een rij naar onder, met tab gaat u naar het volgende veld.
- ▶ Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen **kleine letters en hoofdletters**.

3.2 DE KAART

Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste mogelijkheden die u kunt gebruiken bij het intekenen van uw percelen. Meer details, de knoppen en schermafdrucken vindt u op onze help-pagina:

- ▶ U kunt de kaart bewerken op het volledige scherm.
- ▶ U kunt bovenaan zoeken op kadasternummer.
- ▶ De lagenkiezer (knop links bovenaan de kaart) werd uitgebreid:
  - > Het 'oog' laat u toe om alle lagen af/aan te zetten.
  - > U kunt zoeken op de naam van een laag.
  - > De legende is zichtbaar.
  - > Door op de instellingen van een laag te klikken kunt u een laag een sneltoets meegeven of toevoegen aan uw favorieten.
- ▶ Info over een gekozen punt (knop links op de kaart):
  - > Klik op de knop 'Info over een gekozen punt' waardoor deze groen oplicht, ga naar de kaart en klik op een perceel waarover u meer info wenst op te vragen. Het is belangrijk dat u de cursor juist plaatst en aanklikt met de rechtermuisknop; Het louter verplaatsen van de cursor levert geen nieuwe informatie.
  - > De info opent op de tab 'Snelinfo': U zal hier snel volgende informatie kunnen raadplegen: XY-coördinaten, referentie oppervlakte, teelten van de laatste 4 jaar, status BG, gebiedstype, landbouwstreek, fosfaatklasse, fosfaatklasse einde geldigheid en een link naar Geopunt.
  - > Afhankelijk van de lagen die u selecteerde in de lagenkiezer zal u onder 'INFO' meer of minder beschikbare informatie kunnen raadplegen
  - > Bij gebruik van de knop 'Info over een gekozen punt' zal u op de tab INFO onder het eerste blokje 'Info over het aangeklikte punt' kunnen doorklikken naar Geopunt, Google Maps en Street View.

3.2.1 Tekenacties

De acties nieuw perceel tekenen, perceel wijzigen, overnemen, splitsen en samenvoegen vindt u bovenaan op de kaart:

- ▶ Indien u **GEEN** perceel heeft geselecteerd (of bij het pijltje kiezen voor 'selectie leegmaken') zal u bij klikken op het pijltje naast het potlood de mogelijkheid krijgen om:
  - > een nieuw perceel in te tekenen of
  - > een nieuw perceel over te nemen.
- ▶ Indien u **WEL** een perceel heeft geselecteerd zal u de mogelijkheid krijgen om:
  - > een perceelsgrens aan te passen,
  - > een eiland uit een perceel te tekenen of te verwijderen,
  - > een perceel te splitsen,
  - > percelen samen te voegen (tot 30/4) of
  - > de tekening van een perceel te verwijderen.

Er kunnen verschillende grafische acties na elkaar worden uitgevoerd. Omdat u steeds op hetzelfde scherm blijft werken, wordt er geen autosave uitgevoerd. **Het wordt aangeraden om regelmatig te bewaren!**

Als er nieuwe percelen worden aangemaakt - door een nieuw perceel over te nemen, te tekenen, een perceel te splitsen of meerdere percelen samen te voegen - worden deze nieuwe perceelnummers in de tabel pas zichtbaar nadat er bewaard werd.

Een foute actie uitgevoerd? Maak dan zeker gebruik van de 'undo' en 'redo' pijlen in de actiebalk op de kaart.

3.3 PERCEELDETAIL

Perceeldetail kunt u bereiken door op de pijl in de tabel achteraan te klikken of door te klikken op een perceelnummer. Deze pagina is, naast de pagina 'Percelen', de tweede mogelijkheid binnen Verzamelaanvraag om uw percelen op te geven.

Het scherm 'Perceeldetail' bevat dezelfde kaart als de pagina 'Percelen'. In 'Perceeldetail' kunt u ook percelen grafisch bewerken. Bij klikken op een ander eigen perceel in de kaart navigeert u direct naar het perceeldetail van het betreffende perceel. Als u een perceel splitst, zult u onmiddellijk naar het eerste nieuwe perceel navigeren.

Links bovenaan de pagina, onder het perceelnummer en -naam kunt u een nieuw perceel toevoegen door op de knop '+' te klikken, naar het vorige en het volgende perceel navigeren door op de pijl naar links of rechts te klikken, of aan de hand van de zoekbalk kunt u naar een specifiek perceel zoeken. Met de pijltjes kunt u eenvoudig het volgende perceel oproepen en behandelen.

Een aantal invulvelden zijn enkel beschikbaar in perceeldetail, zoals de equivalente oppervlakte voor witloof forcerie, de betaalde oppervlakte voor bio champignons en de omschakelingsdatum bio voor nieuwe biopercelen.

4 PAGINA 'ANDERE WEILANDEN'

U kunt op deze pagina andere weilanden (percelen die niet tot uw eigen perceelsaangifte behoren en waarvoor u een inscharringscontract heeft) aanduiden waarop uw (potentieel) premiewaardige dieren verblijven in het kader van het behoud van lokale rundveerassen, schapen- en geitenrassen of varkensrassen, de duurzame zoekkoeienhouderij of voedermanagement bij rundvee. De percelen uit de vorige aangifte kunt u eenvoudig kopiëren met de knop 'Andere weilanden vorig jaar kopiëren' bovenaan de tabel. U kunt bij de opgegeven weilanden de XY-coördinaten toevoegen. Deze XY-coördinaten kunt u opzoeken op de kaart door gebruik te maken van de i-knop en ze daarna te kopiëren en plakken in de tabel. Deze XY-coördinaten zijn verplicht voor percelen gelegen in Vlaanderen.

5 VERZAMELAANVRAAG INDIENEN EN WIJZIGEN

5.1 VERZAMELAANVRAAG INDIENEN

Om een Verzamelaanvraag in te dienen moet u eerst alle blokkerende opmerkingen wegwerken. Klik dan rechts bovenaan op de knop 'Naar indienen', overloop alle verklaringen en klik nogmaals op 'Indienen'. U wordt naar het overzichtsscherm verwezen en ontvangt een bevestigingsmail. De PDF van de ingediende verzamelaanvraag is rechtstreeks te raadplegen in het overzichtsscherm.

5.2 EEN INGEDIENDE VERZAMELAANVRAAG WIJZIGEN

Wilt u de verzamelaanvraag wijzigen, open dan uw ingediende verzamelaanvraag en klik rechts bovenaan op de knop 'Wijziging starten' om een wijzigingsaanvraag op te starten.

Let op, bij het opstarten van een wijzigingsaanvraag of bij het openen van een wijzigingsaanvraag in bewerking zal 'Indienen' verschijnen in plaats van 'Wijziging starten'. U kunt steeds een (wijzigings-) aanvraag in bewerking verwijderen door in het overzichtsscherm op de prullenbak te klikken of door onderaan in het menu op 'Huidige versie verwijderen' te klikken.

Opgelet! Sinds 2020 kan een opgestarte wijziging slechts een beperkte periode worden ingediend! Na deze termijn is de wijziging geblokkeerd. U moet deze wijziging verwijderen vooraleer u een nieuwe wijziging kunt opstarten. Vergeet niet om eerst de reeds aangebrachte wijzigingen na te kijken via 'Overzicht – Wijzigingen in deze versie'. De duur van deze periode verandert in het campagnejaar. **Tot en met 30 april kan een opgestarte wijziging binnen de 4 kalenderdagen worden ingediend of uiterlijk op 30 april worden ingediend.** Na 30 april moet een opgestarte wijziging uiterlijk binnen de 2 kalenderdagen worden ingediend.

DUIDING TEELTCODES SIERTEELT IN VERZAMELAANVRAAG

Voor de teeltgroep 'Sierplanten' en 'Zaad- en plantgoed' zijn in 2021 de teeltcodes herzien. Deze fiches legt uit welke teeltcodes voor welke planten gebruikt kunnen worden.

Eénzelfde plantsoort/variëteit/cultivar kan met verschillende doeleinden geteeld worden. Dit wil men met de herindeling in 'nieuwe' sierteeltgroepen verduidelijken, vooral dan voor de boomkwekerij.

Concreet: coniferen kunnen met verschillende finaliteit geteeld worden, nl.

- ▶ Plantgoed (vanuit zaad) voor verdere opkweek als sierboom;
- ▶ Plantgoed (vanuit zaad) voor uitplant in bossen, houtproductie, kerstbomenproductie;
- ▶ Als sierboom, haagplant of solitair;
- ▶ Kerstboom.

Het is aan de teler om deze afweging te maken en onder te brengen onder de bijhorende/passende teeltcode.

1 GROEP SIERPLANTEN

Binnen de groep sierplanten kunnen volgende teeltcodes geselecteerd worden:

Teeltcode	Benaming	Omschrijving, voorbeelden
9570	Azalea	kamer- en tuinazalea
9572	Bloembollen en -knollen	tulpen, narcissen, ...
9547	Potchrysanthen	chrysanthen geteeld in pot
9573	Groene kamerplanten	sierwaarde niet bepaald door bloei, finaliteit is huiskamer – vb. Ficus, Diefenbachia, Clivia, Musa, Hedera, ...
9574	Bloeiende kamerplanten	sierwaarde bepaald door bloei, finaliteit is huiskamer – vb. kalanchoë, potroos, orchidee, Anthurium, Poinsettia, Helleborus, cyclaam, ...
9578	Perk- en balkonplanten	finaliteit is tuinperk, balkon, terras – vb. violen, Primula, Surfinia, Geranium, Calibrachoa, ...
962	Kerstbomen	finaliteit afzet naar Kerstmis toe – vb. Picea abies, P. omorika, Abies nordmanniana, ...
9575	Snijplanten (< 5 jaar)	Finaliteit productie snijgroen – erosiecode ZT = teelten ingezaaid na 1 januari – vb. Panicum spp., Setaria spp., graangewassen die voor hun aar geteeld worden zoals gerst, haver, rogge, tarwe, dravik, ...

Teeltcode	Benaming	Omschrijving, voorbeelden
9585	Snijplanten (≥ 5 jaar)	Finaliteit productie snijgroen – erosiecode MT = meerjarige teelt – vb. Chamaecyparis, Juniperus, Taxus, hulst, ...
9576	Snijbloemen - rozen	Finaliteit productie snijbloemen – Rosaceae
9577	Snijbloemen andere dan rozen (< 5 jaar)	Finaliteit productie snijbloemen – vb. chrysant, amaryllis, gerbera, anjer, ...
9587	Snijbloemen andere dan rozen (≥ 5 jaar)	Finaliteit productie snijbloemen – vb. sering, pioen, ...
9583	Bloeiende heesters	Sierwaarde bepaald door bloei, heester = houtige plant die vanaf de bodem vertakt en winterhard is, zowel loofhout als conifeer – vb. Camelia, Rhododendron, Erica, Skimmia, Cornus, Spirea, Lavendel, Hortensia, ...
9589	Niet-bloeiende heesters	Sierwaarde NIET bepaald door bloei, heester = houtige plant die vanaf de bodem vertakt en winterhard is, zowel loofhout als conifeer – vb. Taxus, buxus, Osmanthus, Ilex, Prunus, ...
9582	Rozelaars	Finaliteit is tuin, openbaar groen, ...
9581	Laanbomen	Dichter in rijen geteeld, na uitplanten op eindbestemming dient boom nog verder te ontwikkelen en bv. karakteristiek kruin te vormen – vb. linde, esdoorn, eik, es, ...
9590	Solitaire bomen	Geteeld met grotere maat van autonomie zodat bv. karakteristiek kruin zich reeds kon ontwikkelen – vbn. linde, esdoorn, eik, es, ...
9580	Vaste planten	De wortels van deze planten overleven de winter. Omvatten bladverliezende vaste planten en winterharde vaste planten – vb. Hosta, Sedum, Alchemila, aster, siergrassen, ...

2 GROEP ZAAD- EN PLANTGOED

Deze groep omvat volgende teeltcodes:

Teelt code	Benaming	Omschrijving, voorbeelden
9565	Jongplanten voor de sierteelt	Productie planten die verder als sierplant opgekweekt worden – vb. esdoorn, eik, Picea, Abies, ...
9566	Zaden voor de sierteelt	Productie zaden waarvan nakomelingen onder groep 'sierplanten' vallen – vb. beuk, eik, Picea, Abies, Taxus, ...
9560	Boomkweek – bos- en haagplantsoen	Productie planten met eindbestemming landschapsverfraaiing (bossen, natuureservaten, openbare terreinen, ...) – vb. eik, beuk, haagbeuk, esdoorn, ...
9602	Boomkweek - fruitkweek	Productie planten die dienen om fruit te produceren – vb. appel, peer, noten, kers, ...

HENNEPTEELT

Hennep kunt u niet zomaar telen maar is aan een specifiek aantal voorwaarden verbonden. U kunt enkel als geregistreerde land- of tuinbouwer hennep telen. Het is verplicht om de teelt aan te geven in de verzamelaanvraag, zelfs op kleine percelen. Er kunnen slechts bepaalde rassen worden geteeld, er moet een teeltmelding en een bloeimelding worden gedaan en de officiële certificaten moeten worden toegevoegd aan de verzamelaanvraag.

1 HENNEPTEELT

Omdat hennep een gevoelige teelt is en blijft vanwege zijn mogelijke hallucinogene en medicinale eigenschappen, moet er steeds een **teelttoestemming** worden aangevraagd en verkregen **vóór de inzaai van hennep**. Voor de aanvraag van de subsidie voor de ecoregeling 'Inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelt' met hoofdteelt hennep, moet ook een teelttoestemming worden verkregen. De aanvraag gebeurt bij het Departement Landbouw en Visserij. De teelttoestemming kan alleen worden verleend aan land- en tuinbouwers die geregistreerd zijn bij het Departement Landbouw en Visserij die een teelt van hennep aangeven. De hennep moet in vollegrond (containerteelt is niet toegelaten) worden geteeld volgens een gangbare landbouwpraktijk (machinaal inzaaien van de hennep in rijen met een beperkte tussenruimte) en nog **niet** worden **overkapt**. Het telen van medicinale cannabis is in België niet toegelaten. De oogst en/of oogstresten van de hennep mogen niet worden gebruikt voor menselijke consumptie. De algemene voorwaarden voor het telen van hennep vindt u op de webpagina ['Teeltintentie Hennep'](#).

2 BELANGRIJKSTE NA TE LEVEN VOORWAARDEN

2.1 GEREgistREERDE LAND-/TUINBOUWER

U kan enkel een teelttoestemming vragen indien u geïdentificeerd bent als land- of tuinbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij. Een teelttoestemming voor de hoofd- of nateelt moet voor 31 mei worden ingediend.

2.2 VERZAMELAANVRAAG EN TEELTINTENTIE

Het is verplicht een verzamelaanvraag in te dienen voor de uiterste indieningsdatum van 30 april, ook als het perceel hennep kleiner is dan 2 ha. De teelt van hennep kan als hoofd- of nateelt worden aangegeven met de teeltcode '872' (andere dan vezelhennep) of '922' (vezelhennep). De teelt moet gebeuren in openlucht en in volle grond. Niet alle rassen zijn toegelaten. De toegelaten rassen, nl. die

met een laag THC-gehalte, voor het betrokken campagnejaar vindt u op de webpagina [‘Teeltintentie Hennep’](#).

- Als er meer dan 1 variëteit per perceel geteeld wordt, wordt aan de verzamelaanvraag een scan van de **schets met de ligging van iedere variëteit in het perceel** en de aanduiding van de hoeveelheid uitgezaaid hennepzaad per ha voor iedere variëteit toegevoegd. Een word-bestand of scan van de lijst en/of de schets kan op het e-loket bij het opmaken van de verzamelaanvraag toegevoegd worden onder **‘menu-bijlagen-opladen’**. Kies als categorie ‘Andere’ en als type bij de omschrijving: ‘Variëteiten hennep’ in het menu onder ‘Bijlagen-opladen’.

2.3 TEELTTOESTEMMING

Wanneer u de code ‘872’ of ‘922’ opgeeft in de verzamelaanvraag bent u verplicht **vóór inzaai een teelttoestemming** per ras te vragen via het formulier ‘Teeltmelding’.

- Het **formulier** voor de **melding van hennepsteelt** kunt u downloaden op de webpagina [‘Extra formulieren’](#) en opladen op het e-loket. U kunt het ook opvragen en indienen bij:

Departement Landbouw en Visserij
Afdeling Inkomenssteun
Ellips, 3e verdieping,
Koning Albert II laan 35, **bus 40**
1030 Brussel
inkomenssteun.aangiftes@lv.vlaanderen.be

Indien de **teeltmelding volledig** is en aan alle voorwaarden is voldaan, zal u een **teelttoestemming** worden toegestuurd. **Nadien** kunt u pas beginnen met de **inzaai** van het perceel hennep. De aankoop van zaaizaad kan wel reeds gebeuren. Vaak wordt het zaaizaad in grote hoeveelheden aangeboden. Aankoop met meerdere landbouwers is praktisch niet mogelijk omdat de officiële certificeringsattesten moeten worden ingediend. Indien **niet al het zaaizaad** wordt **gebruikt** in het kalenderjaar, kan contact opgenomen worden met de dienst Kwaliteit met Dorien.VanHoof@lv.vlaanderen.be. Let wel het officiële etiket moet op de zak aanwezig blijven tot de zak opnieuw afgesloten is. Zo heeft u volgend jaar opnieuw een officieel attest ter beschikking om in te dienen.

2.4 OFFICIËLE CERTIFICATEN

Na het inzaaien moeten de **officiële etiketten van het gecertificeerde zaaizaad** toegevoegd worden aan uw verzamelaanvraag door ze op te sturen naar het hoofdbestuur van de afdeling Inkomenssteun:

Departement Landbouw en Visserij
Afdeling Inkomenssteun
Ellips, 3e verdieping,
Koning Albert II laan 35, **bus 42**
1030 Brussel
inkomenssteun.aangiftes@lv.vlaanderen.be

Wanneer de teelt van hennep wordt aangegeven als **hoofdteelt**, dan is de uiterste indieningsdatum voor het opsturen van de officiële etiketten **30 juni 2023**. Sinds 2018 is het eveneens toegelaten om hennep te telen als nateelt. De aangifte van de percelen met **nateelt** gebeurt in de verzamelaanvraag ten laatste op **31 mei**. Er moet eveneens vóór inzaai én vóór 31 mei een teeltmelding worden ingediend. De **officiële certificaten** voor de nateelt moeten zo snel mogelijk en uiterlijk op **31 augustus** worden ingediend.

2.5 SIGNALISATIEBORD

Samen met de teelttoelating ontvangt u een **signalisatiebordje** dat u kunt aanbrengen op het betrokken landbouwperceel. Deze percelen worden ook doorgegeven aan de federale politie zodat zij weten dat het om een vergunde teelt gaat, zowel voor de teelt op het veld als wanneer het eindproduct wordt vervoerd op de openbare weg.

2.6 BLOEIMELDING

U moet tijdig een **bloei melding** indienen (verplicht):

- ▶ De landbouwer moet het Departement Landbouw en Visserij onmiddellijk op de hoogte brengen van het **begin van de bloei** (exacte datum) met het oog op bijkomende controles op het gehalte tetrahydrocannabinol (THC).
- ▶ De bloei melding kan gebeuren door een e-mail te sturen naar inkomenssteun.controles@lv.vlaanderen.be of inkomenssteun.aangiftes@lv.vlaanderen.be of door een aangetekend schrijven te richten aan:

Departement Landbouw en Visserij
Afdeling Inkomenssteun
Dienst Controles
Ellips, 3e verdieping,
Koning Albert II laan 35, **bus 40**
1030 Brussel

2.7 AANHOUDING TEELT

Hennep moet **tot tien dagen na het einde van de bloei** in normale omstandigheden worden onderhouden. Wilt u een afwijking krijgen om vroeger te oogsten, dan dient u bij de start van de bloei uw vraag in bij de dienst Controles. Zij zullen dan bekijken welk deel moet worden behouden zodat een representatief staal kan worden genomen. U kunt enkel vroeger oogsten mits toestemming. Als nateelt geteelde hennep wordt in normale groeiomstandigheden aangehouden tot ten minste het einde van de vegetatieperiode.

3 MEER INFORMATIE

Meer informatie over de voorwaarden en de rassenlijsten vindt u terug op de algemene website onder Plant –Akkerbouw -[Melden teeltintentie hennep](#).

Voor hennep kan sinds 2022 ook steun als ecoregeling worden aangevraagd als hoofdteelt. Meer informatie vindt u in de fiche 'Inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten' op de webpagina 'Ecoregelingen'

Heeft u nog extra vragen dan kunt u terecht bij uw [buitendienst](#) van het Departement Landbouw en Visserij.

Ook FAVV houdt toezicht op de voedselveiligheid en heeft informatie gepubliceerd op haar website over het in de handel brengen van producten afgeleid van hennep.

https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/2019_07_12_faq_cannabis_nl_new_0.pdf

PLANTENPASPOORTPLICHTIGE SOORTEN

////////////////////////////////////
Opgave van de plantenpaspoortplichtige soorten die zich op het bedrijf bevinden gebeurt op vestigingsniveau en voor bepaalde groepen teeltcodes:

- ▶ Zaaizaden;
- ▶ Sierteeltgewassen;
- ▶ Boomkwekerijgewassen;
- ▶ Teeltmateriaal;
- ▶ Aardappelpootgoed;
- ▶ Witloofwortelen (uitzondering indien zowel niet grensoverschrijdend als op contract verhandeld).

1 VOORWAARDE VOOR ERKENNING

In het kader van de Europese verordening over Plantengezondheid (Verordening (EU) 2016/2031), moeten **professionele operatoren** die gemachtigd zijn om plantenpaspoorten af te geven, geregistreerd en erkend zijn door de bevoegde autoriteiten. Plantenpaspoorten moeten afgeleverd worden voor families, geslachten of soorten van planten en plantaardige producten waarvoor quarantaineorganismen, ZP-quarantaineorganismen en EU gereguleerd niet-quarantaineorganismen (RNQP) zijn vastgesteld.

Professionele operatoren die gemachtigd zijn om plantenpaspoorten af te geven moeten in het kader van hun erkenning daarom **jaarlijks de families, geslachten of soorten van de planten en plantaardige producten** waarop hun werkzaamheden betrekking hebben opgeven. Vele van de betrokken professionele operatoren dienen jaarlijks hun percelen met **teeltcode via de verzamelaanvraag** in bij het Departement Landbouw en Visserij.

Om de administratieve overlast te beperken voor de operatoren die beschikken over plantenpaspoortplichtige soorten, heeft het Departement Landbouw en Visserij op verzoek van het FAVV, sinds de campagne 2019 een **nieuwe pagina** voorzien in de verzamelaanvraag waar de operatoren, bij opgave van een bepaalde teeltcode waarvoor een plantenpaspoort vereist is, de families, geslachten of soorten van de planten en plantaardige producten moeten opgeven.

Operatoren die **geen verzamelaanvraag** indienen zullen de registratie in een **andere module** opgeven op het e-loket (zie verder).

2 HOE PLANTENPASPOORTPLICHTIGE PLANTEN OPGEVEN OP E-LOKET

Hieronder wordt beknopt weergegeven hoe de aanvraag op e-loket kan gebeuren. Meer uitgebreide uitleg en printscreens van de schermen kunnen teruggevonden worden op de pagina [plantenpaspoortplichtige planten](#) of door te klikken op volgende link: [Opgave plantenpaspoortplichtige soorten | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)

De planten waarvoor een aangifte moet gebeuren, staan verder weergegeven onder hoofdstuk 3. Teelten die een teeltcode hebben en met een asterisk (*) staan weergegeven, moeten niet verder gespecificeerd worden.

Een plantenpaspoort is **enkel nodig** als het materiaal in de handel wordt gebracht tot bij een **professionele marktdeelnemer**. Als er **verkocht** wordt aan een **eindgebruiker** zijn er **geen plantenpaspoorten verplicht**.

Er werd een **protocol** afgesloten met het **FAVV** voor het uitwisselen van de gegevens uit de verzamelaanvraag voor noodzakelijke controles door FAVV. De verzamelaanvraag is het officiële document voor de verplichte aangifte.

2.1 OPERATOREN (= LAND- EN TUINBOUWERS) MET EEN VERZAMELAANVRAAG

Wanneer een operator die gekend is bij het FAVV en die eveneens land- of tuinbouwer is, in zijn verzamelaanvraag bij de opgave van zijn teelten een teeltcode gebruikt uit de onderstaande tabel, zal hij verplicht zijn om ook de pagina 'paspoortplichtige planten' verder aan te vullen. Zolang de **registratie niet voltooid** is, zal de **verzamelaanvraag geblokkeerd** zijn en kan er niet worden ingediend. **Een lijst** als bijlage opladen met de soorten **zal niet worden aanvaard**.

De pagina 'Paspoortplichtige planten' is terug te vinden in het **menu links**.

De registratie in de lijst moet **éénmalig** volledig worden uitgevoerd. Vanaf de volgende campagne kan de knop 'Paspoortplichtige planten vorig jaar kopiëren' gebruikt worden om de gegevens automatisch op te halen. Deze gegevens kunnen steeds worden aangepast aan de realiteit. **Toevoegen** van een soort gebeurt via de plus-knop, verwijderen van een lijn kan door de vuilbak-knop aan te klikken.

Een code van de soort kan in de tabel worden geselecteerd door de naam van de soort te beginnen typen in het veld. Het aantal mogelijkheden daalt naarmate de naam wordt ingegeven. Komt de naam van de soort niet voor in de lijst, kies dan voor 'Zonder specificatie – andere'.

2.2 OPERATOREN DIE GEEN VERZAMELAANVRAAG INDIENEN

Operatoren die **geen verzamelaanvraag** indienen zullen de registratie in een **aparte module** 'Paspoortplichtige planten' moeten opgeven tegen uiterlijk 30 april, na aanmelden op het e-loket met hun e-ID.

[Geoloket Landbouw](#)[Plantaardig teeltmateriaal](#)[Paspoortplichtige planten](#)

3 SOORTEN GEWASSEN

Indien de land- en tuinbouwer op percelen in gebruik in de verzamel aanvraag voor de hoofdteelt (31 mei) één van de volgende teeltcodes opgeeft als hoofdteelt, zal hij in het scherm 'Plantenpaspoortplichtige soorten' de families, geslachten of soorten van de planten of plantaardige producten verplicht moeten opgeven. Teelten die in onderstaande tabellen met een asterisk (*) aangeduid staan, zijn specifiek genoeg. Daarvoor is men niet verplicht nog extra de soort in te vullen. De codes van de families, geslachten of soorten zijn terug te vinden in een aparte bijlage 'Tabel soortenlijst plantenpaspoortplichtige planten' op de website onder de pagina ['Tabellen'](#) in de rubriek 'Perceelsaangifte en teeltcodes'.

3.1 ZAAIZADEN

Teeltcodes	Teeltomschrijving
601	Zaaizaad grassen
603	Zaaizaad graangewassen
604	Zaaizaad olie- en vezelhoudende gewassen
605	Zaaizaad groenten
606	Zaaizaad voedergewassen
6031	Zaaizaad wintertarwe of triticale
9566	Zaden voor de sierteelt

3.2 SIERTEELTGEWASSEN

Teeltcodes	Teeltomschrijving
9547	Potchrysanten*
9565	jongplanten voor de sierteelt
9570	Azalea*
9572	Bloembollen en -knollen
9573	Groene kamerplanten (ficus,...)
9574	Bloeiende kamerplanten (kalanchoë,...)
9575	Snijplanten < 5jaar
9576	Snijbloemen – rozen*
9577	Snijbloemen andere dan rozen < 5 jaar
9578	Perk- en balkonplanten
9580	Vaste planten
9581	Laanbomen
9590	Solitaire bomen
9582	Rozelaars*
9583	Bloeiende heesters
9589	Niet-bloeiende heesters
9585	Snijplanten ≥ 5jaar
9587	Snijbloemen andere dan rozen ≥ 5jaar

* deze teelt is specifiek genoeg. Men is niet verplicht om de soort nog extra in te vullen

3.3 BOOMKWEKERIJGEWASSEN

Teeltcodes	Teeltomschrijving
9560	Boomkweek bos- en haagplanten
9602	Boomkweek – fruitkweek
962	Kerstbomen

3.4 TEELTMATERIAAL

Teeltcodes	Teeltomschrijving
602	Teeltmateriaal wijnstokken
9568	Plantgoed en teeltmateriaal van vlinderbloemige groenten
9569	Plantgoed en teeltmateriaal van niet-vlinderbloemige groenten
9724	Aardbeiplanten*

3.5 AARDAPPELPOOTGOED

Teeltcodes	Teeltomschrijving
907	Aardappelen – gecertificeerd pootgoed*
908	Aardappelen – hoeveelpootgoed*

Sinds 2022 werd de teeltcode '902 – pootgoedaardappelen' vervangen door '907' en '908'. Meer informatie over het plantenpaspoort bij pootgoedaardappelen kan u vinden bij [perceelsaangifte](#) in de fiche 'Extra info over teeltcodes'

3.6 WITLOOFWORTELEN (OPKWEK IN VOLLE GROND)

Het komt voor dat witloofwortel telers deze niet zelf forceren, maar verhandelen voor forcerie door andere telers. Als deze wortelen op contract geteeld worden, is geen plantenpaspoort nodig. De uitzondering daarop is als er grensoverschrijdend verkeer is. Dan is er altijd een plantenpaspoort vereist. Daarnaast is er ook altijd een plantenpaspoort nodig als witloofwortelen niet op contract geteeld zijn, maar zo verhandeld worden. In deze twee gevallen moeten witloofwortelen voorzien zijn van een plantenpaspoort en moet de soort in het scherm plantenpaspoortplichtige planten ingevuld worden op het e-loket.

Teeltcodes	Teeltomschrijving
9561	Witloofwortel (in volle grond)*

* deze teelt is specifiek genoeg. Men is niet verplicht om de soort nog extra in te vullen

ZAAIZAADVERMEERDERING

////////////////////////////////////
Het uitgangsmateriaal voor zaaizaadvermeerdering moet voldoen aan de wettelijk vastgelegde Europese en nationale kwaliteitsgaranties. Het is belangrijk dat de landbouwer die zaaizaad wil vermeerderen gebruik kan maken van kwalitatief hoogwaardig zaaizaad. Door het uitvoeren van keurings- en certificeringsactiviteiten is de landbouwer zeker van de volgende garanties:

- ▶ Het materiaal is geproduceerd volgens zulke omstandigheden dat er vrijwel geen of een minimaal risico bestaat voor mechanische en genetische verontreiniging (rasidentiteit en raszuiverheid).
- ▶ Het materiaal voldoet aan minimale kwaliteitsnormen.

Vereisten: Er zijn aparte teeltcodes aangemaakt voor het aangeven van vermeerderingsmateriaal. De landbouwer-vermeerderaar die aan zaaizaadvermeerdering doet, moet dus kiezen voor een specifieke teeltcode voor een aantal gegroepeerde teelten.

De teeltcodes voor vermeerdering van uitgangsmateriaal zijn:

- ▶ '601': zaaizaad grassen;
- ▶ '603': zaaizaad graangewassen;
- ▶ '6031': zaaizaad wintertarwe of triticale;
- ▶ '604': zaaizaad olie-en vezelhoudende gewassen;
- ▶ '605': zaaizaad groenten;
- ▶ '606': zaaizaad voedergewassen.

Indien de land- en tuinbouwer één van deze codes opgeeft, zal hij ook in het scherm 'Plantenpaspoortplichtige soorten' de families, geslachten of soorten van bovenstaande gewassen op moeten geven.

Perceel: als perceel voor zaaizaadvermeerdering wordt een niet-onderverdeeld stuk land beschouwd dat bezaaid is met een gewas dat bestemd is om zaaizaad te produceren van een welbepaald ras, een welbepaalde categorie en een welbepaalde klasse dat gescheiden is van elk buurgewas overeenkomstig het ministerieel besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van een keurings- en certificeringsreglement voor de productie van zaaizaden van landbouw- en groentegewassen.

Om een **keuring en certificering** van zaaizaad aan te vragen is de **inschrijver** verplicht om zijn vermeerderingspercelen van zaaizaad en de landbouwers bij wie deze vermeerderingspercelen gelegen zijn, op te geven bij het Departement Landbouw en Visserij of het Waalse Gewest. Dit doet de inschrijver in Vlaanderen via de **module 'Plantaardig Teeltmateriaal'** op het **e-loket** (enkel zichtbaar voor de inschrijver). Voor elk vermeerderingsperceel dient de inschrijver ook op te geven welke zaaizaadpartijen van welke rassen hij ter vermeerdering aan de landbouwer ter beschikking heeft gesteld.

Het is de landbouwer die het perceel in **gebruik** heeft voor de **hoofddeelt** en het vermeerderingscontract heeft afgesloten met de inschrijver die de nieuwe teeltcodes voor vermeerdering van uitgangsmateriaal opneemt in zijn verzamelaanvraag, ongeacht of de zaaizaadproductie in opdracht is van derden. Het perceel waarop zaaizaadvermeerdering wordt toegepast, moet niet het volledige jaar in gebruik zijn van de landbouwer-vermeerderaar. Wanneer een teeltcode voor vermeerdering van uitgangsmateriaal wordt opgegeven, zal de land- en tuinbouwer nog worden doorverwezen naar de pagina voor plantenpaspoortplichtige planten waar hij alle betrokken soorten moet opgeven.

Een vermeerderingsperceel kan overeenstemmen met:

- ▶ Een deel van een perceel zoals opgegeven in de verzamelaanvraag;
- ▶ Eén perceel zoals opgegeven in de verzamelaanvraag;
- ▶ Meerdere percelen of delen van percelen zoals opgegeven in de verzamelaanvraag.

Een **perceel** waarop **meerdere vermeerderingen** van teeltmateriaal plaatsvinden, moet **opgesplitst** worden naar de diverse vermeerderingspercelen.

Indien u meer informatie wil over het vermeerderen van gecertificeerd zaaizaadmateriaal, kunt u surfen naar de webpagina '[Gecertificeerde zaaizaden](#)' (op de website van het Departement Landbouw en Visserij, Plant).

GEBRUIK

Voor elk perceel dat u aangeeft via de verzamelaanvraag, moet u het gebruik invullen in de verzamelaanvraag in de kolom 'Gebruik'.

Code 'P': perceel in gebruik voor bemesting plus hoofdteelt

Code 'M': perceel uitsluitend in gebruik voor bemesting

Code 'H': perceel in gebruik voor de hoofdteelt

Code 'N': perceel uitsluitend in gebruik voor de nateelt

Let op: Elke gebruiker van een perceel moet het volledige teeltplan opgeven, dus de voor-, hoofd- en nateelt, ook als hij deze niet zelf verbouwt.

1 'GEBRUIK' IN PLAATS VAN 'HOOFDBESTEMMING'

Sinds 2022 kunnen enkel percelen die u gebruikt voor de hoofdteelt, waar u het financiële risico van de hoofdteelt draagt en waarvoor er een gebruiksrecht is, aangegeven worden voor de activatie van betalingsrechten. Het aangeven van percelen voor 'activatie van betalingsrechten' (de vroegere hoofdbestemming 'A') heeft daardoor geen betekenis meer.

Vanaf 2023 wordt de perceelsaangifte hieraan aangepast. Voor elk perceel moet het gebruik ervan worden opgegeven. Op basis van dit gebruik en de eigenschappen van het perceel, zoals de hoofdteelt of de productiemethode, wordt bepaald of het perceel in aanmerking komt voor activatie van betalingsrechten of voor mestrechten.

Voor landbouwers zonder premies is op die manier ook duidelijker dat de opgave van percelen enkel betrekking heeft op het gebruik voor mestrechten en/of hoofdteelt en/ of nateelt gaat, niet over het aanvragen van premies.

Het aanvragen van premies gebeurt door het plaatsen van een bijkomende bestemming of door het aanvinken van een verklaring. Ook het activeren van betalingsrechten wordt een verklaring. Deze verklaring wordt standaard voor elke landbouwer aangevinkt, maar kan terug worden afgevinkt.

2 HET GEBRUIK CONCREET AANGEVEN

2.1 GEBRUIK 'P'

- ▶ Moet u gebruiken voor alle landbouwpercelen in gebruik voor **bemesting (op 1 januari 2023) en de hoofdteelt**.
- ▶ Kunt u niet gebruiken op een perceel waarop een andere landbouwer de hoofdteelt verbouwt (en eventueel subsidie voor een agromilieuverbintenis of coregeling aanvraagt of een beheerovereenkomst heeft gesloten).

2.2 GEBRUIK 'M'

- ▶ Hiermee geeft u aan dat u **het perceel in gebruik heeft voor bemesting (op 1 januari 2023) en niet voor de hoofdteelt**. Door aangifte van gebruik op 1 januari worden de bemestingsrechten en – plichten aangevraagd.
- ▶ De landbouwer die de hoofdteelt verbouwt, geeft de code voor gebruik 'H' aan.
- ▶ **Let op:** in het kader van de mestwetgeving, wordt voor de percelen in gebiedstype 2 en 3, geen bemestingsnorm berekend indien de landbouwer die het gebruik heeft op 1 januari niet zelf de hoofdteelt verbouwt.

2.3 GEBRUIK 'H'

- ▶ Moet u gebruiken voor alle landbouwpercelen **in gebruik voor de hoofdteelt** en niet voor de mestrechten (op 1 januari 2023).
- ▶ Kunt u niet gebruiken op een perceel waarop een andere landbouwer de hoofdteelt verbouwt (en eventueel subsidie voor een agromilieuklimaatverbintenis of ecoregeling aanvraagt of een beheerovereenkomst heeft gesloten).

2.4 GEBRUIK 'N'

- ▶ In sommige gevallen kan het nodig zijn dat een gebruikswissel voor de nateelt aangegeven wordt. Dit is bijvoorbeeld bij registratie voor biocertificering of voor brede weersverzekeringen. Het **gebruik uitsluitend voor de nateelt** wordt aangegeven met de code 'N'.
  -

Tabel: 'Gebruik'.

U heeft het perceel in eigen gebruik	Code 'Gebruik'	Activatie van betalingsrechten	Bemestingsrechten en -plichten
Op 1 januari 2023 maar niet voor de hoofdteelt	M	neen	ja ¹
Op 1 januari 2023 en voor de hoofdteelt	P	ja (als het perceel subsidiabel is en in gebruik voor landbouwdoeleinden ²)	ja
Niet op 1 januari 2023 maar wel voor de hoofdteelt ³	H	ja (als het perceel subsidiabel is en in gebruik voor landbouwdoeleinden ²)	neen
Enkel voor de nateelt	N	neen	neen

Een overzicht van de percelen die in aanmerking komen voor activatie van betalingsrechten vindt u in uw verzamelaanvraag op het e-loket onder 'overzicht steun'. Een overzicht van de percelen die in aanmerking komen voor bemestingsrechten vindt u onder 'overzicht bemesting'.

3 IN GEBRUIK VOOR HOOFDTEELT MAAR NIET SUBSIDIABEL

Indien een perceel een subsidiabele teelt heeft en in gebruik is voor de hoofdteelt kan het toch niet subsidiabel zijn om bijvoorbeeld volgende redenen:

- ▶ **Tijdelijk niet in landbouwgebruik:** Het perceel is meer dan 3 maanden niet in landbouwgebruik na het verbouwen van een hoofdteelt. In dat geval gebruikt u voor reden 'niet subsidiabel' de code 'TIJD'. In dit geval moet u een bewijs opladen of nasturen.
- ▶ **Definitief uit landbouwgebruik:** Het perceel gaat na het verbouwen van de hoofdteelt definitief uit landbouw. In dit geval gebruikt u voor reden 'niet subsidiabel' de code 'DEF'. Het perceel zal in de volgende campagne worden opgenomen in de laag 'uitgesloten voor landbouwgebruik'.

Let op:

- ▶ Een perceel dat meer dan 3 maanden niet in landbouwgebruik is en waarop geen hoofdteelt wordt verbouwd, moet worden aangegeven met gewas '81 - Braakliggend land zonder onderhoud'.

¹ let op: ten gevolge de mestwetgeving worden voor percelen gelegen in gebiedstype 2 of 3 geen bemestingsnormen berekend als de landbouwer die het gebruik heeft op 1 januari niet zelf de hoofdteelt verbouwt.

² wanneer een perceel wel of niet subsidiabel is, is terug te vinden in de fiche 'subsidiabiliteit van landbouwareaal'

³ De peildatum van de hoofdteelt is 31 mei 2023. Opgelet: een perceel moet wel degelijk voor de volledige periode van de hoofdteelt in eigen gebruik zijn. Meer informatie vindt u in de fiche 'Teelt'.

- ▶ Een perceel dat in de loop van het kalenderjaar **definitief uit landbouw** gaat en waarop **geen hoofdteelt** wordt verbouwd, mag niet worden aangegeven in de verzamelaanvraag. Het moet worden geschrapt met reden 'GLG – geen landbouwgrond'.
- ▶ Percelen die u **op geen enkel ogenblik** tijdens het lopend kalenderjaar **in eigen gebruik** heeft, mag u **niet aangeven** in de verzamelaanvraag. Misbruiken hierop met het oog op het verkrijgen van perceel- of gebruiksinformatie kunnen financieel beboet worden.
- ▶ **Oneigenlijk aangifte** van percelen kan worden **beboet**. Een perceel dat in gebruik is voor de hoofdteelt moet met 'Gebruik' 'H' of 'P' worden aangegeven. Een perceel dat niet voor de hoofdteelt wordt gebruikt mag niet worden aangegeven met 'H' of 'P'.

4 EXTRA INFORMATIE

4.1 GEBRUIK CODE 'M'

De situatie:

U heeft een perceel in gebruik vanaf 1 januari en u verbouwt NIET zelf de hoofdteelt. De nateelt wordt ingezaaid door u of een andere landbouwer of er is geen nateelt.

In de verzamelaanvraag:

U geeft het perceel aan met 'Gebruik' code 'M'.

De gebruiker van de hoofdteelt moet het perceel aangeven met 'Gebruik' code 'H'.

De landbouwer die de nateelt verbouwt mag het perceel aangeven met 'Gebruik' code 'N', maar dat moet niet. Enkel als hij het perceel wil omschakelen naar de biologische productiemethode of hij heeft een brede weersverzekering afgesloten voor de nateelt, is hij verplicht om het perceel aan te geven met 'Gebruik' code 'N'.

OPGELET: Voor sommige maatregelen is het eigen gebruik het hele jaar verplicht.

OPGELET: Elke gebruiker van een perceel moet het volledige teeltplan opgeven, dus de voor-, hoofd- en nateelt, ook als hij deze niet zelf verbouwt.

Speciaal geval: gebruiker van de hoofdteelt is een particulier die geen verzamelaanvraag indient

- ▶ Is de gebruiker van de hoofdteelt een particulier (geen landbouwer) dan moet een door beide partijen ingevuld en ondertekend formulier 'Gebruik van een perceel van een particulier enkel voor bemestingsrechten' worden opgeladen op het e-loket of overgemaakt worden aan de buitendienst. Dit formulier vindt u op de webpagina ['Extra formulieren'](#). Als dergelijk formulier ontbreekt, zal het perceel worden geschrapt uit uw aanvraag.
- ▶ Als de particulier die de gronden overneemt na 1 januari meer dan 2 ha landbouwgronden in gebruik heeft, dan is hij mestbank aangifteplichtig. Hij moet zich dan identificeren als landbouwer bij

de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij en is verplicht om jaarlijks een verzamelaanvraag in te dienen.

4.2 GEBRUIK CODE 'H'

De situatie:

U verbouwt de hoofdteelt op een perceel, maar heeft het perceel niet in gebruik op 1 januari 2023 en kan dus niet over de mestrechten beschikken. De mestrechten worden aangevraagd door een andere landbouwer (zie verder). De nateelt wordt ingezaaid door uzelf of een andere landbouwer of er is geen nateelt.

In de verzamelaanvraag:

U geeft het perceel aan met 'Gebruik' code 'H'. U kan een overnamedatum invullen. Deze overnamedatum is dan de datum dat u het perceel ter beschikking krijgt. Deze datum moet liggen na 1 januari 2023 en uiterlijk 31 mei 2023. Als u geen datum invult, zal ambtshalve 16 januari worden ingevuld.

De landbouwer die het perceel in gebruik heeft op 1 januari 2023 geeft het perceel aan met 'Gebruik' code 'M'.

De landbouwer die de nateelt verbouwt, kan het perceel aangeven met 'Gebruik' code 'N', maar dat moet niet. Enkel als hij het perceel wil omschakelen naar de biologische productiemethode of hij heeft een brede weersverzekering afgesloten voor de nateelt, is hij verplicht om het perceel aan te geven met 'Gebruik' code 'N'.

OPGELET: Voor sommige maatregelen is het eigen gebruik het hele jaar verplicht en kan er geen nateelt door een andere landbouwer worden verbouwd. Voor sommige maatregelen is het behoud van de hoofdteelt het hele jaar verplicht en kan er geen nateelt worden verbouwd, ook niet door uzelf.

OPGELET: Elke gebruiker van een perceel moet het volledige teeltplan opgeven, dus de voor-, hoofd- en nateelt, ook als hij deze niet zelf verbouwt..

4.3 GEBRUIK CODE 'P'

De situatie:

U heeft een perceel in gebruik vanaf 1 januari en u verbouwt zelf de hoofdteelt. De nateelt wordt ingezaaid door uzelf of door een andere landbouwer of er is geen nateelt.

In de verzamelaanvraag:

U geeft het perceel aan met 'Gebruik' code 'P'.

De landbouwer die de nateelt verbouwt, kan het perceel aangeven met 'Gebruik' code 'N', maar dat moet niet. Enkel als hij het perceel wil omschakelen naar de biologische productiemethode of hij heeft een brede weersverzekering afgesloten voor de nateelt, is hij verplicht om het perceel aan te geven met 'Gebruik' code 'N'.

OPGELET: Voor sommige maatregelen is het eigen gebruik het hele jaar verplicht en kan er geen nateelt door een andere landbouwer worden verbouwd. Voor sommige maatregelen is het behoud van de hoofdteelt het hele jaar verplicht en kan er geen nateelt worden verbouwd, ook niet door uzelf.

OPGELET: Elke gebruiker van een perceel moet het volledige teeltplan opgeven, dus de voor-, hoofd- en nateelt, ook als hij deze niet zelf verbouwt.

4.4 GEBRUIK CODE 'N'

De situatie:

U verbouwt enkel de nateelt of tweede teelt op een perceel.

In de verzamelaanvraag:

U mag dat perceel toevoegen aan uw verzamelaanvraag. U vult als overnamedatum de datum in dat u het perceel ter beschikking heeft. Als u het perceel wil omschakelen naar de biologische productie en u neemt het in gebruik na 31 mei 2023 of als u een brede weersverzekering heeft afgesloten voor de tweede teelt of nateelt op het perceel bent u verplicht het perceel aan te geven in de verzamelaanvraag.

5 LEES OOK

Op de webpagina '[Basisinkomenssteun](#)' vindt u de fiche 'Betalingsrechten'.

Op de pagina '[Perceelsaangifte](#)' vindt u de fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal'. In de fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal' kan u nalezen welke percelen die u gebruikt voor de hoofdteelt in aanmerking worden genomen voor activatie van betalingsrechten.

OVERNAME PERCELEN

////////////////////////////////////
In de verzamelaanvraag moet u vanaf 2023 niet meer voor elk perceel dat u overneemt een overnamedatum invullen. Indien gewenst, kan dit wel nog steeds. Vanaf 2023 wordt immers vooral rekening gehouden met het opgegeven gebruik van een perceel/ Dit is van belang voor de bemestingsrechten, agromilieuklimaatmaatregelen, ecoregelingen...

Als u een perceel in gebruik heeft voor de bemestingsrechten (op 1 januari 2023) dat u in voorgaande campagne niet zelf in gebruik had voor de bemestingsrechten, moet u wel nog steeds een overnamecode invullen. Deze code geeft de verwantschap weer ten opzichte van de vorige gebruiker voor de bemestingsrechten.

1 OVERNAME VAN PERCEEL VAN ANDERE GEBRUIKER

Een overname betekent dat u:

1. het perceel overgenomen heeft vóór 1 januari 2023 voor het gebruik van mestrechten, of de teelt in 2023;
2. het perceel overneemt vanaf 1 januari 2023 voor het gebruik van mestrechten, en het inzaaien van een voor-, hoofd- of nateelt;
3. het perceel overneemt na 1 januari voor het inzaaien van een voor-, hoofd- of nateelt;

De overnamedatum hang nauw samen met de code 'Gebruik'.

Heeft u een perceel overgenomen voor of op 1 januari, dan hoeft u geen overnamedatum in te vullen. U vult wel als code 'Gebruik' de 'M' in als u het perceel uitsluitend voor bemesting gebruikt of 'P' in als u het perceel zowel voor bemesting gebruikt als de hoofdteelt verbouwt. Ambtshalve wordt overnamecode 1 januari 2023 ingevuld. U bent in dit geval verplicht een overnamecode in te vullen indien u niet het gebruik had op 1 januari 2022 (zie verder).

Heeft u een overgenomen perceel niet in gebruik voor mestrechten (op 1 januari 2023), maar verbouwt u wel de hoofdteelt, dan vult u code 'Gebruik' 'H' in. Ambtshalve zal overnamedatum 16 januari 2023 worden ingevuld. U kan in dit geval wel een andere overnamedatum opgeven. Deze datum moet dan de datum zijn dat u het perceel effectief in gebruik nam.

Heeft u een overgenomen perceel enkel in gebruik voor de nateelt of tweede teelt, dan vult u code 'Gebruik' 'N' in en moet u een overnamedatum invullen.

Opletten met de gebruikperiode voor beheerovereenkomsten, agromilieuklimaatmaatregelen, ecoregelingen in lopende en vorige campagne!

AANDACHTSPUNTEN:

- ▶ Raadpleeg zeker de fiche 'Gebruik' over de gewijzigde perceelsaangifte vanaf 2023.
- ▶ Als u een perceel overneemt en geen overnamedatum invult, vult het Departement Landbouw en Visserij ambtshalve een datum in volgens het aangegeven gebruik. 1 januari 2023 voor 'P' (mest rechten en hoofdteelt) en 'M' (mest rechten), 16 januari voor 'H' (hoofdteelt).
- ▶ De overnamedatum is de datum waarop u het perceel in gebruik neemt en niet de datum waarop u het perceel verworven heeft (in eigendom werd verkregen).
- ▶ Als u het perceel heeft overgenomen vóór 1 januari 2023 voor het gebruik van mest rechten, of de teelt in 2023 moet u geen datum invullen. Er wordt automatisch 1 januari 2023 ingevuld.
- ▶ Als u toch een datum aangeeft en deze ligt na 1 januari 2023, dan wordt deze latere datum als startdatum van het perceel beschouwd, waardoor u geen bemestingsrechten op dit perceel heeft.

2 OVERNAMECODES

De overnamecode moet alleen worden ingevuld als er een wijziging is van de **gebruiker van de bemestingsrechten** t.o.v. het voorgaande campagnejaar. Dus er moet enkel een overnamecode ingevuld worden als u het perceel in gebruik heeft voor de bemestingsrechten op 1 januari 2023 en u het perceel in 2022 **niet** in gebruik had voor de bemestingsrechten. Als u de verwantschap met de vorige gebruiker op 1 januari 2023 niet kent, dan dient steeds de overnamecode AND (andere) ingevuld te worden.

- ▶ **Overnemer is een natuurlijk persoon:**
  - > **ECH:** overname van het bedrijf van de echtgeno(o)t(e);
  - > **BED:** overname binnen hetzelfde bedrijf. De percelen worden binnen hetzelfde bedrijf gewisseld van exploitatie. De percelen worden geschrapt in de ene exploitatie en toegevoegd in de andere;
  - > **FAM:** overname binnen rechtstreekse verwantschap;
  - > **NPE:** overname door natuurlijk persoon van een rechtspersoon waarin de natuurlijke persoon de oorspronkelijke overdrager aan de rechtspersoon was;
  - > **AND:** overname van een andere landbouwer.
- ▶ **Overnemer is een rechtspersoon en neemt perce(ell)en over van een natuurlijk persoon:**
  - > **RPN:** overname waarbij de natuurlijke persoon één van de zaakvoerders, beherende vennoten of bestuurders is;
  - > **RPF:** overname waarbij de echtgeno(o)t(e) van de natuurlijke persoon, zijn afstammelingen of aangenomen kinderen zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder zijn.
- ▶ **Er is een wijziging van mandaat van de bestuurders, beherende vennoten of zaakvoerders van de rechtspersoon** en het bedrijf heeft percelen met ontheffing van de nulbemesting. Deze percelen met ontheffing moeten geschrapt worden en toegevoegd worden als nieuw perceel één van de volgende codes:
  - > **VNF:** de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt binnen dezelfde rechtspersoon opgevolgd door zijn echtgeno(o)t(e), zijn afstammelingen of aangenomen kinderen;
  - > **VNN:** de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt binnen dezelfde rechtspersoon niet opgevolgd door zijn echtgeno(o)t(e), zijn afstammelingen of aangenomen kinderen, maar door een persoon met een andere verwantschap.
- ▶ **Overnemer is een rechtspersoon en de overname betreft een andere verwantschap dan de hierboven vermelde mogelijkheden:**
  - > **BED:** overname binnen hetzelfde bedrijf. Binnen het bedrijf wisselen de percelen van exploitatie;

> **AND:** overname van een andere landbouwer.

► **De overnemer of overlater is een vennootschap of vereniging zonder rechtspersoonlijkheid (VVZRL):**

> **VVA:** er wordt een VVZRL gevormd bestaande uit:

1. de overlatende natuurlijk persoon (NP) + de echtgeno(o)t(e).

Voorbeeld:

NP (man)	→	VVZRL (man + vrouw)
----------	---	---------------------

2. De overlatende VVZRL + de echtgeno(o)t(e) van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL.

Voorbeeld:

NP (man)	→	VVZRL (man+vrouw)
----------	---	-------------------

3. de overlatende VVZRL – één of meerdere leden van de overlatende VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + zoon 1 + zoon 2)	→	VVZRL (zoon 1 + zoon 2)
VVZRL (vader + zoon)	→	NP (zoon)

4. combinatie van 2) en 3): één of meerdere leden stappen uit de overlatende VVZRL én de echtgeno(o)t(e) van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL stappen in de VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + zoon)	→	VVZRL (zoon + echtg. zoon)
----------------------	---	----------------------------

> **VVB:** er wordt een VVZRL gevormd bestaande uit:

1. de overlatende natuurlijk persoon (NP) + afstammelingen.

Voorbeeld:

NP (vader)	→	VVZRL (vader + zoon)
------------	---	----------------------

2. de overlatende VVZRL + afstammelingen van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL, al dan niet in combinatie met uittredende leden uit de overlatende VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + echtg. vader) → VVZRL (vader + zoon)

VVZRL (vader + broer vader) → VVZRL (vader + schoonzoon)

VVZRL (vader + zoon1) → VVZRL (zoon 1 + zoon 2 + echtg. zoon 2)

> **AND:** er wordt een VVZRL gevormd bestaande uit:

1. de overlatende VVZRL + geen afstammelingen (neven, nichten, broers, zussen, personen met geen familieverband,...), al dan niet in combinatie met uittredende leden uit de overlatende VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + zoon) → VVZRL (zoon + neef)

VVZRL (vader + broer) → VVZRL (vader + schoonzus)

VVZRL (vader + zoon) → VVZRL (vader + zoon + broer vader)

2. de overlatende VVZRL + een tweede zoon die niet samen met de eerste zoon toetrad tot de VVZRL, al dan niet in combinatie met uittredende leden uit de overlatende VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + echtg. vader) → VVZRL (vader + zoon 1) → VVZRL (zoon 1 zoon 2)

Deze laatste stap moet gemeld worden door de code AND in te vullen in het veld 'Overnamecode'.

► **De overlater is een vennootschap of vereniging zonder rechtspersoonlijkheid (VVZRL), waarvan minstens één van de leden een rechtspersoon is en minstens één van de leden een natuurlijk persoon is:**

- > **VNF:** binnen de rechtspersoon, die deel uitmaakt van de VVZRL, wordt de zaakvoerder, behorende vennoot of bestuurder opgevolgd door zijn echtgeno(o)t(e), zijn afstammelingen of aangenomen kinderen.

Voorbeelden:

VVZRL RP(zaakvoerder= vader) + NP → VVZRL RP(zaakvoerder=zoon1) + NP

VVZRL RP(zaakvoerder=man) + NP1 + NP2 → VVZRL RP(zaakvoerder=echtg.) + NP1 + NP2

► De overnemer is een vennootschap of vereniging zonder rechtspersoonlijkheid (VVZRL) waarvan minstens één van de leden een rechtspersoon is en minstens één van de leden een natuurlijk persoon is:

- > **RPN:** overname waarbij de natuurlijke persoon van de VVZRL een van de zaakvoerders, beherende vennoten of bestuurders wordt van de rechtspersoon in de VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + zoon)

→

VVZRL (RP(vader) + zoon)

- > **RPF:** overname waarbij de echtgeno(o)t(e) van de natuurlijke persoon van de VVZRL, zijn afstammelingen of aangenomen kinderen de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt van de rechtspersoon in de VVZRL.

Voorbeeld:

VVZRL (vader + zoon1)

→

VVZRL (RP(zoon2) + zoon1)

Als u een perceel overneemt en geen overnamecode invult, vult het Departement Landbouw en Visserij ambtshalve 'AND' in.

Nieuwe percelen, overgenomen na 1 januari 2023, mag u niet samenvoegen met een vooringevuld perceel dat u in 2022 al in gebruik had.

Bij overname van percelen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden en natuurreservaten kan de ontheffing van de nulbemesting verloren gaan, waardoor het perceel de bemestingsnorm van 2 GVE/ha/jaar krijgt.

GESPECIALISEERDE PRODUCTIEMETHODE

////////////////////////////////////
 AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 27/02/2023: in de tabel "agromilieuklimaatmaatregel" vervangen door "ecoregeling"

Voor sommige percelen kunt u bijkomende informatie opgeven wat teelttechniek of teeltomstandigheden betreft. Deze info kunt u toevoegen onder het veld 'Gespecialiseerde productiemethode'.

1 OVERZICHT VAN DE OP TE GEVEN MOGELIJKHEDEN

Tabel: Overzicht gespecialiseerde productiemethodes:

Type	Afkorting	Omschrijving
Overkapping / groeimedium	SER	serres met teelt in volle grond
Overkapping / groeimedium	SGM	serres met teelt op groeimedium
Overkapping / groeimedium	PLA	niet-permanent overkapte teelt in volle grond (plastic)
Overkapping / groeimedium	NPO	niet-permanent overkapte teelt op groeimedium
Overkapping / groeimedium	CON	teelt op groeimedium in open lucht (bv. containervelden)
Overkapping / groeimedium	CIV	teelt in containers op/in volle grond (bv. chrysanten) in open lucht
Overkapping / groeimedium	LOO	productieloods verharde vloer (voor plantaardige productie, bv. Witloof hydrocultuur)
Overkapping / groeimedium	LVG	productieloods volle grond (voor plantaarde productie, bv. vollegrondswitloof)
Overkapping / groeimedium	NTV	nateelt in volle grond bij hoofdteelt op groeimedium
Overkapping / groeimedium	VNTV	voorteelt en nateelt in volle grond bij hoofdteelt op groeimedium
Overkapping / groeimedium	VTV	voorteelt in volle grond bij hoofdteelt op groeimedium
Grasbeheer	MAA	hoofdteelt gras wordt uitsluitend gemaaid en geoogst
Grasbeheer	BGG	blijvend grasland met voorgedrukte status BG dat in 2023 gescheurd is of zal worden gescheurd. Ook als opnieuw gras ingezaaid wordt, moet deze code geplaatst worden. Dit geldt ook voor scheuren van gras in het najaar voor het inzaaien van wintergranen.
Erosie gerelateerd	ERVJ	Beheersovereenkomst 'rand' wordt gebruikt om te voldoen aan de erosieverplichtingen in het kader van de conditionaliteit
Erosie gerelateerd	ERVN	Beheersovereenkomst 'rand' wordt niet gebruikt om te voldoen aan de erosieverplichtingen in het kader van de conditionaliteit

Type	Afkorting	Omschrijving
Erosie gerelateerd	ECJ	Ecoregeling ⁽¹⁾ 'bufferstrook' wordt gebruikt om te voldoen aan de erosieverplichtingen in het kader van de conditionaliteit
Erosie gerelateerd	ECN	Ecoregeling ⁽¹⁾ 'bufferstrook' wordt niet gebruikt om te voldoen aan de erosieverplichtingen in het kader van de conditionaliteit
Niet productieve elementen (conditionaliteit)	AKR	akkerrand (in het kader van conditionaliteit, niet-productief areaal)
Equivalentente maatregel	EQO	afvoer oogstresten
Equivalentente maatregel	EQS	inzaai onbeteelde stroken
Equivalentente maatregel	EQW	inzaai wintergranen of wintervlas na nitraatgevoelige hoofdteelten
Boslandbouw	BL	boslandbouwsysteem aangeplant vanaf winter 2011/voorjaar 2012 (in het kader van vrijstelling aanvraag kapvergunning)
Subsidiabiliteit	BMN	bouwland met meer dan 200 bomen per ha
Biologische productie	UIT	uitloop pluimvee en varkens

Deze perceelsbestemmingen zijn van belang voor de mestwetgeving, de agromilieuverbintenissen, de hectaresteen biologische productiemethode (beschutte teelt), de subsidiabiliteit en de conditionaliteit.

Het niet (correct) invullen kan gevolgen hebben voor:

- ▶ de nitraatresidubepaling in het kader van de mestwetgeving in het najaar van 2023, de bemestingsnormen en de uitbetaling van de steun;
- ▶ de invulling van het doelareaal vanggewassen in het kader van de mestwetgeving.
- ▶ de erosie maatregelen in het kader van de conditionaliteit.
- ▶ Status actieve landbouwer.

2 EXTRA INFORMATIE OVER BESCHUTTE TEELTEN, CONTAINER- EN STELLINGTEELTEN

Voor sommige teelten en productiewijzen is het niet altijd mogelijk om de specifieke gespecialiseerde productiemethode op te geven. Bv. de teelt in een serre van azalea in potten, of de kweek van aardbeien op stellingen.

Hierbij moet met het volgende rekening gehouden worden:

- ▶ De aanduidingen voor containerteelt slaan altijd op teelt in open lucht
- ▶ De aanduidingen SER of SGM slaan altijd op teelt onder permanente constructies
- ▶ Stellingenteelt wordt ook beschouwd als teelt op groeimedium

Bijvoorbeeld de teelt van azalea in potten in een plastic, permanente serre, moet aangegeven worden met de code SGM – serres met teelt op groeimedium.

Stellingenteelt in open lucht moet aangegeven worden met CON - teelt op groeimedium in open lucht.

SUBSIDIES VOOR ECOREGELINGEN EN **AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN - ALGEMEEN**

////////////////////////////////////
In het nieuwe GLB zijn subsidies voorzien die inzetten op klimaat, milieu en biodiversiteit.. Er zijn 2 types van maatregelen voorzien: de éénjarige verbintenissen, de zogenaamde 'ecoregelingen' en meerjarige verbintenissen, de 'agromilieuklimaatmaatregelen' Deze laatste omvatten zowel de meerjarige agromilieuklimaatmaatregelen van het Departement Landbouw en Visserij als de beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij.

1 OVERZICHT EENJARIGE ECOREGELINGEN

- ▶ De toepassing van de biologische productiemethode
- ▶ Het ecologisch beheren van grasland
- ▶ Het behoud van meerjarig grasland
- ▶ De inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De verstrekking van veevoeder met een methaanreducerend effect aan rundvee door toevoeging van een additief of voedermiddel
- ▶ Het verhogen van organisch koolstofgehalte van bouwland
- ▶ De aanleg van een bufferstrook
- ▶ De toepassing van mechanische onkruidbestrijding
- ▶ De toepassing van teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- ▶ De toepassing van vruchtafwisseling met vlinderbloemigen
- ▶ De toepassing van precisielandbouw
- ▶ Het actief gebruik van het bodempaspoort

2 OVERZICHT MEERJARIGE **AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN VAN HET** **DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ**

- ▶ De omschakeling naar de biologische productiemethode
- ▶ De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland
- ▶ De inzaai van meerjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De aanleg en onderhoud van een meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt
- ▶ Het behoud van lokale veerassen (runderen/schapen/geiten/varkens)
- ▶ De reductie van antibioticagebruik
- ▶ Het onderhoud van boslandbouwsystemen

3 NODEN GELINKT AAN ECOREGELINGEN EN AGROMILIEKLIMAATMAATREGELEN

In het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027 zetten we in op de huidige en toekomstige noden van onze land- en tuinbouwers. Iedere fiche van de verschillende maatregelen geeft aan tot welke noden er bijgedragen wordt. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verschillende noden.

Innovatie (inclusief digitalisering)

De landbouwsector is voortdurend in beweging. Innovaties (inclusief systeeminnovaties), nieuwe technieken en praktijken moeten ontwikkeld worden als antwoord op nieuwe verwachtingen van maatschappij en keten. Pioniers moeten de ruimte krijgen om nieuwe ideeën uit te werken en uit te testen. Technieken en praktijken met bewezen doeltreffendheid moeten breder ingang vinden in de landbouw. Daarnaast moeten ook de vele data die verzameld worden dankzij moderne technologieën op de bedrijven nog beter gebruikt worden voor optimalisatie van de bedrijfsvoering en kennisdeling.

Koolstofopbouw en vermindering broeikasgassen

Gezien de grote uitdagingen op gebied van klimaat, moet de landbouw gestimuleerd worden om de uitstoot van broeikasgassen en het energieverbruik te verminderen en om bij te dragen aan de koolstofopslag en de productie van energie. Er moet aandacht zijn voor het optimaliseren van de gewasrotatie, koolstofopbouw in de bodem en het realiseren van boslandbouwsystemen. Stimuleren van investeringen gericht op klimaat en energie moeten een prioriteit zijn voor beleid.

Afhankelijkheid van externe eiwitbronnen verminderen

Landbouw is sterk afhankelijk van hulpbronnen, voornamelijk op vlak van energie, eiwithoudende grondstoffen en water,... Er moet nog meer ingezet worden om deze afhankelijkheid te minderen. Zo moeten we meer inzetten op de productie van hernieuwbare energie, bijvoorbeeld door de valorisatie van nevenstromen uit landbouwproductie. Het gebruiken van alternatieve eiwitbronnen voor (meng)voeders moet gestimuleerd worden om de afhankelijkheid van import van eiwitten van buiten Europa te verminderen. Ook de beschikbaarheid en recuperatie van water is een belangrijk aandachtspunt.

Adaptatie aan klimaatverandering

De klimaatverandering zorgt voor grotere weersextremen, wat niet alleen de landbouwproductie onder druk zet, maar ook impact heeft op de omgeving door onder meer verhoogde erosie en afspoeling. Ook veroorzaakt de klimaatverandering andere bedreigingen zoals introductie van invasieve exoten, ziekten en plagen. De landbouw moet zich aanpassen aan deze bedreigingen. De beleidsuitdaging is het anticiperen op deze verandering en niet wachten tot de effecten effectief voelbaar zijn. Via verschillende beleidsmaatregelen (vb. investeringssteun, areaalsteun...) kunnen adaptatiemaatregelen en nieuwe vormen van landbouw ondersteund worden.

Zorg voor water

Door toenemende verharding is er steeds minder plaats voor water, dit vermindert infiltratie en vergroot het risico op wateroverlast. Dit leidt op termijn tot een verminderde beschikbaarheid van water. Het belang hiervan neemt nog toe omwille van de klimaatverandering. De waterkwaliteit in verschillende regio's lijdt onder de uit- en afspoeling van nutriënten naar het grond- en oppervlaktewater. Ook gewasbeschermingsmiddelen zorgen voor een belasting van het oppervlaktewater.

Zorg voor bodem

Een gezonde bodem is het productiekapitaal voor een vruchtbare voedselproductie en is ook essentieel voor een groot aantal ecosysteemdiensten. Er is daarom nood aan duurzame beheerpraktijken. Er moet ingezet worden op het voorkomen van bodemdegradatie, -verdichting, -erosie, het verlies van bodemkoolstof en bodemverontreiniging.

Zorg voor natuur/ biodiversiteit

Landbouw en biodiversiteit zijn nauw met elkaar verbonden: veel biodiversiteit is afhankelijk van landbouwlandschappen en biodiversiteit levert de landbouwer heel wat voordelen op. Er moet ingezet worden op maatregelen die de instandhouding van deze biodiversiteit ten goede komen. Ook genetische diversiteit binnen soorten is belangrijk voor o.a. de veerkracht en aanpassingsmogelijkheden van teelten

en rassen. Daarnaast hebben de genetische hulpbronnen ook een maatschappelijke relevantie. Het is belangrijk om in te zetten op het beschermen van deze genetische variëteit.

Zorg voor landschap

Landbouwers spelen een grote rol in het behouden en creëren van het landschap op het platteland. De multifunctionaliteit van landbouw biedt kansen voor landschapsbeheer. Uiteraard hangt dit ook samen met bescherming van biodiversiteit. Er is nood aan een betere ondersteuning van de bescherming, het herstel en het onderhoud van culturele en biologisch diverse landschappen. Hiertoe moeten ecologische maatregelen geïntegreerd worden in het verdienmodel.

Verbeteren imago van de landbouw (in lijn met maatschappelijke / consumentenverwachtingen)

Door onvoldoende kennis over het complexe Vlaamse landbouwsysteem en zijn ruimtelijke context heeft de burger steeds minder affiniteit met de land- en tuinbouwsector. Door de betrokkenheid van de consument bij landbouw en voeding te vergroten, vergroot ook het wederzijdse begrip en het imago van de landbouw en kan de consument inzicht verschaffen in de prijsopbouw.

Verhogen dierenwelzijn in de landbouw

Er is druk vanuit de maatschappij, de consument en de distributie op dierenwelzijn. Er zijn verschillen tussen het economisch optimum en een optimaal niveau van dierenwelzijn. Daarom moet er ondersteuning gegeven worden aan bovenwettelijke initiatieven en samenwerkingen in de keten die het dierenwelzijn ten goede komen. Ook onderzoek naar kosten-efficiënte systemen moet gestimuleerd worden, zodat die op termijn onderdeel uitmaken van het ondernemerschap.

4 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Onderstaande voorwaarden zijn van toepassing op **alle** ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen van het Departement Landbouw en Visserij, tenzij anders vermeld of gespecificeerd in de fiche van de maatregel zelf.

- ▶ Actieve landbouwer zijn in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB-Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').

- ▶ De voorwaarden van het autonoom beheer van land- en tuinbouwbedrijven naleven en geen kunstmatige voorwaarden creëren om voordeel te bekomen.
- ▶ De verbintenis naleven gedurende de volledige looptijd van de maatregel.
- ▶ De verbintenis vangt steeds aan op 1 januari.
- ▶ Subsidiabel landbouwareaal:
  - > Voor ecoregelingen: percelen gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking
  - > Voor agromilieuklimaatmaatregelen: enkel percelen gelegen in het Vlaams Gewest komen in aanmerking
- ▶ De minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naleven.
- ▶ Iedere wijziging moet steeds onmiddellijk, en zeker vóór de aankondiging van een controle, aan de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij worden gemeld via het [e-loket Landbouw en Visserij](#) of het wijzigingsformulier (Formulier 1: 'Toevoegen, splitsen, wijzigen of schrappen van percelen'). Het wijzigingsformulier is te verkrijgen via www.vlaanderen.be/landbouw/verzamelaanvraag en doorklikken naar 'Extra formulieren' of op te vragen bij uw buitendienst.
- ▶ De bewaartermijn van bewijsstukken is 10 jaar voor alle subsidiemaatregelen.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

5 SUBSIDIEBEDRAGEN

In de fiches van de verschillende maatregelen worden de subsidiebedragen vermeld.

- ▶ Voor de ecoregelingen gaat dit steeds om maximale bedragen. Het definitieve subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal aanvragen en het beschikbare budget in 2023, en wordt bepaald na indiening, controles en berekening van alle aanvragen.
- ▶ Voor agromilieuklimaatmaatregelen is er een vastgesteld bedrag. Dit bedrag is niet afhankelijk van het aantal aanvragen.

6 SUBSIDIEAANVRAGEN

- ▶ De verzamelaanvraag moet op de uiterste indieningsdatum (30 april 2023) ingediend zijn. De subsidie voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen wordt via de verzamelaanvraag aangevraagd ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum (31 mei 2023).
- ▶ Bij de eenjarige ecoregelingen is de verbintenis aanvraag via de verzamelaanvraag ook meteen de betalingsaanvraag. Deze kan jaarlijks worden ingediend.

- ▶ Bij de agromilieuklimaatmaatregelen geldt de verbintenis aanvraag via de verzamelaanvraag als steun- en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar voor die verbintenissen. Hiermee start de looptijd van de meerjarige verbintenis en wordt een engagement aangegaan om de verbintenissen de volledige looptijd na te leven. De betalingsaanvraag moet daarna wel jaarlijks via de verzamelaanvraag worden ingediend.

7 NIET-NALEVING VERBINTENISVOORWAARDEN

- ▶ Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden heeft tot gevolg dat de uitbetaalde steun verlaagd wordt of geheel of gedeeltelijk teruggevorderd wordt
- ▶ In geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden erkend door de administratie worden de subsidies niet teruggevorderd. Kennisgeving van overmacht moet met bijhorende bewijsstukken schriftelijk gebeuren binnen de 10 kalenderdagen bij uw buitendienst.
- ▶ Niet-naleving van de conditionaliteit en de bijkomende minimumeisen zal leiden tot een proportionele verlaging van de steun.
- ▶ Het niet indienen van een verzamelaanvraag of betalingsaanvraag wordt beschouwd als niet-naleving van de verbintenis.

8 HERZIENINGSCLAUSULE

- ▶ U houdt er rekening mee dat de verbintenisvoorwaarden en de vergoeding kunnen herzien worden gedurende de looptijd van de verbintenis.
  - > Dit kan gebeuren als er wijzigingen optreden op het vlak van de conditionaliteit en de minimumeisen inzake het in goede landbouw- en milieuconditie houden van landbouwgronden.
  - > De verbintenisvoorwaarden en vergoedingen van de verbintenissen kunnen aangepast worden aan het juridisch kader van het Strategisch Plan van Vlaanderen.

9 WAT BIJ EEN BEDRIJFSOVERNAME?

Overdracht van een lopende agromilieuklimaatverbintenis is mogelijk bij volledige of gedeeltelijke bedrijfsovername.

Agromilieuverbintenissen (behalve 'Behoud van lokale veerassen') kunnen enkel overgedragen worden van één landbouwer op een andere landbouwer bij overdracht van grond(en).

- ▶ De landbouwer die actief is op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste indieningsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis.

9.1 VOLLEDIGE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een volledige bedrijfsovername worden de agromilieuklimaatverbintenissen, beheerd door het Departement Landbouw en Visserij, overgedragen via het formulier 'Melding van een volledige bedrijfsoverdracht'. U kunt dit gepersonaliseerd formulier opvragen bij de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij.

9.2 GEDEELTELIJKE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht kunnen één of meerdere agromilieuklimaatverbintenissen overgedragen worden via het formulier 'Overdracht van agromilieuverbintenissen bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht' (zie webpagina '[Extra formulieren](#)').

10 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

11 MEER INFORMATIE

Op de website vindt u voor de nieuwe GLB-maatregelen de meest recente informatie onder de volgende pagina's:

- ▶ Voor bedrijfsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(bedrijfssteun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor perceelsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(perceelsgebonden steun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor diergebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(diergebonden steun\) | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#)

Voor bijkomende informatie kunt u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

ECOLOGISCH BEHEERD GRASLAND

AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 22/06/2023: tabel toegevoegd onder punt 4

Deze ecoregeling stimuleert een ecologisch beheer van grasland via beperkende voorwaarden rond bemesting en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit heeft een positief effect op de water-, lucht- en bodemkwaliteit. Doordat er géén gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest toegepast worden, kan het grasland ook evolueren naar een botanisch meer divers grasland. Dit type grasland heeft een grote weerbaarheid tegen klimaatveranderingen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag basis 300 euro/ha, bijkomend 100 euro/ha voor extensieve begrazing

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is een perceel grasland en wordt zo aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ De teelt wordt zonder ploegen **aangehouden** van 1 januari tot minstens 31 december.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen gewasbeschermingsmiddelen** gebruikt, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen kunstmeststoffen** gebruikt.
- ▶ Het perceel is **subsiabel landbouwareaal**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ Het perceel moet de hele campagne in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Er wordt op het perceel **geen derogatie** bij de mestbank aangevraagd
- ▶ Er is op het perceel **geen beperking of verbod op het gebruik van bemesting of gewasbeschermingsmiddelen** van toepassing op grond van geldende regelgeving (vb. percelen in kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar) of een aangegane verbintenis.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.

- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.
- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 601 zaaizaad grassen, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemige, weiland met oogstbare hoogstam bomen (>200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Het voorziene subsidiebedrag is 400 euro/ha. Dit bedrag omvat het basisbedrag voor de maatregel (€ 300) plus een bijkomende vergoeding voor extensieve begrazing (€ 100).

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'ecologisch beheerd grasland' zal via de **verzamelaanvraag 2023** verlopen. De subsidie wordt aangevraagd door de bijkomende bestemming 'EBG' op te geven bij de percelen waarop u ecologisch beheerd grasland toepast.

4 BIJKOMENDE SUBSIDIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden.

- ▶ Bijkomende vergoeding van 100 euro/ha.
- ▶ U moet gedurende de hele campagne beschikken over een actief veebeslag voor herkauwers.
- ▶ Aan te vragen door naast de bijkomende bestemming 'EBG', ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Voor percelen grasland die begraasd worden en waarvan de **veebezetting op elk moment niet hoger is dan maximaal 2 GVE per ha**, gerekend over alle percelen met aanvraag voor deze bijkomende premie.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	>6 m en < 2 j	0,6
Rund	>2 jaar	1
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

TIJDELIJK GRASLAND NAAR BLIJVEND GRASLAND

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Percelen grasland die vijf jaar aanliggen krijgen na het vijfde jaar de status 'blijvend grasland'. Deze vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel zet landbouwers aan om hun tijdelijk grasland langer aan te houden en om te buigen naar blijvend grasland. Deze maatregel belooft landbouwers die inzetten op koolstofopslag onder grasland, in plaats van te scheuren om enkel de status 'blijvend grasland' te vermijden.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag 325 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Looptijd verbintenis: 5 jaar.
- ▶ Enkel percelen gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Het perceel heeft een oppervlakte van minstens 0,30 hectare.
- ▶ Het perceel is in het jaar van de verbintenis aanvraag en in de vier voorafgaande jaren, als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag en is in die periode niet hernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid).
- ▶ Het perceel is in het vijfde jaar dat voorafgaat aan dat jaar van de verbintenis aanvraag, niet als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Percelen waarop een verbintenis wordt afgesloten moeten als grasland aangehouden worden gedurende 5 jaar vanaf het jaar van de verbintenis aanvraag. Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 601 zaaizaad grassen, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700

grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemige, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (>200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.

- ▶ Het perceel wordt in de komende 5 jaar niet geploegd en opnieuw ingezaaid.
- ▶ De bestaande percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest die u in gebruik heeft in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in het jaar van de betalingsaanvraag, moeten in de komende 5 jaar behouden blijven als blijvend grasland.
- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Bedrag per hectare grasland: 325 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2023 een bijkomende bestemming 'TBG' op het betrokken perceel worden aangegeven.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Gedurende de looptijd van de verbintenis moet er jaarlijks een betalingsaanvraag gedaan worden, door de bijkomende bestemming 'TBG' aan te geven op de overeenkomstige percelen.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

BEHOUD MEERJARIG GRASLAND

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 16.03.2023 subsidievoorwaarde toegevoegd: oppervlakte perceel minstens 30 are .
- (2) 03.04.2023: subsidievoorwaarde perceel het hele jaar in eigen gebruik
- (3) 06.04.2023: subsidiebedrag werd aangepast

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Deze ecoregeling belooft landbouwers om percelen waar al minstens 10 jaar grasland op staat nog langer aan te houden als blijvend grasland en deze belangrijke bronnen van koolstofopslag niet om te ploegen en te vernieuwen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag 115 euro/ha voor percelen met 10 tot 14 jaar grasland, 145 euro/ha met minstens 15 jaar grasland ⁽³⁾.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U, bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel grasland moet het huidige en minstens de 9 voorgaande jaren als grasland aangegeven zijn in de verzamelaanvraag.
- ▶ Het perceel grasland is in de laatste 6 jaar en het huidige jaar niet vernieuwd (omgeploegd en opnieuw ingezaaid).
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt minstens 30 are ⁽¹⁾.
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- ▶ Er is op het perceel geen scheurverbod of verbod op wijziging van vegetatie of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging van toepassing.
- ▶ De bestaande percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest die u in gebruik heeft in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in het jaar van de betalingsaanvraag, moeten behouden blijven als blijvend grasland.
- ▶ U heeft het perceel in kwestie het volledige jaar⁽²⁾ in eigen gebruik.

- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 601 zaaizaad grassen, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemige, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (>200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het bedrag wordt berekend per hectare blijvend grasland dat aan de voorwaarden voldoet:

- ▶ Voor grasland dat 10 jaar tot 14 jaar aanligt is het voorziene subsidiebedrag 115 euro/ha⁽³⁾.
- ▶ Voor grasland dat minstens 15 jaar aanligt is het voorziene subsidiebedrag 145 euro/ha⁽³⁾.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Het perceel wordt aangegeven in de verzamelaanvraag met de bijkomende bestemming 'BMG'.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 GOED OM WETEN

Indien u veel graslanden beheert, is het nuttig om ook te kijken naar volgende maatregelen:

- ▶ Ecoregeling 'Ecologisch beheerd grasland'.
- ▶ Agromilieuklimaatmaatregel 'Omzetten van tijdelijk naar blijvend grasland'.

OMSCHAKELING NAAR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 22/06/2023: tabel toegevoegd onder punt 5

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen in omschakeling wordt een twee- of driejarige agromilieuklimaatmaatregel voorzien.

(klik op de logo's om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Looptijd verbintenis 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn
- ▶ Subsidiebedrag 390 - 1.700 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen')
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification).
- ▶ U heeft bij het Departement Landbouw en Visserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.

- ▶ Het perceel is **niet gedeclasseerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag in de **periode van omschakeling**.
- ▶ Het perceel mag tijdens de **laatste vijf jaar voor de start** van de verbintenis geen deel uitgemaakt hebben van een biologische productie-eenheid.
- ▶ Het perceel moet gedurende de looptijd van de verbintenis voor de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ U geeft het perceel **jaarlijks aan in de verzamelaanvraag**. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra deze zich voordoet.
- ▶ Enkel percelen **subsidiabel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Volgende **teelten** komen **niet in aanmerking**: Teelten niet in volle grond, objecten en infrastructuur (poelen, houtkanten, bomenrijen,...), graszoden, natuurlijk grasland met minimumactiviteit, bebossing (inclusief korte omloophout en wijmenaanplantingen), miscanthus, tabak, faunamengsel, bloemenmengsel en braak.
- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.
- ▶ Indien u steun aanvraagt voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Bedrag per hectare, afhankelijk van de teeltgroep:

Teeltgroep	Bedrag
Grasland en meerjarige voederteelten	390 euro/ha
Akkerbouwteelten	900 euro/ha
Fruit, groenten, kruiden en sierteelt	1.700 euro/ha

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan u een bijkomende subsidie van 100 euro/ha aanvragen. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie voor extensieve begrazing'.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ De looptijd van de verbintenis is 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn biologische productiemethode van de teelt:
  - > Standaard: 2 jaar
  - > Meerjarige teelten (fruit- en groenten): 3 jaar

- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag de bijkomende bestemming 'HOB' op het betrokken perceel worden aangegeven. De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Gedurende de looptijd van de verbintenis moet er jaarlijks een betalingsaanvraag gedaan worden, door de bijkomende bestemming 'HOB' aan te geven op de overeenkomstige percelen.
- ▶ Let op: Percelen die op een ander moment worden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Departement Landbouw en Visserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie extensieve begrazing'.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 BIJKOMENDE PREMIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan u een bijkomende subsidie aanvragen.

- ▶ Bijkomende subsidie van 100 euro/ha.
- ▶ U moet beschikken over een veebeslag voor herkauwers.
- ▶ Voor percelen die in aanmerking komen voor een AMKM-omschakeling naar de biologische productiemethode en waarvoor deze ook is aangevraagd.
- ▶ Aan te vragen door – naast 'HOB' - ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Voor percelen grasland die begraasd worden en waarvan de veebezetting niet hoger is dan maximaal 2 GVE per ha, gerekend over alle percelen met aanvraag voor deze bijkomende premie.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	>6 m en < 2 j	0,6
Rund	>2 jaar	1

Diersoort	Categorie	GVE
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

6 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE HOB-VERBINTENIS HEB?

Lopende HOB-verbintenissen gestart in 2021 of 2022 onder de PDPOIII-voorwaarden die nog verder zouden lopen in 2023 en/of 2024 kunnen aangepast worden aan de voorwaarden en bedragen van het nieuwe GLB vanaf 2023. Concreet zullen landbouwers met zo een verbintenis per perceel de keuze krijgen om:

- ▶ Ofwel de lopende verbintenis 'aan te passen' naar de AMKM-verbintenis onder het nieuwe GLB, met bijhorende voorwaarden en subsidiebedragen uit het nieuwe GLB vanaf 2023.
- ▶ Ofwel de lopende HOB-verbintenis stop te zetten (eind 2022). De eerder uitbetaalde HOB-steun voor deze verbintenis wordt dan niet teruggevorderd.

Deze keuze wordt opgevraagd in de verzamelaanvraag 2023.

7 GOED OM WETEN

In de jaren na afloop van de HOB-omschakelingsverbintenis kan, als het perceel nog verder onder biocontrole staat, de subsidie voor 'ecoregeling Toepassing van de biologische productiemethode' aangevraagd worden.

TOEPASSING VAN DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen die al bio zijn, kunnen landbouwers bovenop de steun voor andere ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen hun steun voor toepassing van de biologische productiemethode ontvangen.

(klik op de logo's om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen die biologisch gecertificeerd zijn en de omschakelingsperiode al doorlopen hebben
- ▶ Subsidiebedrag: 50 - 200 euro/ha
- ▶ Combineerbaar met andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, eenjarige of meerjarige ecoteelten,...

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification).
- ▶ U heeft bij het Departement Landbouw en Visserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.
- ▶ Het perceel is **niet gedeclasseerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag **niet meer in de periode van omschakeling**.

- ▶ Het perceel maakt geen deel uit van een nog **lopende HVB-verbintenis**. Zie ook verder bij ‘Wat als ik al een lopende HVB-verbintenis heb?’.
- ▶ Het perceel moet de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Het perceel wordt **aangegeven in de verzamelaanvraag**. Elke wijziging van de initiële aangifte wordt gemeld zodra deze zich voordoet.
- ▶ Enkel percelen **subsidiabel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** of **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.
- ▶ Indien de steun wordt aangevraagd voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is een degressief bedrag per hectare, afhankelijk van het aantal hectaren:

Aantal ha	Bedrag/ha
De eerste 5 ha	200 euro/ha
De volgende 70 ha	100 euro/ha
Hectares boven 75 ha	50 euro/ha

Enkele voorbeelden:

- ▶ Een bedrijf met 4,30 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $4,30 \times 200 \text{ euro/ha} = 860 \text{ euro}$ ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 50 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 200 \text{ euro/ha}) + (45 \times 100 \text{ euro/ha}) = 5.500 \text{ euro}$ ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 82 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 200 \text{ euro/ha}) + (70 \times 100 \text{ euro/ha}) + (7 \times 50 \text{ euro/ha}) = 8.350 \text{ euro}$ ontvangen.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de bijkomende bestemming ‘TBIO’ op het perceel aan te geven.
- ▶ Let op: Percelen die op een ander moment werden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Departement Landbouw en Visserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE HVB-VERBINTENIS HEB?

- ▶ Lopende vijfjarige HVB-verbintenissen gestart in 2019 of 2020 onder de PDPOIII-voorwaarden die nog verder lopen in 2023 en/of 2024 moeten verder uitgedaan worden onder de PDPOIII-voorwaarden en subsidiebedragen.
- ▶ Voor deze percelen kan in 2023 en/of 2024 nog niet ingestapt worden in de nieuwe ecoregeling voor toepassing van de biologische productiemethode en/of andere ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen, tenzij deze ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen wel combineerbaar zouden zijn met de nog lopende HVB-verbintenis.
- ▶ Wisselen naar een andere subsidie wordt beschouwd als een niet-naleving. Als een lopende HVB-verbintenis niet nageleefd wordt, zal de HVB-steun die voor deze verbintenis werd uitbetaald teruggevorderd worden.
- ▶ Op bio-percelen waar geen lopende HVB-verbintenis op zit kan de ecoregeling voor 'Toepassing biologische productiemethode' worden aangevraagd.
- ▶ Op e-loket (www.landbouvwlaanderen.be) kan in de verzamelaanvraag of via de tegel 'Agromilieumaatregelen en boslandbouwsystemen' een 'Overzicht agromilieu- en plattelandsmatregelen' geraadpleegd worden. Hierin wordt o.a. weergegeven wat de start- en eindjaren van de verschillende lopende verbintenissen zijn.
- ▶ Voor nog lopende HVB-verbintenissen worden de bijkomende bestemmingen 'HVB' al zo veel mogelijk voorgevuld in de verzamelaanvraag.

6 GOED OM WETEN

- ▶ Deze subsidie kan gecombineerd worden met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, ...
- ▶ Om in aanmerking te komen voor deze maatregel moet u beschikken over minstens 1 betalingsrecht. Als u een bio-landbouwer bent en nog niet over betalingsrechten zou beschikken, en u vraagt deze subsidie aan, kan een betalingsrecht toegekend worden uit de reserve. Meer informatie in de fiche 'Betalingsrechten uit de Vlaamse reserve'.
- ▶ Voor percelen die nog in omschakeling zijn, kan de subsidie voor de agromilieuklimaatmaatregel 'Omschakeling van de biologische productiemethode' aangevraagd worden.

CONTROLEKOSTEN BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

////////////////////////////////////
Bio-landbouwers kunnen het vaste gedeelte van hun controlekosten terugbetaald krijgen.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Uiterlijk op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag een volledige en ontvankelijke kennisgeving gedaan hebben bij het Departement Landbouw en Visserij voor bio-productie-activiteit.
- ▶ Produceren volgens het lastenboek van de biologische productiemethode en niet geschorst zijn.
- ▶ Geschorste bedrijven komen niet in aanmerking voor het kalenderjaar waarin de schorsing is opgelegd.
- ▶ Beschikken over minstens één actieve exploitatie gelegen in het Vlaams Gewest.
- ▶ De begunstigde verklaart over de periode van 1 januari 2021 tot 31 december 2023 in totaal minder dan 20.000 euro de-minimissteun in de landbouwsector toegekend gekregen te hebben.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Het subsidiebedrag is beperkt tot het vaste gedeelte van de jaarlijkse controlekosten voor primaire productie, exclusief BTW.
- ▶ Kosten voor verscherpte controles en de kosten voor gemengde activiteit komen niet in aanmerking.
- ▶ Wordt jaarlijks bepaald op basis van het aantal aanvragen en het beschikbare budget.
- ▶ Maximaal 400 euro per kalenderjaar.

Het door de Vlaamse overheid voorziene steunbedrag is de-minimissteun, zoals bepaald in de de-minimisverordening nr. 1408/2013⁴, voor activiteiten die verband houden met de productie van landbouwproducten. Meer info over de-minimissteun is te vinden op

<https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/steunmelding/staatssteun/de-minimissteun>

---

⁴ Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector, gewijzigd bij verordening (EU) nr. 2019/316 van de Commissie van 21 februari 2019

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ In de verzamelaanvraag op de pagina 'Bio' onder 'Controlekosten van de biologische productiemethode' 'ja' aanvinken.
- ▶ De controleorganen geven hun facturatiegegevens rechtstreeks door aan het Departement Landbouw en Visserij.
- ▶ Als de landbouwer een ander bedrag dan datgene dat werd gefactureerd door het controleorgaan, wenst terugbetaald te krijgen, moet dit voor 31 oktober 2023 gemeld worden aan het Departement Landbouw en Visserij.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is **NIET** combineerbaar met de steun verkregen voor de certificatiekosten voor biologische productie die wordt uitbetaald in het kader van de 'GMO-verordening Groenten en Fruit'.
- ▶ Deze subsidie is **WEL** combineerbaar met de hectaresteen voor de biologische productiemethode.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE:

CERTISYS BVBA
K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
T 09 245 82 36 | F 081 60 03 13
www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA
Statiestraat 164, 2600 Berchem
T 03 287 37 60 | F 03 287 37 61
www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION
Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal
T 04 240 75 00 | F 04 240 75 10
www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

HECTARESTEUN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE - UITDOVEND

////////////////////////////////////
Let op! Deze fiche gaat enkel over de nog lopende hectaresteen voor voortzetting bio (HVB) verbintenissen.

Op bio-percelen waar in 2019 of 2020 een vijfjarige HVB-verbintenis (hectaresteen voor voortzetting bio in vorige GLB) werd gestart, blijft deze HVB-verbintenis nog 1 of 2 jaar uitdovend verder lopen (tem. 2023 resp. 2024). De info over deze HVB-verbintenissen is vermeld op deze fiche.

Voor andere bio-subsidies ikv nieuw GLB: zie [AMKM/ECOREGELING De omschakeling naar en toepassing van de biologische productiemethode](#)

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid en het voorkomen van overbemesting en met betrekking tot biodiversiteit en diergezondheid. De biologische landbouw draagt bovendien bij tot het voorkomen van verontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen, luchtverontreiniging alsook tot het voorkomen van verontreiniging van het (oppervlakte)water.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Uw perceel is aangegeven in de verzamelaanvraag voor biocertificering en staat onder controle van een door de Vlaamse overheid erkend controleorgaan voor de biologische productiemethode (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification; zie onderaan voor de contactgegevens).
- ▶ Uw perceel werd in het betrokken jaar niet gedeclasseerd. Uw bedrijf of product werd niet geschorst.
- ▶ U geeft uw perceel jaarlijks aan in de verzamelaanvraag. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ Indien u hectaresteen voor meerjarige fruitteelt aanvraagt voor hoogstammige fruit- of notenbomen, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan 5 jaar voordien werden aangeplant, gecommmercialiseerd worden.
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De volledig ingezaaide of beteelde oppervlakte komt in aanmerking voor de subsidie, alsook de onverharde oppervlakte die noodzakelijk is voor de teeltwerkzaamheden.
- ▶ Om in aanmerking te komen voor hectaresteen voor meerjarige fruitteelten, moeten hoogstammige fruitbomen een dichtheid hebben van minimum 15 bomen/ha (homogeen verspreid over het perceel). Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.

- ▶ Onder meer tabak, champignons, bos, spontane bedekking, gronden in natuurbeheer, teelten niet in volle grond en sierteelt komen NIET in aanmerking voor de subsidie. (Zie 'Tabel teeltcodes' voor de volledige lijst van teelten die wel en niet in aanmerking komen voor hectaresteen op de webpagina ['Tabellen'](#)).
- ▶ U heeft de percelen waarop u de biologische productiemethode toepast, in eigen gebruik vanaf 30 april en gedurende de volledige teeltperiode van de hoofdteelt. Als uitzondering op het in eigen gebruik hebben, wordt het sluiten van een inscharringscontract toegestaan.
- ▶ De betalingsrechten kunnen enkel geactiveerd worden door de landbouwer die deze subsidie aanvraagt.

2 SUBSIDIEBEDRAGEN

Het bedrag dat u jaarlijks kunt ontvangen is afhankelijk van de teelt op de percelen:

Jaarlijks subsidiebedrag per teeltgroep (euro/ha)	Voortzetting
Eenjarige akkerbouw- en ruwvoederteelten	260
Eenjarige fruit- en groenteteelten en kruiden	400
Beschutte teelten	400
Grasland en meerjarige voederteelten	120
Meerjarige fruit- en groenteteelten en kruiden	210

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Verbintenissen voor hectaresteen voor voortzetting van de biologische productiemethode zijn vijfjarige verbintenissen per perceel.
- ▶ Gedurende de looptijd van uw verbintenis, doet u jaarlijks een betalingsaanvraag door de bijkomende bestemming 'HVB' aan te geven op de overeenkomstige percelen in uw verzamelaanvraag.
- ▶ Percelen die op een ander moment werden omgeschakeld moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ U moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aanduiden welke percelen u wenst te laten certificeren door uw controleorgaan. Het departement Landbouw en Visserij geeft deze percelen dan door aan uw controleorgaan.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

Hectaresteen voor de biologische productiemethode (HVB – PDPOIII) is op eenzelfde perceel combineerbaar met een aantal ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen: zie combinatietabellen

Hectaresteen voor de biologische productiemethode is eveneens combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

CERTISYS BVBA

K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent

T 09 245 82 36 | F 081 60 03 13

www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA

Statiestraat 164, 2600 Berchem

T 03 287 37 60 | F 03 287 37 61

www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION

Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal

T 04 240 75 00 | F 04 240 75 10

www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

6 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE HVB-VERBINTENIS HEB?

- ▶ Lopende vijfjarige HVB-verbintenissen gestart in 2019 of 2020 onder de PDPOIII-voorwaarden die nog verder lopen in 2023 en/of 2024 moeten verder uitgedaan worden onder de PDPOIII-voorwaarden en subsidiebedragen.
- ▶ Voor deze percelen kan in 2023 en/of 2024 nog niet ingestapt worden in de nieuwe ecoregeling voor toepassing van de biologische productiemethode en/of andere ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen, tenzij deze ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen wel combineerbaar zouden zijn met de nog lopende HVB-verbintenis.
- ▶ Wisselen naar een andere subsidie wordt beschouwd als een niet-naleving. Als een lopende HVB-verbintenis niet nageleefd wordt, zal de HVB-steun die voor deze verbintenis werd uitbetaald teruggevorderd worden.

- ▶ Op bio-percelen waar geen lopende HVB-verbintenis op zit kan de ecoregeling voor 'Toepassing biologische productiemethode' worden aangevraagd.
- ▶ Op e-loket (www.landbouwwlaanderen.be) kan in de verzamelaanvraag of via de tegel 'Agromilieumaatregelen en boslandbouwsystemen' een 'Overzicht agromilieu- en plattelandsmaatregelen' geraadpleegd worden. Hierin wordt o.a. weergegeven wat de start- en eindjaren van de verschillende lopende verbintenissen zijn.
- ▶ Voor nog lopende HVB-verbintenissen worden de bijkomende bestemmingen 'HVB' al zo veel mogelijk voorgevuld in de verzamelaanvraag.

7 LEES OOK

- ▶ De fiche 'Subsidies voor agromilieumaatregelen – algemeen' voor de algemene subsidievoorwaarden, herzieningsclausule, niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden en verklaringen.
- ▶ De fiche 'Subsidiabiliteit van landbouwareaal' voor meer info over welke types arealen er moeten aangegeven in de verzamelaanvraag.

8 MEER INFORMATIE

Richt u tot uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij voor bijkomende informatie. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beherdiensten' op de webpagina [Tabellen](#).

AANPLANT BOSLANDBOUWSYSTEMEN

GOEDGEKEURDE INSCHRIJVINGEN 2022

////////////////////////////////////
Een boslandbouwsysteem, ook wel agroforestry genoemd, is het combineren op eenzelfde landbouwperceel van een landbouwteelt met een aanplanting van bomen. Door deze teeltcombinatie wordt houtopbrengst en een landbouwteelt als gelijkwaardig doel op een perceel beoogd. Door een beredeneerde keuze van bomen en een goede voorbereiding van de aanplant kan een resultaat geboekt worden dat hoger ligt dan de afzonderlijke teelten.

Boslandbouw zorgt zowel voor een ecologische als een economische meerwaarde, door onder meer het aantrekken van natuurlijke vijanden voor plaagbeheersing, het vasthouden van nutriënten die na bladval vrijkomen voor de volgende teelt, het verhogen van de organische stof in de bodem en het beschermen van teelten tegen hevige wind. Tegenover de negatieve effecten die bomen veroorzaken, zoals het beslag op de grond en een verminderde gewasopbrengst vlakbij de bomen door het schaduweffect, staat een besparing op externe inputs en een hogere opbrengst die gerealiseerd wordt bij het kappen van de bomen.

1 EENMALIGE SUBSIDIE NA AANPLANT: SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Maximaal 80% van de aanplantkosten (exclusief BTW) wordt gesubsidieerd.
- ▶ De volgende kosten komen in aanmerking:
  - > aankoopkosten voor de bomen;
  - > kosten voor de arbeid en het machinale werk voor het planten, verstevigen en beschermen van de bomen;
  - > aankoopkosten voor verstevigings- en beschermingsmateriaal van de bomen. **Let op:** kosten voor bodemverbeteraar of compost komen niet in aanmerking.
- ▶ De bovenstaande kosten komen enkel in aanmerking:
  - > als ze worden aangetoond met factuur en betalingsbewijs;
  - > als ze betrekking hebben op de bomen geplant in het najaar 2022 - voorjaar 2023;
  - > na de goedkeuring van de inschrijving door het Departement Landbouw en Visserij,
- ▶ Indien u zelf de plantwerkzaamheden uitvoert, wordt een forfaitair bedrag van 200 euro/ha uitbetaald. In dit geval kunnen geen andere kosten voor arbeid en machinaal werk voor planten, verstevigen en beschermen van de bomen worden betaald.
- ▶ Indien u onderhevig bent aan de wet op de overheidsopdrachten, moet u de nodige procedures correct volgen. U moet de nodige bewijsstukken hiervan op vraag kunnen voorleggen. De administratie controleert de gevolgde procedures.
- ▶ De minister kan het steunpercentage en het forfaitaire bedrag aanpassen afhankelijk van de budgettaire noodzaak.

2 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Elk boslandbouwperceel:
  - > is gelegen in het Vlaamse gewest;
  - > is in eigendom of in eigen gebruik van de begunstigde (schriftelijke toestemming nodig van de eigenaar);
  - > moet in de twee voorgaande verzamelaanvragen geregistreerd geweest zijn als landbouwperceel;
  - > heeft een oppervlakte van ten minste 0,5 ha;
  - > bevat:
    - * minimaal 30 bomen per hectare;
    - * maximaal 200 bomen per hectare;
    - * een homogene verspreiding van de bomen over het perceel.

Let op! Indien een perceel meer dan 100 bomen per hectare bevat, kunnen er geen betalingsrechten worden op geactiveerd. Indien het over geïsoleerde fruitbomen gaat die geregeld een oogst opleveren, geldt er geen maximale densiteit van bomen voor de activering van betalingsrechten.

- ▶ Alle bomen zijn toegelaten behalve laagstamfruitbomen, halfstamfruitbomen, naaldbomen, Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en Valse acacia (*Robinia pseudoacacia*).
- ▶ De aangeplante bomen moeten ten minste 10 jaar behouden blijven, afgestorven bomen moeten binnen twee jaar vervangen worden.

Let op! Bomen die in het kader van de aanplantsubsidie tot en met voorjaar 2014 (PDPO II) werden aangeplant, moeten 15 jaar behouden blijven.

- ▶ Tussen de bomen moet een landbouwteelt toegepast worden die 10 jaar lang jaarlijks in de verzamelaanvraag als hoofdteelt wordt aangegeven.

Let op! Bij boslandbouwpercelen in het kader van de aanplantsubsidie tot en met voorjaar 2014 (PDPO II), is dit 15 jaar.

- ▶ Erfbeplanting komt niet in aanmerking.
- ▶ Als u de subsidievoorwaarden niet naleeft, dan moet u de ontvangen subsidie terugbetalen.

3 SUBSIDIE AANVRAGEN VOOR AANPLANT NAJAAR 2022 – VOORJAAR 2023 – AL GOEDGEKEURDE INSCHRIJVINGEN

Enkel landbouwers die op uiterlijk 16 september 2022 hebben ingeschreven (stap 1) voor de aanplantsubsidie voor aanplant najaar 2022 – voorjaar 2023 en een goedkeuring van hun inschrijving hebben ontvangen van het Departement Landbouw en Visserij kunnen hun betaling aanvragen in de verzamelaanvraag 2023.

De effectieve betalingsaanvraag gebeurt via de verzamelaanvraag door het aangeven van de bijkomende bestemming 'BLS' bij de percelen en het invullen van de **werkelijke kosten exclusief BTW** waarvoor subsidie wordt aangevraagd in de betalingsaanvraag. De bijkomende bestemming BLS wordt al zo veel mogelijk vooraf ingevuld op basis van de inschrijving. De facturen, betalingsbewijzen en het

eigendomsbewijs of schriftelijke toestemming van de eigenaar moeten mee opgeladen worden op het e-loket of ten laatste 30 juni 2023 bezorgd worden aan uw buitendienst.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 COMMUNICATIEVERPLICHTINGEN

Het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III) wordt gefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), de Vlaamse overheid en de Vlaamse provincies.

Als u subsidies krijgt in het kader van PDPO III (waaronder de aanplantsubsidie boslandbouwsystemen) moet u mogelijks een aantal communicatieverplichtingen naleven. De naleving van deze verplichtingen wordt gecontroleerd bij het indienen van uw betalingsaanvraag en verder opgevolgd op het terrein.

Meer informatie vindt u op onze website: [Communicatieverplichtingen begunstigden](#)

AANPLANT BOSLANDBOUWSYSTEMEN

NAJAAR 2023

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 28/02/2022: subsidievoorwaarde toegevoegd

Een boslandbouwsysteem, ook wel agroforestry genoemd, is het combineren op eenzelfde landbouwperceel van een landbouwteelt met een aanplanting van bomen. Door deze teeltcombinatie wordt houtopbrengst en een landbouwteelt als gelijkwaardig doel op een perceel beoogd. Door een beredeneerde keuze van bomen en een goede voorbereiding van de aanplant kan een resultaat geboekt worden dat hoger ligt dan de afzonderlijke teelten.

Boslandbouw zorgt zowel voor een ecologische als een economische meerwaarde, door onder meer het aantrekken van natuurlijke vijanden voor plaagbeheersing, het vasthouden van nutriënten die na bladval vrijkomen voor de volgende teelt, het verhogen van de organische stof in de bodem en het beschermen van teelten tegen hevige wind. Tegenover de negatieve effecten die bomen veroorzaken, zoals het beslag op de grond en een verminderde gewasopbrengst vlakbij de bomen door het schaduweffect, staat een besparing op externe inputs en een hogere opbrengst die gerealiseerd wordt bij het kappen van de bomen.

Klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel voor nieuwe boslandbouwsystemen
- ▶ Subsidie als niet-productieve investeringssteun: maximaal 75% van de aanplantkosten

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Elk boslandbouwperceel:
  - > is gelegen in het Vlaamse gewest;
  - > is in uw eigendom of in eigen gebruik (schriftelijke toestemming nodig van de eigenaar);

- > u heeft het perceel in kwestie in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt in het jaar van de betalingsaanvraag;
- > moet in het jaar van de steunaanvraag en in minstens een van de twee jaren voorafgaand aan dat jaar in landbouwgebruik geweest zijn en aangegeven in de verzamelaanvraag;
- > heeft een oppervlakte van ten minste 0,5 ha;
- > bevat:
  - * minimaal 30 bomen per hectare;
  - * maximaal 200 bomen per hectare. U kan hiervan afwijking aanvragen door het indienen van een gedetailleerd aanplantingsplan met bijhorende motivatie over het doel van het boslandbouwsysteem. De beoordelingscommissie oordeelt dan of de aanplant een landbouwsysteem blijft.
  - * een homogene verspreiding van de bomen over het perceel.
- ▶ Alle bomen zijn toegelaten behalve laagstamfruitbomen, naaldbomen en invasieve soorten die opgenomen zijn in de Alterias-lijst.
- ▶ **In het geval hoogstammige bomen aangeplant worden, wordt de maximale plantmaat beperkt tot HS10/12, blote wortel ⁽¹⁾.**
- ▶ De aangeplante bomen moeten ten minste 10 jaar behouden blijven, afgestorven bomen moeten binnen twee jaar vervangen worden. Als de bomen als hakhout worden beheerd, worden ze vervangen of laat men ze opnieuw uitlopen.
- ▶ Tussen de bomen moet een landbouwteelt toegepast worden die 10 jaar lang jaarlijks in de verzamelaanvraag als hoofdteelt wordt aangegeven.
- ▶ Erfbeplanting komt niet in aanmerking.
- ▶ De aanplant gebeurt op vrijwillige basis en is geen onderdeel van een verplichte aanplant in het kader van een vergunning of compensatie.
- ▶ de wettelijk opgelegde vergunningen zijn verkregen.

2 EENMALIGE SUBSIDIE NA AANPLANT: SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Maximaal 75% van de aanplantkosten (exclusief BTW) wordt gesubsidieerd
  - > de volgende kosten komen in aanmerking:
    - * aankoopkosten voor de bomen;
    - * kosten voor de arbeid en het machinale werk voor het planten, verstevigen en beschermen van de bomen;
    - * aankoopkosten voor verstevigings- en beschermingsmateriaal van de bomen.
  - > de bovenstaande kosten komen enkel in aanmerking
    - * als ze worden aangetoond met factuur en betalingsbewijs;
    - * als ze betrekking hebben op de bomen geplant na een goedgekeurde inschrijving;
  - > Als u zelf de plantwerkzaamheden uitvoert wordt een forfaitair bedrag van maximaal 8 euro/boom uitbetaald. In dit geval kunnen geen andere kosten voor arbeid en machinaal werk voor planten, verstevigen en beschermen van de bomen worden betaald.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ De subsidieaanvraag verloopt in twee stappen. Een inschrijving voorafgaand aan een betalingsaanvraag.
- ▶ De inschrijving voor de aanplantsubsidie gebeurt uiterlijk 15 september 2023 en bevat de volgende elementen;
  - > De percelen waarop het boslandbouwsysteem wordt aangelegd.
  - > Voor elk perceel het eigendomsbewijs of de toestemming van de eigenaar om de bomen aan te planten.
  - > De boomsoorten en het aantal bomen per soort die aangeplant zullen worden.
  - > Een gedetailleerde raming van de kosten voor het planten van de bomen.
- ▶ U ontvangt een bericht over de goedkeuring van de inschrijving uiterlijk op 15 oktober 2023.
- ▶ Na aanplant dient u een betalingsaanvraag in via de verzamelaanvraag 2024.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

ONDERHOUD BOSLANDBOUWSYSTEMEN

Boslandbouw is een duurzaam productiesysteem dat landbouwgewassen of veehouderij doelbewust combineert met houtige gewassen op éénzelfde perceel.

Aanleg van boslandbouwsystemen wordt aangemoedigd via financiële ondersteuning vanuit de interventie 'Niet-productieve investeringen voor milieu- en klimaatdoelen'.

Een goed onderhoud en behoud van de aangelegde en bestaande boslandbouwsystemen is van belang om beide teeltsystemen, zowel de landbouwteelt als de boomteelt, elkaar te laten versterken op lange termijn en om hun milieu- en klimaatbijdragen niet verloren te laten gaan. Een correct en tijdig onderhoud van de boomcomponent is essentieel om de ecosysteemdiensten en andere voordelen die het boslandbouwsysteem biedt te optimaliseren.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel voor bestaande boslandbouwsystemen
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatverbintenis, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 270 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het boslandbouwsysteem in kwestie voldoet aan de voorwaarden opgelegd voor de aanplant van boslandbouwsystemen.
- ▶ De bomen van het boslandbouwsysteem
  - > Worden jaarlijks gesnoeid om kwaliteitshout te verkrijgen of om fruitproductie te stimuleren;
  - > De snoei moet duidelijk zichtbaar zijn op het terrein.
- ▶ De strook tussen de bomen of de zone rond de bomen wordt beheerd om de groei van de bomen niet te hinderen. Deze oppervlakte mag niet behandeld worden met herbiciden. De zone wordt begrensd door de straal van de boomkruin in kwestie.
- ▶ De aanwezige veebescherming rond de bomen wordt onderhouden zodat de bomen beschermd blijven. Het materiaal voor wildbescherming wordt tijdig verwijderd of vervangen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Bedrag per hectare: 270 euro

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2023 de bijkomende bestemming BLO aangegeven worden op het perceel.
- ▶ Voor het boslandbouwperceel moet volgende informatie aangegeven worden bij Perceelsinfo - detail
  - > Boomsoort;
  - > Aantallen bomen per boomsoort;
  - > Aanplantjaar van de eerste bomen die deel uitmaken van het boslandbouwsysteem;
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Gedurende de looptijd van de verbintenis moet er jaarlijks een betalingsaanvraag gedaan worden, door de bijkomende bestemming BLO aan te geven op de overeenkomstige percelen.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

PRECISIELANDBOUW: AUTOMATISCHE GPS- OF RTK-GPS-AANSTURING

Door de automatische aansturing van landbouwmachines via gps wordt voorkomen dat er overlapping is in de stroken waar meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen toegediend worden. Daardoor kan er bespaard worden op gewasbeschermingsmiddelen, vloeibare kunstmeststoffen en korrelmeststoffen (alle kunstmest en organische mest die in korrelvorm toegediend wordt) en zal de milieu- en klimaatimpact ervan verminderen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Bedrijfsmaatregel
- ▶ Eenjarige verbintenis
- ▶ Subsidie voor techniek: 7 – 90 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieu-klimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt** tijdens de verbintenstermijn.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.
- ▶ U heeft minstens een betalingsrecht geactiveerd
- ▶ Bij het **toedienen van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen op de subsidiabele hoofddeelt**, moet u gebruik maken van precisielandbouw door automatische gps-aansturing of automatische RTK (Real Time Kinematic)-gps-aansturing.

- ▶ U stelt relevante **informatie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de deelnemende percelen ter beschikking**.
- ▶ Er moet op **minstens 80% van het areaal** subsidiabele hoofdteelten precisielandbouw worden toegepast.
- ▶ Als u gewasbeschermingsmiddelen toedient via precisielandbouw bent u verplicht om **vloeibare kunstmeststoffen** die u eventueel wil gebruiken, ook toe te dienen via die techniek.
- ▶ Volgende arealen worden NIET meegeteld om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen:
  - > het areaal teelten op landbouwpercelen waarvoor een **beheerovereenkomst** gesloten is, met uitzondering van de beheerovereenkomst waterkwaliteit.
  - > Teelten waarbij verticale spuittechnieken zoals meerjarige fruitteelten, hop, laanbomen worden toegepast
  - > het areaal teelten **in serre of onder permanente overkapping**.
  - > landbouwpercelen met **grasland en meerjarige voedergewassen** die in het kader van de **biologische productiemethode** zijn aangemeld en onder controle zijn van een erkend controleorgaan en die niet gedeclasseerd zijn als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt.
  - > Percelen waarop andere ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen werden aangevraagd (zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn).
  - > Percelen in kwetsbaar natuurgebied waarop geen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen is toegestaan (2 GVE-gebied).
- ▶ Het **afkantstrooien** van korrelmeststoffen is altijd verplicht bij alle graslanden. Bij akkerland is afkantstrooien verplicht wanneer korrelmeststoffen gestrooid worden vóór zaaien of planten. Deze voorwaarde geldt niet als er gewerkt wordt met een pneumatisch strooier.
- ▶ U houdt een **perceelsfiche of teeltfiche** bij waarin elke uitgevoerde handeling wat verband heeft met de maatregel op het perceel of de percelen wordt opgenomen, met vermelding van de identificatie van het perceel, de hoofdteelt, de datum van elke handeling, de aard van de handeling, het gps-type (RTK of niet), het merk van de gps en de uitvoerder van de handeling.
- ▶ U kan bij een controle aantonen dat de **machines onmiddellijk ter beschikking** zijn met functionerende aansturing. Als een loonwerker de precisielandbouw uitvoert kan u facturen voorleggen van de loonwerker (zie verder).
- ▶ U houdt volgende **documenten ter beschikking** en kan deze op verzoek van het Departement Landbouw en Visserij onmiddellijk voorleggen:
  - > **Perceelsfiche of teeltfiche** (zoals hierboven beschreven)
  - > Als een loonwerker de precisielandbouw uitvoert: **facturen van de loonwerker** op uw naam, met vermelding van elke uitgevoerde handeling, de datum van de handeling, het gps-type (RTK of niet) en het merk van de gps. Ook minstens eenduidige locatiegegevens zoals X- en Y-coördinaten of perceelsnummer uit uw verzamelaanvraag. En indien van toepassing de verklaring dat de voorwaarde rond het kant af strooien is nageleefd. U vindt een voorbeeld van de facturen op onze website.
  - > Om de toepassing van precisielandbouw op **elk betreffend perceel** aan te tonen, beschikt u over **één van de volgende bewijsstukken**:
    - * Ofwel as-applied-kaart(en), dit zijn kaarten die aangeven waar de toediening van gewasbeschermingsmiddelen, korrelmeststoffen daadwerkelijk uitgevoerd is,
    - * Ofwel geotagged-foto's die genomen zijn via de [LV-AgriLens-applicatie](#).

* Ofwel factuur van loonwerker (zoals hierboven beschreven)

2 SUBSIDIEBEDRAG

Opper- vlakte	gps- aansturing	gps-aansturing	RTK-gps-aansturing	RTK-gps-aansturing
	gewas- beschermingsmidde- len OF korrelmeststoffen (1)	gewas- beschermingsmiddelen EN korrelmeststoffen (2)	gewas- beschermingsmid- delen OF korrelmeststoffen (1)	gewas- beschermingsmid- delen EN korrelmeststoffen (2)
Eerste 10 ha	max. 60 euro/ha	max. 75 euro/ha	max. 75 euro/ha	max. 90 euro/ha
Volgende 10 ha	max. 35 euro/ha	max. 50 euro/ha	max. 50 euro/ha	max. 65 euro/ha
Volgende 80 ha	max. 7 euro/ha	max. 10 euro/ha	max. 10 euro/ha	max. 15 euro/ha

- ▶ De subsidie wordt uitbetaald **enkel voor de percelen waarop precisielandbouw daadwerkelijk wordt toegepast.**
- ▶ De subsidie wordt **beperkt tot een areaal van 100 hectare subsidiabele hoofdteelten** per bedrijf.
- ▶ Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van:
  - > de totale oppervlakte die in aanmerking komt voor deze ecoregeling en waarop precisielandbouw wordt toegepast;
  - > of het gaat om gps-aansturing of RTK-gps-aansturing;
  - > of de precisielandbouw wordt toegepast voor gewasbeschermingsmiddelen (eventueel inclusief vloeibare kunstmeststoffen) **én** korrelmeststoffen **of** voor minimum één van beide op het perceel:
    - (1) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen OF korrelmeststoffen** wanneer u dat op al de percelen van minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte **één van voornoemde behandelingen** doet. Dit wil zeggen: alle gewasbeschermingsmiddelen ofwel korrelmeststoffen met gps-aansturing toepassen. Eveneens wanneer u aan voldoende oppervlakte komt door op enkele percelen de gewasbeschermingsmiddelen met gps toe te passen en op de andere percelen korrelmeststoffen.
    - (2) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen EN korrelmeststoffen** wanneer u dat op al de percelen van minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte doet.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor deze maatregel zal via **verzamel aanvraag 2023** verlopen. De subsidie wordt aangevraagd door de één van de vier mogelijke bijkomende **bestemmingen** op te geven **bij de percelen** waarop u precisielandbouw toepast.

- ▶ **PAGE:** gps-aansturing van gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen.
- ▶ **PAGO:** gps-aansturing van gewasbeschermingsmiddelen of korrelmeststoffen.
- ▶ **PARE:** RTK-gps-aansturing van gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen.
- ▶ **PARO:** RTK-gps-aansturing van gewasbeschermingsmiddelen of korrelmeststoffen.

U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

PRECISIELANDBOUW: PLAATSSPECIFIEK BEKALKEN

Een toepassing van precisielandbouw is het plaats specifiek toedienen van inputs op basis van perceelsgegevens (bodemgegevens, gewasbeelden of opbrengstgegevens). Omdat in de praktijk het plaats specifiek bekalken op basis van taakkaarten al het verst ontwikkeld is, wordt deze toepassing van precisielandbouw ondersteund. Daarenboven is een optimale pH essentieel voor goede opname van nutriënten én een parameter die relatief snel kan verbeteren.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarig
- ▶ Subsidie voor techniek: 100 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend. Zo mag er bijvoorbeeld geen terugbetaling van de bodemscan/opmaak taakkaart via de GMO-subsidie worden aangevraagd.
- ▶ Er wordt een **taakkaart aangemaakt** voor plaats specifieke bekalking. Onder taakkaart wordt een met behulp van grondmonsters gekalibreerde kaart verstaan die informatie over pH-variaties in de bodem weergeeft en plaats specifiek bekalkingsadvies geeft op basis van een **bodemscan** van het perceel.
- ▶ De taakkaart is aangemaakt vanaf **30 september 2021** op basis van een recente bodemscan.

- ▶ Het landbouwperceel in kwestie wordt **plaatsspecifiek bekalkt in 2023** op basis van de opgemaakte taakkaart.
- ▶ Elk perceel komt maximum 1 keer om de 3 jaar in aanmerking voor een subsidie aangezien een taakkaart meerdere jaren kan gebruikt worden.
- ▶ U houdt een **perceelsfiche** bij waarin elke uitgevoerde bekalking wordt opgenomen, met vermelding van de identificatie van het perceel, de datum van elke handeling, het merk van de gps en de uitvoerder.
- ▶ U volgende **documenten ter beschikking** en kan deze op verzoek van het Departement Landbouw en Visserij onmiddellijk voorleggen:
  - > **Perceelsfiches** (zoals hierboven beschreven)
  - > **Facturen van loonwerker** die de precisiebekalking uitvoerde als dat van toepassing is, facturen op uw naam.
  - > Om de **toepassing van de precisiebekalking op betreffende perceel aan te tonen**, beschikt u over:
    - * Ofwel as-applied-kaarten die aangeven waar de bekalking daadwerkelijk uitgevoerd is;
    - * Ofwel geotagged-foto's die genomen zijn via de [LV-AgriLens-applicatie](#);
    - * Ofwel factuur van loonwerker met minstens eenduidige locatiegegevens zoals X- en Y-coördinaten of perceelsnummer uit uw verzamelaanvraag.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is 100 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' zal via de **verzamelaanvraag 2023** verlopen. De subsidie wordt aangevraagd door de bijkomende bestemming 'PK' op te geven bij de percelen waarop u plaatsspecifieke bekalking toepast.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

BODEMPASPOORT VOOR EEN DUURZAAM BODEMBEHEER OP BEDRIJFSNIVEAU

Met het oog op een verbetering van de bodemkwaliteit, wil deze interventie de landbouwer aanmoedigen het bodempaspoort te gebruiken. Het bodempaspoort helpt de landbouwer meer inzicht te krijgen in de bodem van zijn gebruikspcelen en stimuleert een duurzaam bodembeheer.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarig, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Nemen van bodemstalen
- ▶ Deelname aan andere ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel
- ▶ Subsidiebedrag: 5 – 15 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook deel aan een ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel in het kader van een duurzame landbouw.

1.1 BODEMSTALEN

- ▶ U laat in het kalenderjaar van de steunaanvraag minstens volgend **aantal bodemstalen nemen op uw percelen en analyseren** door een **erkend laboratorium dat geconnecteerd is met DjustConnect**:
  - > voor de eerste 10 hectare: op minstens 2 percelen een bodemanalyse;
  - > per volgende 10 hectare: op minstens 1 perceel een bodemanalyse.
- ▶ De bodemanalyse omvat minstens de bepaling van het organische koolstof-, fosfor- en kaliumgehalte en de zuurtegraad.
- ▶ U activeert in 2023 minstens één (Vlaams en/of Waals) betalingsrecht voor de basisinkomenssteun voor duurzaamheid.
- ▶ Het subsidiebedrag en de voorwaarde met betrekking tot het aantal te nemen stalen heeft alleen betrekking op:
  - > De subsidiabele percelen die in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt**;
  - > De percelen die gelegen zijn in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.

- ▶ U zorgt ervoor dat de data van de bodemanalyses worden **ontsloten via het bodempaspoort** op het e-loket Landbouw en Visserij ten laatste 31 december 2023. Dat is enkel mogelijk als u de bodemanalyses laat uitvoeren door een erkend laboratorium, dat deze data ontsluit via DjustConnect. Meer informatie hierover vindt u terug op de website, wanneer deze mogelijkheid beschikbaar is.

1.2 DUURZAAMHEIDSMAAATREGEL

Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook een maatregel in het kader van een duurzame landbouw. U sluit om te voldoen aan deze voorwaarde in 2023 een verbintenis af voor minstens één van volgende ecoregelingen of heeft voor het betreffende aanvraagjaar minstens een verbintenis afgesloten of lopen voor één van volgende agromilieuklimaatmaatregelen:

- ▶ Ecoregelingen:
  - > Behoud meerjarig grasland;
  - > Ecologisch beheerd grasland:
    - * Ecologisch beheer;
    - * Top up begrazing;
  - > Organisch koolstofgehalte bodem in bouwland:
    - * Teeltplan;
    - * Aanvoer;
    - * Resultaat;
  - > Ecoteelten:
    - * Eenjarige eiwitteelten;
    - * Eenjarige teelten voordeel voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
    - * Faunavriendelijke teelten:
      - Zomergraan/voorjaarsbraak;
      - Faunamengsel;
    - * Faunavriendelijke nateelten in soortenbeschermingsgebied.
  - > Voortzetting van de biologische productiemethode;
  - > Bufferstroken - grasbufferstrook erosie;
  - > Mechanische onkruidbestrijding;
  - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - aanleg drempels;
  - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - niet kerende bodembewerking;
  - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - vollevelds inzaai;
  - > Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen;
  - > Precisielandbouw: automatische gps of RTK-gps-aansturing;
  - > Precisielandbouw: plaats specifieke bekalking.
- ▶ Agromilieuklimaatmaatregelen:
  - > De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland;
  - > Ecoteelten - meerjarige eiwitteelten;
  - > Ecoteelten - meerjarige teelten met positieve impact voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
  - > Omschakeling naar de biologische productiemethode ;
  - > Onderhoud boslandbouwsystemen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal hectare dat u in gebruik heeft voor de **hoofddeelt** in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**:

- ▶ een bedrag van maximaal **15 euro** per hectare voor de **eerste 20 hectare**;
- ▶ een bedrag van maximaal **10 euro** per hectare voor de **volgende 25 hectare**;
- ▶ een bedrag van maximaal **5 euro** per hectare voor de **volgende 55 hectare**.

De subsidie wordt uitbetaald voor maximaal 100 ha van de subsidiabele oppervlakte.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'bodempaspoort voor een duurzaam bodembeheer op bedrijfsniveau' zal via de **verzameliaanvraag 2023** verlopen.

In het scherm 'Bodempaspoort' onder het menu-item Plant/bodem vinkt u aan dat u wil deelnemen aan de subsidiemaatregel.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

INZAAI VAN EENJARIGE MILIEU-, BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE EN/OF KLIMAATBESTENDIGE TEELTEN (ECOTEELTEN)

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 27/02/2023: onder punt 3 'EEN' is nateelt in plaats van hoofdteelt
- (2) 26/04/2023: juiste link toegevoegd naar de fiche "Hennepteelt"
- (3) 02/05/2023: Onder punt 1.4 - uiterste indieningsdatum 7 mei voor voorjaarsbraak
- (4) 9/05/2023: Punt 1.1 verduidelijking gewasrotatie bedrijfsniveau.
- (5) 22/05/2023: punt 1.4: faunamengsel: geen gewasbescherming toegelaten

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Een eerste groep omvat een aantal 1-jarige eiwitteelten in het kader van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn vooral vlinderbloemigen, maar ook mengteelten van vlinderbloemigen met granen. Een tweede groep bestaat uit een aantal diepwortelende maaigewassen die van nature een positief effect hebben op de bodemkwaliteit. Een derde groep zijn faunavriendelijke teelten eventueel in de beheergebieden voor akkervogelsoorten. Daarop aansluitend volgt een laatste groep met faunavriendelijke nateelten.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de teelt van 60 tot 1.500 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel was in 2021 en 2022 bouwland of een blijvende teelt, géén blijvend grasland.

- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt. In het geval van inzaai van de faunavriendelijke nateelt, moet het perceel in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt en de nateelt.
- ▶ Indien u deelneemt aan één van onderstaande acties van de maatregel éénjarige ecoteelt moet voldaan zijn aan [de conditionaliteitsvoorwaarde met betrekking tot gewasrotatie \(GLMC7\) op bedrijfsniveau. Dit betekent dat ten opzichte van de voorgaande campagne 2022 er op minstens 1/3 van het bouwlandareaal gewasrotatie werd toegepast. De gewasrotatie op perceelsniveau geldt nog niet in 2023 en 2024. Indien u niet aan 1/3 op het bedrijf voldoet, kan geen steun voor de ecoregeling 'EEH' of 'EEN' worden aangevraagd. Meer informatie in de bovenstaande fiche van gewasrotatie ^{\(4\)}](#).
- ▶ U beschikt over **facturen** die op uw naam staan voor teelten waarvoor een minimale zaaidichtheid wordt opgelegd en kan ze op verzoek van het Departement Landbouw en Visserij onmiddellijk voorleggen.

1.2 ACTIE 1: EENJARIGE EIWITTEELTEN

U zaait één van onderstaande eiwitteelten in als **hoofdteelt**. De hoofdteelt is de teelt die volgens de algemene teeltpraktijk op een perceel overwegend aanwezig is van 15 mei tot 31 augustus.

1.2.1 Zuivere eiwitteelten (Reinteeelten)

- ▶ Voedererwten (zomerteelt) – **teeltcode '512'**;
- ▶ Voedererwten (winterteelt) – **teeltcode '511'**;
- ▶ Zomerveldbonen – **teeltcode '522'**;
- ▶ Winterveldbonen – **teeltcode '521'**;
- ▶ Soja – **teeltcode '43'**;
- ▶ Drooggeogste erwten – **teeltcode '513'**;
- ▶ Drooggeogste Vicia-bonen – **teeltcode '523'**;
- ▶ Drooggeogste Phaseolus-bonen – **teeltcode '524'**;
- ▶ Quinoa – **teeltcode '382'**.

1.2.2 Mengteelten

- ▶ Mengteelt van wintertarwe of tritcale en vlinderbloemige winterteelt – **teeltcode '395'**
- ▶ Mengteelt van andere wintergranen en vlinderbloemige winterteelt – **teeltcode '391'**
- ▶ Mengteelt van zomergranen en vlinderbloemige zomerteelt – **teeltcode '392'**
- ▶ Voor mengteelten is minimaal één van volgende eiwitteelten aanwezig met volgende minimale zaaidichtheden:
  - > Voedererwten (zomerteelt): 60 korrels /m²
  - > Voedererwten (winterteelt): 25 korrels /m²
  - > Zomerveldbonen: 40 korrels /m²
  - > Winterveldbonen: 20 korrels /m²
- ▶ De vlinderbloemige moet op elk ogenblik duidelijk zichtbaar aanwezig zijn

1.3 ACTIE 2: EENJARIGE TEELTEN DIE VOORDEEL OPLEVEREN VOOR BIODIVERSITEIT, KLIMAAT EN MILIEU

Eén van onderstaande teelten inzaaien als **hoofdteelt**. De hoofdteelt is de teelt die op een perceel overwegend aanwezig is van 15 mei tot 31 augustus.

1.3.1 Teelten die niet geoogst mogen worden:

- ▶ Gele mosterd: minstens 2 maand aanhouden en daarna onderwerken - **teeltcode '643'**
- ▶ Bladrammenas: minstens 2 maand aanhouden en daarna onderwerken - **teeltcode '656'**
- ▶ Tagetes: minstens 3 maand aanhouden en daarna onderwerken - **teeltcode "646"**

Bij zaadvorming tijdens de aanhoudperiode mag de teelt geklepeld of gemaaid, maar niet vernietigd worden. De teelt moet zijn functie kunnen blijven uitoefenen.

1.3.2 Teelten die geoogst mogen worden:

- ▶ Hennep - **teeltcode '922' of '872'**

▶ Er kan enkel subsidie worden verleend indien ook een voorafgaande teeltmelding werd ingediend en een teelttoestemming werd verkregen. (zie fiche 'Hennepteelt' [op de webpagina 'Perceelsaangifte'](#)). [Meer informatie over hennep vindt u ook op de webpagina 'Melden van teeltintentie hennep'](#))

1.4 ACTIE 3: FAUNAVRIENDELIJKE TEELTEN

De volgende **hoofdteelten** komen in aanmerking voor subsidie:

- ▶ Zomergraan:
  - > Zomertarwe – **teeltcode 312**
  - > Zomergerst – **teeltcode 322**
  - > Zomerrogge – **teeltcode 332**
  - > Zomerhaver – **teeltcode 342**

Voor zomergranen moet het perceel gelegen zijn in een beheergebied voor akkervogelsoorten, grauwe kiekendief of hamsters, ook terug te vinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna.

- ▶ Faunamengsel – **teeltcode 98** met samenstelling:
  - > 60 tot 90% teelten uit de teeltgroep graangewassen
  - > 5 tot 10% Brassica (boerenkool, raapzaad, gele mosterd en huttentut)
  - > Maximum 35% inmenging van zonnebloem, bernagie, vlas, facelia, voederwikke, witte klaver of rode klaver
  - > Minimale zaaidichtheid: 50-60 kg /ha
  - > Aanhouden tot en met 15 maart 2024
  - > [Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het faunamengsel is niet toegelaten](#)
- ▶ Voorjaarsbraak met late inzaai **maïs – voorteelt code 82– hoofdteelt 201 of 202**
  - > [De ecoregeling moet ten laatste op de uiterlijke indieningsdatum van 7 mei worden aangevraagd.](#)
  - > Voorjaarsbraak ([enkel zwarte braak teeltcode '82'](#)) aanhouden tot en met 10 mei 2023

- > Geen enkele handeling (geen grondbewerkingen, niet bemesten, niet bekalken) op het perceel uitvoeren tussen 15 maart en 10 mei 2023 om het broedseizoen van de Kievit niet te verstoren.
- > De teeltresten (tenzij stoppel vb tarwestoppel, maisstoppel, verdroogde erwten,... mogen blijven liggen tot 10 mei) of het vanggewas of gras moet voor 15 maart worden ondergewerkt (zoals ploegen of niet kerend (eggen, freezezen, schijveneg, eg) om als voorjaarsbraak in rekening gebracht te worden

1.5 ACTIE 4: FAUNAVRIENDELIJKE NATEELTEN IN SOORTENBESCHERMINGSGEBIEDEN

- ▶ Het perceel is gelegen in een beheergebied voor akkervogelsoorten, grauwe kiekendief of hamsters, ook terug te vinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna.
- ▶ De voorafgaande hoofdteelt mag geen tijdelijk grasland zijn
- ▶ De teelt van Japanse haver (teeltcode '34', '634', '635') moet als nateelt worden aangegeven:
  - > Alleen de varianten Pratex of Giraffe van Japanse haver (teeltcode '34'), of een mengsel van één van deze varianten met witte klaver (teeltcode '634'), voederwikke (teeltcode '634') of zonnebloemen (teeltcode '635') komen in aanmerking.
  - > Indien een mengsel wordt gebruikt, moeten volgende minimale zaaidichtheden worden nageleefd:

MENGSEL	Minimale zaaidichtheid
Japanse haver met	50 kg/ha
Witte klaver	10 kg/ha
Voederwikke	40 kg/ha
Zonnebloemen	10 kg/ha

- ▶ De nateelt wordt uiterlijk ingezaaid op 1 augustus 2023 en moet minstens tot 15 maart 2024 worden aangehouden.
- ▶ Na de oogst van de hoofdteelt mogen geen gewasbeschermingsmiddelen meer toegepast worden.
- ▶ U beschikt over zaaizaadcertificaten van de ingezaaide Japanse haver en kan de zaaizaadfacturen van de eventuele teelten in het mengsel voorleggen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 60 tot 1.500 euro/ha.

Actie	Teelten	Maximaal subsidiebedrag
Actie 1	Eénjarige eiwitteelten	600 euro/ha
Actie 2	Eénjarige teelten met oogst	230 euro/ha
Actie 2	Eénjarige teelten zonder oogst	600 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke hoofdteelten – zomergraan	350 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke hoofdteelten - faunamengsel	1.500 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke teelt - voorjaarsbraak	350 euro/ha
Actie 4	Faunavriendelijke nateelten	60 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten' zal via de **verzamelaanvraag 2023** verlopen. De subsidie voor actie 1, 2 en 3 wordt jaarlijks aangevraagd door de bijkomende bestemming 'EEH' op te geven bij de percelen waarop u een milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke hoofdteelt (ecoteelt) heeft ingezaaid. De subsidie voor actie 4 wordt jaarlijks aangevraagd door de bijkomende bestemming 'EEN' op te geven bij de percelen waarop u een milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke **nateelt (1)** (ecoteelt) heeft ingezaaid.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 GOED OM WETEN

Een gelijkaardige maatregel is er ook voor meerjarige eiwitteelten. In dat geval gaat het wel om een meerjarige verbintenis – zie de fiche 'Inzaai van meerjarige milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten'.

TEELT VAN MEERJARIGE MILIEU-, BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE EN/OF KLIMAATBESTENDIGE TEELTEN (ECOTEELTEN)

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 20/03/2023: onder subsidievoorwaarden de voorwaarde "voldoen aan gewasrotatie (GLMC 7)" verwijderd

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Verschillende milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige meerjarige gewassen, hierna ook 'meerjarige ecoteelten' genoemd, kunnen hiertoe bijdragen. Ecoteelten dragen bij aan een betere bodemkwaliteit, klimaatmitigatie, klimaatadaptatie (bv. droogteresistentie, wateroverlast), biodiversiteit, het verminderen van de eiwitafhankelijkheid, de bio-economie en circulaire landbouw. Het potentieel van deze gewassen is echter nog onderbenut.

Bij deze maatregel wordt gekozen of voor een meerjarige eiwitteelt of voor een meerjarige teelt die een positief effect hebben op het milieu.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Voor percelen bouwland met akkerbouwteelten
- ▶ Subsidiebedrag van 230 euro/ha tot 600 euro/ha.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen'
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is gelegen in Vlaanderen.
- ▶ Het perceel is minstens 30 are groot.

- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ De verbintenis wordt afgesloten op een vast perceel.
- ▶ Het perceel is bij aangifte in het jaar van de verbintenis aanvraag en in de twee jaar die voorafgaan aan dat jaar, bouwland of blijvende teelt. Een perceel met een status 'blijvend grasland' komt dus niet in aanmerking.

1.2 ACTIE 1: MEERJARIGE EIWITTEELTEN

- ▶ De verbintenis is een kortlopende verbintenis van 2 jaar en kan eventueel met een derde jaar vrijwillig worden verlengd indien de vlinderbloemige nog duidelijk aanwezig is. Na het aflopen van de verbintenis is het niet mogelijk om in de twee daaropvolgende jaren een nieuwe verbintenis voor dezelfde maatregel aan te vragen op dit perceel.
- ▶ Bij de start van de verbintenis wordt er **ingezaaid** vanaf het najaar voorafgaand aan de verbintenis.
- ▶ Doorzaai in een bestaand grasland is niet toegelaten.
- ▶ Herinzaai tijdens de teeltperiode is alleen toegestaan na een voorafgaande schriftelijke melding bij het Departement Landbouw en Visserij. Pas na de melding mag worden omgeploegd. De herinzaai moet gebeuren binnen twee weken na het omploegen.
- ▶ De teelt wordt in het laatste jaar van de verbintenis **aangehouden** tot minstens 31 december met uitzondering van percelen in polders en duinen waar de teelt in het laatste jaar van de verbintenis moet behouden blijven tot minstens 15 oktober.
- ▶ Zaaizaadfacturen moeten op uw naam staan en ter beschikking worden gehouden voor mengsels met zaaidichtheden.

Afhankelijk van de teelt zijn de volgende specifieke voorwaarden van toepassing:

1.2.1 **Vlinderbloemige teelten**

- ▶ Volgende hoofdteelten komen in aanmerking:
    - > Rode klaver - teeltcode '723';
    - > Meerjarige luzerne - teeltcode '732';
    - > Grasklaver - teeltcode '700';
    - > Grasluzerne - teeltcode '660'.
  - ▶ De vlinderbloemige moet tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig** zijn
  - ▶ De mengsels worden ingezaaid met 1 van volgende minimale zaaidichtheden:
    - > Grasklaver: klaver met minimale zaaidichtheid:
      - * Witte klaver: 3 kg/ha;
      - * Rode klaver: 6 kg/ha;
      - * Combinatie van witte en rode klaver: 6 kg/ha.
    - > Grasluzerne: luzerne met minimale zaaidichtheid van 12 kg/ha
- TIP:** om een goed grasmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige duidelijk zichtbaar is met een goede kans op slagen, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad aan te houden

1.2.2 Graskruidenmengsel

- ▶ Het in te zaaien **mengsel** (teeltcode 63) bestaat uit minstens twee soorten gras en in totaal vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens twee kruiden en minstens één vlinderbloemige.
- ▶ De vlinderbloemigen en kruiden moeten tezamen minstens 25% van het gewichtspercentage van het mengsel zijn.

TIP: om een goed graskruidenmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige en de kruiden duidelijk zichtbaar zijn en en maximale kans krijgen om te ontwikkelen, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad te gebruiken

- ▶ De grassen in het graskruidenmengsel zijn minstens 2 van onderstaande soorten:
  - > Engels raaigras (*Lolium perenne*);
  - > Beemdlangbloem (*Festuca pratensis*);
  - > Frans raaigras (*Arrhenatherum elatius*);
  - > Italiaans raaigras (*Lolium multiflorum*);
  - > Kropaar (*Dactylis glomerata*);
  - > Festulolium (*Festulolium*);
  - > Rietzwenkgras (*Festuca arudinacea*);
  - > Timoteegras (*Phleum pratense* subsp. *Pratense*);
  - > Veldbeemdgras (*Poa pratensis*).
- ▶ De kruiden in het graskruidenmengsel zijn minstens 2 van onderstaande soorten:
  - > Wilde chicorei (*Cichorium intybus*);
  - > Duizendblad (*Achillea millefolium*);
  - > Kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*);
  - > Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*);
  - > Karwij (*Carum carvi*);
  - > Peterselie (*Petroselinum crispum*);
  - > Wilde peen (*Daucus carota*);
  - > Venkel (*Foeniculum vulgare*);
- ▶ De vlinderbloemige in het graskruidenmengsel is minstens 1 van onderstaande soorten:
  - > Hopklaver (*Medicago lupulina*);
  - > Rolklaver (*Lotus corniculatus*);
  - > Luzerne (*Medicago sativa*);
  - > Rode klaver (*Trifolium pratense*);
  - > Gele honingklaver (*Melilotus officinalis*);
  - > Basterdklaver (*Trifolium hybridum*);
  - > Wondklaver (*Anthyllis vulneraria*);
  - > Witte klaver (*Trifolium repens*);
  - > Esparcette (*Onobrychis viciifolia*).
- ▶ Het graskruidenmengsel wordt **ingezaaid** vanaf het najaar voorafgaand aan de start van de verbintenis.
- ▶ De kruiden en vlinderbloemigen zijn tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig**.
- ▶ Graskruidenmengsel dat in 2022 als pre-ecoregeling 'productief kruidenrijk grasland' werd aangegeven, kan bij verlenging als agromilieuklimaatmaatregel starten in het tweede verbintenisjaar van de meerjarige ecoteelt 'graskruidenmengsel'.

1.2.3 Faunavriendelijke variant 'luzerne met uitgestelde maaidatum':

- ▶ Enkel mogelijk in beheergebieden voor soortenbescherming (akkervogels, grauwe kiekendief, hamsters). De ligging van de beheergebieden is te vinden via de kaart in de verzamelaanvraag op e-loket.
  - > Maaien van de luzerne (**teeltcode '732'**): De eerste snede van meerjarige luzerne mag ten vroegste gemaaid worden vanaf 2 juni.

Tip:

- ▶ het is aangeraden een tweede snede te maaien ten vroegste 60 dagen na de eerste snede.
- ▶ het is aangeraden na 15 oktober de meerjarige luzerne te maaien en oogsten zodat de luzerne kort de winter ingaat.

1.3 ACTIE 2: MEERJARIGE TEELTEN MET POSITIEVE IMPACT OP MILIEU, KLIMAAT EN/OF BIODIVERSITEIT

- ▶ De looptijd van de verbintenis is 5 jaar met een jaarlijkse betalingsaanvraag in de verzamelaanvraag.
- ▶ Er is tijdens de verbintenstermijn geen enkele vorm van bemesting toegelaten.
- ▶ De teelt wordt aangehouden gedurende de volledige looptijd van de verbintenis.
- ▶ Volgende teelten komen in aanmerking:
  - > Miscanthus - teeltcode 884
  - > Korte omloophout met de volgende boomsoorten: - teeltcode bebossing – korte omloophout: **teeltcode '883'** – wijmenaanplanting: **teeltcode '963'**:
    - * Zwarte els;
    - * Fladderolm;
    - * Gladde olm;
    - * Hazelaar;
    - * Gewone esdoorn;
    - * Gewone es;
    - * Alle populieren- en wilgensoorten.
    - * Zomerlinde;
    - * Winterlinde;
    - * Amerikaanse eik;
    - * Zomereik;
    - * Wintereik;
    - * Lijsterbes;
    - * Haagbeuk;
    - * Ruwe berk;
    - * Boskers;
    - * Tamme kastanje
- ▶ Voor korte omloophout moeten minstens 1.000 bomen of stekken per ha aangeplant of aanwezig zijn.
- ▶ De maximale omlooptijd voor korte omloophout bedraagt 8 jaar.
- ▶ Voor korte omloophout worden facturen van het plantmateriaal op uw naam ter beschikking gehouden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Bedrag per hectare dat kan worden uitbetaald.

Actie	Teelten	Subsidiebedrag
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten - vlinderbloemigen	230 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – graskruiden	350 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – luzerne - uitgestelde maaidatum (soortenbeschermingsgebied):	600 euro/ha
Actie 2	Meerjarige teelten met voordeel voor milieu, klimaat en biodiversiteit	600 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2023 een bijkomende bestemming (zie onderstaande tabel) op het betrokken perceel worden aangegeven.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Gedurende de looptijd van de verbintenis moet er jaarlijks een betalingsaanvraag gedaan worden, door de bijkomende bestemming aan te geven op de overeenkomstige percelen.

Om subsidie aan te vragen moet u de betrokken percelen aangeven in 2023 met de volgende teeltcodes (als hoofdteelt) en bijkomende bestemmingen:

Actie	Hoofdteelt	Teeltcode	Bijkomende bestemming
Actie 1	Rode klaver	723	MEV
Actie 1	Meerjarige luzerne	732	MEV
Actie 1	Grasklaver	700	MEV
Actie 1	Grasluzerne	660	MEV
Actie 1	Graskruidenmengsel	63	MEG
Actie 1	Luzerne met uitgestelde maaidatum	732	MEL
Actie 2	Korte omloophout	883/963	MET
Actie 2	Miscanthus	884	MET

4 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE VLI-VERBINTENIS HEB?

Als u nog een lopende verbintenis heeft voor de agromilieumaatregel 'VLI' met eindjaar 2023 of 2024, kunt u deze niet verderzetten onder de oude voorwaarden. Bij de start van het nieuwe GLB vanaf 2023 moet u in de verzamelaanvraag 2023 aangeven of u wil stoppen met de lopende verbintenis of dat u deze wil verderzetten onder de nieuwe verbintenisvoorwaarden.

- ▶ U kiest om de **lopende VLI-verbintenis stop te zetten** (eind 2022):
  - > De eerder uitbetaalde VLI-steun voor deze verbintenis wordt dan niet teruggevorderd.
  - > U kunt zelf nieuwe verbintenissen afsluiten voor eenjarige of meerjarige ecoteelten.
- ▶ U kiest om de **lopende VLI-verbintenis verder te zetten** tot 2023/2024 (resterende looptijd VLI) onder de vorm van een verbintenis 'meerjarige ecoteelt' (op perceelsniveau) **onder de nieuwe voorwaarden en subsidiebedragen**, die van toepassing zijn vanaf 2023. Percelen komen in aanmerking als voldaan is aan onderstaande voorwaarden:
  - > Er is minstens 1 perceel met een meerjarige ecoteelt vlinderbloemigen aanwezig op het bedrijf.
  - > Het perceel moet minstens 0,30 ha groot zijn.
  - > Percelen met een status blijvend grasland 'BG' komen NIET in aanmerking voor verderzetting van de verbintenis.
  - > Percelen die tijdens de voorbije jaren ingezaaid werden met (gras)klaver of (gras)luzerne en aangegeven werden met de bijkomende bestemming VLI, komen WEL in aanmerking. Deze percelen moeten niet opnieuw ingezaaid worden in najaar 2022 - voorjaar 2023. De vlinderbloemige moet evenwel tijdens het groeiseizoen voldoende en duidelijk zichtbaar aanwezig zijn.
  - > VLI-verbintenissen die nog zouden lopen tem 2023 worden nog één jaar verdergezet onder de nieuwe voorwaarden. Concreet zal u voor één of meer van de betrokken percelen een eenjarige verbintenis kunnen krijgen met eindjaar 2023.
  - > VLI-verbintenissen die nog zouden lopen tem 2024 worden nog twee jaar verdergezet onder de nieuwe voorwaarden. Concreet zal u voor één of meer van de betrokken percelen een tweejarige verbintenis met eindjaar 2024 kunnen krijgen. Als u voor een perceel een verderzetting aanvraagt, moet de verbintenis **op het gekozen perceel** worden uitgevoerd en de betalingsaanvraag worden gedaan. U kan de verbintenis na 1 jaar dus niet verleggen naar een ander perceel om aan de verplichting van het tweede jaar te voldoen.
  - > De percelen die u wil laten verder lopen voor 1 (eindjaar 2023) of 2 jaar (eindjaar 2024) moeten aangegeven worden met de bijkomende bestemming 'MEV'.
  - > Na afloop van deze verbintenis mag op het betrokken perceel twee jaar geen subsidie aangevraagd worden voor een meerjarige ecoteelt vlinderbloemigen.
  - > Op het bedrijf kunnen percelen die verdergezet worden zonder inzaaiverplichting gecombineerd worden met percelen die nieuw ingezaaid worden.

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

6 GOED OM WETEN

Er is een gelijkaardige maatregel voor 'éénjarige eiwitteelten'. In dat geval gaat het wel om een eenjarige ecoregeling – zie de fiche 'Inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten'.

VRUCHTAFWISSELING MET VLINDERBLOEMIGE

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 08.03.2023 onder punt 1.1, punt 2.a. werd 2023 vervangen door 2022
  - (2) 28.03.2023 onder punt 1.1, punt 2.a. werd "tussen 2019 en 2022" toegevoegd
-

Deze maatregel stimuleert de landbouwers om het principe van teeltrotatie, dat al is verplicht in de biologische landbouw, ook toe te passen in een gangbare bedrijfsvoering. In de teeltrotatie moeten in een periode van 5 opeenvolgende jaren 3 teelten uit verschillende vruchtafwisselingsgroepen geteeld worden waarbij minstens éénmaal vlinderbloemige als hoofdteelt gekozen wordt.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland
- ▶ Gebruiker moet minstens 2 van de 4 voorgaande jaren ook gebruiker zijn van het perceel
- ▶ Minimum 0,50 ha op bedrijfsniveau
- ▶ Subsidiebedrag 108 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Om aan de maatregel te kunnen deelnemen moet er op de percelen voldaan zijn aan [de conditionaliteitsvoorwaarde 'gewasrotatie' \(GLMC7\)](#).
- ▶ Het perceel is in het huidige en in de 2 voorgaande jaren bouwland.
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- ▶ De hoofdteelten in de huidige en de vier voorgaande campagnes moet behoren tot minstens drie verschillende 'vruchtafwisselingsgroepen', waarvan minstens 1 maal een vlinderbloemige als hoofdteelt.
- ▶ Het perceel moet in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt in het verbintenisjaar.

- ▶ Het perceel werd in de voorbije 4 jaar minstens twee jaar aangegeven als in gebruik voor de hoofdteelt door de aanvrager van de premie. Een uitzondering wordt voorzien in het kader van volledige bedrijfsovernames.
- ▶ De subsidie wordt aangevraagd per perceel maar er moet op bedrijfsniveau minstens 0.5 ha worden aangegeven om in aanmerking te komen voor de subsidie. U mag op verschillende percelen de maatregel afsluiten om aan deze minimale oppervlakte te komen.
- ▶ Indien één of meerdere geselecteerde percelen in de loop van de campagne niet meer voldoen aan de voorwaarden moet u de bijkomende bestemming op het perceel schrappen. Enkel de percelen die aan de voorwaarden voldoen, zullen in aanmerking komen voor de premie indien de resterende oppervlakte minstens 0.5 ha omvat.
- ▶ De subsidie voor vruchtafwisseling kan niet gecombineerd worden op het perceel in het jaar dat er steun wordt aangevraagd voor ecoregeling eenjarige ecoteelt eiwiteelt of in de jaren dat er een agromilieuklimaatmaatregel geldt op het perceel met meerjarige ecoteelt eiwitteelt (grasklaver, grasluzerne,...).

1.1 VLINDERBLOEMIGE TEELT

Volgende teelten komen in aanmerking als vlinderbloemige voor de subsidie 'vruchtafwisseling met een vlinderbloemige' als ze behoren tot één van de volgende vruchtafwisselingsgroepen:

1. Vlinderbloemigefamilie: alle teelten van zuivere vlinderbloemigen (reinteelten) of een mengsel van twee of meer vlinderbloemigen.
2. Mengsel van grassen met een vlinderbloemige of mengteelt van granen met een vlinderbloemige:
  - a. Een mengsel van grassen met een vlinderbloemige komt in aanmerking als:
    - * Tussen 2019 en 2022 ⁽¹⁺²⁾ dit perceel werd aangegeven voor de agromilieumaatregel 'Teelt van vlinderbloemigen (VLI)
    - * Het grasmengsel niet volgt op de teelt van gras (alle grasteeltcodes uit de vruchtafwisselingsgroep van de grassen). Voor de opeenvolging van de teelten wordt gekeken over de jaren heen, dus indien 2 jaar geleden een grasklaver werd ingezaaid na de teelt van gras, komt ook in het huidige jaar de teelt van grasklaver niet in aanmerking. Indien het grasmengsel werd aangegeven na de teelt van gras, valt het grasmengsel in de groep van de grassenfamilie.
  - b. Een mengteelt van granen met een vlinderbloemige komt in aanmerking als deze werd aangegeven voor steun als eenjarige ecoteelt eiwitten in 2022 (aangegeven als pre-ecoregeling EET), anders valt de mengteelt onder de groep van de granen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland is 108 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De verbintenis wordt afgesloten per perceel. In de verzamelaanvraag geeft u via een bijkomende bestemming 'VAV' aan voor welke percelen u de steun zal aanvragen.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 MOGELIJKE VRUCHTAFWISSELINGSGROEPEN

- In het huidige of de 4 voorgaande jaren moet minstens één keer een vlinderbloemige als hoofdteelt worden aangegeven. Welke vlinderbloemigen in aanmerking vind je terug onder de subsidievoorwaarden (zie 1.1). Er zijn 2 vruchtafwisselingsgroepen die vlinderbloemigen bevatten. Welke teeltcodes binnen welke vruchtafwisselingsgroep vallen, is terug te vinden in tabel 'Teeltcodes vruchtafwisseling met vlinderbloemige'.

Vruchtafwisselingsgroep met vlinderbloemige	Voorbeelden van teelten
Vlinderbloemigen	soja, lupinen, luzerne, klaver, erwten, bonen, wikke, mengsel van enkel vlinderbloemigen
Mengsels van grassen met vlinderbloemigen Granen met vlinderbloemigen en bijkomende bestemming EET/EEH	grasklaver, grasluzerne granen met erwten of veldbonen

- Naast de vlinderbloemige moeten nog minstens twee hoofdteelten behoren tot een verschillende vruchtafwisselingsgroep die zijn gebaseerd op plantenfamilies.

Vruchtafwisselingsgroep	Voorbeelden van teelten
Uienfamilie	Ajuin, bieslook, prei, sjalot
Amarantenfamilie	Rode biet, suikerbiet, voederbiet, quinoa, spinazie
Schermbloemigen	Selder, voederwortel, wortel, kervel, pastinaak, peterselie, wortelpeterselie,
Ruwbladigenfamilie	Komkommerkruid, facelia
Hennepfamilie	Hennep
Kamperfoelifamilie	Veldsla
Samengesteldbloemigen	Chrysanten, andijvie, chicorei, witloof, artisjok, ijsbergsla, kropsla, schorseneer, mariadistel, Tagetes
Windefamilie	Zoete aardappel
Kruisbloemigen	Kool, broccoli, koolrabi, koolraap, koolzaad, raapzaad, raap, raketsla, rammenas, radijs, gele/sarepta mosterd
Komkommerfamilie	Komkommer, courgette, pompoen, butternut
Granen	Tarwe, gerst, (Japanse) haver, rogge, sorghum, soedangras, gierst, spelt, triticale, kanariezaad
Grassen	(natuurlijk) Grasland, festulolium, graskruidenmengsel
Mais	Mais, mais met vlinderbloemigen
Lipbloemenfamilie	Basilicum
Vlasfamilie	Vlas
Duizendknoopfamilie	Boekweit, rabarber
Ericaceae	Azalea
Rozenfamilie	Aardbeien
Nachtschadefamilie	Paprika, tabak, aardappelen, aubergine, tomaten
Schermbloemenfamilie	Engelwortel
Begoniafamilie	Begonia
Braak	Faunamengsel, bloemenmengsel
Andere gewassen	

- Tenslotte worden alle blijvende teelten in een aparte vruchtafwisselingsgroep ondergebracht. Deze kan 1 keer in aanmerking komen als een teelt van een vruchtafwisselingsgroep indien deze in het 3° of 4° voorgaande jaar aanwezig was op het veld.

MECHANISCHE ONKRUIDBESTRIJDING

Deze maatregel wil landbouwers stimuleren om mechanische onkruidbestrijding toe te passen als alternatief voor chemische bestrijding. Vooral gewassen in rij gezaaid/geplant lenen zich sterk voor mechanische onkruidbestrijding. Bruikbare werktuigen voor mechanische onkruidbestrijding zijn onder andere de wiedege, de schoffelmachine en de vingereg. Geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken heeft een positief effect op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en op de biodiversiteit van het perceel en de omgeving.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Toepassen op minstens 0,5 ha van het bedrijf
- ▶ Subsidiebedrag: maximaal 310 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ U past mechanische onkruidbestrijding toe op minstens 0,5 ha van het bedrijf.
- ▶ Op de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, gebruikt u geen herbiciden en bodemontsmettingsmiddelen tijdens de voorteelt, de hoofdteelt en de nateelt behalve als de nateelt de hoofdteelt van het volgende jaar is.
- ▶ U moet het gebruik van mechanische onkruidbestrijding kunnen aantonen bij controle.
- ▶ Alle subsidiabele openluchtteelten met uitzondering van grasland, grasklaver, grasluzerne, klaver, luzerne, vlinderbloemige mengsels, miscanthus en bebossing komen in aanmerking. Teelten in pot of containerteelten komen dus niet in aanmerking. In laagstamfruitplantages moet er op elk deel van het perceel effectief mechanische onkruidbestrijding toegepast worden, ook op de zwarte strook rond de bomen.
- ▶ Per teeltgroep houdt u een teeltfiche bij waarin u de verschillende toegepaste onkruidbestrijdingstechnieken beschrijft. Deze fiche moet bij controle kunnen worden voorgelegd (zie formulier 'Teeltfiche mechanische onkruidbestrijding' op de webpagina ['extra formulieren'](#)).
- ▶ De percelen zijn in eigen gebruik voor de voorteelt, de hoofdteelt en de nateelt.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Subsidiebedrag voor het toepassen van mechanische onkruidbestrijding: maximaal 310 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

U vraagt de eenjarige ecoregeling aan via de verzamelaanvraag 2023 door de bijkomende bestemming 'MOB' op te geven bij de percelen waarop mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

Mechanische onkruidbestrijding is op eenzelfde perceel combineerbaar met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals toepassing biologische productiemethode, verwarringstechniek in fruitteelt verhogen organische koolstofgehalte van bouwland, erosiebestrijdende teelttechnieken, precisielandbouw, bodempaspoort, vruchtafwisseling met vlinderbloemigen, onderhoud boslandbouwsystemen, een aantal ecoteelten, een aantal beheerovereenkomsten van VLM, ...

5 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE MOB-VERBINTENIS HEB?

Lopende MOB-verbintenissen gestart in 2019 of 2020 onder de PDPO III-voorwaarden die nog verder zouden lopen in 2023 en/of 2024 kunnen aangepast worden aan de voorwaarden en subsidiebedragen van het nieuwe GLB vanaf 2023. Concreet krijgen landbouwers met zo een verbintenis de keuze om:

- ▶ ofwel de lopende verbintenis aan te passen naar de ecoregeling onder het nieuwe GLB, met bijhorende voorwaarden en subsidiebedragen uit het nieuwe GLB vanaf 2023.
- ▶ ofwel de lopende MOB-verbintenis stop te zetten (eind 2022). De eerder uitbetaalde MOB-steun voor deze verbintenis wordt dan niet teruggevorderd.

Deze keuze wordt opgevraagd in de verzamelaanvraag 2023.

VERHOGEN ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE VAN BOUWLAND

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 25/04/2023: onder punt 1.2 de link naar de "tabel aanbreng organisch koolstof via teeltplan" toegevoegd"
- (2) 25/04/2023: aanpassingen onder 1.3
- (3) 25/04/2023: aanpassing onder 1.3 houtsnippers: aanvulling van de aanvraag van een grondstoffenverklaring
- (4) 25/04/2023: aanpassing onder punt 1.4
- (5) 25/04/2023: aanpassing onder punt 3
- (6) 25/05/2023: aanpassing onder punt 1.2 tweede pijltje
- (7) 21/06/2023: aanpassing onder punt 1.3 derde pijltje, u hoeft niet te beschikken over een grondstoffenverklaring
- (8) 05/10/2023: aanpassing onder punt 1.2 (verwijzing naar tabel) en in de hoofding van de tabel onder punt 2.1

Bodems met een goed gehalte aan organische koolstof zijn beter bestand tegen erosie, zijn vruchtbaarder en kennen een betere waterhuishouding waardoor ze beter gewapend zijn tegen droogte of wateroverlast. Met verschillende maatregelen worden landbouwers gestimuleerd het organische koolstofgehalte in de bodem van hun bouwlandpercelen te verhogen. Dit kan door het aanbrengen van stalmest, compost of houtsnippers op percelen of via een aangepast teeltplan. Bij een aangepast teeltplan wordt door het gericht inzetten van teelten en teeltcombinaties een organische koolstoftoename gerealiseerd die op het volledige bedrijf aan een minimumdrempel moet voldoen. Als deelnemers aan een van deze maatregelen ook goede bodemanalyse-resultaten kunnen voorleggen, wordt een extra vergoeding voorzien.

((klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de gekozen maatregel: 70 – 160 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').

- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel was **bouwland in 2022 en 2021**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ U geeft ieder perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

1.2 MAATREGEL 1: HET VERHOGEN VAN HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE VIA HET TEELTPLAN

- ▶ De maatregel wordt toegepast op het **volledige areaal bouwland** van het bedrijf.
- ▶ Enkel toepasbaar als het areaal bouwland **dat in aanmerking komt** ⁽⁶⁾ minimum 0,5 ha bedraagt.
- ▶ Alle teelten die deel uitmaken van het teeltplan, zijn zichtbaar aanwezig tijdens de verwachte groeiperiode en zijn normaal ontwikkeld.
- ▶ Via het teeltplan wordt er per hectare bouwland **gemiddeld minstens 1.250 kilogram** effectieve organische koolstof toename gerealiseerd.
- ▶ Een hogere toename leidt tot een hoger bedrag (zie subsidiebedrag).
- ▶ Een indicatie van het effectieve organische koolstofgehalte van de teelten kan online geraadpleegd worden. In **de tabel 'Tabel aanbreng organisch koolstof via teeltplan' op de webpagina 'Tabellen bij de verzamelaanvraag'** ⁽¹⁾.
De landbouwer zal, wanneer hiernaar gevraagd wordt, voor sommige teelten (zoals bv. Korrelmais) moeten kunnen aantonen via de LV-Agrilens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>) dat het effectief om die teelten gaat. Indien dat niet kan worden aangetoond, wordt de EOC-waarde aangepast naar het gewas dat werkelijk werd ingezaaid. Als bewijs voor korrelmais moet er met de LV-Agrilens app een duidelijke foto worden genomen van de oogstresten tijdens of na de oogstwerkzaamheden.
- ▶ **De maatregel wordt toegepast op alle percelen die in aanmerking komen. Voor meer informatie, zie de combinatietabel "Combinatiemogelijkheden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen uit PDPO III en het GLB strategisch plan 2023-2027" op de webpagina 'Tabellen bij de verzamelaanvraag'** ⁽⁸⁾.

1.3 MAATREGEL 2: HET GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET EEN HOOG KOOLSTOFGEHALTE

- ▶ De maatregel wordt toegepast op **perceelsniveau**. Er wordt een subsidiebedrag toegekend wanneer op een perceel bouwland een bepaalde hoeveelheid van het product wordt toegediend.

- ▶ Op eenzelfde perceel kan jaarlijks slechts voor 1 koolstofrijk product een subsidieaanvraag worden ingediend ⁽²⁾.
- ▶ Volgende producten met bijkomende voorwaarden kunnen in aanmerking komen:
  - > Compost:
    - * Extern aangekochte compost van erkende compostinstallaties (met VLACO attest). U moet beschikken over de facturen op naam voor deze compost. Indien geen facturen beschikbaar zijn, dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. Het mestdecreet.
    - * Boerderijcompost, van eigen bedrijf en/of in samenwerkingsverband. U moet over een register beschikken. U mag zelf kiezen in welke vorm u dat register bijhoudt. Er is geen specifiek register nodig van een bepaalde instantie. In het register moet voor elk ingaand product de datum en de hoeveelheid worden geregistreerd die in de eigen composteerinstallatie gaat en waarin eveneens alle uitgaande hoeveelheid compost op datum wordt geregistreerd ⁽²⁾.
    - * Minstens 10 ton compost per ha.
    - * Komt in aanmerking (als voldaan is aan bovenstaande) als compost: groencompost, gft-compost, inmenging van stalmest met compost ⁽²⁾.
    - * Komt niet in aanmerking: champost ⁽²⁾
  - > Stalmest:
    - * Stalmest van het eigen bedrijf of extern verkregen.
    - * Minstens 10 ton stalmest per ha.
    - * Stalmest bestaat uit een mengsel van stro en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens. Mengsels met uitwerpselen van pluimvee worden niet beschouwd als stalmest. Stalmest heeft een droge stofgehalte van minimaal 20 procent. De vaste mest in het mengsel moet afkomstig zijn van dieren die zijn gehuisvest in ingestrooide stallen of van het bewerken van dierlijke mest met stro. De normbepalingen van het mestdecreet mogen niet overschreden worden. Stalmest mag afkomstig zijn van eigen dieren of van een derde. Indien de stalmest afkomstig is van een derde dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. Het mestdecreet.
    - * De landbouwer zal van elk perceel waarop stalmest wordt aangevoerd door middel van een foto die met de LV-Agrilens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>) genomen is, moeten aantonen dat hij op dat perceel effectief stalmest aanvoert. De foto dient genomen te worden op het moment dat de stalmest wordt uitgespreid, op het veld ligt of ondergewerkt wordt en waarbij duidelijk wordt aangetoond dat er effectief stalmest is opgebracht.
    - * Indien er geen afdoende bewijs wordt bezorgd dan zal de bijkomende bestemming niet aanvaard worden.
  - > Houtsnippers:
    - * Minstens 10 ton houtsnippers per ha afkomstig van het eigen bedrijf.
    - * De houtsnippers mogen slechts eenmaal per vijf jaar op het perceel aangevoerd worden.
      - ▶ De herkomst van de houtsnippers (houtkanten en hagen, heggen) moet worden aangegeven in de verzamelaanvraag. Indien deze houtachtige elementen niet aanwezig zijn in de eigen verzamelaanvraag om de hoeveelheid houtsnippers te verklaren dan zal het verhogen van het koolstofgehalte met houtsnippers niet kunnen worden aangegeven.

1.4 MAATREGEL 3: HET BEREIKEN VAN DE STREEFZONE VOOR HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE

- ▶ De maatregel kan enkel toegepast worden in combinatie met maatregel 1 en/of maatregel 2 waarbij voor die maatregel(en) aan de subsidievoorwaarden is voldaan **op hetzelfde perceel als waar maatregel 3 wordt aangevraagd** ⁽⁴⁾.
- ▶ Elk perceel bouwland kan maar éénmaal per 5 jaar in aanmerking komen voor de subsidie.
- ▶ Er wordt voor elk perceel waarvoor maatregel 3 wordt aangevraagd een staal uit het jaar van aanvraag aangeleverd dat aantoont dat het perceel in goede bodemconditie (OC en pH) is.

	BOC(%)	pH
	Streefzone	Streefzone
Zand	1,2-1,9	5,0-6,0
Zandleem	1,0-1,5	5,5-6,5
Leem	1,3-1,7	6,5-7,5
Klei	1,6-2,1	7,0-8,0

U zorgt ervoor dat de data van de bodemanalyses worden **ontsloten via het bodempaspoort** op het e-loket Landbouw en Visserij ten laatste 31 december 2023. Dat is enkel mogelijk als u de bodemanalyses laat uitvoeren door een erkend laboratorium, dat deze data ontsluit via DjustConnect. Meer informatie hierover vindt u terug op de website <https://lv.vlaanderen.be/subsidies/bedrijfs subsidies>.

2 SUBSIDIEBEDRAG

2.1 MAATREGEL 1: TEELTPLAN

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van de hoeveelheid effectieve organische koolstof die wordt toegediend:

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende effectieve organische koolstof op areaal dat in aanmerking komt ⁽⁸⁾	Maximaal subsidiebedrag per ha ⁽⁸⁾
Minstens 1.250 kg	70 euro/ha
Minstens 1.300 kg	100 euro/ha
Minstens 1.350 kg	130 euro/ha
Minstens 1400 kg	160 euro/ha

2.2 MAATREGEL 2: GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET HOOG KOOLSTOF-GEHALTE

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van het soort product dat wordt toegediend op het perceel bouwland :

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende aanvoer producten met een hoge C-inhoud op het perceel	Maximaal subsidiebedrag per ha bouwland
Minstens 10 ton compost per ha	130 euro/ha
Minstens 10 ton stalmest per ha	60 euro/ha
Minstens 10 ton houtsnippers afkomstig van eigen bedrijf per ha	482 euro/ha

2.3 MAATREGEL 3: BELONING VOOR PERCELEN MET GOEDE RESULTATEN (OC-GEHALTE EN PH-WAARDE)

Bijkomende vergoeding per hectare mits goede resultaten: 60 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor maatregel 1 'verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan' zal via de **verzamelaanvraag 2023** verlopen. In het scherm 'Verhogen organisch koolstofgehalte bouwland' onder het menu-item "Plant/bodem" wordt jaarlijks aangevinkt dat men wil deelnemen aan de subsidiemaatregel.

De subsidieaanvraag voor maatregel 2 het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte' verloopt ook via de **verzamelaanvraag 2023**. In het scherm 'Deelnameverklaring' onder het menu-item "Plant/bodem" wordt jaarlijks aangevinkt voor welke producten (compost, stalmest, houtsnippers) men wil deelnemen. Bovendien moet hier ook een bijkomende bestemming opgegeven worden bij de percelen uiterlijk 31 augustus 2023. **Per perceel kan slechts 1 bijkomende bestemming van maatregel 2 (OCC, OCM, OCH) worden gezet** ⁽⁵⁾.

Voor maatregel 3 ' bereiken van de streefwaarde oc en ph' moet een bijkomende bestemming gezet worden op het perceel uiterlijk 31 mei 2023.

Maatregel verhogen organisch koolstofgehalte	Bijkomende bestemming
Aanbrengen van compost	OCC
Aanbrengen van stalmest	OCM
Aanbrengen van houtsnippers	OCH
Extra steun na nemen van staal met goede resultaten	OCS

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

TEELTTECHNISCHE EROSIEBESTRIJDENDE TECHNIEKEN

Via de ecoregelingen 'Teelttechnische erosiebestrijdende technieken' wordt ingezet op het behoud van waardevolle, vruchtbare bodems en de reductie van het verlies aan inputs zoals zaaizaad, meststoffen (nutriënten) en gewasbeschermingsmiddelen. Door het verminderen van de uitspoeling van inputs en sediment naar oppervlaktewateren draagt dit ook bij aan een betere waterkwaliteit.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen

1. De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten
2. De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking
3. Het vollevelds inzaaien van maïs

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag 25 - 60 euro per hectare

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is bouwland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ U heeft het perceel in eigen gebruik voor de hoofdteelt.

1.2 ACTIE 1: DE AANLEG VAN DREMPELS TUSSEN DE RUGGEN BIJ RUGGENTEELTEN

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage of een heel lage erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ Er is een ruggenteelt op het perceel.
- ▶ Er worden op regelmatige afstand drempels aangelegd dwars tussen de ruggen.

1.3 ACTIE 2: NIET-KERENDE BODEMBEWERKING MET BODEMBEDEKKING

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage of een heel lage erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ De bodem wordt niet-kerend bewerkt op het volledige perceel bij de inzaai van de hoofdteelt
- ▶ Op het perceel zijn geen ruggenteelten aanwezig.
- ▶ Op het perceel zijn op het moment van de niet-kerende bodembewerking voldoende gewasresten aanwezig.

1.4 ACTIE 3: VOLLEVELDS INZAAIEN VAN MAÏS

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage of een heel lage erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ Op het volledige perceel wordt maïs vollevelds ingezaaid.
- ▶ De afstand tussen de rijen bedraagt minder dan 25 cm.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland:

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: 25 euro/ha.
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: 60 euro/ha.
- ▶ Het vollevelds inzaaien van maïs: 25 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de desbetreffende bijkomende bestemming op het perceel aan te geven.

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: **'TED'**;
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: **'TEN'**;
- ▶ Het vollevelds inzaaien van maïs: **'TEV'**.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

BUFFERSTROKEN

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 23/02/2023: verschillende paragrafen toegevoegd
  - (2) 03/04/2023: subsidiebedrag aangepast
  - (3) 26/04/2023: onder punt 1.3 en 1.4 werd grasland vervangen door grasachtige
-

De ecoregeling 'Bufferstroken' stimuleert het aanleggen van bufferstroken langs landbouwpercelen. Deze bufferstroken zorgen voor een verminderde afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar waterlopen, hekken, houtkanten,.... Ze dragen ook bij tot de groene dooradering in het landschap, en door het inzaaien van specifieke mengsels kunnen zij een geschikte biotoop vormen voor verschillende planten en dieren en zo de (functionele) agrobiodiversiteit ondersteunen.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen de volgende stroken:

- 1. Grasbufferstrook erosiebestrijding
- 2. Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen
- 2bis. Grasbufferstrook langs waterlopen
- 3. Bufferstrook met een graskruidenmengsel
- 4. Bufferstrook met een bloemenmengsel

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: maximaal 945 – 1745 euro ⁽²⁾ per hectare, afhankelijk van het type bufferstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').

- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.

1.2 ACTIE 1: GRASBUFFERSTROOK IN HET KADER VAN EROSieBESTRIJDING

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofdteelt 60 - grasland
  - > Het aangrenzende perceel is bouwland in gebruik door uzelf, dat geen **grasachtige** is
  - > De oppervlakte van de grasbufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van dat aangrenzende perceel bouwland
  - > Het perceel bouwland heeft een zeer hoge, een hoge, een medium, een lage of een zeer lage erosiegevoeligheid (respectievelijk paarse, rode, oranje, gele en lichtgroene percelen)
- ▶ De coregeling kan niet aangegaan worden wanneer de aanleg van een bufferstrook verplicht is voor de erosie maatregelen in de conditionaliteit.
- ▶ De grasbufferstrook ligt
  - > onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland dat geen grasland is
  - > als grasgang bij een perceel bouwland met een zink of een droge vallei en dat geen grasland is
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig, zodat de strook zijn erosiefuncties kan volbrengen. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het betrokken jaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd.
- ▶ Afhankelijk van de erosiegevoeligheid van het aangrenzende perceel bouwland heeft de grasbufferstrook volgende minimale en maximale breedtes.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan.
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien;
- ▶ De grasbufferstrook mag gebruikt worden als wendakker, op voorwaarde dat dat gebruik geen impact heeft op de functie van erosiebestrijding en de grasbufferstrook voldoende ontwikkeld is;
- ▶ Op de grasbufferstrook mag een plantaardige dam aanwezig zijn;
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenistermijn
- ▶ Niet combineerbaar met NPE bufferstroken. Niet combineerbaar met NPE 1m teeltvrij.

1.3 ACTIE 2: GRASBUFFERSTROOK LANGS KWETSBARE LANDSCHAPSELEMENTEN (WATERLOPEN, HOUTKANTEN, HOLLE WEGEN,...)

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofdteelt 60 - grasland

- > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door uzelf, dat geen perceel **grasachtige** ⁽³⁾ is
- > De oppervlakte van de grasbufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van dat aangrenzende perceel bouwland
- ▶ De grasbufferstrook
  - > grenst aan een kwetsbaar landschapselement zoals een waterloop, houtkant, heg, poel, holle weg. (landschapselementen: lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur)
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. **Uitzondering 2023: De grasbufferstrook wordt aangelegd voor 1 mei 2023.**
- ▶ De grasbufferstrook heeft **een minimale breedte van 6 meter en een maximale breedte van 12 meter**, tenzij de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid;
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien;
- ▶ De grasbufferstrook mag gebruikt worden als wendakker, op voorwaarde dat dat gebruik geen impact heeft op de functie van erosiebestrijding en de grasbufferstrook voldoende ontwikkeld is;
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ Als de grasbufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenisstermijn;
- ▶ De grasbufferstrook kan niet gebruikt worden als niet productief element in het kader van de conditionaliteit (GLMC-8) ⁽¹⁾.

1.4 ACTIE 2BIS: GRASBUFFERSTROOK LANGS WATERLOPEN

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofddeelt 60 - grasland
  - > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door uzelf, dat geen perceel **grasachtige** ⁽³⁾ is
  - > Het aangrenzende perceel is **geen** perceel met een zeer hoge of een hoge erosiegevoeligheid
  - > De oppervlakte van de grasbufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van dat aangrenzende perceel bouwland
- ▶ De grasbufferstrook
  - > grenst aan een waterloop, die aangeduid is in de laag “Water – 3m fyto vrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij 2023” in de verzamelaanvraag (donkerblauw)
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet

verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. **Uitzondering 2023: De grasbufferstrook wordt aangelegd voor 1 mei 2023.**

- ▶ De grasbufferstrook heeft volgende afmetingen:
  - > Minimale breedte 3 m
  - > Maximale breedte 6 m
- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien;
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn;
- ▶ De grasbufferstrook kan niet gebruikt worden als niet productief element in het kader van de conditionaliteit (GLMC-8) ⁽¹⁾

1.5 ACTIE 3: BUFFERSTROOK PLUS - GRASKRUIDENMENGSEL

- ▶ De bufferstrook bestaat uit een strook ingezaaid met een graskruidenmengsel – teeltcode 63
  - > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door uzelf.
  - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van dat aangrenzende perceel bouwland.
  - > Het graskruidenmengsel kan duidelijk onderscheiden worden van de vegetatie op het perceel bouwland.
- ▶ De bufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De bufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de bufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. **Uitzondering 2023: De bufferstrook wordt aangelegd voor 1 mei 2023.**
- ▶ De bufferstrook heeft een **minimale breedte van 6 meter en een maximale breedte van 18 meter**. De strook moet niet overal 6 meter breed zijn als de oppervlakte van de strook meer dan 0,3 hectare is.
  - > Wanneer de strook langs een waterloop wordt aangelegd, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het graskruidenmengsel en moet de bufferstrook met graskruidenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag minimaal 7m en maximaal 19m ⁽¹⁾.
- ▶ Wanneer de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt, gelden deze afmetingen.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- > Wanneer onderaan het afhellend gedeelte van het erosiegevoelig perceel ook een waterloop gelegen is, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen

bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het graskruidenmengsel en moet de bufferstrook met graskruidenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamel aanvraag telkens 1 meter breder dan de breedtes vermeld in de tabel hierboven ⁽¹⁾.

- ▶ De bufferstrook mag gemaaid worden voor 15 juli van het verbintenisjaar zolang minstens een derde van de breedte van de strook niet wordt gemaaid.
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de strook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de bufferstrook met graskruidenmengsel kan vloeien;
- ▶ Op de bufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ Als de bufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;

U heeft de bufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn;

De graskruiden bufferstrook kan niet gebruikt worden als niet productief element

Akkerranden/bufferstroken in het kader van de conditionaliteit (GLMC-8) De 1m-teeltvrije zone naast de bufferstrook (ingetekend in hetzelfde perceel) kan wel als NPE 1m teeltvrij gebruikt worden ⁽¹⁾:

- ▶ Samenstelling van het graskruidenmengsel
  - > Minstens twee soorten grassen;
  - > minstens vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens één vlinderbloemige en minstens twee kruiden. De vlinderbloemigen en kruiden vormen samen minstens 25% van het gewichtspercentage van het mengsel.
  - > Volgende grassen komen in aanmerking
    - * rood zwenkgras (*Festuca rubra* subsp. *commutata*);
    - * veldbeemdgras (*Poa pratensis*);
    - * gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*);
    - * gewoon reukgras (*Anthoxanthum odoratum*).
  - > Volgende vlinderbloemigen en kruiden komen in aanmerking:
    - * hopklaver (*Medicago lupulina*);
    - * gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*);
    - * luzerne (*Medicago sativa*);
    - * rode klaver (*Trifolium pratense*);
    - * witte klaver (*Trifolium repens*);
    - * voederwikke (*Vicia sativa*).
  - > Volgende kruiden komen in aanmerking:
    - * duizendblad (*Achillea millefolium*);
    - * gewone margriet (*Leucanthemum vulgare*);
    - * grote klaproos (*Papaver rhoeas*);
    - * karwij (*Carum carvi*);
    - * kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*);
    - * korenbloem (*Centaurea cyanus*);
    - * peterselie (*Petroselinum crispum*);
    - * smalle weegbree (*Plantago lanceolata*);
    - * venkel (*Foeniculum vulgare*);

- * wilde chicorei (Cichorium intybus);
- * wilde peen (Daucus carota).

1.6 ACTIE 4: BUFFERSTROOK PLUS - BLOEMENMENGSEL

- ▶ De bufferstrook bestaat uit een strook ingezaaid met een bloemenmengsel – teeltcode 9831
  - > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door de landbouwer zelf;
  - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van dat aangrenzende perceel bouwland;
  - > Het bloemenmengsel kan duidelijk onderscheiden worden van de vegetatie op het perceel bouwland.
- ▶ Als de bufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel met zeer hoge, hoge, medium of lage erosiegevoeligheid ligt, komt de strook enkel in aanmerking wanneer er ook een grasstrook van minstens 6m aangelegd wordt onderaan het perceel.
- ▶ De bufferstrook wordt ingezaaid voor 1 mei van het verbintenisjaar of is al aanwezig. De bufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de bufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd.
- ▶ De bufferstrook heeft **een minimale breedte van 6 meter en een maximale breedte van 18 meter**. De strook moet niet overal 6 meter breed zijn als de oppervlakte van de strook meer dan 0,3 hectare is.
  - > Wanneer de strook langs een waterloop wordt aangelegd, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het bloemenmengsel en moet de bufferstrook met bloemenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag minimaal 7m en maximaal 19m ⁽¹⁾.
- ▶ Wanneer de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt, gelden deze afmetingen.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9 + verplicht grasstrook 6m	9 + verplicht grasstrook 6m	6 + verplicht grasstrook 6m	6 + verplicht grasstrook 6m	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- > Wanneer onderaan het afhellend gedeelte van het erosiegevoelig perceel ook een waterloop gelegen is, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het bloemenmengsel en moet de bufferstrook met bloemenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag telkens 1 meter breder dan de breedtes vermeld in de tabel hierboven ⁽¹⁾.

- ▶ De bufferstrook moet gemaaid worden tussen 15 september en 15 oktober van het verbintenisjaar;
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de strook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de bufferstrook met bloemenmengsel ⁽¹⁾ kan vloeien;
- ▶ Op de bufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ Als de bufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;
- ▶ U heeft de bufferstrook in gebruik gedurende de verbintenistermijn;
- ▶ De bufferstrook kan niet gebruikt worden als niet productief element Akkerranden/bufferstroken in het kader van de conditionaliteit (GLMC-8). De 1m-teeltvrije zone naast de bufferstrook (ingetekend in hetzelfde perceel) kan wel als NPE 1m teeltvrij gebruikt worden ⁽¹⁾;
- ▶ Het bloemenmengsel bestaat uit minstens acht verschillende bloeiende kruiden uit de volgende lijst ⁽¹⁾:
  - > Duizendblad (Achillea millefolium);
  - > Gele ganzenbloem (Glebionis segetum);
  - > Gewone margriet (Leucanthemum vulgare);
  - > Gewone rolklaver (Lotus corniculatus);
  - > Grote klaproos (Papaver rhoeas);
  - > Karwij (Carum carvi);
  - > Korenbloem (Centaurea cyanus);
  - > Pastinaak (Pastinaca sativa);
  - > Rode klaver (Trifolium pratense);
  - > Venkel (Foeniculum vulgare);
  - > Voederwikke (Vicia sativa);
  - > Wilde peen (Daucus carota).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per ha aangelegde bufferstrook

- ▶ **Actie 1:** Grasbufferstrook-erosie: 1025 euro/ha
- ▶ **Actie 2:** Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapselement 1.025 euro/ha
- ▶ **Actie 2bis:** Grasbufferstrook langs waterlopen 945 euro/ha
- ▶ **Actie 3:** Bufferstrook met graskruidmengsel: 1.095 euro/ha
- ▶ **Actie 4:** Bufferstrook met bloemenmengsel: 1.745 euro/ha; de verplichte extra grasstrook van 6m bij erosiegevoelige percelen: 1025 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de desbetreffende bijkomende bestemming op het perceel aan te geven.

- ▶ **Actie 1:** Grasbufferstrook-erosie: BUG.

- ▶ **Actie 2:** Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapselement: BUE.
- ▶ **Actie 2bis:** Grasbufferstrook langs waterlopen: BUW.
- ▶ **Actie 3:** Bufferstrook met graskruidenmengsel: BUK.
- ▶ **Actie 4:** Bufferstrook met bloemenmengsel: BUB.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

Een ecoregeling voor bufferstroken is niet combineerbaar met de bufferstroken/akkerranden binnen de niet-productieve elementen in de conditionaliteit.

SUBSIDIE TEELT VAN VEZELVLAS MET VERMINDERDE BEMESTING - UITDOVEND

////////////////////////////////////
Let op! Deze fiche gaat enkel over de nog lopende VLS-verbintenissen.

Als u in 2019 of 2020 een vijfjarige VLS-verbintenis (teelt van vezelvlas met verminderde bemesting) heeft gestart, blijft deze VLS-verbintenis nog 1 of 2 jaar uitdovend verder lopen (tem. 2023 resp. 2024). De info over deze VLS-verbintenissen is vermeld op deze fiche.

De teelt van vezelvlas is een duurzame teelt. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is traditioneel al uiterst beperkt. Bovendien behoeft deze teelt niet veel nutriënten waardoor vlasteelt garant staat voor een zeer beperkte druk op het milieu en voor een toenemende biodiversiteit. Door de bijkomende eis om geen stikstofbemesting toe te passen wordt het milieuvriendelijk karakter van deze teelt verder versterkt.

Bovendien genereert dit gewas een lange termijn opslag van koolzuurgas (CO₂) in duurzame materialen (textiel zoals kledij, interieurbekleding, huishoudlinnen; bouwmaterialen zoals isolatie, plamuurwerk, vezelplaat; composieten zoals aanwezig in auto-onderdelen) en draagt zodoende bij tot de strijd tegen klimaatverandering. Per hectare kan tot 10 ton CO₂-equivalenten vastgelegd worden.

De maatregel werd niet opnieuw opgenomen in het nieuw GLB, maar de landbouwers die nog een lopende verbintenis hebben, kunnen deze maatregel nog volledig uitvoeren volgens de voorwaarden van het vorige GLB.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U teelt gedurende de resterende loopjaren vezelvlas op minstens uw verbintenisoppervlakte als u nog een lopende VLS-verbintenis heeft.
- ▶ U gebruikt gedurende de gebruiksperiode op de percelen onder verbintenis enkel PK-meststoffen.
- ▶ U kunt de aankoopfacturen van PK-meststoffen voorleggen.
- ▶ U houdt een correct bemestingsregister bij voor de betrokken percelen en kunt dat voorleggen.
- ▶ Enkel gecertificeerd vezelvlaszaaizaad mag ingezaaid worden. De minimale zaaidichtheid bedraagt 100 kg/ha.
- ▶ U moet het gebruik van gecertificeerd vezelvlaszaaizaad kunnen staven aan de hand van aankoopfacturen en keuringsetiketten die op de zakken hangen. Die bewijzen worden gedurende minstens tien jaar na de laatste betaling voor de verbintenis bewaard en worden bij controle voorgelegd.
- ▶ U geeft de percelen in kwestie jaarlijks aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ U sluit jaarlijks voor de percelen onder deze verbintenis een aankoop- en verkoopcontract met een eerste verwerker van vezelvlas. Als u de verwerking tot vezels zelf uitvoert of door een verwerker in opdracht laat uitvoeren via een contract voor loonverwerking, dan wordt het aankoop- en verkoopcontract vervangen door een verwerkingsverbintenis. De verwerkingsverbintenis is een

verbintenis van u om de verwerking tot vezels zelf uit te voeren. In deze verwerkingsverbintenis moeten enkel de percelen in Vlaanderen die u met de bijkomende bestemming 'VLS' aangeeft worden opgenomen in de lijst. In het geval dat u de verwerking tot vezels in opdracht laat uitvoeren, wordt ook het contract voor loonverwerking toegevoegd aan de verwerkingsverbintenis. Het aankoop- en verkoopcontract of de verwerkingsverbintenis bezorgt u, eventueel samen met het contract voor loonverwerking, uiterlijk op 15 september van het teeltjaar aan uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij.

- ▶ De volledig ingezaaide oppervlakte komt in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ U heeft de percelen waarop u de maatregel toepast in eigen gebruik vanaf 1 januari tot en met 10 augustus.
- ▶ De betalingsrechten kunnen enkel geactiveerd worden door de landbouwer die deze subsidie aanvraagt.

2 SUBSIDIEBEDRAG

De subsidie voor de teelt van vezelvlas met verminderde bemesting bedraagt jaarlijks 240 euro/ha.

3 VERBINTENISOPPERVLAKTE

In uw aanvraag van een vijfjarige verbintenis voor de teelt van vezelvlas met verminderde bemesting koos u zelf een 'verbintenisoppervlakte'.

- ▶ Deze verbintenisoppervlakte is minstens 1 ha/bedrijf.
- ▶ Uw verbintenisoppervlakte is de minimale oppervlakte waarop u gedurende de volledige looptijd van uw verbintenis vezelvlas met verminderde bemesting moet telen.
- ▶ De percelen waarop u vezelvlas met verminderde bemesting teelt mogen jaarlijks wisselen.
- ▶ De maximale oppervlakte waarvoor u jaarlijks kunt uitbetaald worden is 120% van uw verbintenisoppervlakte.

4 SUBSIDIEAANVRAAG

Lopende vijfjarige VLS-verbintenissen gestart in 2019 of 2020 onder de PDPOIII-voorwaarden die nog verder lopen in 2023 en/of 2024 moeten verder uitgedaan worden onder de PDPOIII-voorwaarden en subsidiebedragen.

De betalingsaanvraag voor 2023 moet via de bijkomende bestemming 'VLS' worden toegevoegd in de verzamelaanvraag van 2023 op de percelen waarop u de maatregel toepast.

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

De teelt van vezelvlas met verminderde bemesting is op eenzelfde perceel combineerbaar met bepaalde maatregelen uit het nieuwe GLB:

- ▶ Biologische productiemethode;
- ▶ Mechanische onkruidbestrijding;
- ▶ Vruchtafwisseling met vlinderbloemige;
- ▶ Opbouw organische koolstof in de bodem;
- ▶ Precisielandbouw (zowel GPS-maatregel als precisie bekalken);
- ▶ Een aantal beheerovereenkomsten van VLM (zie tabel 'Combinatiemogelijkheden; ecoregelingen, agromilieumaatregelen met beheerovereenkomsten (PDPOIII) en het nieuwe strategisch plan' op de webpagina [Tabellen](#));
- ▶ Aanplantsubsidie en onderhoudssubsidie boslandbouwsystemen;
- ▶ Bodempaspoort;
- ▶ Betalingsrechten.

6 MEER INFORMATIE

Op de website www.vlaanderen.be/landbouw/agromilieuklimaatmaatregelen vindt u de algemene voorwaarden voor het aanvragen van subsidies voor LV-agromilieuklimaatmaatregelen en de meest recente informatie.

Richt u tot uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij voor bijkomende informatie. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beherdiensten' op de webpagina [Tabellen](#).

MEERJARIGE BLOEMENSTROOK IN DE FRUITTEELT

Bij de agromilieuklimaatmaatregel 'Meerjarige bloemenstroken' wordt de aanleg en het onderhoud van bloemenstroken tussen de fruitbomenrijen of aan de rand van fruitboomgaarden gestimuleerd. Deze bloemenstroken zorgen voor een rijker ecosysteem in de boomgaard dat aantrekkelijker is voor enerzijds bestuivers en anderzijds natuurlijke vijanden van schadelijke soorten. Naast meer biodiversiteit, zorgt dit laatste ook voor een betere biologische plaagbestrijding en een verminderde nood aan pesticidegebruik, wat een positieve impact heeft op de bodem- en waterkwaliteit.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstrook aan de rand van fruitaanplanting: 10160 euro/ha bloemenstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Looptijd verbintenis: 5 jaar.
- ▶ Het perceel is gelegen in Vlaanderen.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de bloemenstrook is niet toegelaten.
- ▶ Het in te zaaien bloemenmengsel (teeltcode 9831) bestaat uit een mengsel van minstens 8 verschillende éénjarige, tweejarige en meerjarige bloeiende kruiden. Minstens 4 van de aanwezige soorten moeten meerjarige soorten zijn.
- ▶ Grassen zijn niet toegelaten in het ingezaaide bloemenmengsel.
- ▶ In het bloemenmengsel mogen ook volgende plantensoorten niet voorkomen:
  - > melganzevoet (*Chenopodium album*)
  - > groot kaasjeskruid (*Malva sylvestris*)

- > zwarte parelpeper (*Capsicum annuum*)
- > gele ganzenbloem (*Glebionis segetum*, syn. *Chrysanthemum segetum*)
- ▶ De samenstelling en waar relevant de zaaidichtheid van het ingezaaide bloemenmengsel moet door u bij controle aan de hand van documenten aangetoond kunnen worden.
- ▶ De bloemenstrook wordt gemaaid bij de opstart om ongewenste onkruiden te voorkomen en gedurende de verbintenist ermijn om de groei en de bloei van de gewenste kruiden te stimuleren, zowel in het jaar van aanleg als de daaropvolgende jaren.
- ▶ Het maaibeheer is extensief en is afhankelijk van het ingezaaide bloemenmengsel, minstens 1 maal op het einde van het bloeiseizoen en met een minimumhoogte van 10 cm.
- ▶ U moet de nodige maatregelen nemen om te verzekeren dat voldoende bloeiende soorten tijdens de volledige looptijd van de verbintenis in de bloemenstrook aanwezig blijven.
- ▶ U heeft het perceel in kwestie in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ U geeft het perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet
- ▶ De deelname aan de maatregel is beperkt tot plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen en notelaars. Geen wijnbouw.

1.2 ACTIE 1: AANLEG EN ONDERHOUD VAN MEERJARIGE BLOEMENSTROOK TUSSEN DE FRUITBOMENRIJEN

- ▶ U engageert zich voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen in de fruitboomgaard.
- ▶ Op het volledige perceel in kwestie met een oppervlakte van minstens 0,30 hectare bevindt zich een fruitboomgaard. Percelen waarop geen of slechts gedeeltelijk een dergelijke fruitboomgaard aanwezig is, komen niet in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De breedte van de bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen is minstens 1 meter, tenzij de spoorbreedte van de machines kleiner is.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen is alleen toegelaten als dat strikt noodzakelijk is en als voldaan is aan de volgende voorwaarden:
  - > Tijdens de bloei geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die schadelijk zijn voor bijen, zoals vermeld op de toegelaten erkenningen. Bespuiting kan alleen 's nachts of 's morgens, als de bijen niet actief zijn.
  - > De toepasselijke IPM-voorschriften volgen.
  - > Alleen selectieve gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die onschadelijk zijn voor de nuttige insecten en andere niet-doel organismen.
  - > Als een behandeling toch noodzakelijk is, de bloemenstrook eerst maaien.
  - > Beroep doen op een begeleidingsdienst. Bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen moet u kunnen aantonen dat u zich voor dit gebruik heeft laten bijstaan door een op dit vlak deskundige adviesdienst of expert.
- ▶ U stelt de relevante informatie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de deelnemende percelen ter beschikking.

1.3 ACTIE 2: AANLEG EN ONDERHOUD VAN EEN MEERJARIGE BLOEMENSTROOK AAN DE RAND VAN DE FRUITBOOMGAARD

- ▶ Om een verbintenis te kunnen sluiten voor de aanleg van een bloemenstrook moet aan de rand van het oorspronkelijke perceel waarop de fruitboomgaard zich bevindt een rij fruitbomen gerooid worden of moet, bij de aanplant van een nieuwe fruitboomgaard, een rij fruitbomen minder aangeplant worden.
- ▶ U zaait een bloemenstrook van minstens 3 m en maximaal 6 m breed in aan de rand van uw fruitboomgaard.
- ▶ Op het aangrenzend perceel bevindt zich een fruitboomgaard in gebruik door uzelf. Bij aanleg een bloemenmengsel (teeltcode 9831) inzaaien met een zaaidichtheid van minstens 20 kg per ha in het najaar van het jaar voorafgaand aan de verbintenis. Bij de samenstelling van het mengsel wordt gestreefd om een bloeihoogte te bekomen en om de biodiversiteit aan nuttigen te bevorderen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ **Actie 1:** bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard
- ▶ **Actie 2:** bloemenstrook aan de rand van fruitboomgaard: 10160 euro/ha bloemenstrook

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2023 een bijkomende bestemming op het betrokken perceel worden aangegeven:
  - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen de bijkomende bestemming 'BFB' opgeven op het fruitboomgaardperceel.
  - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook aan de rand van de fruitboomgaard de bijkomende bestemming 'BFR' enkel opgeven op de rand (teeltcode 9831) en niet op het aangrenzend fruitboomgaardperceel.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Gedurende de looptijd van de verbintenis moet er jaarlijks een betalingsaanvraag gedaan worden, door de bijkomende bestemming aan te geven op de overeenkomstige percelen.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

SUBSIDIE VERWARRINGSTECHNIEK IN DE FRUITTEELT - UITDOVEND

////////////////////////////////////
Let op! Deze fiche gaat enkel over de nog lopende VER-verbintenissen.

Als u in 2019 of 2020 een vijfjarige VER-verbintenis (verwarringstechniek in de fruitteelt) heeft gestart, blijft deze VER-verbintenis nog 1 of 2 jaar uitdovend verder lopen (tem. 2023 resp. 2024). De info over deze VER-verbintenissen is vermeld op deze fiche.

Deze maatregel, ook feromoonverwarringstechniek genoemd, ter verwarring van insecten en meer gekend ter bestrijding van de fruitmot bij pitfruit (appel en peer) (bij gebruik van RAK 3, Ginko, Ginko-ring, Checkmate puffer CM-O en SEMIOSNET-CODLING MOTH (ook walnoten)) en ook bladrollers (bij gebruik van RAK 3 + 4, Isomate CLS plus en Isomate CLR) bij pitfruit en kers en kriek heeft als doel het gebruik van insecticiden in de fruitteelt te verminderen. De bestrijding van fruitmot en andere rupsen van motten en vlinders is een belangrijke zorg in de fruitteelt. Een groot aandeel van de gebruikte insecticiden in de fruitteelt gaat voornamelijk naar de bestrijding van deze schadeverwekkers.

De biologische bestrijding van de fruitmot en bladrollers door feromoonverwarring kan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aanzienlijk doen dalen. Deze techniek is bovendien erg specifiek: andere insecten worden er niet door geschaad. De negatieve milieu-impact van deze techniek is zeer gering in vergelijking met de klassieke chemische bestrijding. Door deze techniek zullen de fruitmot, de vruchtbladroller en andere rupsen op termijn veel gemakkelijker onder controle kunnen gehouden worden, waardoor minder conventionele insecticiden moeten ingezet worden. Een vermindering van 2 tot 3 bespuitingen is realistisch als de techniek consequent wordt toegepast en de omgevingsfactoren en weersomstandigheden gunstig zijn.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U past de verwarringstechniek toe op minstens uw verbintenisoppervlakte gedurende de resterende loopjaren (1 of 2 jaar) als u nog een lopende verbintenis voor de verwarringstechniek heeft.
- ▶ U past de verwarringstechniek toe op fruitteelten waarvoor door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid producten erkend zijn (zie verder bij 'erkende producten').
- ▶ U gebruikt de erkende producten, conform de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot oppervlakte, aantal en plaatsing. Let erop dat u de dispensers in voldoende aantallen, tijdig en correct uithangt.
- ▶ U past het product onafgebroken toe van 15 mei tot en met 15 september van het jaar van aangifte.
- ▶ De toepassing van de verwarringstechniek moet u staven aan de hand van aankoopfacturen. Deze moet u bijhouden tot minimaal tien jaar na de laatste betaling voor de verbintenis en bij controle kunnen voorleggen.
- ▶ U geeft de percelen in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ U houdt een gewasbeschermingsmiddelenregister bij.

- ▶ U besteedt de nodige aandacht aan het monitoren van ziekten en plagen.
- ▶ U heeft geen gedeeltelijke terugbetaling van de toepassingskosten voor de verwarringstechniek aangevraagd in het kader van de Verordening (EU) nr. 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 of met andere woorden GMO-steun. Concreet wil dit zeggen dat als u ook GMO-steun aanvraagt, u uitgesloten bent voor subsidie voor de verwarringstechniek in de fruitteelt in dat jaar, ook al zou u de verwarring eventueel op andere percelen toepassen.
- ▶ De volledig ingezaaide of betaalde oppervlakte komt in aanmerking voor de subsidie, alsook de onverharde oppervlakte die noodzakelijk is voor de teeltwerkzaamheden.
- ▶ De percelen moeten, afhankelijk van het gebruikte product, minstens 1 of 2 ha groot zijn, of een aaneengesloten blok vormen van minstens 1 of 2 ha fruit waarop de subsidie wordt aangevraagd. Kleinere, geïsoleerde percelen komen niet in aanmerking voor subsidie.
- ▶ U heeft de percelen waarop u verwarring toepast in eigen gebruik vanaf 30 april tot en met 15 september.
- ▶ De betalingsrechten kunnen enkel geactiveerd worden door de landbouwer die deze subsidie aanvraagt.

2 SUBSIDIEBEDRAG

De subsidie voor het toepassen van de verwarringstechniek in de fruitteelt bedraagt jaarlijks 210 euro/ha.

3 VERBINTENISOPPERSVLAKTE

In uw inschrijving voor een vijfjarige verbintenis voor toepassing van de verwarringstechniek koos u zelf een 'verbintenisoppervlakte'.

- ▶ Deze verbintenisoppervlakte is minstens 1 ha/bedrijf.
- ▶ Uw verbintenisoppervlakte is de minimale oppervlakte waarop u gedurende de volledige looptijd van uw verbintenis de verwarringstechniek moet toepassen.
- ▶ De percelen waarop u de verwarringstechniek toepast mogen jaarlijks wisselen.
- ▶ De maximale oppervlakte waarvoor u jaarlijks kunt uitbetaald worden is 120% van uw verbintenisoppervlakte.

4 SUBSIDIEAANVRAAG

Lopende vijfjarige VER-verbintenissen gestart in 2019 of 2020 onder de PDPOIII-voorwaarden die nog verder lopen in 2023 en/of 2024 moeten verder uitgedaan worden onder de PDPOIII-voorwaarden en subsidiebedragen.

De betalingsaanvraag voor 2023 moet via de bijkomende bestemming 'VER' worden toegevoegd in de verzamelaanvraag van 2023 op de percelen waarop u de verwarringstechniek toepast.

5 ERKENDE PRODUCTEN

- ▶ Momenteel zijn acht producten erkend voor pitfruit (appel en peer): RAK 3, RAK 3+4, Ginko, Ginko-ring, Isomate CLR, Isomate CLS plus, Checkmate puffer CM-O en SEMIOSNET-CODLING MOTH (nieuw). Bovendien zijn RAK 3+4, Isomate CLS plus en Isomate CLR ook erkend voor de bestrijding van de vruchtschilvreter (vruchtbladroller) in kers en kriek.
- ▶ Deze producten moeten toegepast worden op een oppervlakte van:
  - > RAK 3: minimum 1 ha;
  - > RAK 3+4: minimum 1 ha;
  - > Ginko-ring: minimum 1 ha;
  - > Isomate CLS plus: minimum 1 ha;
  - > Checkmate puffer CM-O: minimum 1 ha;
  - > SEMIOSNET-CODLING MOTH: minimum 1 ha;
  - > Ginko: minimum 2 ha;
  - > Isomate CLR: minimum 2 ha.
- ▶ Nieuwe erkende producten komen ook in aanmerking.

6 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

Het toepassen van de verwarringstechniek in de fruitteelt is op eenzelfde perceel combineerbaar met:

- ▶ Mechanische onkruidbestrijding;
- ▶ Toepassing van de biologische productiemethode;
- ▶ Precisielandbouw bekalken
- ▶ Bodempaspoort
- ▶ Een aantal beheerovereenkomsten van VLM (zie bijlage 'Combinaties agromilieuklimaatmaatregelen, beheerovereenkomsten en hectaresteen bio');
- ▶ Aanplantsubsidie boslandbouwsystemen;
- ▶ Betalingsrechten.

! Let op: deze subsidie is binnen hetzelfde bedrijf **NIET combineerbaar met GMO-steun** voor het toepassen van deze maatregel.

7 MEER INFORMATIE

Op de website www.vlaanderen.be/landbouw/agromilieuklimaatmaatregelen vindt u de algemene voorwaarden voor het aanvragen van subsidies voor LV-agromilieuklimaatmaatregelen en de meest recente informatie.

Gebruik de 'checklist verwarringstechniek fruitteelt' op de webpagina '[Verwarringstechniek in de fruitteelt](#)' om u te helpen bij de goede uitvoering van uw verbintenis voor de verwarringstechniek in de fruitteelt.

Richt u tot uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij voor bijkomende informatie. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beherdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

REDUCTIE ANTIBIOTICAGEBRUIK

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 21/06/2023: Aanpassing laatste paragraaf onder punt 1 "Subsidievoorwaarden".

Landbouwsystemen met dierlijke productie zijn kwetsbaar voor uitbraken van dierziektes. Het huidige gebruik van antibiotica leidt echter steeds meer tot antimicrobiële resistentie. Er is nood aan meer aandacht voor bioveiligheid en preventie van ziektes zonder hoog antibioticagebruik. Met deze maatregel worden landbouwers gestimuleerd om in samenspraak met de bedrijfsdierenarts en andere experts in een coachingtraject maatregelen te nemen om het antibioticagebruik op hun bedrijf verder te reduceren.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Driejarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 2600 euro/bedrijf/diercategorie

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U heeft op 1 januari minstens één actief vleeskalver-, pluimvee- of varkensbeslag met adres in het Vlaamse Gewest. Elk veebeslag moet gedurende het volledige jaar actief blijven. Een veebeslag kan wel overgenomen worden tijdens het jaar. Als de overnemer de voorwaarden van de subsidiemaatregel verder naleeft, dan behoudt u het recht op de subsidie. Voor dieren van een beslag dat u tijdens het jaar overneemt (dus dat u nog niet had op 1 januari) kan u geen subsidie bekomen.
- ▶ De BD100-waarde is het aantal behandeldagen met antibiotica per honderd dagen voor een diercategorie, zoals berekend door AMCRA in het benchmarkrapport van de veehouder. De gemiddelde BD100 waarde is het gemiddelde van de BD100-waarden voor een diercategorie bij de veehouder tijdens de twee jaren die voorafgaan aan het eerste verbintenisjaar.
- ▶ De mogelijke diercategorieën zijn: vleeskalveren, leghennen, vleeskippen, biggen niet-gespeend, biggen gespeend, vleesvarkens en fokvarkens.

- ▶ U kan maximum 3 keer een verbintenis van 1 jaar sluiten per diercategorie. Voor alle op het bedrijf aanwezige diercategorieën die behoren tot de varkens, moet u één gezamenlijke verbintenis sluiten.
- ▶ Eenmaal een verbintenis van 1 jaar wordt aangegaan, moeten de eventuele tweede en derde verbintenistermijn binnen de 2 volgende jaren worden gesloten.
- ▶ In het eerste verbintenisjaar moet de BD100-waarde voor de diercategorie in kwestie met minstens 10% verbeterd zijn ten opzichte van de gemiddelde BD100-waarde.
- ▶ In het tweede verbintenisjaar moet de BD100-waarde voor de diercategorie in kwestie met minstens 20% en in het derde verbintenisjaar met minstens 30% verbeterd zijn ten opzichte van de gemiddelde BD100-waarde.
- ▶ De op het bedrijf aanwezige diercategorieën die behoren tot de varkens, **en waarvan minstens 1 diercategorie een gemiddelde BD100-waarde heeft die verschillend is van nul**, moeten allemaal voldoen aan het verbeteringspercentage tijdens een verbintenisjaar om de subsidie voor varkens te ontvangen. **De diercategorieën bij de varkens waarvoor de gemiddelde BD100-waarde al nul was, moeten op nul blijven ⁽¹⁾.**

2 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag gebeurt jaarlijks via de verzamelaanvraag via het scherm 'Antibioticareductie' onder het menu-item 'Dier'.

3 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag bedraagt 2600 euro per diercategorie waarvoor de verbetering voor dat jaar wordt gehaald. Voor alle op het bedrijf aanwezige diercategorieën die behoren tot de varkens, kan u per verbintenisjaar maar één subsidie van 2600 euro ontvangen.

VOEDERMANAGEMENT BIJ RUNDVEE

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 23.05.2023 onder punt 1., derde paragraaf aangepast. Onder 1.4.2 een zin toegevoegd, in de tabel onder punt 2 twee lijnen toegevoegd

Om de methaanuitstoot afkomstig uit de verteringprocessen van runderen te verlagen, wordt onder andere ingezet op voedermanagement. Door het toevoegen van additieven, zoals 3-NOP, nitraat, geëxpandeerd/geëxtrudeerd lijnzaad, koolzaadvet of bierdrاف in combinatie met koolzaadschroot aan het voer voor melk- en vleesvee kunnen de enterische broeikasgasemissies met zelfs 26% gereduceerd worden.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Bedrijfsmaatregel
- ▶ Eenjarige verbintenis
- ▶ Diergebonden subsidie: 0,04 – 0,08 euro/dier/dag

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U moet de maatregel naleven gedurende de volledige verbintenisperiode die loopt van 31/5/2023 tot en met 31/12/2023. Per rastype (melk of vlees) kan u één voedermaatregel aanduiden die van toepassing is voor de runderen die tot dat rastype behoren van alle rundveebeslagen op uw landbouwbedrijf.
Als u al op 1 januari 2023 bent gestart met de maatregel, dan kan u de verbintenisperiode laten starten op 1 januari 2023. U kunt dat staven met een factuur van het toegepaste voedermiddel of additief, met vermelding van de leveringsdatum die ten laatste 1 januari 2023 is. U bezorgt dit bewijsstuk via post of via mail uiterlijk op 31 juli 2023 aan uw buitendienst. Als u een afwijking wenst aan te vragen van de startdatum naar 1 januari, vermeld dan ook steeds voor welke maatregel (melk en/of vlees) u dat wenst. ⁽¹⁾
- ▶ U heeft bij de start van de verbintenisperiode minstens één actief rundveebeslag met een adres in het Vlaamse Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Elk rundveebeslag moet gedurende de

volledige verbintenisperiode actief blijven. Een rundveebeslag kan wel overgenomen worden tijdens het jaar. Als de overnemer de voorwaarden van de subsidiemaatregel verder naleeft, dan behoudt u het recht op de subsidie. Voor dieren van een rundveebeslag dat u tijdens het jaar overneemt (dus dat u nog niet had bij de start van de verbintenisperiode) kan u geen subsidie bekomen.

- ▶ Voorwaarden voor de runderen:
  - > Om in aanmerking te komen voor de subsidie voor één van de maatregelen, moeten de betrokken runderen:
    - gedurende de hele verbintenisperiode correct en op tijd geïdentificeerd en geregistreerd zijn;
    - aanwezig zijn op één van de plaatsen die aangegeven zijn in de laatste verzamel aanvraag.
  - > Een rund van het rastype melk komt in aanmerking voor de subsidie als:
    - het in Sanitel geregistreerd is als een **vrouwelijk** rund van het rastype “**melk**”;
    - het bij de startdatum van de verbintenisperiode al **gekalfd heeft** en de toedieningsperiode van de maatregel nog loopt, of als het nog **zal kalven** in het jaar 2023;
    - de betrokken kalveren tijdig geïdentificeerd en in Sanitel geregistreerd zijn.
  - > Een rund van het rastype vlees komt in aanmerking voor de subsidie als:
    - * het in Sanitel geregistreerd is als een rund van het rastype “**vlees**” of “**gemengd**”;
    - * het rund **minstens 6 maanden** oud is.
- ▶ U beschikt vanaf de startdatum van de verbintenisperiode over:
  - > één of meer **rantsoenberekeningen** die overeenstemmen met de werkelijk verstrekte rantsoenen waarop het volgende staat:
    - * samenstelling van het verstrekte rantsoen;
    - * de datum waarop de berekening is opgemaakt;
    - * de periode waarin de berekening wordt toegepast.
  - > **facturen** die op uw naam staan en die de samenstelling en de hoeveelheid van alle gebruikte veevoerders vermelden. Als op de facturen de samenstelling van het veevoeder niet vermeld is, moet u beschikken over **ander bewijsmateriaal** waaruit die samenstelling duidelijk blijkt. Via het rundveeloket kan u gebruik maken van [een rantsoenberekeningstool](#) waarmee u kan nagaan of de samenstelling klopt en alles correct werd opgegeven.

De volgende voedermaatregelen komen in aanmerking, met telkens een aantal extra voorwaarden:

1.1 KOOLZAADSCHROOT IN COMBINATIE MET BIERDRAF

- ▶ Enkel voor melkvee
- ▶ Toedieningsperiode: 200 opeenvolgende dagen vanaf de kalvingsdatum.
- ▶ Het rantsoen moet beschikken over de volgende samenstelling op **drogestofbasis**:
  - > 34 - 42% maïskuil;
  - > 20 - 24% graskuil;
  - > 9,9 - 12,1% bierdraf met de volgende samenstelling:
    - a) 222– 271 gram ruw eiwit per kilogram droge stof;
    - b) 88 – 107 gram ruw vet per kilogram droge stof;
    - c) 157,00 - 192,00 gram ruwe celstof per kilogram droge stof.
  - > 4,4 - 5,4% bestendig koolzaadschroot met de volgende samenstelling:
    - a) 345 – 421 gram ruw eiwit per kilogram droge stof;

- b) 36 – 44 gram ruw vet per kilogram droge stof;
  - c) 136 – 166 gram ruwe celstof per kilogram droge stof.
- > 3,2 - 4% onbestendig koolzaadschroot met de volgende samenstelling:
- a) 351 – 429 gram ruw eiwit per kilogram droge stof;
  - b) 35 – 43 gram ruw vet per kilogram droge stof;
  - c) 121 – 148 gram ruwe celstof per kilogram droge stof.

1.2 KOOLZAADVET

- ▶ Enkel voor melkvee
- ▶ Toedieningsperiode: 200 opeenvolgende dagen vanaf de kalvingsdatum.
- ▶ Dagelijks moet per dier 350 gram koolzaadvet toegevoegd worden aan het verstrekte rantsoen.

1.3 GEËXTRUDEERD OF GEËXPANDEERD LIJNZAAD

- ▶ Enkel voor melkvee
- ▶ Toedieningsperiode: 200 opeenvolgende dagen vanaf de kalvingsdatum.
- ▶ Het rantsoen moet bestaan uit minstens 40% maïskuil en maximaal 30% graskuil op drogestofbasis.
- ▶ Aan het krachtvoeder aanwezig in het rantsoen wordt geëxtrudeerd of geëxpandeerd lijnzaad toegevoegd dat zorgt voor een aanlevering van minstens 400 gram vet per dag per dier. Het vet moet minimaal 200 gram en maximaal 250 gram alfa-linoleenzuur bevatten.

1.4 NITRAAT

1.4.1 Melkvee

- ▶ Toedieningsperiode: 355 opeenvolgende dagen vanaf de kalvingsdatum.
- ▶ Minstens 1% nitraat moet worden toegevoegd aan het totale rantsoen op drogestofbasis.

1.4.2 Vleesvee

- ▶ Toedieningsperiode: vanaf de start van de verbintenisperiode tot en met 31 december 2023.
- ▶ **Minstens 1% nitraat moet worden toegevoegd aan het totale rantsoen op drogestofbasis ⁽¹⁾.**

1.5 3-NITRO-OXYPROPANOL (3-NOP)

- ▶ Enkel voor melkvee.
- ▶ Toedieningsperiode: 355 opeenvolgende dagen vanaf de kalvingsdatum.
- ▶ Er moet dagelijks een dosis van minstens 60 ppm en maximaal 90 ppm op drogestofbasis aan het totale rantsoen worden toegevoegd.
- ▶ Alle dieren die in aanmerking komen voor de subsidie moeten gedurende de volledige dag toegang hebben tot het rantsoen waarin 3-NOP aanwezig is.

1.6 COMBINATIES VAN MAATREGELEN

- ▶ Nitraat + koolzaadvet;
- ▶ Nitraat + geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad.

Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als wanneer u die voedermaatregelen apart toepast.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de gekozen maatregel wordt een steunbedrag per dier toegekend voor iedere dag van de toedieningsperiode die binnen de verbintenistermijn valt.

Voedermaatregel	Maximaal bedrag per dier per dag (euro)
3-NOP	0,07
Koolzaadschroot in combinatie met bierdraf	0,08
Geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad	0,08
Koolzaadvet	0,08
Nitraat vleesvee/melkvee	0,04
Nitraat en koolzaadvet ⁽¹⁾	0,12
Nitraat en geëxtrudeerd/geëxpandeerd lijnzaad ⁽¹⁾	0,12

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'voedermanagement bij rundvee' verloopt via de verzamelaanvraag. De uiterste wijzigingsdatum voor de subsidieaanvraag is 31 mei 2023.

In het scherm 'voedermanagement bij rundvee' onder het menu-item "Dier" vinkt u aan dat u wil deelnemen aan de subsidieregeling. U moet starten met de gekozen voedermaatregel(en) op 31 mei 2023. Indien u gestart bent op 1 januari dan moet u daarvan het bewijsstuk bezorgen aan uw buitendienst.

Als u de verbintenis stopzet voor de afloop van de verbintenistermijn, komt u niet in aanmerking voor de subsidie.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

BEHOUD VAN LOKALE VEERASSEN - RUNDEREN

Bepaalde lokale landbouwhuisdierrassen zijn met uitsterven bedreigd omdat het vaak economisch interessanter is om meer productieve rassen te houden. Het behoud van de genetische diversiteit van traditionele dierenrassen is nochtans een basis voor het behoud van diversiteit op het platteland.

Het houden van deze traditionele rassen zorgt voor een levende genenbank. Net die is belangrijk om specifieke eigenschappen in te kruizen in bestaande rassen en variëteiten. Door financiële ondersteuning kan de instandhouding van met uitsterven bedreigde lokale dierrassen worden gestimuleerd.

(Klik op het vierkant om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 250-280 euro/dier

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
  - > Voor het behoud van lokale rundveerassen moet u **geen** actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U houdt gedurende de vijf opeenvolgende jaren van de verbintenis minstens het aantal subsidiabele runderen dat is vastgelegd in het verbintenis aantal.
- ▶ U kunt subsidie aanvragen voor minimaal 10 en maximaal 125 dieren van de volgende lokale rundveerassen:
  - > het rode ras;
  - > het wit-rode ras;
  - > het Belgische wit-blauwe dubbeldoelras;
  - > Kempens roodbont
- ▶ Om in aanmerking te komen voor de extra toelage voor melkproductieregistratie moet u minimaal 10 subsidiabele runderen houden van het dubbeldoeltype van een lokaal rundveeras en moet het bedrijf het volledige kalenderjaar aan melkproductieregistratie doen.
- ▶ U heeft een actief rundveebeslag met een adres in het Vlaamse Gewest.
- ▶ Een rund is subsidiabel als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

- > Het dier is correct geïdentificeerd en geregistreerd in Sanitel, conform het koninklijk besluit van 20 mei 2022;
- > het dier is als raszuiver fokdier ingeschreven in de hoofdsectie van het stamboek;
- > het dier is een vrouwelijk dier;
- > het dier is minstens zes maanden oud op 1 januari van het verbintenisjaar;
- > het dier is aanwezig op een van de plaatsen aangegeven in de verzamelaanvraag
- ▶ Als bij ziekte of ongeval van een of meer dieren het vereiste aantal subsidiabele dieren binnen drie maanden opnieuw wordt verkregen, behoudt u het recht op subsidie. In dat geval moet u een bewijsstuk (attest dierenarts, Rendac, ...) binnen de tien dagen na de sterfte opsturen naar de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Runderen zonder deelname aan melkproductieregistratie: 250 euro/dier
- ▶ Runderen met deelname aan melkproductieregistratie: 280 euro/dier

3 VERBINTENISAANTAL

In uw aanvraag van een vijfjarige verbintenis voor behoud van lokale rundveerassen kiest u zelf een verbintensaantal

- ▶ Minstens 10 en maximum 125 runderen per bedrijf
- ▶ Het verbintensaantal is het minimale aantal runderen dat u gedurende de volledige looptijd van uw verbintenis moet houden

4 SUBSIDIEAANVRAAG

U doet de verbintisaanvraag in de verzamelaanvraag via het scherm 'Behoud lokale rassen' onder het menu-item 'Dier'. Deze verbintisaanvraag is meteen ook de eerste betalingsaanvraag.

5 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE VERBINTENIS HEB?

Als u nog een lopende verbintenis heeft voor het behoud van lokale rundveerassen met eindjaar 2023 of 2024 moet u in de verzamelaanvraag van 2023 **eerst** aangeven of u deze verbintenis wil stopzetten zonder terugvordering of deze verbintenis wil verderzetten onder de nieuwe voorwaarden.

Deze keuze geeft u aan in het scherm 'Lopende verbintenissen' in de verzamelaanvraag.

6 INSCHRIJVEN IN HET STAMBOEK

CRV Vlaanderen vzw
t.a.v. Gabriel Deschuymmer
Buchtenstraat 7
9051 Sint-Denijs-Westrem
T 078 15 44 44 – F 09 363 92 06
gabriel.deschuymmer@crv4all.com

BEHOUD VAN LOKALE SCHAPEN- EN GEITENRASSEN

Bepaalde lokale landbouwhuisdierrassen zijn met uitsterven bedreigd omdat het vaak economisch interessanter is om meer productieve rassen te houden. Het behoud van de genetische diversiteit van traditionele dierenrassen is nochtans een basis voor het behoud van diversiteit op het platteland.

Het houden van deze traditionele rassen zorgt voor een levende genenbank. Net die is belangrijk om specifieke eigenschappen in te kruisen in bestaande rassen en variëteiten. Door financiële ondersteuning kan de instandhouding van met uitsterven bedreigde lokale dierrassen worden gestimuleerd.

(klik op het vierkant om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 40 euro/dier

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
  - > Voor het behoud van lokale schapen- en geitenrassen moet u **geen** actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U houdt gedurende de vijf opeenvolgende jaren van de verbintenis minstens het aantal subsidiabele schapen en/of geiten dat is vastgelegd in het verbintenis aantal
- ▶ U kunt subsidie aanvragen voor minimaal 10 en maximaal 500 dieren van de volgende lokale schapen- en geitenrassen:
  - > Ardense voskop;
  - > Belgisch melkschaap;
  - > Entre-Sambre-et-Meuse;
  - > houtlandschaap;
  - > Kempens schaap;
  - > Lakens schaap;
  - > Mergellandschaap;
  - > Vlaams kuddeschaap;
  - > Vlaams schaap;
  - > Kempense geit;
  - > Vlaamse geit;
  - > Belgische hertegeit.

- ▶ U heeft een actief veebeslag voor de diersoort waarvoor de verbintenis wordt aangegaan met een adres in het Vlaamse Gewest.
- ▶ Een schaap of geit is subsidiabel als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:
  - > Het dier is correct geïdentificeerd en geregistreerd in Sanitel, conform het koninklijk besluit van 20 mei 2022;
  - > het dier is als raszuiver fokdier ingeschreven in de hoofdsectie van het stamboek;
  - > het maximum aantal subsidiabele dieren is het aantal bij u geboren lammeren dat in het stamboek is geregistreerd tussen 1 september van het voorgaande jaar en 31 augustus van het verbintenisjaar;
  - > het dier is minstens één jaar oud op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag of bij vervanging;
  - > het dier is aanwezig op een van de plaatsen aangegeven in de verzamelaanvraag van de landbouwer.
- ▶ Als bij ziekte of ongeval van een of meer dieren het vereiste aantal subsidiabele dieren binnen drie maanden opnieuw wordt verkregen, behoudt u het recht op subsidie. In dat geval moet u binnen de tien dagen na de sterfte een bewijsstuk (attest dierenarts, Rendac, ...) opsturen naar de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Schapen: 40 euro/dier
- ▶ Geiten: 40 euro/dier

3 VERBINTENISAANTAL

In uw aanvraag van een vijfjarige verbintenis voor behoud van lokale schapen- en geitenrassen kiest u zelf een verbintensaantal

- ▶ Minstens 10 en maximum 500 schapen- of geiten per bedrijf
- ▶ Het verbintensaantal is het minimale aantal schapen- en of geiten dat u gedurende de volledige looptijd van uw verbintenis moet houden

4 SUBSIDIEAANVRAAG

U doet de verbintesaanvraag in de verzamelaanvraag via het scherm 'Behoud lokale rassen' onder het menu-item 'Dier'. Deze verbintesaanvraag is meteen ook de eerste betalingsaanvraag.

5 WAT ALS IK NOG EEN LOPENDE VERBINTENIS HEB?

Als u nog een lopende verbintenis heeft voor het behoud van lokale schapenrassen met eindjaar 2023 of 2024 moet u in de verzamelaanvraag van 2023 **eerst** aangeven of u deze verbintenis wil stopzetten zonder terugvordering of deze verbintenis wil verderzetten onder de nieuwe voorwaarden.

Deze keuze geeft u aan in het scherm 'Lopende verbintenissen' in de verzamelaanvraag.

6 INSCHRIJVEN IN HET STAMBOEK

Steunpunt Levend Erfgoed (SLE)

t.a.v. Staf Van den Bergh

Smisstraat 1

3220 Holsbeek

T/F 016 44 31 67

Staf.vandenbergh@sle.be – www.sle.be

Kleine Herkauwers Vlaanderen (KHV)

Deinse Horsweg 1

9031 Drongen

info@khv.be

BEHOUD VAN LOKALE VARKENSRASSEN

Bepaalde lokale landbouwhuisdierrassen zijn met uitsterven bedreigd omdat het vaak economisch interessanter is om meer productieve rassen te houden. Het behoud van de genetische diversiteit van traditionele dierenrassen is nochtans een basis voor het behoud van diversiteit op het platteland.

Het houden van deze traditionele rassen zorgt voor een levende genenbank. Net die is belangrijk om specifieke eigenschappen in te kruizen in bestaande rassen en variëteiten. Door financiële ondersteuning kan de instandhouding van met uitsterven bedreigde lokale dierrassen worden gestimuleerd.

klik op het vierkant om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 100 euro/dier

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
  - > Voor het behoud van lokale varkensrassen moet u **geen** actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U houdt gedurende de vijf opeenvolgende jaren van de verbintenis minstens het aantal subsidiabele varkens dat is vastgelegd in het verbintenisjaar
- ▶ U kunt subsidie aanvragen voor minimaal 5 en maximaal 125 dieren van de volgende lokale varkensrassen:
  - > Belgisch landras;
  - > Piétrain.
- ▶ U heeft een actief varkensbeslag met een adres in het Vlaamse Gewest
- ▶ Een varken is subsidiabel als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:
  - > Het dier is tijdig en conform de voorwaarden als raszuiver fokdier ingeschreven in de hoofdsectie van het stamboek.
  - > Het maximum aantal subsidiabele dieren is het aantal productieve zeugen dat in het verbintenisjaar een correct geregistreerde worp heeft.
  - > Het dier is minstens 1 jaar oud op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag of bij vervanging.
  - > Het dier is een vrouwelijk dier.

- > Het dier is aanwezig op een van de plaatsen aangegeven in de verzamelaanvraag van de landbouwer.
- ▶ Als bij ziekte of ongeval van een of meer dieren het vereiste aantal subsidiabele dieren binnen drie maanden opnieuw wordt verkregen, behoudt de landbouwer het recht op subsidie. In dat geval moet de landbouwer een bewijsstuk (attest dierenarts, Rendac, ...) binnen de tien dagen na de sterfte opsturen naar de buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag bedraagt 100 euro/dier.

3 VERBINTENISAANTAL

In uw aanvraag van een vijfjarige verbintenis voor behoud van lokale varkensrassen kiest u zelf een verbintensaantal

- ▶ Minstens 5 en maximum 125 varkens per bedrijf
- ▶ Het verbintensaantal is het minimale aantal varkens dat u gedurende de volledige looptijd van uw verbintenis moet houden

4 SUBSIDIEAANVRAAG

U doet de verbintesaanvraag in de verzamelaanvraag via het scherm 'Behoud lokale rassen' onder het menu-item 'Dier'. Deze verbintesaanvraag is meteen ook de eerste betalingsaanvraag.

5 INSCHRIJVEN IN HET STAMBOEK

Vlaamse Pietrainfokkerij vzw

Deinse Horsweg 1

9031 Drongen

Tel. 09 362 12 85 - Fax 09 362 13 05

info@vpfo.be

<http://www.vlaamsepietrainfokkerij.be>

DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ

Vanaf 2023 kan aan actieve landbouwers die op hun bedrijf minstens 10 zoogkoeien houden, een subsidie worden toegekend voor de duurzame zoogkoeienhouderij. Deze nieuwe maatregel heeft geen rechtensysteem en de landbouwer moet voldoen aan twee instapvoorwaarden vóór hij kan deelnemen aan de subsidieregeling.

De instapvoorwaarden zijn gekoppeld aan de percelen van het bedrijf. De subsidie wordt jaarlijks aangevraagd via de verzamelaanvraag en wordt toegekend voor elk dier dat aan de subsidievoorwaarden voldoet.

1 INSTAPVOORWAARDEN

De landbouwer moet aan beide instapvoorwaarden voldoen om te kunnen deelnemen aan de subsidieregeling voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

1.1 INSTAPVOORWAARDE 1: BEHOUD BLIJVEND GRASLAND

Op het bedrijf van de aanvrager van de subsidie moet het blijvend grasland op de percelen gelegen in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in stand gehouden worden.

Dit betekent concreet dat de percelen blijvend grasland die de aanvrager in gebruik had voor de hoofdteelt in 2022, ook in het jaar 2023 blijvend grasland moeten zijn op het bedrijf.

U mag een perceel blijvend grasland dat u in gebruik had in 2022 dus niet scheuren in 2023. U mag het perceel wel herinzaaien.

1.2 INSTAPVOORWAARDE 2: DUURZAAM GRASLANDBEHEER EN VOEDERPRODUCTIE EN -DIVERSIFICATIE

Deze instapvoorwaarde wordt beoordeeld aan de hand van een puntensysteem. De landbouwer moet in totaal minstens 20 punten behalen op de voorwaarden rond:

- ▶ Duurzaam graslandbeheer;
- ▶ En/of voederproductie en -diversificatie.

Het is geen verplichting om te voldoen aan beide criteria. Het is mogelijk om de 20 punten uitsluitend via het duurzame graslandbeheer te behalen of uitsluitend via de voederproductie en -diversificatie, maar het kan ook via een combinatie van beide criteria.

We kijken bij de puntenberekening naar de subsidiabele percelen in gebruik voor de hoofdteelt in de verzamelaanvraag van de aanvrager.

1.2.1 Duurzaam graslandbeheer

Voor dit criterium wordt gekeken naar het aandeel van het duurzaam beheerd grasland ten opzichte van het totaal areaal grasland in gebruik op het bedrijf. Dit aandeel moet minstens 8% bedragen om punten te krijgen.

Wanneer het aandeel 20% of meer bedraagt, staat dit gelijk aan 20 punten en voldoet de landbouwer aan de 2de instapvoorwaarde. Worden de 20 punten nog niet bereikt volgens de onderstaande berekening, dan moet de landbouwer ook nog punten verzamelen onder het criterium voederproductie en -diversificatie (zie punt 1.2.2)

1.2.1.1 Wat is het totale areaal grasland in gebruik?

Het gaat hier over de percelen grasland die de aanvrager in gebruik heeft voor de hoofdteelt in 2023, gelegen in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met teeltcodes:

- ▶ 60 – Grasland;
- ▶ 63 – Graskruidenmengsel;
- ▶ 601 – Zaaizaad grassen;
- ▶ 638 – Festulolium;
- ▶ 660 – Grasluzerne;
- ▶ 700 – Grasklaver;
- ▶ 745 - Mengsel van gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver of grasluzerne);
- ▶ 9827 - Weiland met oogstbare hoogstambomen (>200 bomen/ha);
- ▶ 9828 - Grasland met minimumactiviteit.

1.2.1.2 Welke percelen vallen onder het areaal duurzaam beheerd grasland?

De percelen grasland waarop één of meerdere van onderstaande maatregelen worden toegepast zullen meetellen als duurzaam beheerd grasland:

- ▶ Een ecoregeling 'behoud van meerjarig grasland' en /of 'ecologisch beheerd grasland';
- ▶ Een agromilieuklimaatmaatregel 'meerjarige ecoteelt graskruidenmengsel' of 'omzetting van tijdelijk in blijvend grasland';
- ▶ Beheerovereenkomsten op grasland in functie van botanisch beheer en weidevogelbeheer; Biologisch gecertificeerd grasland;
- ▶ Natuurgrasland met natuurbeheerplan type 3 of 4

Daarnaast zijn er percelen grasland gelegen in gebieden met een beperking die meegenomen worden:

- ▶ Grasland met een maximale veebezetting van 2 grootvee-eenheden/ha;
- ▶ Ecologisch kwetsbaar blijvend grasland en historisch permanent grasland;
- ▶ Strategisch gunstig gelegen graslanden met het oog op erosiebestrijding.

1.2.1.3 Hoe wordt de oppervlakte duurzaam beheerd grasland geteld?

- ▶ Per maatregel de oppervlakte van het perceel
- ▶ Voor de ligging in gebieden met een beperking wordt de oppervlakte van het perceel éénmaal in rekening gebracht.

Perceel	Opp (ha)	Maatregel	Ligging	Opp meegenomen voor duurzaam beheerd grasland (ha)
x	2	-ecologisch beheerd grasland	-EKBG (landbouwwetgeving)	2*2 ha= 4
y	2		-historisch permanent grasland -erosieperceel	1*2 ha= 2
z	2	-ecologisch beheerd grasland -meerjarig grasland	-erosieperceel	3*2 ha= 6

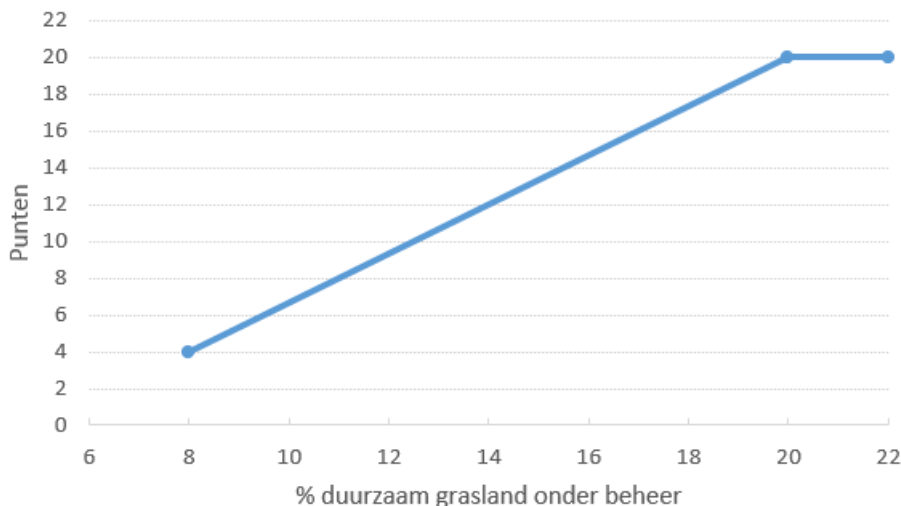
1.2.1.4 Puntenberekening duurzaam graslandbeheer

Het percentage duurzaam grasland onder beheer wordt bepaald door de verhouding van het areaal duurzaam beheerd grasland ten opzichte van het totaal areaal grasland in gebruik op het bedrijf.

Als het percentage van duurzaam grasland onder beheer lager is dan 8% dan worden er geen punten toegekend.

Bij een percentage tussen 8% en 20% is er een lineaire verdeling van 4 punten tot en met 20 punten.

Vanaf 20% grasland onder beheer, wat overeenkomt met 20 punten, bereik je de drempel voor de 2de instapvoorwaarde en is de landbouwer vrijgesteld van het criterium voederproductie en -diversificatie.

1.2.2 Voederproductie en -diversificatie

Om punten te behalen op het criterium voederproductie en -diversificatie, heeft de landbouwer minstens een areaal van **7 ha** voederteelten in eigen gebruik gedurende de volledige teeltperiode van de hoofdteelt.

De basispuntenverdeling is in functie van het aandeel grasland in het totaal areaal voederteelten van het bedrijf. Vanaf een aandeel van 40% grasland worden er punten toegekend.

1.2.2.1 Wat zijn voederteelten?

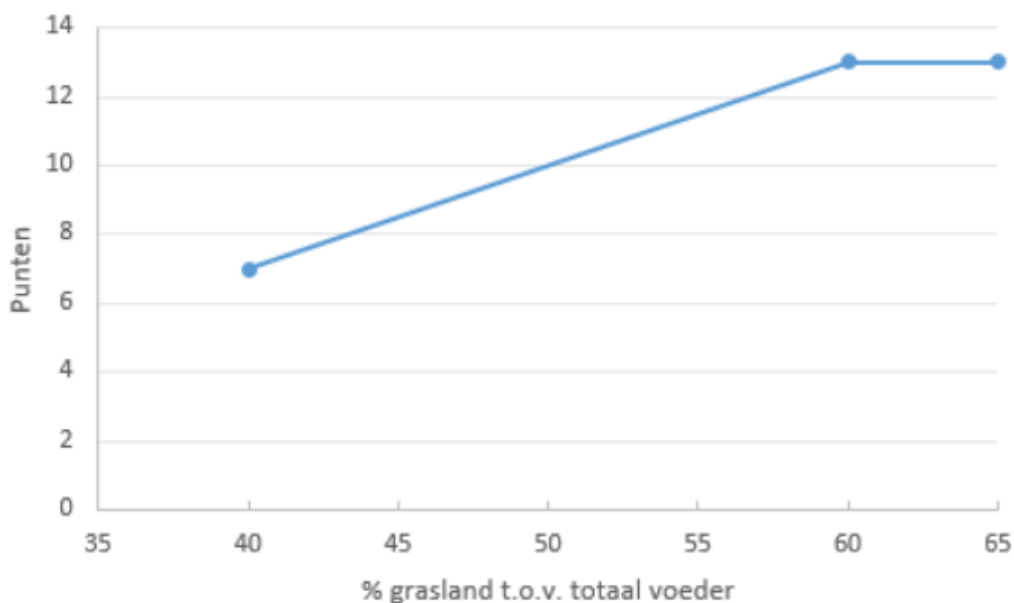
- ▶ Grasland:
  - > 60 – Grasland;
  - > 63 - Graskruiden mengsel;
  - > 601 – Zaaizaad grassen;
  - > 638 – Festulolium;
  - > 660 – Grasluzerne;
  - > 700 – Grasklaver;
  - > 745 - Mengsel van gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver of grasluzerne);
  - > 9827 - Weiland met oogstbare hoogstambomen (>200 bomen/ha);
  - > 9828 - Grasland met minimumactiviteit);
- ▶ 201 – Silomais;
- ▶ 396 - Mengteelt maïs en vlinderbloemige teelt;
- ▶ 71 – Voederbieten;
- ▶ 91 - Suikerbieten: hier brengen we 30% van de oppervlakte in rekening.
- ▶ Granen:
  - > 36 – Spelt;
  - > 35 – Triticale;
  - > 381- Sorghum;
  - > 383 – Gierst;
  - > 391 - Mengteelt van andere wintergranen met vlinderbloemige wintersteelt;
  - > 392 – Mengteelt van zomergranen en vlinderbloemige zomersteelt;
  - > 395 - Mengteelt van wintertrave of triticale met vlinderbloemige wintersteelt
- ▶ Overige voedergewassen:
  - > 53 – Lupinen;
  - > 511 - Voedererwten wintersteelt;
  - > 512 - Voedererwten zomersteelt;
  - > 521 – Winterveldbonen;
  - > 522 – Zomerveldbonen;
  - > 721 - Eenjarige klaver;
  - > 722 - Meerjarige klaver;
  - > 723 - Rode klaver;
  - > 731 - Eenjarige luzerne;

- > 732 - Meerjarige luzerne;
- > 741 – Voederkool;
- > 742 – Voederwortelen;
- > 743 - Andere voedergewassen;
- > 744 - Mengsel van vlinderbloemigen;
- > 745 - Mengsel gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver of grasluzerne);
- > 746 – Voederrapen;
- > 747 – Wikke;
- > 749 – Mengsel met 1 of meer vlinderbloemigen.

1.2.2.2 **Puntenberekening eigen voederproductie en -diversificatie**

De punten worden toegekend op basis van de verhouding tussen het areaal grasland en het totale areaal voederteelten van de percelen die in gebruik zijn voor de hoofdteelt.

De punten worden, zoals de onderstaande figuur aangeeft, lineair toegekend vanaf 40% tot en met 60% grasland, waarbij 40% overeenkomt met 7 punten en 60% met 13 punten.

Bijkomende punten kunnen worden toegekend:

- ▶ als 5% of meer van het voederareaal bestaat uit andere teelten dan grasland of maïs: 3 punten of
- ▶ als minstens 7% van het voederareaal bestaat uit andere teelten dan grasland of maïs, EN minstens 5% van het voederareaal bestaat uit een eiwitteelt: 7 punten.

Volgende teelten tellen mee als eiwitteelten:

- ▶ 53 – Lupinen;
- ▶ 391 - Mengteelt van andere wintergranen met vlinderbloemige winterteelt;
- ▶ 392 – Mengteelt van zomergranen vlinderbloemige zomerteelt;

- ▶ 395 - Mengteelt van wintertarwe of triticale met vlinderbloemige wintersteelt;
- ▶ 396 - Mengteelt maïs en vlinderbloemige steelt;
- ▶ 511 – Voedererwten wintersteelt;
- ▶ 512 – Voedererwten zomersteelt;
- ▶ 521 – Winterveldbonen;
- ▶ 522 – Zomerveldbonen;
- ▶ 660 – Grasluzerne;
- ▶ 700 – Grasklaver;
- ▶ 721 – Eenjarige klaver;
- ▶ 722 – Meerjarige klaver;
- ▶ 723 – Rode klaver;
- ▶ 731 - Eenjarige luzerne;
- ▶ 732 – Meerjarige luzerne;
- ▶ 744 - Mengsel van vlinderbloemigen;
- ▶ 745 - Mengsel gras en vlinderbloemigen (andere dan grasklaver of grasluzerne);
- ▶ 747 – Wikke;
- ▶ 749 – Mengsel met 1 of meer vlinderbloemigen.

Als de som van de punten voor het criterium duurzaam graslandbeheer en voor het criterium voederproductie en -diversificatie 20 punten of meer bedraagt, én aan de voorwaarde voor het behoud van het blijvend grasland is voldaan, kan de landbouwer deelnemen aan de subsidieregeling voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

1.2.3 Voorbeeld

Een landbouwer heeft een bedrijf met 30 ha, waarvan:

- ▶ 18,5 ha grasland
- ▶ 1,5 ha grasklaver
- ▶ 7,0 ha silomaïs
- ▶ 2,0 ha voederbieten
- ▶ 1,0 ha triticale

Duurzaam graslandbeheer: 20 ha grasland (= grasland + grasklaver) waarvan 1,6 ha onder beheer op basis van ligging. Dit is 8% (1,6/20) en is dus goed voor 4 punten.

Voederproductie en -diversificatie: 30 ha voederteelten waarvan 20 ha grasland (=grasland + grasklaver). Dit is 66% (20/30) en dus 13 punten.

Extra diversificatie:

- ▶ als minstens 7% van het voederareaal bestaat uit andere teelten dan grasland of maïs
- ▶ 2ha voederbieten + 1ha triticale: $3/30 = 10\%$
- ▶ EN minstens 5% van het voederareaal op het bedrijf bestaat uit een eiwitsteelt
- ▶ 1,5ha grasklaver: $1,5/30 = 5\%$ dus goed voor 7 punten

Totaal punten	
Duurzaam graslandbeheer	4

Voederproductie en -diversificatie	13
Extra diversificatie	7
	24

2 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Als aan de instapvoorwaarden voldaan is, komt een bedrijf in aanmerking voor de subsidiemaatregel voor de duurzame zoogkoeienhouderij. Welke dieren van het bedrijf in aanmerking komen voor de subsidie, wordt hieronder toegelicht.

- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ De subsidie wordt alleen toegekend aan actieve landbouwers die op 31 mei 2023 beschikken over een actief rundveebeslag met adres in het Vlaamse of Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en minimaal 10 premiegerechtigde zoogkoeien hebben die in 2023 een kalf hebben voortgebracht.
- ▶ Het aantal premiegerechtigde zoogkoeien is gebaseerd op het aantal dieren van het rastype vlees die kalven op het bedrijf van 1/1/2023 tot en met 31/12/2023. De kalveren moeten ook van het rastype vlees zijn. In geval van twee kalvingen tijdens hetzelfde jaar of een tweeling uit 1 moederdier, wordt dit moederdier slechts éénmaal als premiegerechtigd in aanmerking genomen. Deze gegevens worden automatisch opgehaald uit de Sanitel databank.
- ▶ Minstens 90% van de zoogkoeien moet gedurende 8 maanden voor de kalving onafgebroken aanwezig geweest zijn op een van de rundveebeslagen van de landbouwer.
  - > Als geen 90% van de moederdieren 8 maanden is aangehouden, dan wordt het aantal premiegerechtigde dieren omgerekend.
  - > Bv. 30 kalvingen betekent dat 27 van de betrokken moederdieren minstens 8 maanden aangehouden moeten zijn. Als slechts 25 van die moederdieren 8 maanden zijn aangehouden, dan kan er maximaal voor 28 dieren (= 25 gedeeld door 90 maal 100) een premie betaald worden.
- ▶ Alle zoogkoeien moeten gedurende het hele jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd correct geïdentificeerd en geregistreerd zijn. Dit betekent onder meer dat alle bewegingen van deze dieren op tijd (binnen de 7 dagen) en correct aan Sanitel moeten gemeld zijn.
- ▶ Alle kalveren die zijn voorgebracht door de betrokken zoogkoeien moeten ook op tijd en correct geïdentificeerd en in Sanitel geregistreerd zijn. Als de geboorte van het kalf te laat gemeld wordt, zal het moederdier dus uitgesloten worden van de premie. Ook als het kalf dood geboren wordt, kan het moederdier alleen premiegerechtigd zijn als het kalf op tijd gemerkt en in Sanitel geregistreerd is.
- ▶ Minstens 30% van de kalveren van het rastype vlees, geboren tijdens het kalenderjaar, moeten minimaal 3 maanden aangehouden worden. Als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, zal het totaal uit te betalen premiebedrag verminderd worden door dat bedrag te vermenigvuldigen met een coëfficiënt.
  - > Bv. 30 kalvingen betekent dat 9 kalveren minstens 3 maanden aangehouden moeten worden. Indien slechts 6 kalveren 3 maanden worden aangehouden dan wordt het premiebedrag dat de landbouwer zal ontvangen, vermenigvuldigd met 0,66 (1-3/9).

- ▶ Elk perceel waar dieren worden gehouden in het kader van de duurzame zoogkoeienhouderij, moet aangegeven zijn in de laatste verzamelaanvraag. Andere weilanden waarop deze dieren lopen in België of het buitenland (inclusief inscharingspercelen) die niet worden opgenomen bij uw eigen percelen, moet u aangeven in de daarvoor bestemde rubriek van de laatste verzamelaanvraag.
- ▶ De zoogkoeien hebben minstens gedurende de periode van 15 mei tot en met 15 september van het jaar toegang tot de weide. De dieren kunnen ook op een weide staan die niet grenst aan het bedrijf. Als de dieren op stal staan dan moeten ze tijdens die periode toegang hebben tot een aangrenzende weide. Uitzonderingen op de toegang tot de weide zijn mogelijk omwille van de gezondheidstoestand of vruchtbaarheidscyclus van de dieren, of voor reforme dieren.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

U kan een subsidie voor de duurzame zoogkoeienhouderij aanvragen in de verzamelaanvraag via het scherm 'duurzame zoogkoeienhouderij' onder het menu-item 'Dier'. De uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag is 30 april 2023 maar de premie kan aangevraagd worden tot en met 31 mei 2023. Een voorafgaande deelnameverklaring in het najaar is niet meer nodig.

Het behalen van de instapvoorwaarden wordt berekend in de verzamelaanvraag aan de hand van de op dat moment gekende gegevens in de verzamelaanvraag. Door controles of wijzigingen in de verzamelaanvraag kan het al dan niet behalen van de instapvoorwaarden nog wijzigen. Indien niet voldaan is aan de instapvoorwaarden heeft dit tot gevolg dat de landbouwer niet kan deelnemen aan de subsidieregeling voor de duurzame zoogkoeienhouderij.

4 PREMIEBEDRAG

Het premiebedrag per dier wordt bepaald op basis van het beschikbare budget en het totaal aantal premiegerechtigde zoogkoeien. Hierbij wordt een degressief systeem gehanteerd. Voor de eerste 50 premiegerechtigde dieren van een beslag zal een hoger premiebedrag uitbetaald worden dan voor de volgende 50 premiegerechtigde dieren en voor de premiegerechtigde dieren boven de 100.

Er zal in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk gewest voor maximum 100.000 dieren subsidie betaald worden. Als er meer dan 100.000 premiegerechtigde dieren zijn, zal er een korting worden toegepast bij elke zoogkoeienhouder.

BEBOSSING VAN LANDBOUWGROND – LOPENDE VERBINTENISSEN

Er kunnen geen nieuwe contracten voor bebossing van landbouwgronden afgesloten worden binnen het nieuwe GLB. Onderstaande informatie geldt voor de nog lopende verbintenissen in de vorige Vlaamse Programma's voor Plattelandsontwikkeling (PDPO).

Minimale oppervlakte: volgens contract (minimum 0,5 ha).

Teelt: gewascodes 8910, 8911, 8912 en 8915 uit tabel 'Gewascodes'.

Betalingsrechten: kunnen enkel geactiveerd worden door de landbouwer die 'BOS' of 'BOS3' aanvraagt.

Bemestingsrechten: worden niet toegekend voor bebossing.

Gebruiksperiode: eigen gebruik van de percelen van 1 januari tot 31 december.

Subsidiebedrag: afhankelijk van soort subsidie en boomsoort.

1 SOORTEN SUBSIDIE BEBOSSING

1.1 PDPO III

► Aanplantingssubsidie:

- > Basissubsidie van 3.500 euro/ha;
- > Extra tegemoetkoming voor gebruik van aanbevolen herkomst [aandeel van het plantgoed van aanbevolen herkomst x (het aantal hectare x 250 euro/ha)] en kosten voor het voorzien van wilddescherming (collectieve wilddescherming: 350 euro/100 m raster; individuele wilddescherming: 0,65 euro per apart beschermingsstuk);
- > Aan te vragen bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

► Onderhoudssubsidie:

- > Jaarlijkse subsidie gedurende eerste 12 jaar na aanplant;
- > De begunstigde is actieve landbouwer in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)') en de beplante grond is opgenomen in de laatste verzamelaanvraag;
- > Na uitvoering van de aanplant zoals voorzien in de goedgekeurde aanvraag voor de aanplantsubsidie;
- > Bedrag:
  - + eerste vijf jaren: 185 euro/ha;
  - + daaropvolgende jaren: 75 euro/ha;
- > Aan te vragen via de verzamelaanvraag.

► Inkomenscompensatie:

- > Jaarlijkse subsidie gedurende de eerste 12 jaar na aanplant;

- > De begunstigde is actieve landbouwer in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'Identificatie als landbouwer –'Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)') en de beplante grond is opgenomen in de laatste verzamelaanvraag;
- > Na uitvoering van de aanplant zoals voorzien in de goedgekeurde aanvraag voor de aanplantsubsidie;
- > Bedrag van de subsidie: 800 euro/ha/jaar;
- > Het bedrag van de subsidie wordt in voorkomend geval verlaagd met de bedragen voor inkomenscompensatie die via andere kanalen verkregen worden voor de beboste oppervlakte;
- > Aan te vragen via de verzamelaanvraag.

1.2 PDPO II (DOSSIERS GOEDGEKEURD DOOR ANB TOT EIND 2014)

► Onderhoudssubsidie:

- > Jaarlijkse subsidie gedurende eerste 5 jaar na aanplant;
- > Enkel voor privaatrechtelijke rechtspersoon of natuurlijke persoon;
- > Ná goedgekeurde controle aanplant door het ANB;
- > Bedrag afhankelijk van boomsoort:
  - + inheemse loofhoutsoorten: 350 euro/ha;
  - + populieren: 220 euro/ha;
  - + naaldbomen: 175 euro/ha.
- > Aan te vragen via de verzamelaanvraag.

► Inkomenscompensatie (zie onderstaande tabel):

- > Jaarlijkse subsidie gedurende 5 of 15 jaar (afhankelijk van boomsoort);
- > Enkel voor privaatrechtelijke rechtspersoon of natuurlijke persoon;
- > Ná goedgekeurde controle aanplant door het ANB;
- > Bedrag afhankelijk van statuut aanvrager (landbouwer/niet-landbouwer) en boomsoort (economisch/ecologisch);
- > 'Landbouwer' volgens de definitie die geldt op het moment waarop het contract wordt afgesloten;
- > Walnoot, witte abeel en cultuurpopulier (met of zonder onderetage) worden beschouwd als 'economisch'. Alle andere boomsoorten die in aanmerking komen voor bebossing van landbouwgrond als 'ecologisch';
- > Aan te vragen via de verzamelaanvraag.

Tabel: Inkomenscompensatie voor bebossing.

Begunstigde	Boomsoort	Bedrag (euro/ha/jaar)	Duur (jaren)
Landbouwer	Ecologisch	665	15
Landbouwer	Economisch	375	5
Niet-landbouwer	Ecologisch	150	15
Niet-landbouwer	Economisch	150	5

2 SPECIFIEKE VOORWAARDEN ONDERHOUDSSUBSIDIE EN INKOMENSCOMPENSATIE

- ▶ Alle voorwaarden respecteren uit de overeenkomst die met het ANB werd gesloten.
- ▶ Als u inkomenscompensatie als landbouwer aanvraagt, moet u volgende documenten aan de verzamelaanvraag toevoegen:
  - > attest van aansluiting bij de sociale kas voor zelfstandigen;
  - > kopie van laatste aanslagbiljet belastingen (of aangifte indien niet beschikbaar);
  - > in geval van een rechtspersoon, de meest recente statuten en het aandelenregister als die gewijzigd zijn sinds de vorige aangifte.

3 SUBSIDIE AANVRAGEN

- ▶ U kunt contact opnemen met het ANB, waar u alle informatie m.b.t. de voorwaarden en de te volgen stappen kunt verkrijgen. Zie tabel 'Contactadressen van Departement Landbouw en Visserij en andere beheersdiensten' voor de contactgegevens. U vindt deze tabel terug op de webpagina ['Tabellen'](#).
- ▶ De onderhoudssubsidie en inkomenscompensatie moeten via de verzamelaanvraag aangevraagd worden door het invullen van de bijkomende bestemming 'BOS' voor dossiers afgesloten onder PDPO II (dossiers goedgekeurd tot eind 2014) en 'BOS3' voor dossiers afgesloten onder PDPO III. Deze bijkomende bestemming werd zoveel mogelijk vooraf ingevuld.
- ▶ De begunstigde vraagt deze subsidie jaarlijks aan.

De verzamelaanvraag dient enkel als betalingsaanvraag voor dossiers voor bebossing goedgekeurd na 1 januari 2008.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

Let op: 'BOS' of 'BOS3' is op eenzelfde perceel NIET combineerbaar met ecoregelingen en agromilieumaatregelen en ook niet met de aanplantsubsidie voor boslandbouwsystemen 'BLS'.

BEHEEROVEREENKOMSTEN VLM - ALGEMEEN

////////////////////////////////////
De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) treedt op als beheerdienst voor een aantal agromilieumaatregelen, beter bekend onder de naam 'beheerovereenkomsten'. Er kunnen beheerovereenkomsten gesloten worden voor volgende doelstellingen:

- ▶ botanisch beheer;
- ▶ onderhoud van kleine landschapselementen;
- ▶ bufferen en verbinden (voorheen perceelsrandenbeheer);
- ▶ soortenbescherming.

Voor volgende doelstellingen kunnen geen beheerovereenkomsten meer gesloten worden, maar zijn er tot en met 2024 wel nog aflopende beheerovereenkomsten actief:

- ▶ erosiebestrijding;
- ▶ verbeteren van de kwaliteit van oppervlakte-en grondwater

Afhankelijk van de beheerdoelstelling en het beheerpakket is een beheerovereenkomst vast of variabel. Een '**vaste**' beheerovereenkomst geldt voor een welbepaalde plaats en oppervlakte. Elk beheerobject uit de beheerovereenkomst stemt overeen met één perceel.

Een '**variabele**' beheerovereenkomst sluit u voor een bepaalde minimale oppervlakte af. De daaropvolgende 5 jaar kunt u dan kiezen op welke (in aanmerking komende) percelen u deze variabele beheerovereenkomst uitvoert om tot deze minimale oppervlakte te komen.

- ▶ **Oppervlakte:** vastgelegd in de beheerovereenkomst.
- ▶ **Teelt:** afhankelijk van het beheerpakket.
- ▶ **Betalingsrechten:** kunnen enkel geactiveerd worden door de landbouwer die de beheerovereenkomst heeft.
- ▶ **Bemestingsrechten:** kunnen enkel aangevraagd worden door de landbouwer die de beheerovereenkomst heeft.
- ▶ **Gebruiksperiode:** eigen gebruik van de percelen van 1 januari tot 31 december.
- ▶ **Subsidiebedrag:** afhankelijk van het beheerpakket.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Gedurende vijf opeenvolgende jaren de voorwaarden en maatregelen uit de beheerovereenkomst correct naleven.
- ▶ Zowel de percelen met een vaste beheerovereenkomst als percelen waarop in het betrokken jaar de variabele beheerovereenkomst zal toegepast worden het volledige kalenderjaar (van 1 januari tot 31 december) in eigen gebruik hebben.
- ▶ **AANDACHTSPUNT:** Een perceel dat uitsluitend in gebruik is voor de mestrechten ('M-perceel'), de hoofdteelt ('H-perceel') of de nateelt ('N-perceel') komt niet in aanmerking.

2 SUBSIDIE AANVRAGEN

- ▶ Om een beheerovereenkomst te sluiten moet u een aanvraag indienen bij de VLM. Neem hiervoor tijdig contact op met de bedrijfsplanner of regionale afdeling. Via de verzamelaanvraag kunt u geen beheerovereenkomst aanvragen.
- ▶ Voor een vaste beheerovereenkomst volstaat het vervolgens vijf jaar lang jaarlijks deze percelen aan te geven in de verzamelaanvraag. Deze worden zoveel mogelijk vooraf ingevuld.
- ▶ Voor een variabele beheerovereenkomst moet u vijf jaar lang jaarlijks in de verzamelaanvraag aanduiden op welke percelen de beheerovereenkomst dat jaar zal toegepast worden. Dat doet u door de overeenkomstige bijkomende bestemming in te vullen.

3 OVERNAME VAN EEN (VARIABELE) BEHEEROVEREENKOMST

AANDACHTSPUNT: De landbouwer die de percelen in gebruik heeft op 1 januari moet deze percelen melden voor de beheerovereenkomst, en dat uiterlijk op 31 mei. Het registreren van het perceel en het toevoegen van de bijkomende bestemming volstaat niet om een beheerovereenkomst over te nemen. De landbouwer moet de overname ook rechtstreeks melden aan de VLM. Doe dit meteen om problemen met de uitbetaling van de beheervergoeding te vermijden!

4 VOORTIJDIG BEËINDIGEN VAN EEN (VARIABELE) BEHEEROVEREENKOMST

Het schrappen van percelen waarop een vaste beheerovereenkomst rust, of het niet melden van percelen voor een variabele beheerovereenkomst, volstaat niet om een beheerovereenkomst te beëindigen. Een voortijdige beëindiging moet u steeds schriftelijk melden aan de VLM met vermelding van de reden voor de beëindiging en eventuele bewijsstukken. Doe dit om bijkomende verlagingen van uitbetaling te vermijden!

5 NIET-NALEVING

Niet-naleving van de voorwaarden uit de beheerovereenkomst kan leiden tot een verlaging op de beheervergoeding en in het uiterste geval tot de terugvordering van de eerder ontvangen beheervergoedingen.

De beheervergoeding moet niet worden terugbetaald in geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden erkend door de VLM. Een melding van overmacht moet u schriftelijk indienen bij de provinciale vestigingen van de VLM samen met de nodige bewijsstukken.
Niet-naleving van de conditionaliteit en de bijkomende minimumeisen zal leiden tot een proportionele verlaging van de steun.

6 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

Beheerovereenkomsten, agromilieumaatregelen en ecoregelingen kunnen op eenzelfde perceel gecombineerd worden zoals weergegeven in de tabel 'Combinatiemogelijkheden: ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen met beheerovereenkomsten uit PDPOIII en het GLB strategisch plan 2023-2027'.

U vindt deze tabel terug op de webpagina ['Tabellen'](#).

7 MEER INFORMATIE

Voor meer info over de verschillende beheerovereenkomsten kunt u contact opnemen met de regionale vestigingen van de VLM. Alle contactgegevens vindt u in de tabel 'Contactadressen Departement Landbouw en Visserij en andere beherdiensten' op de webpagina ['Tabellen'](#) of via www.vlm.be.

VARIABELE BEHEEROVEREENKOMSTEN VLM

Een 'variabele' beheerovereenkomst wordt gesloten voor een bepaalde minimale oppervlakte. De daaropvolgende 5 jaar kunt u kiezen op welke (in aanmerking komende) percelen deze variabele beheerovereenkomst wordt uitgevoerd om aan deze minimale oppervlakte te voldoen.

Voor een variabele beheerovereenkomst moet u vijf jaar lang jaarlijks in de verzamelaanvraag aanduiden op welke percelen u dat jaar de beheerovereenkomst toepast. Dat doet u door de overeenkomstige bijkomende bestemming in te vullen (zie onderstaande tabel). De verzamelaanvraag geldt als melding van de percelen en als betalingsaanvraag.

Tabel: De variabele beheerovereenkomsten van de VLM en de overeenkomstige codes.

Code	Variabele beheerovereenkomsten
BW4	beheerovereenkomst waterkwaliteit

(*) Let op: de subsidie voor BW4 kan enkel aangevraagd worden door landbouwers met een beheerovereenkomst gesloten vóór 1 januari 2023. Onder het GLB 2023-2027 is het niet langer mogelijk om hiervoor een nieuwe beheerovereenkomst aan te gaan.

1 MINIMALE OPPERVLAKTE

De minimale oppervlakte is de oppervlakte waarop u als landbouwer de maatregel jaarlijks moet toepassen. Respekteert u deze oppervlakte niet, dan kan dit leiden tot een verlaging van de uit te betalen beheervergoeding en in het uiterste geval tot de terugvordering van de eerder ontvangen beheervergoedingen. De minimale oppervlakte werd vastgelegd in de beheerovereenkomst.

2 MAXIMALE OPPERVLAKTE

De maximale oppervlakte is de oppervlakte waarvoor u maximaal een vergoeding kunt krijgen voor het vrijwillig uitvoeren van de maatregel, uiteraard op voorwaarde dat de percelen geldig gemeld zijn. De maximale oppervlakte is gelijk aan 120% van de minimale oppervlakte.

3 PERCEELSVORWAARDEN

- De gemelde percelen moeten het volledige kalenderjaar in gebruik zijn van de aanvrager, seizoenspacht is niet mogelijk.

- ▶ Percelen gelegen in natuureservaat of bosreservaat of gebieden met een goedgekeurd natuurbeheerplan komen niet in aanmerking.
- ▶ Beheerovereenkomst waterkwaliteit ('BW4')
  - > Enkel percelen met een laag risico hoofdteelt kunnen gemeld worden. Welke teelten in aanmerking komen (laag-risico-teelten) vindt u terug in de tabel 'Gewascodes' op de webpagina ['Tabellen'](#).
  - > Enkel percelen groter dan 0,3 ha kunnen gemeld worden.
  - > Op alle gemelde percelen moet een laag risico nateelt worden verbouwd. Welke teelten in aanmerking komen vindt u in de tabel 'Gewascodes' op de webpagina ['Tabellen'](#).

VASTE BEHEEROVEREENKOMSTEN VLM

Een 'vaste' beheerovereenkomst geldt voor een welbepaalde plaats en oppervlakte. Elk beheerobject uit de beheerovereenkomst stemt overeen met één perceel.

Voor een vaste beheerovereenkomst moet u jaarlijks (gedurende de looptijd) het perceel aangeven waarop de overeenkomst werd gesloten. De perceelsgegevens worden waar mogelijk al voor ingevuld door de administratie en moet u controleren en eventueel aanvullen (zie onderstaande tabellen).

Tabel: De vaste beheerovereenkomsten van de VLM met startdatum 1 januari 2023 en de overeenkomstige codes.

Code	Vaste beheerovereenkomsten
BB41	Ontwikkelen raaigras
BB42	Ontwikkelen grassenmix
BB43	Ontwikkelen dominant grasland
BB44	Instandhouden graskruidenmix
BB45	Instandhouden bloemrijk grasland
BS41	Bloemenakker
FBA41	Fauna-akker standaard
FBA42	Fauna-akker wisselteelt - wintergraan
FBA43	Fauna-akker wisselteelt - zomergraan
FBA44	Fauna-akker plus standaard
FBA45	Fauna-akker plus wisselteelt - wintergraan
FBA46	Fauna-akker plus wisselteelt - zomergraan
FBA47	Fauna-akker luzerne
FBA48	Luzernehoiland
FBG41	Rustperiode 22 juni - ontwikkeling
FBG42	Rustperiode 22 juni
FBG43	Rustperiode 22 juni - plas-dras
FBG44	Rustperiode 15 juli
FBV41	Faunavoedselgewas standaard
FBV42	Faunavoedselgewas wisselteelt - wintergraan
FBV43	Faunavoedselgewas wisselteelt - zomergraan

Code	Vaste beheerovereenkomsten
KLE40	Jaarlijkse snoei
KLE41	Houtkantenbeheer 25% - vlak
KLE42	Houtkantenbeheer 25% - lijn
KLE43	Houtkantenbeheer 50% - vlak
KLE44	Houtkantenbeheer 50% - lijn
KLE45	Houtkantenbeheer 75% - hoofdzakelijk afzetten - vlak
KLE46	Houtkantenbeheer 75% - hoofdzakelijk afzetten - lijn
KLE47	Houtkantenbeheer 75% - hoofdzakelijk terugsnoeien - vlak
KLE48	Houtkantenbeheer 75% - hoofdzakelijk terugsnoeien - lijn
KLE49	Knotten
RB41	Akkerrand
RB42	Kruidenrijke akkerrand 15 juni
RB43	Kruidenrijke akkerrand 15 juli – volledig maaien
RB44	Kruidenrijke akkerrand 15 juli – gefaseerd maaien
RB45	Faunarand
RB46	Faunarand plus

Tabel: De vaste beheerovereenkomsten van de VLM met startdatum 1 januari 2019, 2020, 2021 of 2022 en de overeenkomstige codes.

Code	Vaste beheerovereenkomsten
BB31	Ontwikkeling soortenrijk grasland
BB32	Instandhouding soortenrijk grasland
BS38	Aanleg en onderhoud bloemenstrook
ER32	Aanleg en onderhoud strategisch grasland
FBG31	Faunabeheer grasland uitgestelde maaidatum
FBG32	Faunabeheer grasland beweiden 20 mei
FBG33	Faunabeheer grasland standweide 15 juni
FBG34	Faunabeheer grasland kuikenweide

Code	Vaste beheerovereenkomsten
FBA35	Faunabeheer akkerland voedselgewas of faunabeheer akkerland wisselteelt
KLE31	Onderhoud haag
KLE32	Onderhoud kaphaag
KLE33	Onderhoud heg
KLE34	Onderhoud houtkant
KLE35	Onderhoud knotbomenerij
KLE37	Onderhoud houtkant (50% afzetten)
KLE38	Onderhoud houtkant (25% afzetten)
KLE36	Omvormingsbeheer houtkant
KLE39	Onderhoud houtsingel
RB31	Aanleg en onderhoud grasstrook
RB32	Aanleg en onderhoud grasstrook 15 juni
RB33	Aanleg en onderhoud vluchtstrook 22 juni
RB34	Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook
RB35	Onderhoud gemengde grasstrook
RB36	Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook plus
RB37	Onderhoud gemengde grasstrook plus
SBP31	Aanleg en onderhoud luzernestrook vogelakker
SBP32	Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook vogelakker
SBP33	Aanleg en onderhoud luzernestrook hamster

1 BOTANISCH BEHEER ('BB')

Percelen met een beheerpakket botanisch beheer worden in de verzamelaanvraag aangeduid met de bijkomende bestemming 'BB' en het bijhorende nummer.

De beheerpakketten met code 'BB31' en 'BB32' omvatten de uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023; de beheerpakketten met code 'BB41' tot en met 'BB45' omvatten de beheerovereenkomsten met een startdatum vanaf 1/1/2023.

2 BLOEMENSTROOK/BLOEMENAKKER ('BS')

Bloemenstroken of bloemenakkers worden in de verzamelaanvraag ingetekend als een afzonderlijk perceel met de bijkomende bestemming 'BS' en het bijhorende nummer.

Het beheerpakket met code 'BS38' (Aanleg en onderhoud bloemenstrook) omvat de uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023; het beheerpakket met code 'BS41' (bloemenakker) omvat de beheerovereenkomsten met een startdatum vanaf 1/1/2023.

3 EROSIEBESTRIJDING ('ER')

- ▶ De percelen met beheerpakket 'Aanleg en onderhoud strategisch grasland' (ER32) worden gemarkeerd met de bijkomende bestemming 'ER32'. Het betreft enkel uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023.
- ▶ Beheerovereenkomsten voor erosiedammen zijn enkel opgenomen bij de bedrijfsinformatie in de verzamelaanvraag ('ER31'), maar niet als apart perceel. De bedrijfsinformatie kan geraadpleegd worden op het voorbereidingsformulier van de verzamelaanvraag boven de percelentabel of via 'Agromilieu- en PDPO-maatregelen' in de verzamelaanvraag op e-loket.

4 FAUNABEHEER GRASLAND ('FBG')

Percelen met een beheerpakket faunabeheer grasland worden in de verzamelaanvraag aangeduid met de bijkomende bestemming 'FBG' en het bijhorende nummer.

De beheerpakketten met code 'FBG31' tot en met 'FBG34' omvatten de uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023; de beheerpakketten met code 'FBG41' tot en met 'FBG44' omvatten de beheerovereenkomsten met een startdatum vanaf 1/1/2023.

5 FAUNABEHEER AKKERLAND ('FBA' EN 'FBV')

Percelen met een beheerpakket faunabeheer akkerland worden in de verzamelaanvraag aangeduid met de bijkomende bestemming 'FBA' of 'FBV' en het bijhorende nummer.

Het beheerpakket met code 'FBA35' omvat de uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023; de beheerpakketten met code 'FBA41' tot en met 'FBA46' en 'FBV41' tot en met 'FBV43' omvatten de beheerovereenkomsten met een startdatum vanaf 1/1/2023.

6 KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN ('KLE')

- ▶ Sommige KLE worden als apart perceel ingetekend in de verzamelaanvraag en krijgen de bijkomende bestemming 'KLE' en het bijhorende nummer. Het gaat om de beheerpakketten met code 'KLE34', 'KLE36', 'KLE37' en 'KLE38' en 'KLE39' en 'KLE41', 'KLE43', 'KLE45', 'KLE47' .
- ▶ De andere KLE zijn enkel opgenomen bij de bedrijfsinformatie in de verzamelaanvraag ('KLE' en bijhorend nummer), maar niet als apart perceel. Het gaat om de beheerpakketten met code KLE31', 'KLE32' , 'KLE33', 'KLE35' en 'KLE40', 'KLE42', 'KLE44', 'KLE46', 'KLE48' en 'KLE49'. De bedrijfsinformatie kan geraadpleegd worden op het voorbereidingsformulier van de verzamelaanvraag boven de percelentabel of via 'Agromilieu- en PDPO-maatregelen' in de verzamelaanvraag op e-loket.

7 RANDENBEHEER ('RB')

Onder randenbeheer vallen bufferstroken, erosiestroken, faunastroken, vluchtstroken, akkerranden en faunaranden. Deze randen worden in de verzamelaanvraag ingetekend als een afzonderlijk perceel met de bijkomende bestemming 'RB' en het bijhorende nummer.

De beheerpakketten met code 'RB31' tot en met 'RB37' omvatten de uitdovende beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023; de beheerpakketten met code 'RB41' tot en met 'RB46' omvatten de beheerovereenkomsten met een startdatum vanaf 1/1/2023.

8 RANDENBEHEER IN HET KADER VAN DE GOEDGEKEURDE SOORTENBESCHERMINGSPLANNEN ('SBP')

De percelen waarop een beheerpakket 'Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook vogelakker', 'Aanleg en onderhoud luzernestrook vogelakker' of 'Aanleg en onderhoud luzernestrook hamster' van toepassing is, zijn in de verzamelaanvraag gemarkeerd met de bijkomende bestemming 'SBP'..

9 AANGIFTE VASTE BEHEEROVEREENKOMSTEN

- ▶ Controleer of elke vaste beheerovereenkomst als apart perceel is ingetekend en de bijkomende bestemming vooraf ingevuld is. Indien dit niet het geval is, moet u voor vaste beheerovereenkomsten die niet op een volledig perceel worden toegepast, de registratie aanpassen. Teken het beheerobject in als apart perceel volgens de ligging zoals bepaald in uw beheerovereenkomst.
- ▶ Controleer of de perceelsoppervlakte overeenstemt met de oppervlakte uit de beheerovereenkomst.
- ▶ De ligging of oppervlakte van een overeenkomst kunt u niet wijzigen via de verzamelaanvraag. Neem daarvoor contact op met de regionale afdeling van de VLM.

- ▶ Vul de hoofdteelt in bij het perceel dat overeenkomst met uw vaste beheerovereenkomst. Let op, enkel hoofdteelten die in aanmerking komen volgens het beheerpakket zoals opgenomen in Tabel 'Combinatiemogelijkheden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen met beheerovereenkomsten uit PDPO III en het GLB strategisch plan 2023-2027' komen in aanmerking.

10 VASTE BEHEEROVEREENKOMSTEN EN NIET PRODUCTIEF AREAAL

Vaste beheerovereenkomsten kunnen – met uitzondering van kleine landschapselementen - niet ingezet worden om te voldoen aan de conditionaliteit rond niet-productief areaal.

11 GESPECIALISEERDE PRODUCTIEMETHODE 'ERVJ' EN 'ERVN'

Op **paarse** (zeer hoog erosiegevoelige) en **rode** (hoog erosiegevoelige) percelen moeten maatregelen genomen worden om erosie tegen te gaan (zie webpagina' [LINK TE VERVANGEN DOOR CONDITIONALITEITEN MBT EROSIE](#)).

Vaste beheerovereenkomsten gesloten vanaf 2023 mogen NIET samenvallen met deze erosie maatregelen. Vaste beheerovereenkomsten gesloten vóór 2023 konden wel samenvallen met de erosie randvoorwaarden en mogen ook samenvallen met de erosie maatregelen in de conditionaliteiten. In dit geval wordt de vergoeding van de beheerovereenkomst voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd.

- ▶ Indien u op een paars perceel verplicht bent om maatregelen te nemen binnen het keuzepakket 'Bufferstrook', of indien u op een rood perceel kiest om maatregelen te nemen binnen het keuzepakket bufferstrook, dan is er een overlap mogelijk met volgende vaste beheerovereenkomsten:
  - > Percelen met code 'RB31' tot en met code 'RB37':.
- ▶ Deze beheerovereenkomsten overlappen met de maatregelen binnen het keuzepakket 'Bufferstrook' indien ze zich onderaan het paarse of rode perceel situeren en hierdoor erosie bestrijden.
- ▶ Indien één van bovenstaande vaste beheerovereenkomsten overlappen met de conditionaliteiten erosie, moet u dit aangeven in uw verzamelaanvraag via de gespecialiseerde productiemethode 'ERVJ'. U moet de gespecialiseerde productiemethode 'ERVJ' aan te geven bij elk vaste beheerovereenkomst die u inzet in het kader van de conditionaliteiten erosie.
- ▶ Indien de vaste beheerovereenkomst niet overlapt met de conditionaliteiten erosie, zult u de gespecialiseerde productiemethode 'ERVN' moeten aangeven.
- ▶ Voor de vaste beheerovereenkomsten die u aangeeft met 'ERVJ', zal de vergoeding verlaagd worden. Er mag via beheerovereenkomsten immers nooit vergoed worden voor verplichtingen uit de conditionaliteiten. Uw beheervergoeding zal verlaagd worden met 1047 EUR/ha. Deze verlaagde betaling geldt niet noodzakelijk voor uw volledige contractoppervlakte, maar enkel voor een breedte van 9 m.

12 INDIENINGSDATUM VOOR VASTE BEHEEROVEREENKOMSTEN

Beheerders met vaste beheerovereenkomsten moeten de verzamelaanvraag tegen uiterlijk 30 april 2023 indienen. Registratie van percelen met een vaste beheerovereenkomst is slechts mogelijk tot uiterlijk 31 mei 2023, en dus niet tot 31 oktober.

MESTDECREET – ALGEMEEN

////////////////////////////////////
Een bedrijf dat een uitbating heeft van 2 ha of meer landbouwgrond en/of teelt op een oppervlakte
groeimedium van 50 are of meer en/of die een oppervlakte permanent overkapte landbouwgrond
gebruikt van 50 are of meer en/of een productie/opslag aan dierlijke mest heeft groter dan of gelijk aan
300 kg P₂O₅ op jaarbasis, is aangifteplichtig in het kader van het Mestdecreet.

Vereisten: zich identificeren als landbouwer, aangifte in verzamelaanvraag van alle gronden die in
gebruik zijn, melden van overnames. Invullen mestbankaangifte.

Bemestingsrechten en –plichten: worden toegewezen aan de gebruiker op 1 januari (voor percelen
gelegen in gebiedstype 2 en 3 is bemesten slechts toegestaan als de landbouwer die het perceel gebruikt
op 1 januari, ook de hoofdteelt verbouwt).

Gebruiksperiode: specifieke aanvragen in het kader van het Mestdecreet kunnen aangevraagd worden
door de gebruiker op 1 januari.

1 BEMESTINGSPROGNOSE

Op basis van de ingevulde en gewijzigde perceelsgegevens zal er bij het indienen van de
verzamelaanvraag automatisch een bemestingsprognose aangemaakt worden. De prognose is gemaakt
op basis van de ingediende Verzamelaanvraag, en omvat :

- ▶ een voorlopige berekening van de hoeveelheid nutriënten (fosfaat en stikstof) die u kan gebruiken;
- ▶ een voorlopige berekening van het aantal verplichte stikstofanalyses met bemestingsadvies die u
moet laten uitvoeren voor de groenten groep I of II, aardbeien, en sierteelt- of boomkweekgewassen;
- ▶ een voorlopige berekening van het te realiseren doelareaal 'Vanggewassen' in gebiedstype 2 en 3, en
van de reeds gerealiseerde oppervlakte.

De opmaak van deze prognose gebeurt door de VLM en zal in het overzicht van uw ingediende
aanvragen raadpleegbaar zijn als bijlage bij de ingediende verzamelaanvraag. U kunt de
bemestingsprognose ook terugvinden op het Mestbankloket (www.mestbankloket.be).

2 DE VERZAMELAANVRAAG ALS DEEL VAN DE MESTBANKAANGIFTE

- ▶ Voor de Mestbank moet de verzamelaanvraag tijdig ingediend worden om een boete te vermijden.
Ook als u geen premies aanvraagt, moet u tijdig (dit is in 2023 **ten laatste op 30 april**) uw
verzamelaanvraag indienen.
- ▶ De Mestbank bepaalt en volgt rechten en plichten op die voortvloeien uit de uitbating van percelen
op basis van de Verzamelaanvraag. Voor het gebruik op 1 januari en op 31 mei, de gespecialiseerde

productiemethode en voor de **voorteelt en hoofddeelt** houdt de Mestbank rekening met de aangifte zoals gekend **op 30 juni**. Voor de **nateelt(en) en het vanggewas** houdt de Mestbank rekening met de aangifte zoals gekend **op 31 oktober**. Wijzigingen na die twee datums zal de Mestbank niet meer in rekening brengen. Ook nieuwe percelen toegevoegd na 30 juni worden door VLM niet in rekening gebracht.

- ▶ Indien u een vrijstelling van aangifteplicht aanvraagt, moet u eenmalig een verzamelaanvraag indienen.
- ▶ Als de overdracht/overname plaatsvond op 1 januari, dan worden de rechten en de plichten toegewezen aan de nieuwe gebruiker (= overnemer).
- ▶ Ook als u niet de bemestingsrechten voor het lopende productiejaar geniet, moet u voor de afzet van dierlijke mest steeds aan de transportreglementering (burenregelingen, mestafzetdocumenten of inscharringscontracten) voldoen.
- ▶ Voor percelen die u in gebruik heeft op 1 januari 2023 krijgt u de bemestingsrechten. Enkel de percelen die u op 1 januari 2023 in eigen gebruik heeft en die op 31 mei 2023 niet meer in eigen gebruik zijn, moeten met de gebruikscodes 'M' aangegeven worden.

AANDACHTSPUNTEN: .

- > Wanneer u percelen met bemestingsrechten ook in gebruik heeft op 31 mei 2023 (en eventueel ook nog na 31 mei 2023), mag u deze niet aangeven met de code 'M'. In dit geval geeft u deze percelen aan met de code 'P'.
- > **Voor percelen gelegen in gebiedstype 2 en 3 is bemesting slechts toegelaten als u het perceel in gebruik hebt op 1 januari en ook de hoofddeelt verbouwt.**
- ▶ Voor overkapte percelen of teelten in containers is het belangrijk dat u de gespecialiseerde productiemethode aangeeft. Onder meer voor de verplichte stikstofstalen, de nitraatresidubepaling en het berekenen van het doelareaal vanggewassen is de aangifte van de correcte productiemethode een belangrijk gegeven.
- ▶ Uw verzamelaanvraag is geen mestbankaangifte. U bent ook jaarlijks verplicht uiterlijk 15 maart uw mestbankaangifte in te dienen bij de Mestbank.
- ▶ Het (niet) opgeven van ingezaaide vanggewassen of nateelten heeft een effect op de afzetruimte van uw bedrijf. Bijvoorbeeld voor graangewassen zonder nateelt bedraagt de bemestingsnorm 100 kg N per ha uit dierlijke mest. Voor graangewassen met nateelt is dat 170 kg N per ha uit dierlijke mest. Het is dus belangrijk om de nateelt via de verzamelaanvraag aan te geven.
- ▶ Wie door omstandigheden de geplande vanggewassen of nateelt niet inzaait, moet zijn aangifte aanpassen.

3 MAP 6

MAP6 zet o.a. in op gebiedsmaatregelen. Vlaanderen wordt daarom opgedeeld in verschillende gebiedstypes in functie van de gegevens aangaande de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. Er zijn 4 gebiedstypes: 0, 1, 2 en 3. De gebiedstypes zijn een beeld van de waterkwaliteit: bij gebiedstype 0 is het doel voor waterkwaliteit bereikt, en bij de andere types is een stijgend nummer de aanduiding dat daar meer inspanningen nodig zijn.

Op de percelen van uw bedrijf die geen zware kleigrond zijn en die gelegen zijn in de gebiedstypes 1, 2 of 3 en waarvan de oogst gebeurt vóór eind augustus, moet u een vanggewas inzaaien uiterlijk op 15 september of een nateelt inzaaien (de periode van inzaai is in dat laatste geval niet bepaald).

Op de percelen gelegen in de gebiedstypes 2 of 3 is bemesting enkel toegestaan op die percelen waar de gebruiker op 1 januari ook de hoofdteelt verbouwt.

Extra maatregelen gelden op de percelen gelegen in gebiedstype 2 of 3:

- ▶ jaarlijkse daling van de bemestingsnormen werkzame N. Op de percelen van uw bedrijf die gelegen zijn in gebiedstype 2 en 3 geldt een jaarlijkse daling van de bemestingsnormen werkzame stikstof. Deze jaarlijkse daling zet zich niet voort in campagnejaar 2023. Het reductiepercentage blijft bijgevolg: -10 % voor de percelen in gebiedstype 2 en -20 % voor de percelen in gebiedstype 3. Het reductiepercentage dat een focusbedrijf met maatregelencategorie 2 of 3 opgelegd kreeg, blijft van toepassing voor de bemestingsnorm werkzame stikstof.
- ▶ verplichting 'doelareaal', met jaarlijkse toename van de verplichte oppervlakte. Deze jaarlijkse toename zet zich niet voort in campagnejaar 2023.
- ▶ vanaf 1 augustus moet elk vervoer van vloeibare dierlijke mest naar akkers (uitgezonderd akkers met blijvende teelt) gebeuren via een erkend mestvoerder. Dit is ook voor eigen mest naar eigen grond.

Deze 3 maatregelen gelden niet voor landbouwers die genieten van een vrijstelling van de gebiedsgerichte maatregelen, bekomen door een goede bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu.

Let op: landbouwers met die vrijstelling moeten jaarlijks een perceelsevaluatie van het nitraatresidu laten uitvoeren, of een bedrijfsevaluatie bij sterke stijging van het areaal (dit is een stijging met meer dan 10 ha of met meer dan 25 %). Landbouwers kunnen de bekomen vrijstelling intrekken via het mestbankloket tot 15 februari 2023.

Anderzijds, landbouwers die een dergelijke vrijstelling willen bekomen voor het volgende teeltjaar (2024), vragen de nitraat-evaluatie op bedrijfsniveau aan via het mestbankloket en kunnen dit tot 1 juni 2023 doen.

Ook in het 6de mestactieplan zijn een aantal stikstofbemestingsadviezen nodig voor groenten van groep I en van groep II, aardbeien in volle grond, boomkweek en sierteelt. Die adviezen zijn verplicht voor percelen gelegen in gebiedstype 1, 2 en 3 (dus niet in gebiedstype 0).

Raadpleeg ook de fiche 'Mestdecreet – Vanggewassen: Basismaatregel en extra maatregel Doelareaal'.

Meer informatie over de gebiedsgerichte aanpak van MAP6 kan u vinden op de website van de VLM. Ga naar [Algemene info Mestbank | Vlaamse Landmaatschappij \(vlm.be\)](#), en kijk onder 'Gebiedsgerichte maatregelen'.

4 DEROGATIE

De toegekende derogatie voor de periode 2019-2022 is afgelopen op 31 december 2022. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw mestactieplan (MAP 7). Enkel wanneer het mestactieplan een sterke verbetering van de waterkwaliteit in Vlaanderen garandeert kan de Europese Commissie een nieuwe

derogatieregeling overwegen en goedkeuren. Houd er rekening mee dat er mogelijk geen derogatie in Vlaanderen kan worden toegepast in 2023.

5 FOCUSBEDRIJVEN MET MAATREGELLEN CATEGORIE 2 EN 3

Bedrijven die in 2019 de status focusbedrijf met maatregelencategorie 2 of 3 hadden, behouden deze status tot zolang er geen positieve bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu is. Zij moeten dus ook in 2023 een aantal maatregelen blijven toepassen.

- ▶ Het reductiepercentage dat een focusbedrijf met maatregelencategorie 2 of 3 opgelegd kreeg, blijft van toepassing voor de bemestingsnorm werkzame stikstof.
- ▶ Voor focusbedrijven met maatregelencategorie 3 blijft bovendien het inzaaipercentage vanggewassen van toepassing.

MESTDECREET - VANGGEWASSEN

BASISMAATREGEL EN EXTRA MAATREGEL

DOELAREAAL

////////////////////////////////////

1 ALGEMEEN

MAP 6 legt verplichtingen op inzake de inzaai van vanggewassen en bepaalde combinaties van hoofd- en nateelt, als één van de maatregelen om het uitspoelen van nutriënten naar het water tot een minimum te herleiden. Er is **een basismaatregel** inzake de verplichte inzaai van vanggewassen en er is **een extra maatregel inzake een verplicht doelareaal van bouwland** dat moet ingezaaid worden met vanggewassen of moet uitgebaat worden met bepaalde teeltcombinaties of als tijdelijk grasland. Welke maatregelen u moet uitvoeren op uw percelen, hangt af van het gebiedstype waarin de percelen gelegen zijn.

De aangifte van de hoofd- en nateelten in de Verzamelaanvraag vormt de basis om na te gaan of aan die verplichtingen is voldaan. Het is daarom van groot belang om correct en volledig de hoofdteelt en nateelt(en)/vanggewas aan te geven, de inzaaiperiode van de vanggewassen aan te geven voor de percelen in gebiedstype 2 of 3, alsook aan te geven of u de techniek van onderzaai van gras bij de maïsteelt toepast.

Een overzichtsdocument ‘Wat houdt de vanggewasregeling in?’ over de verplichtingen met betrekking tot de basismaatregel en het doelareaal vanggewassen, kunt u vinden op de VLM-website : [Fiche vanggewassen \(vlm.be\)](https://www.vlm.be/vanggewassen)

2 WAT ZIJN VANGGEWASSEN?

De term vanggewas komt uit het Mestdecreet. Een vanggewas is een groenbedekker maar die niet-vlinderbloemig is, is een mengsel van dergelijke groenbedekkers, of is een mengsel van gras en klaver. In de tabel ‘Teeltcodes Mestbankaspecten’ kunt u voor elk gewas nagaan of het als vanggewas in aanmerking komt (zie daarvoor de kolom ‘Vanggewas’).

3 HOE LANG MOET IK DE VANGGEWASSEN AANHOUDEN?

De verplichte vanggewassen moeten aangehouden worden, minstens tot :

- ▶ 15 oktober op percelen in de zware kleigronden
- ▶ 30 november op percelen in de leemstreek

- ▶ 31 januari op de overige percelen

Percelen in de zware kleigronden zijn percelen gelegen in de polders. Het zijn ook de percelen waarvan aangetoond werd via staalname en een specifieke analyse ('Granulometrische textuuranalyse') dat ze vergelijkbare bodemkarakteristieken bezitten. De Mestbank erkent die percelen op basis van de analyse. Meer informatie over die analyse en aanvraag tot erkenning bij de Mestbank kunt u vinden op de VLM-website :

https://www.vlm.be/nl/themas/waterkwaliteit/Mestbank/gebiedsgerichte_aanpak/andere_gebieden/bo demtypes/zware-kleigronden/Paginas/default.aspx

4 BASISMAATREGEL

De basismaatregel houdt in dat u na een hoofdteelt die uiterlijk 31 augustus wordt geoogst, uiterlijk 15 september een vanggewas moet inzaaien, tenzij er een nateelt wordt ingezaaid. De inzaaidatum van de nateelt is niet bepaald.

De basismaatregel geldt voor alle percelen in **gebiedstype 1, 2 of 3**, die **geen zware kleigrond** zijn.

5 EXTRA MAATREGEL: DOELAREAAL

5.1 WAT IS HET DOELAREAAL?

De extra maatregel met betrekking tot het **doelareaal** is een bepaalde **verplichte totaaloppervlakte bouwland die u moet inzaaien met vanggewassen, of moet uitbaten volgens bepaalde teeltcombinaties of met tijdelijk grasland**. Deze maatregel geldt voor de landbouwers die percelen uitbaten in **gebiedstype 2 of 3**.

Het doelareaal kunt u enkel realiseren op percelen gelegen in gebiedstype 2 of 3.

Volgende gronden zijn geen bouwland:

- ▶ Gronden met als hoofdteelt een blijvende teelt, een meerjarige teelt, of blijvend grasland;
- ▶ Gronden met teelten onder overkapping, op groeimedium of in containers;
- ▶ Begraasde niet-landbouwgrond met overeenkomst;
- ▶ Volkstuinparken;
- ▶ Onverharde landingsbaan, veiligheidszone of vliegveld;
- ▶ Een landbouwgrond met één van volgende uitdovende beheerovereenkomsten, gesloten vóór 2023: 'Aanleg en onderhoud bloemenstrook', 'Faunabeheer akkerland voedselgewas / wisselteelt', 'Aanleg en onderhoud luzernestrook vogelakker', 'Aanleg en onderhoud luzernestrook hamster' of 'Aanleg en onderhoud gemengde grasstrook vogelakker'.
- ▶ Een landbouwgrond met één van volgende beheerovereenkomsten, met een startdatum vanaf 1/1/2023: 'Ontwikkelen grassenmix', 'Ontwikkelen dominant grasland', 'In standhouden graskruidenmix', 'In standhouden bloemrijk grasland', 'Bloemenakker', 'Fauna-akker standaard',

'Fauna-akker wisselteelt-wintergraan', 'Fauna-akker wisselteelt-zomergraan', 'Fauna-akker plus standaard', 'Fauna-akker plus wisselteelt-wintergraan', 'Fauna-akker plus wisselteelt-zomergraan', 'Fauna-akker luzerne', 'Luzernehoiland', 'Rustperiode 22 juni', 'Rustperiode 22 juni-plasdras', 'Rustperiode 15 juli', 'Faunavoedselgewas standaard', 'Faunavoedselgewas wisselteelt-wintergraan', 'Faunavoedselgewas wisselteelt -zomergraan'.

Het doelareaal is verschillend voor elke landbouwer, en wordt jaarlijks opnieuw berekend. Het doelareaal voor 2023 is een bepaald percentage (gebaseerd op het zogenaamde 'referentiepercentage') van de oppervlakte van de percelen in gebiedstype 2 en 3 die u in gebruik hebt op 1 januari 2023.

De bepaling van het referentiepercentage is gebaseerd op de teeltgegevens van uw percelen in 2016, 2017 en 2018 die binnen de afbakening van de gebiedstypes 2 en 3 (2019-2020) liggen. Er is gekeken naar de oppervlakte ingezaaid met vanggewassen na bepaalde teelten, naar de oppervlakte van bepaalde teeltcombinaties en naar de oppervlakte van tijdelijk grasland. Het referentiepercentage is bekomen door de som van die bekomen oppervlaktes te vergelijken met de totale oppervlakte van de percelen die u toen gebruikte in de gebiedstypes 2 en 3. U kunt het referentiepercentage voor uw bedrijf raadplegen op het mestbankloket onder de rubriek 'Gronden', in de subrubriek 'Vanggewassen'.

MAP6 voorziet een geleidelijke toename van het te realiseren doelareaal, in de periode 2019 -2022. Dit is dus bovenop de oppervlakte die overeenkomt met het referentiepercentage. Dat verhoogde percentage wordt dan toegepast op de oppervlakte van de percelen in gebiedstype 2 en in gebiedstype 3 van uw Verzamelaanvraag 2022, om zo de definitieve oppervlakte van het doelareaal te bekomen. Er zijn geen aanpassingen voorzien van het berekeningspercentage voor het doelareaal in 2023 t.o.v. 2022.

5.2 DOELAREAAL EN UITVOERING VAN EEN BEHEEROVEREENKOMST MET DE VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Tijdelijke graslandpercelen in gebiedstype 2 of 3 en die bestaan in het kader van een beheerovereenkomst VLM zijn meegeteld in het referentiepercentage. Die percelen die als bouwland zijn in rekening gebracht, tellen ook mee bij de berekening van het gerealiseerde areaal in 2023.

Percelen in gebiedstype 2 of 3 met een beheerovereenkomst VLM en met een andere teelt dan tijdelijke grassen en/of kruiden, zullen niet meegeteld worden voor het bepalen van het doelareaal, en dus ook niet bij de evaluatie van het gerealiseerde doelareaal.

5.3 HOE KOM IK DE VERPLICHTING VAN HET DOELAREAAL NA?

De volgende gewascombinaties op percelen in gebiedstype 2 en 3 tellen mee voor het realiseren van het berekende doelareaal:

- ▶ Tijdelijk grasland, tagetes, facelia, Japanse haver of een ander vanggewas, faunamengsel of bloemenmengsel dat blijft staan tot het einde van het jaar;
- ▶ Teelten waarna uiterlijk 15 september een vanggewas ingezaaid is;
- ▶ Niet-vroege aardappelen en maïs waarna uiterlijk 15 oktober een vanggewas ingezaaid is;
- ▶ Maïs met onderzaai gras;
- ▶ Niet-nitraatgevoelige hoofdteelten gevolgd door een laag-risico nateelt.

Niet-nitraatgevoelige hoofdteelten zijn bijvoorbeeld graangewassen (met uitzondering van korrelmaïs), koolzaad, suiker- en voederbieten, grasklaver, klaver, luzerne, spruitkool, witloof, ... De laag-risico nateelten zijn alle teelten uitgezonderd de specifieke teelten.

In de tabel met teeltcodes Mestdecreet kunt u per gewascode terugvinden of het een niet-nitraatgevoelige teelt of een laag-risico nateelt betreft.

5.4 WAAROP MOET IK LETTEN BIJ HET INVULLEN VAN MIJN VERZAMELAANVRAAG?

Om de toepassing van de basismaatregel en het doelareaal te bewijzen:

- ▶ Geef correct en volledig de hoofdteelt en de nateelt(en)/vanggewas aan;
- ▶ Geef met zorg de inzaaiperiode van het vanggewas aan op de percelen in gebiedstype 2 of 3.

U moet de periode van inzaai aanduiden. U kunt kiezen voor de code VGV (inzaai uiterlijk 15 september), VGM (inzaai na 15 september en uiterlijk 15 oktober) of VGL (inzaai na 15 oktober). U doet dat het best zo snel mogelijk na het inzaaien en uiterlijk op 31 oktober 2023. **Let op:** de oppervlakte van de percelen met aanduiding van de code voor inzaai van de vanggewassen 'VGL', geldt niet als oppervlakte voor de invulling van het doelareaal;

- ▶ Bij toepassing van onderzaai gras in maïs: gebruik de code 657 in de kolom nateelt.

5.5 WAT ALS U NIET VOLDAAN HEBT AAN HET DOELAREAAAL?

Landbouwers die niet voldoen aan hun verplichting krijgen een administratieve geldboete van 250 euro/ha niet gerealiseerde oppervlakte van het doelareaal. Bovendien moeten ze de niet-gerealiseerde oppervlakte vanggewassen extra toepassen in het daaropvolgende jaar.

Bij recidivisme binnen de 5 jaar wordt de boete verhoogd.

5.6 VRIJSTELLING VAN DE VERPLICHTING VAN HET DOELAREAAAL

Landbouwers met een goede bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu, zijn vrijgesteld van het doelareaal. U kunt zien op het mestbankloket of u beschikt over een vrijstelling van de gebiedsgerichte maatregelen op percelen in gebiedstype 2 en 3: zie rubriek 'Status bedrijf' en klik op de subrubriek 'Status'.

Let op: landbouwers met die vrijstelling moeten jaarlijks een perceelsevaluatie van het nitraatresidu laten uitvoeren, of een bedrijfsevaluatie bij sterke stijging van het areaal (dit is een stijging met meer dan 10 ha of met meer dan 25 %). Landbouwers kunnen de bekomen vrijstelling intrekken via het mestbankloket tot 15 februari 2023.

Anderzijds, landbouwers die een dergelijke vrijstelling willen bekomen voor het volgende teeltjaar (2024), vragen de nitraat-evaluatie op bedrijfsniveau aan via het mestbankloket en kunnen dit tot 1 juni 2023 doen.

U kunt **niet** vrijgesteld worden **van de basismaatregel** inzake de inzaai van vanggewassen. U moet deze dus steeds volgen.

5.7 VANGGEWASOVEREENKOMST

U kunt als landbouwer een overeenkomst sluiten met een andere landbouwer om aan uw verplichting inzake de extra maatregel van het doelareaal te voldoen. U komt dan overeen dat de andere landbouwer (een deel van) uw doelareaal 'Vanggewas/teeltcombinatie' in gebiedstype 2 of 3, in uw plaats zal inzaaien.

De landbouwer die voor een andere landbouwer het 'vanggewas/teeltcombinatie' inzaait, is de aanbiedende landbouwer. De landbouwer die een andere landbouwer het 'vanggewas/teeltcombinatie' laat inzaaien in zijn plaats, is de begunstigde landbouwer.

Bij een geldige overeenkomst wordt bij de begunstigde landbouwer het areaal verminderd met het aantal hectare dat de aanbiedende landbouwer zal inzaaien op zijn percelen in gebiedstype 2 of 3. Bij de aanbiedende landbouwer wordt het aantal hectare vermeerderd met het aantal hectare dat hij zal realiseren op zijn percelen in gebiedstype 2 of 3 voor de begunstigde landbouwer. Het is dus van belang dat de aanbiedende landbouwer ook voor die bijkomende oppervlakte correct het 'vanggewas/teeltcombinatie' aangeeft. Zie daarvoor punt 5.4 van deze fiche. Raadpleeg op de website van de VLM het overzichtsdokument 'Wat houdt de vanggewasregeling in?' voor de specifieke voorwaarden verbonden aan een vanggewasovereenkomst.

De Mestbank aanvaardt de vanggewasovereenkomsten, die, uiterlijk op 30 juni, via het mestbankloket gemeld worden. U doet dit afzonderlijk voor de oppervlakte in gebiedstype 2 en voor de oppervlakte in gebiedstype 3.

5.8 EQUIVALENTE MAATREGELLEN

MAP6 voorziet de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van de verplichting van het doelareaal door het uitvoeren van een zogenaamde 'equivalente maatregel'. Een equivalente maatregel is een maatregel die een reductie van stikstofverliezen mogelijk maakt die vergelijkbaar is aan de standaardmaatregel voorzien in de wetgeving.

Elke individuele landbouwer die een bepaalde equivalente maatregel uit de vastgelegde lijst van equivalente maatregelen wil toepassen in 2023, moet dit uiterlijk op 30 april 2023 via het mestbankloket melden.

Volg de website van de VLM voor de recentste informatie inzake equivalente maatregelen.

5.9 FOCUSBEDRIJVEN EN HET DOELAREAAL

Landbouwbedrijven met status 'Focusbedrijf met maatregelencategorie 3' in 2019, behouden ook nog in 2023 de verplichting tot het inzaaien van vanggewassen als gevolg van die status zolang er geen positieve bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu is geweest in 2019, 2020, 2021 of in 2022.

DEROGATIE / BKM

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

(1) 18.04.2023: Punt 1 Derogatie aangepast.
-----

1 DEROGATIE

Voor 2023 kunt u geen derogatie aanvragen. De toegekende derogatie voor de periode 2019-2022 is afgelopen op 31 december 2022. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuw mestactieplan (MAP 7). Alleen als het mestactieplan een sterke verbetering van de waterkwaliteit in Vlaanderen garandeert, kan de Europese Commissie een nieuwe derogatieregeling overwegen en goedkeuren. In 2023 kan er in Vlaanderen geen derogatie worden toegepast ⁽¹⁾.

2 BEHEEROVEREENKOMST 100 KG N UIT KUNSTMEST (BKM)

Het Mestdecreet bepaalt dat op potentieel belangrijke graslanden, gelegen in kwetsbaar gebied natuur met bemestingsnorm 2 GVE/ha/jaar, een supplementaire bemesting van maximaal 100 kg stikstof uit kunstmest/hectare/jaar kan worden toegestaan.

2.1 PERCEELSVORWAARDEN

Percelen gelegen in kwetsbaar gebied natuur met als groep natuur 'Potentieel belangrijke graslanden' waar de huiskavelregeling niet van toepassing is.

Op het e-loket wordt aangeduid of een perceel in aanmerking komt door de code BKM onder 'Kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar' weer te geven. Enkel percelen waarvoor in deze kolom de code 'BKM' staat, komen in aanmerking.

2.2 BIJKOMENDE VOORWAARDEN

- ▶ U moet het perceel in eigen gebruik hebben op 1 januari 2023. **Percelen in gebiedstype 2 en 3 moet u ook in eigen gebruik hebben op 31 mei 2022.**
- ▶ U mag geen hectaresteen biologische productiemethode ('HVB') aanvragen op het perceel.
- ▶ Op het perceel mogen geen beheersovereenkomsten gesloten zijn, met uitzondering van:
  - > Weidevogelbeheer (startdatum vóór 1/1/2023);
  - > Aanleg en onderhoud strategisch grasland (startdatum vóór 1/1/2023);
  - > Aanleg of onderhoud grasstrook (startdatum vóór 1/1/2023).

2.3 BEHEEROVEREENKOMST AANVRAGEN

Om de beheerovereenkomst 100 kg N uit kunstmest aan te vragen, volstaat het dat u op het e-loket bij het desbetreffende perceel het vakje 'BKM' aanvinkt.